

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

▶ **B**▶ **M12 UREDBA KOMISIJE (EU) št. 748/2012**

z dne 3. avgusta 2012

o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ali izjavo o skladnosti glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter za zahteve glede sposobnosti organizacij za projektiranje in proizvodnjo

(prenovitev) ◀

(Besedilo velja za EGP)

(UL L 224, 21.8.2012, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
▶ <u>M1</u>	Uredba Komisije (EU) št. 7/2013 z dne 8. januarja 2013	L 4	36	9.1.2013
▶ <u>M2</u>	Uredba Komisije (EU) št. 69/2014 z dne 27. januarja 2014	L 23	12	28.1.2014
▶ <u>M3</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/1039 z dne 30. junija 2015	L 167	1	1.7.2015
▶ <u>M4</u>	Uredba Komisije (EU) 2016/5 z dne 5. januarja 2016	L 3	3	6.1.2016
▶ <u>M5</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/897 z dne 12. marca 2019	L 144	1	3.6.2019
▶ <u>M6</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/570 z dne 28. januarja 2020	L 132	1	27.4.2020
▶ <u>M7</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/699 z dne 21. decembra 2020	L 145	1	28.4.2021
▶ <u>M8</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1088 z dne 7. aprila 2021	L 236	3	5.7.2021
▶ <u>M9</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/201 z dne 10. decembra 2021	L 33	7	15.2.2022
▶ <u>M10</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/203 z dne 14. februarja 2022	L 33	46	15.2.2022
▶ <u>M11</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1253 z dne 19. julija 2022	L 191	45	20.7.2022
▶ <u>M12</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1358 z dne 2. junija 2022	L 205	7	5.8.2022
▶ <u>M13</u>	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1361 z dne 28. julija 2022	L 205	127	5.8.2022
▶ <u>M14</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1028 z dne 20. marca 2023	L 139	10	26.5.2023

popravljen z:

- ▶ **C1** Popravek, UL L 142, 31.5.2016, str. 111 (748/2012)
- ▶ **C2** Popravek, UL L 146, 5.6.2019, str. 116 (2019/897)

▼ B

▼ M12

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 748/2012

z dne 3. avgusta 2012

o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ali izjavo o skladnosti glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter za zahteve glede sposobnosti organizacij za projektiranje in proizvodnjo

(prenovitev)

▼ B

(Besedilo velja za EGP)

▼ M12

Člen 1

Področje uporabe in opredelitve pojmov

1. Ta uredba v skladu s členoma 19 in 62 Uredbe (EU) 2018/1139 določa skupne tehnične zahteve in upravne postopke za certificiranje proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti, pri čemer podrobno določa:

- (a) izdajo certifikatov tipa, certifikatov tipa z omejitvami, dodatnih certifikatov tipa in spremembe teh certifikatov;
- (b) izdajo spričeval o plovnosti, spričeval o plovnosti z omejitvami, dovoljenj za letenje in dovoljenj za sprostitev v uporabo;
- (c) izdajo odobritev projektov popravil;
- (d) dokazovanje izpolnjevanja zahtev glede varstva okolja;
- (e) izdajo certifikatov o hrupu in certifikatov o hrupu z omejitvami;
- (f) opredelitev proizvodov, delov in naprav;
- (g) certificiranje nekaterih delov in naprav;
- (h) potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij;
- (i) izdajo plovnostnih zahtev;
- (j) podajanje izjav o skladnosti projekta in spremembe teh izjav;
- (k) podajanje izjav o sposobnosti za projektiranje in proizvodnjo.

2. V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „JAA“ pomeni „Skupne letalske oblasti“ (Joint Aviation Authorities);
- (b) „JAR“ pomeni „Skupne letalske predpise“ (Joint Aviation Requirements);
- (c) „del 21“ pomeni zahteve in postopke za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij iz Priloge I (del 21) k tej uredbi;

▼ M12

- (d) „del 21 Light“ pomeni zahteve in postopke za certificiranje ali izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, namenjenega predvsem za športno in rekreativno uporabo, ter sorodnih proizvodov in delov ter izjavo o sposobnosti organizacij za projektiranje in proizvodnjo iz Priloge Ib (del 21 Light) k tej uredbi;
- (e) „glavni kraj poslovanja“ pomeni glavno upravo ali registrirani sedež podjetja, kjer se izvajajo glavne finančne naloge in operativni nadzor nad dejavnostmi, navedenimi v tej uredbi;
- (f) „artikel“ pomeni kateri koli del ali napravo, ki se uporablja v civilnem zrakoplovu;
- (g) „ETSO“ pomeni odredbo o evropskem tehničnem standardu. Odredba o evropskem tehničnem standardu je podrobna specifikacija plovnosti, ki jo zaradi zagotavljanja skladnosti z zahtevami iz te uredbe Evropska agencija za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: agencija) izda kot minimalni standard zmožljivosti za določene artikle;
- (h) „EPA“ pomeni Evropsko odobritev delov. Evropska odobritev delov pomeni, da je bil artikel proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod, razen artiklov ETSO;

▼ M14

- (ha) „kompleksni zrakoplov na motorni pogon“ pomeni:
 - (i) letalo
 - z največjo certificirano vzletno maso, ki presega 5 700 kg, ali
 - certificirano za najvišje število potniških sedežev, ki presega število devetnajst, ali
 - certificirano za delovanje z minimalno posadko, ki zajema vsaj dva pilota, ali
 - opremljeno s turboreaktivnim motorjem oziroma motorji ali z več kot enim turbopropellerskim motorjem; ali
 - (ii) helikopter, certificiran:
 - za največjo vzletno maso, ki presega 3 175 kg, ali
 - za največje število potniških sedežev, ki presega število devet, ali
 - za delovanje z minimalno posadko, ki obsega vsaj dva pilota; ali
 - (iii) zrakoplov z nagibnim rotorjem;

▼ M12

- (i) „zrakoplov ELA1“ pomeni naslednje evropske lahke zrakoplove s posadko:
 - (i) letalo z največjo vzletno maso (Maximum Take-off Mass – MTOM) 1 200 kg ali manj, ki ni opredeljeno kot kompleksni zrakoplov na motorni pogon;

▼ **M12**

- (ii) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj;
 - (iii) balon z največjo deklarirano prostornino vzgonskega plina ali prostornino toplega zraka, ki ne presega 3 400 m³ za toplozračne balone, 1 050 m³ za prostoletne plinske balone in 300 m³ za vezane plinske balone;
 - (iv) zračno ladjo za največ štiri potnike in z največjo deklarirano prostornino vzgonskega plina ali prostornino toplega zraka, ki ne presega 3 400 m³ za toplozračne zračne ladje in 1 000 m³ za plinske zračne ladje;
- (j) „zrakoplov ELA2“ pomeni naslednje evropske lahke zrakoplove s posadko:
- (i) letalo z največjo vzletno maso (Maximum Take-off Mass – MTOM) 2 000 kg ali manj, ki ni opredeljeno kot kompleksni zrakoplov na motorni pogon;
 - (ii) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali manj;
 - (iii) balon;
 - (iv) toplozračno zračno ladjo;
 - (v) plinsko zračno ladjo z vsemi naslednjimi značilnostmi:
 - 3 % največje statične obteženosti,
 - nevektorskim potiskom (razen povratnega potiska),
 - konvencionalno in enostavno zasnovano strukturo, nadzornega sistema in balonetnega sistema,
 - komandami brez servo podpore;
 - (vi) rotoplan z največjo vzletno maso (MTOM), ki ne presega 600 kg, ki je preproste zasnove in namenjen prevozu največ dveh oseb ter ki ga ne poganja turbina in/ali raketni motorji; omejen je na dnevne operacije po pravilih VFR;
- (k) „podatki o operativni ustreznosti“ pomenijo podatke, ki so del certifikata tipa zrakoplova, certifikata tipa z omejitvami ali dodatnega certifikata tipa, zajemajo pa vse naslednje:
- (i) minimalni program usposabljanja pilotov za pridobitev ratinga za tip, vključno z določitvijo ratinga za tip;
 - (ii) opredelitev obsega izvornih podatkov za potrditev zrakoplova kot podlage za objektivno potrditev ustreznosti simulatorjev ali začasnih podatkov kot podlage za njihovo začasno potrditev ustreznosti;
 - (iii) minimalni program za usposabljanje osebja za certificiranje vzdrževanja za rating za tip, vključno z določitvijo ratinga za tip;
 - (iv) določitev tipa ali različice za kabinsko posadko in podatkov, značilnih za tip, za kabinsko posadko;
 - (v) glavni seznam minimalne opreme.

▼ **M12***Člen 2***Certificiranje proizvodov, delov in naprav**

1. Certifikati za proizvode, dele in naprave se izdajo, kot je podrobno določeno v Prilogi I (delu 21).
2. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se lahko certifikati izdajo tudi, kot je podrobno določeno v Prilogi Ib (del 21 Light) za naslednje proizvode:
 - (a) letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali manj in z največ štirimi potniškimi sedeži;
 - (b) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali manj;
 - (c) balon;
 - (d) toplozračno zračno ladjo;
 - (e) potniško plinsko zračno ladjo za največ štiri potnike;
 - (f) rotoplan z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj in z največ štirimi potniškimi sedeži;
 - (g) batni motor ali propeler s stalnim korakom, namenjen vgradnji v zrakoplov iz točk (a) do (f), ali
 - (h) žiroplan.
3. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko izjava o skladnosti projekta poda tudi, kot je podrobno določeno v Prilogi Ib (del 21 Light), za naslednje proizvode:
 - (a) letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj, ki ni reaktivno, in z največ dvema potniškima sedežema;
 - (b) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj;
 - (c) balon za največ štiri potnike;
 - (d) toplozračno zračno ladjo za največ štiri potnike.
4. Z odstopanjem od odstavkov 1 do 3 tega člena so zrakoplovi, vključno z vgrajenimi proizvodi, deli in napravami, ki niso registrirani v državi članici, izvzeti iz določb poddelov H in I oddelka A Priloge I (del 21) in poddelov H in I oddelka A Priloge Ib (del 21 Light). Prav tako so izvzeti iz določb poddela P oddelka A Priloge I (del 21) in poddela P oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), razen kadar identifikacijske oznake zrakoplovov predpiše država članica.

*Člen 2a***Prehodna ureditev za certifikate, predhodno izdane v skladu s Prilogo I (del 21)**

1. Nosilec veljavnega certifikata tipa ali dodatnega certifikata tipa, ki ga je izdala agencija oziroma za katerega se šteje, da ga je izdala agencija v skladu s Prilogo I (del 21), lahko do 25. avgusta 2025 agencijo zaprosi, da od določenega datuma ohrani projekt tipa, odobren na podlagi navedenega certifikata v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light), če proizvod, ki ga zajema navedeni certifikat, spada na področje uporabe člena 2(2).

▼ M12

2. Kadar se poda prošnja v skladu z odstavkom 1, zadevni certifikat tipa ali dodatni certifikat tipa od zadevnega datuma iz odstavka 1 urejajo določbe Priloge Ib (del 21 Light) v zvezi s certifikati tipa ali dodatnimi certifikati tipa, kot je ustrezno. Agencija ustrezno spremeni listo podatkov certifikata tipa ali dodatnega certifikata tipa.

▼ M14*Člen 3***Nadaljevanje veljavnosti certifikatov tipa in povezanih spričeval o plovnosti**

1. V zvezi s proizvodi, za katere je država članica izdala certifikat tipa ali dokument, ki dovoljuje izdajo spričevala o plovnosti, pred 28. septembrom 2003, se uporabljajo naslednje določbe:

(a) Šteje se, da je bil certifikat tipa za proizvod izdan v skladu s to uredbo, če:

(i) je bila njegova osnova za certifikacijo tipa:

— JAA osnova za certifikacijo tipa za proizvode, ki so bili certificirani po postopkih JAA, kakor je opredeljeno v njihovi JAA listi podatkov, ali

— za druge proizvode, osnova za certifikacijo tipa, kakor je opredeljeno v listi podatkov certifikata tipa države projektiranja, če je bila ta država projektiranja:

— država članica, razen če agencija ugotovi, ob upoštevanju zlasti uporabljenih certifikacijskih specifikacij in obratovalnih izkušenj, da navedena osnova za izdajo certifikatov tipa ne zagotavlja ravni varnosti, enakovredne tisti, ki jo zahtevata Uredba (EU) 2018/1139 in ta uredba, ali

— država, s katero je država članica sklenila dvostranski sporazum ali podoben dogovor glede plovnosti, po katerem so bili ti proizvodi certificirani na osnovi certifikacijskih specifikacij navedene države projektiranja, razen če agencija ugotovi, da navedene certifikacijske specifikacije ali obratovalne izkušnje ali varnostni sistem navedene države projektiranja ne zagotavljajo ravni varnosti, enakovredne tisti, ki jo zahtevata Uredba (EU) 2018/1139 in ta uredba.

Agencija opravi prvo ovrednotenje učinka določb druge alinee in za Komisijo pripravi mnenje, vključno z možnimi spremembami te uredbe;

(ii) veljajo za proizvod tiste zahteve glede varstva okolja, ki so določene v Prilogi 16 k Čikaški konvenciji;

(iii) se uporabljajo plovnostne zahteve države projektiranja;

▼ **M14**

(b) šteje se, da je projekt posameznega zrakoplova, ki je bil vpisan v register države članice pred 28. septembrom 2003, odobren v skladu s to uredbo, če:

- (i) je bil njegov osnovni projekt tipa del certifikata tipa iz točke (a);
- (ii) so bile vse spremembe tega osnovnega projekta tipa, za katere ne odgovarja nosilec certifikata tipa, odobrene; ter
- (iii) so bile upoštewane vse plovnostne zahteve, ki jih je pred 28. septembrom 2003 izdala ali sprejela država članica registracije, vključno z vsemi spremembami plovnostnih zahtev države projektiranja, s katerimi se je država članica registracije strinjala.

2. V zvezi s proizvodi, za katere je bil 28. septembra 2003 pri JAA ali v državi članici v teku proces certificiranja tipa:

- (a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če certificiranje proizvoda poteka v več državah članicah;
- (b) se točke 21.A.15(a), (b) in (c) Priloge I (del 21) ne uporabljajo;
- (c) z odstopanjem od točke 21.B.80 Priloge I (del 21) osnovo za certifikacijo tipa določi JAA ali, če je ustrezno, država članica na dan vložitve vloge za odobritev;
- (d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je podala agencija za namene izpolnjevanja točk 21.A.20(a) in (d) Priloge I (del 21).

3. V zvezi s proizvodi, ki imajo nacionalni ali temu enakovreden certifikat tipa in za katere postopek odobritve spremembe, ki ga izvaja država članica, še ni bil končan v času, ko je bilo treba v skladu s to uredbo odobriti certifikat tipa, veljajo naslednji pogoji:

- (a) kot referenca se uporabi najnaprednejši projekt, če postopek odobritve poteka v več državah članicah;
- (b) točka 21.A.93 Priloge I (del 21) se ne uporablja;
- (c) ustrezna osnova za certifikacijo tipa je tista, ki jo določi JAA ali po potrebi država članica na dan vložitve vloge za odobritev spremembe;
- (d) za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice se šteje, da jih je podala agencija za namene izpolnjevanja točke 21.B.107 Priloge I (del 21).

4. V zvezi s proizvodi, ki imajo nacionalen ali njemu enakovreden certifikat tipa in za katere v trenutku, ko je certifikat tipa moral biti določen v skladu s to uredbo, proces odobritve projekta velikega popravila, ki ga izvaja država članica, še ni bil končan, se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točke 21.A.433(a) Priloge I (dela 21).

▼ M14

5. Šteje se, da je spričevalo o plovnosti, ki ga izda država članica in ki izkazuje skladnost s certifikatom tipa, določenim v skladu z odstavkom 1, v skladu s to uredbo.

▼ B*Člen 4***Nadaljevanje veljavnosti dodatnih certifikatov tipa**

1. Za dodatne certifikate tipa, ki so jih izdale države članice po postopkih JAA ali ustreznih nacionalnih postopkih, in za spremembe proizvodov, ki so jih predlagale osebe, ki niso nosilci certifikata tipa za proizvod, ki ga je odobrila država članica po ustreznih nacionalnih postopkih, se šteje, da je bil dodatni certifikat tipa ali sprememba izdan po tej uredbi, če je bil dodatni certifikat tipa ali sprememba v veljavi 28. septembra 2003.

2. Za dodatne certifikate tipa, za katere je država članica 28. septembra 2003 izvedla proces certifikacije po ustreznih postopkih JAA za dodatne certifikate tipa, in za velike spremembe proizvodov, ki so jih predlagale osebe, ki niso nosilci certifikata tipa za proizvod, za katerega je država članica 28. septembra 2003 izvedla proces certifikacije po ustreznih nacionalnih postopkih:

- (a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če je proces certifikacije tipa potekal v več državah članicah;
- (b) se točki 21.A.113(a) in (b) Priloge I (dela 21) ne uporabljata;
- (c) je ustrezna osnova za certifikacijo tipa tista, ki jo določi JAA ali po potrebi država članica na dan vložitve vloge za izdajo dodatnega certifikata tipa ali odobritev velike spremembe;
- (d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točke 21.A.115(a) Priloge I (dela 21).

▼ M2**▼ B***Člen 6***Nadaljevanje veljavnosti certifikatov delov in naprav**

1. Za odobritve delov in naprav, ki so jih izdale države članice in so bile veljavne 28. septembra 2003, se šteje, da so bile izdane v skladu s to uredbo.

2. Za dele in naprave, za katere je država članica 28. septembra 2003 izvajala proces odobritve ali potrditve:

- (a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če je proces potrditve potekal v več državah članicah;

▼ B

- (b) se točka 21.A.603 Priloge I (dela 21) ne uporablja;
- (c) so ustrezne zahteve glede podatkov iz točke 21.A.605 Priloge I (dela 21) tiste, ki jih določi ustrezna država članica na dan vložitve vloge za odobritev ali potrditev;
- (d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih ustrezne države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točke 21.A.606(b) Priloge I (dela 21).

*Člen 7***Dovoljenje za letenje**

Pogoji, določeni pred 28. marcem 2007 s strani držav članic glede dovoljenj za letenje ali drugih spričeval o plovnosti, ki so bila izdana za zrakoplov, za katerega niso bila izdana spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami v skladu s to uredbo, štejejo kot pogoji, ki so bili določeni v skladu s to uredbo, razen če je agencija pred 28. marcem 2008 ugotovila, da takšni pogoji ne zagotavljajo enake stopnje varnosti, kot jo zagotavlja Uredba (ES) št. 216/2008 ali ta uredba.

▼ M2*Člen 7a***Podatki o operativni ustreznosti**

1. Nosilec certifikata tipa za zrakoplov, izdanega pred 17. februarjem 2014, ki namerava operatorju EU dobaviti nov zrakoplov dne 17. februarja 2014 ali po njem, pridobi odobritev v skladu z delom 21.A.21(e) Priloge I (del 21), razen za minimalni program za usposabljanje osebja, ki ima rating za potrjevanje vzdrževanja, in za izvorne podatke za potrditev zrakoplova kot podlage za objektivno potrditev ustreznosti simulatorjev. Odobritev je treba pridobiti najkasneje do 18. decembra 2015 ali preden začne operator EU uporabljati zrakoplov, pri čemer se upošteva poznejši datum. Podatki o operativni ustreznosti se lahko omejijo na dobavljeni model.

2. Prosilec za certifikat tipa za zrakoplov, za katerega je bila vloga vložena pred 17. februarjem 2014 in za katerega se certifikat tipa ne izda pred 17. februarjem 2014, pridobi odobritev v skladu z delom 21.A.21(e) Priloge I (del 21), razen za minimalni program za usposabljanje osebja, ki ima rating za potrjevanje vzdrževanja, in za izvorne podatke za potrditev zrakoplova kot podlage za objektivno potrditev ustreznosti simulatorjev. Odobritev je treba pridobiti najkasneje do 18. decembra 2015 ali preden začne operator EU uporabljati zrakoplov, pri čemer se upošteva poznejši datum. Agencija brez dodatnega preverjanja sprejme ugotovitve v zvezi s skladnostjo, ki jih sprejmejo organi med postopki Odbora za operativno vrednotenje, izvedenimi v pristojnosti JAA ali agencije pred začetkom veljavnosti te uredbe.

▼ M2

3. Za poročila Odbora za operativno vrednotenje in glavne sezname minimalne opreme, ki so bili izdani v skladu s postopki JAA, ali za tiste, ki jih je agencija izdala pred začetkom veljavnosti te uredbe, se šteje, da pomenijo podatke o operativni ustreznosti, odobrene v skladu z delom 21.A.21(e) Priloge I (del 21), in se vključijo v ustrezni certifikat tipa. Ustrezni nosilci certifikata tipa agenciji pred 18. junijem 2014 predlagajo razdelitev podatkov o operativni ustreznosti na obvezne in neobvezne podatke.

4. Nosilci certifikata tipa, ki vključuje podatke o operativni ustreznosti, pridobijo odobritev razširitve obsega svojega potrdila projektivne organizacije oziroma drugih postopkov za odobritev projektivne organizacije, kot je ustrezno, da se vključijo vidiki operativne ustreznosti, pred 18. decembrom 2015.

▼ B*Člen 8***Projektivne organizacije**

1. Organizacija, pristojna za projektiranje proizvodov, delov in naprav ali za njihove spremembe ali popravila, dokazuje svojo sposobnost v skladu z (delom 21) Priloge I.

▼ M12

2. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena lahko fizična ali pravna oseba, odgovorna za projektiranje proizvodov, ki ima glavni kraj poslovanja v državi članici in zaprosi za certifikat za projekt proizvodov ali njihove spremembe ali popravila oziroma tak certifikat že ima, v skladu s členom 2(2) dokazuje svojo sposobnost tudi v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light).

3. Fizičnim ali pravnim osebam, vključenim v projektiranje zrakoplovov, za katere velja izjava o skladnosti projekta iz člena 2(3), ni treba dokazovati svoje sposobnosti.

▼ M9

4. Z odstopanjem od točke 21.B.433(d)(1) in (2) Priloge I (del 21) lahko projektivna organizacija, ki ima veljavno potrdilo o odobritvi, izdano v skladu s Prilogo I (del 21), do 7. marca 2025 popravi vse ugotovljene neskladnosti v zvezi z zahtevami iz Priloge I, uvedenimi z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/201 ⁽¹⁾.

Kadar organizacija po 7. marcu 2025 ni odpravila teh neskladnosti, se potrdilo o odobritvi delno ali v celoti prekliče, omeji ali začasno razveljavi.

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/201 z dne 10. decembra 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 748/2012 glede sistemov upravljanja in poročanja o dogodkih, ki jih vzpostavijo projektivne in proizvodne organizacije, ter postopkov, ki jih uporablja agencija, in o popravku navedene uredbe (UL L, 33 ... str. 7).

▼ M12

5. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena lahko organizacija, katere glavni kraj poslovanja je v državi nečlanici, dokazuje svojo sposobnost s certifikatom, ki ga je zadevna država izdala za proizvod, del ali napravo, za katero je vložila vlogo v skladu s Prilogo I (del 21), če je:

- (a) zadevna država tudi država projektiranja;
- (b) agencija ugotovila, da sistem v zadevni državi vključuje enako neodvisno raven preverjanja ustreznosti, kot jo določa ta uredba, in sicer v obliki enakovrednega sistema odobritev organizacij ali neposredne vključenosti pristojnega organa zadevne države.

▼ M14

6. Za potrdila projektivnih organizacij, ki jih je izdala ali priznala država članica v skladu z zahtevami in postopki JAA in so bila veljavna pred 28. septembrom 2003, se šteje, da so v skladu s to uredbo.

*Člen 9***Proizvodne organizacije**

1. Organizacija, pristojna za izdelavo proizvodov, delov in naprav, dokazuje svojo sposobnost v skladu z določbami Priloge I (dela 21). To dokazovanje sposobnosti ni potrebno pri delih ali napravah, ki jih proizvaja organizacija in ki so v skladu z določbami Priloge I (dela 21) ustrezne za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, pri čemer se ne zahteva, da jim je priloženo dovoljenje za sprostitve v uporabo (tj. obrazec EASA 1).

2. Z odstopanjem od točke 1 lahko proizvajalec, katerega glavni sedež je v državi nečlanici, dokazuje svojo sposobnost s spričevalom, ki ga je navedena država izdala za proizvod, del ali napravo, za katero je vložila vlogo, če:

- (a) je navedena država tudi država izdelave; ter
- (b) agencija ugotovila, da sistem v zadevni državi vključuje enako neodvisno raven preverjanja ustreznosti, kot jo določa ta uredba, in sicer v obliki enakovrednega sistema odobritev organizacij ali neposredne vključenosti pristojnega organa zadevne države.

3. Za potrdila proizvodnih organizacij, ki jih je izdala ali priznala država članica v skladu z zahtevami in postopki JAA in so bila veljavna pred 28. septembrom 2003, se šteje, da so v skladu s to uredbo.

4. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko proizvodna organizacija pri pristojnem organu zaprosi za izjeme od zahtev glede varstva okolja iz prvega pododstavka člena 9(2) Uredbe (EU) 2018/1139.

▼ M14

5. Z odstopanjem od točk 21.B.225(d)(1) in (2) Priloge I (del 21) lahko proizvodna organizacija, ki ima veljavno potrdilo o odobritvi, izdano v skladu s Prilogo I (del 21), do 7. marca 2025 popravi vse ugotovljene neskladnosti v zvezi z zahtevami iz Priloge I, uvedenimi z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/201 ⁽¹⁾.

Kadar organizacija po 7. marcu 2025 ni odpravila teh neskladnosti, se potrdilo o odobritvi delno ali v celoti prekliče, omeji ali začasno razveljavi.

6. Z odstopanjem od točke 21.A.125C(a)(1) Priloge I (del 21) lahko organizacija, ki proizvaja proizvode, dele ali naprave brez potrdila o odobritvi in ima veljavno izjavo o soglasju, izdano v skladu s Prilogo I (del 21), do 7. marca 2023 popravi vse ugotovljene neskladnosti v zvezi z zahtevami iz Priloge I, uvedenimi z Izvedbeno uredbo (EU) 2022/201.

7. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena lahko fizična ali pravna oseba, ki ima glavni kraj poslovanja v državi članici in je odgovorna za proizvodnjo proizvodov, njihovih delov in naprav v skladu s členom 2(2), dokaže svojo sposobnost tudi v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light).

8. Dokazovanje sposobnosti v skladu z odstavkoma 1 in 2 se ne zahteva, kadar je proizvodna organizacija ali fizična ali pravna oseba vključena v naslednje proizvodne dejavnosti:

- (a) proizvodnjo delov ali naprav, ki so v skladu s Prilogo I (del 21) primerni za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, ne da bi jim bilo treba priložiti dovoljenje za sprostitev v uporabo (tj. obrazec EASA 1);
- (b) proizvodnjo delov, ki so v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light) primerni za vgradnjo v zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, ne da bi jim bilo treba priložiti dovoljenje za sprostitev v uporabo (tj. obrazec EASA 1);
- (c) proizvodnjo zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta iz člena 2(3), in delov, ki so primerni za vgradnjo v tak zrakoplov. V takem primeru proizvodne dejavnosti v skladu s poddelom R oddelka A Priloge Ib (del 21 Light) izvaja proizvodna organizacija ali fizična ali pravna oseba, katere glavni kraj poslovanja je v državi članici.

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/201 z dne 10. decembra 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 748/2012 glede sistemov upravljanja in poročanja o dogodkih, ki jih vzpostavijo projektivne in proizvodne organizacije, ter postopkov, ki jih uporablja agencija, in o popravku navedene uredbe (UL L 33, 15.2.2022, str. 7).

▼ **M12**

Člen 10

Ukrepi agencije

1. Agencija razvije sprejemljive postopke za dokazovanje skladnosti, ki jih lahko pristojni organi, organizacije in osebje uporabljajo za prikaz skladnosti z določbami Priloge I (del 21) in Priloge Ib (del 21 Light).
2. S sprejemljivimi postopki za dokazovanje skladnosti, ki jih izda agencija, se ne uvajajo nove zahteve ali omilijo zahteve iz Priloge I (del 21) in Priloge Ib (del 21 Light).

▼ **B**

Člen 11

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 1702/2003 se razveljavi.

Sklici na razveljavljeno uredbo se upoštevajo kot sklici na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo v Prilogi III.

Člen 12

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼ B*PRILOGA I***DEL 21****Certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij****▼ M9***Vsebina*

21.1 Pristojni organ

21.2 Področje uporabe

ODDELEK A – TEHNIČNE ZAHETVE**PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE**

21.A.1 Področje uporabe

21.A.2 Delovanje oseb, ki niso prosilci za certifikat ali njegovi nosilci

21.A.3A Sistem poročanja

21.A.3B Plovnostne zahteve

21.A.4 Usklajevanje med projektiranjem in proizvodnjo

21.A.5 Vodenje evidence

21.A.6 Priročniki

21.A.7 Navodila za stalno plovnost

21.A.9 Dostop in preiskava

PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI

21.A.11 Področje uporabe

21.A.13 Upravičenost

21.A.14 Dokazovanje sposobnosti

21.A.15 Vloga

21.A.19 Spremembe, zaradi katerih je potreben nov certifikat tipa

21.A.20 Dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja

21.A.21 Zahteve glede izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami

21.A.31 Projekt tipa

21.A.33 Inšpekcijski pregledi in testiranje

21.A.35 Testni leti

21.A.41 Certifikat tipa

21.A.44 Obveznosti nosilca

21.A.47 Prenosljivost

21.A.51 Trajanje in stalna veljavnost

21.A.62 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti

21.A.65 Stalna integriteta strukture za konstrukcije letal

(PODDEL C – SE NE UPORABLJA)

PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI

21.A.90A Področje uporabe

▼ M9

- 21.A.90B Standardne spremembe
- 21.A.90C Samostojne spremembe navodil za stalno plovnost
- 21.A.91 Razvrstitev sprememb certifikata tipa
- 21.A.92 Upravičenost
- 21.A.93 Vloga
- 21.A.95 Zahteve glede odobritve malih sprememb
- 21.A.97 Zahteve glede odobritve velikih sprememb
- 21.A.101 Osnova za certifikacijo tipa, osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja pri veliki spremembi certifikata tipa
- 21.A.108 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti
- 21.A.109 Obveznosti in oznake EPA

PODDEL E — DODATNI CERTIFIKATI TIPA

- 21.A.111 Področje uporabe
- 21.A.112A Upravičenost
- 21.A.112B Dokazovanje sposobnosti
- 21.A.113 Vloga za dodatni certifikat tipa
- 21.A.115 Zahteve glede odobritve velikih sprememb v obliki dodatnega certifikata tipa
- 21.A.116 Prenosljivost
- 21.A.117 Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa
- 21.A.118A Obveznosti in oznake EPA
- 21.A.118B Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.120B Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti

PODDEL F – PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

- 21.A.121 Področje uporabe
- 21.A.122 Upravičenost
- 21.A.124 Vloga
- 21.A.124A Načini usklajevanja
- 21.A.125A Izdaja izjave o soglasju
- 21.A.125B Ugotovitve in pripombe
- 21.A.125C Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.126 Sistem kontrole proizvodnje
- 21.A.127 Testi: zrakoplovi
- 21.A.128 Testi: motorji in propelerji

▼ M9

21.A.129 Obveznosti proizvodne organizacije

21.A.130 Izjava o skladnosti

PODDEL G – ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

21.A.131 Področje uporabe

21.A.133 Upravičenost

21.A.134 Vloga

21.A.134A Načini usklajevanja

21.A.135 Izdaja odobritve proizvodne organizacije

21.A.139 Sistem upravljanja proizvodnje

21.A.143 Predstavitev proizvodne organizacije

21.A.145 Viri

21.A.147 Spremembe sistema upravljanja proizvodnje

21.A.148 Spremembe lokacije

21.A.149 Prenosljivost

21.A.151 Pogoji odobritve

21.A.153 Spremembe pogojev odobritve

21.A.158 Ugotovitve in pripombe

21.A.159 Trajanje in stalna veljavnost

21.A.163 Privilegiji

21.A.165 Obveznosti nosilca

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

21.A.171 Področje uporabe

21.A.172 Upravičenost

21.A.173 Razvrstitev

21.A.174 Vloga

21.A.175 Jezik

21.A.177 Sprememba ali dopolnitev

21.A.179 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah

21.A.181 Trajanje in stalna veljavnost

21.A.182 Identifikacija zrakoplova

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU

21.A.201 Področje uporabe

21.A.203 Upravičenost

21.A.204 Vloga

21.A.207 Sprememba ali dopolnitev

21.A.209 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah

21.A.211 Trajanje in stalna veljavnost

▼ M9

PODDEL J – ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE

- 21.A.231 Področje uporabe
- 21.A.233 Upravičenost
- 21.A.234 Vloga
- 21.A.235 Izdaja odobritve projektivne organizacije
- 21.A.239 Sistem upravljanja projektov
- 21.A.243 Priročnik
- 21.A.245 Viri
- 21.A.247 Spremembe sistema upravljanja projektov
- 21.A.249 Prenosljivost
- 21.A.251 Pogoji odobritve
- 21.A.253 Spremembe pogojev odobritve
- 21.A.258 Ugotovitve in pripombe
- 21.A.259 Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.263 Privilegiji
- 21.A.265 Obveznosti nosilca

PODDEL K – DELI IN NAPRAVE

- 21.A.301 Področje uporabe
- 21.A.303 Izpolnjevanje veljavnih zahtev
- 21.A.305 Odobritev delov in naprav
- 21.A.307 Ustreznost delov in naprav za vgradnjo

(PODDEL L – SE NE UPORABLJA)

PODDEL M – POPRAVILA

- 21.A.431A Področje uporabe
- 21.A.431B Standardna popravila
- 21.A.432A Upravičenost
- 21.A.432B Dokazovanje sposobnosti
- 21.A.432C Vloga za odobritev projekta popravila
- 21.A.433 Zahteve glede odobritve projekta popravila
- 21.A.435 Klasifikacija in odobritev projekta popravila
- 21.A.439 Proizvodnja delov za popravila
- 21.A.441 Vključitev popravil
- 21.A.443 Omejitve
- 21.A.445 Nepopravljena škoda
- 21.A.451 Obveznosti in oznake EPA

(PODDEL N – SE NE UPORABLJA)

PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

- 21.A.601 Področje uporabe

▼ M9

- 21.A.602A Upravičenost
- 21.A.602B Dokazovanje sposobnosti
- 21.A.603 Vloga
- 21.A.604 Dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto (PPE)
- 21.A.605 Zahteve glede podatkov
- 21.A.606 Zahteve glede izdaje dovoljenja ETSO
- 21.A.607 Privilegiji dovoljenja ETSO
- 21.A.608 Deklaracija o projektu in izvedbi (DPI)
- 21.A.609 Obveznosti nosilcev dovoljenj ETSO
- 21.A.610 Odobritev odstopanj
- 21.A.611 Spremembe projektov
- 21.A.619 Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.621 Prenosljivost

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

- 21.A.701 Področje uporabe
- 21.A.703 Upravičenost
- 21.A.707 Vloga za pridobitev dovoljenja za letenje
- 21.A.708 Pogoji letenja
- 21.A.709 Vloga za odobritev pogojev letenja
- 21.A.710 Odobritev pogojev letenja
- 21.A.711 Izdaja dovoljenja za letenje
- 21.A.713 Spremembe
- 21.A.715 Jezik
- 21.A.719 Prenosljivost
- 21.A.723 Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.725 Podaljšanje dovoljenja za letenje
- 21.A.727 Obveznosti nosilca dovoljenja za letenje

PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

- 21.A.801 Identifikacija proizvodov
- 21.A.803 Ravnanje z identifikacijskimi podatki
- 21.A.804 Identifikacija delov in naprav
- 21.A.805 Identifikacija kritičnih delov
- 21.A.807 Identifikacija artiklov ETSO

ODDELEK B – POSTOPKI ZA PRISTOJNE ORGANE**PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE**

- 21.B.10 Dokumentacija o nadzoru
- 21.B.15 Obveščanje agencije
- 21.B.20 Takojšen odziv na varnostno težavo

▼ M9

- 21.B.25 Sistem upravljanja
 - 21.B.30 Dodelitev nalog kvalificiranim subjektom
 - 21.B.35 Spremembe sistema upravljanja
 - 21.B.55 Vodenje evidenc
 - 21.B.65 Začasna razveljavitev, omejitev in preklic
- PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI
- 21.B.70 Certifikacijske specifikacije
 - 21.B.75 Posebni pogoji
 - 21.B.80 Osnova za certifikacijo tipa za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami
 - 21.B.82 Osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti za certifikat tipa za zrakoplov ali certifikat tipa z omejitvami
 - 21.B.85 Določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami
 - 21.B.100 Stopnja vključenosti
 - 21.B.103 Izdaja certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami
- (PODDEL C – SE NE UPORABLJA)
- PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI
- 21.B.105 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri veliki spremembi certifikata tipa
 - 21.B.107 Izdaja odobritve spremembe certifikata tipa
- PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA
- 21.B.109 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri dodatnem certifikatu tipa
 - 21.B.111 Izdaja dodatnega certifikata tipa
- PODDEL F – PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE
- 21.B.115 Načini usklajevanja
 - 21.B.120 Postopek prvega certificiranja
 - 21.B.125 Ugotovitve in korektivni ukrepi, pripombe
 - 21.B.135 Ohranitev izjave o soglasju
 - 21.B.140 Sprememba izjave o soglasju
- PODDEL G – ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE
- 21.B.215 Načini usklajevanja
 - 21.B.220 Postopek prvega certificiranja
 - 21.B.221 Načela nadzora
 - 21.B.222 Program nadzora
 - 21.B.225 Ugotovitve in korektivni ukrepi, pripombe
 - 21.B.240 Spremembe sistema upravljanja proizvodnje

▼ M9

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

- 21.B.320 Preiskava
- 21.B.325 Izdaja spričevala o plovnosti
- 21.B.326 Spričevalo o plovnosti
- 21.B.327 Spričevalo o plovnosti z omejitvami

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU

- 21.B.420 Preiskava
- 21.B.425 Izdaja spričeval o hrupu

PODDEL J – ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE

- 21.B.430 Postopek prvega certificiranja
- 21.B.431 Načela nadzora
- 21.B.432 Program nadzora
- 21.B.433 Ugotovitve in korektivni ukrepi, pripombe
- 21.B.435 Spremembe sistema upravljanja projektov

PODDEL K – DELI IN NAPRAVE

(PODDEL L – SE NE UPORABLJA)

PODDEL M – POPRAVILA

- 21.B.450 Osnova za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja pri odobritvi projekta velikega popravila
- 21.B.453 Izdaja odobritve projekta popravila

(PODDEL N – SE NE UPORABLJA)

PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

- 21.B.480 Izdaja dovoljenja ETSO

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

- 21.B.520 Preiskava
- 21.B.525 Izdaja dovoljenja za letenje

PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

Dodatki

- Dodatek I – obrazec EASA 1 – Dovoljenje za sprostitev v uporabo
- Dodatek II – obrazca EASA 15a in 15c – Certifikat pregleda plovnosti
- Dodatek III – obrazec EASA 20a – Dovoljenje za letenje
- Dodatek IV – obrazec EASA 20b – Dovoljenje za letenje (ki ga izdajo odobrene organizacije)
- Dodatek V – obrazec EASA 24 – Spričevalo o plovnosti z omejitvami
- Dodatek VI – obrazec EASA 25 – Spričevalo o plovnosti

▼ M9

Dodatek VII – obrazec EASA 45 – Spričevalo o hrupu

Dodatek VIII – obrazec EASA 52 – Izjava o skladnosti zrakoplova

Dodatek IX – obrazec EASA 53 – Dovoljenje za sprostitev v uporabo

Dodatek X – obrazec EASA 55 – Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije

Dodatek XI – obrazec EASA 65 – Izjava o soglasju za proizvodnjo brez odobritve proizvodne organizacije

Dodatek XII – Kategorije testnih letov in s tem povezane kvalifikacije posadke za testne lete.

▼ M10**21.1 Pristojni organ**

V tej prilogi je „pristojni organ“:

(a) v oddelku A, poddel A:

1. za projektivne organizacije: agencija;
2. za proizvodne organizacije, ki imajo glavni kraj poslovanja na ozemlju, za katero je v skladu s Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisano v Čikagu 7. decembra 1944 (v nadaljnjem besedilu: Čikaška konvencija), pristojna država članica: organ, ki ga imenuje navedena država članica ali druga država članica v skladu s členom 64 Uredbe (EU) 2018/1139, ali agencija, če je bila v skladu s členom 64 ali 65 Uredbe (EU) 2018/1139 odgovornost prenesena na agencijo;
3. za proizvodne organizacije, ki imajo glavni kraj poslovanja zunaj ozemlja, za katero je v skladu s Čikaško konvencijo pristojna država članica: agencija;

(b) v oddelku A, poddeli B, D, E, J, K, M, O in Q: agencija;

(c) v oddelku A, poddela F in G:

1. za fizične ali pravne osebe, ki imajo glavni kraj poslovanja na ozemlju, za katero je v skladu s Čikaško konvencijo pristojna država članica: organ, ki ga imenuje navedena država članica ali druga država članica v skladu s členom 64 Uredbe (EU) 2018/1139, ali agencija, če je bila v skladu s členom 64 ali, kar zadeva poddel G, v skladu s členom 65 Uredbe (EU) 2018/1139 odgovornost prenesena na agencijo;
2. za fizične ali pravne osebe, ki imajo glavni kraj poslovanja zunaj ozemlja, za katero je v skladu s Čikaško konvencijo odgovorna država članica: agencija;

(d) v oddelku A, poddela H in I: organ, ki ga imenuje država članica, v kateri zrakoplov je ali bo registriran;

(e) v oddelku A, poddel P:

1. za zrakoplove, registrirane v državi članici: organ, ki ga imenuje država članica registracije;
2. za neregistrirane zrakoplove: organ, ki ga imenuje država članica, ki je predpisala identifikacijske oznake;
3. za odobritev pogojev letenja, povezanih z varnostjo projekta: agencija.

21.2 Področje uporabe

V oddelku A te priloge so navedene določbe, v katerih so določene pravice in obveznosti prosilcev in nosilcev katerih koli spričeval, potrdil in certifikatov, ki so bili ali bodo izdani v skladu s to prilogo.

V oddelku B te priloge so določeni pogoji za opravljanje nadzornih in izvrševalnih nalog v zvezi s certificiranjem ter upravne zahteve in zahteve glede sistema upravljanja, ki jih mora izpolnjevati pristojni organ, odgovoren za izvajanje oddelka A te priloge.

▼ B**ODDELEK A**
TEHNIČNE ZAHTEVE

PODDEL A — SPLOŠNE DOLOČBE

▼ M9**21.A.1 Področje uporabe**

V tem poddelu so določene splošne pravice in obveznosti prosilcev za kateri koli certifikat ali njegovih nosilcev, ki je bil ali bo izdan v skladu s to prilogo.

▼ B**21.A.2 Delovanje oseb, ki niso prosilci za certifikat ali njegovi nosilci**

Dejanja ali obveznosti, ki jih mora izvršiti nosilec ali prosilec za certifikat za proizvod, del ali napravo po tem oddelku, lahko v njegovem imenu izvrši katera koli druga fizična ali pravna oseba, če nosilec ali prosilec za ta certifikat lahko dokaže, da je s to drugo osebo sklenil dogovor, ki zagotavlja, da se obveznosti nosilca pravilno izvršujejo ali se bodo pravilno izvrševale.

▼ M9**21.A.3A Sistem poročanja**

(a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta (*) ter njene delegirane in izvedbene akte vse fizične ali pravne osebe, ki so zaprosile za certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje po odredbi o evropskem tehničnem standardu (ETSO), odobritev projekta velikega popravila ali katero koli drugo ustrezno odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo:

1. vzpostavijo in vzdržujejo sistem za zbiranje, preiskovanje in analiziranje poročil o dogodkih, da se ugotovijo škodljivi trendi ali odpravijo pomanjkljivosti ter izpišejo dogodki, katerih sporočanje je obvezno v skladu s točko 3, in dogodki, o katerih se poroča prostovoljno. Če je glavni kraj poslovanja v državi članici, se lahko za izpolnjevanje zahtev iz Uredbe (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njenih izvedbenih aktov in Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov vzpostavi en sam sistem. Sistem poročanja vključuje:

(i) poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki, ki bi lahko škodljivo vplivali ali škodljivo vplivajo na stalno plovnost proizvoda, dela ali naprave, za katero velja certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta velikega popravila ali katera koli druga ustrezna odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo;

(ii) napake, skorajšnje dogodke in nevarnosti, ki ne spadajo pod točko (i);

(*) Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).

▼ **M9**

2. znanim upravljavcem proizvoda, dela ali naprave in na zahtevo kateri koli osebi, pooblaščenim na podlagi drugih izvedbenih ali delegiranih aktov, dajo na voljo informacije o sistemu, vzpostavljenem v skladu s točko 1, ter o tem, kako zagotoviti poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki iz točke 1(i);

 3. agenciji poročajo o vsaki njim znani napaki, motnji v delovanju, okvari ali drugem dogodku, ki je povezan s proizvodom, delom ali napravo, za katero velja certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta velikega popravila ali katera koli druga ustrezná odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo, in posledica katerega bi lahko bile ali so nevarne razmere.
- (b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba, ki ima ali je zaprosila za potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije na podlagi poddela G tega oddelka ali ki proizvaja proizvod, del ali napravo na podlagi poddela F tega oddelka:
1. vzpostavi in vzdržuje sistem za zbiranje in ocenjevanje poročil o dogodkih, vključno s poročili o napakah, skorajšnjih dogodkih in nevarnostih, da se ugotovijo škodljivi trendi ali odpravijo pomanjkljivosti ter izpišejo dogodki, katerih sporočanje je obvezno v skladu s točkama 2 in 3, ter dogodki, o katerih se poroča prostovoljno. Za organizacije, ki imajo glavni kraj poslovanja v državi članici, se lahko za izpolnjevanje zahtev iz Uredbe (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njenih izvedbenih aktov in Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov vzpostavi en sam sistem;

 2. poroča odgovornemu nosilcu odobritve projekta o vseh primerih, ko je proizvodna organizacija sprostila proizvode, dele ali naprave in so bila naknadno ugotovljena morebitna odstopanja od veljavnih projektnih podatkov, ter skupaj z nosilcem odobritve projekta razišče tista odstopanja, ki bi lahko privedla do nevarnih razmer;

 3. pristojnemu organu odgovorne države članice v skladu s točko 21.1 in agenciji poroča o odstopanjih, ki so bila ugotovljena v skladu s točko 21.A.3A(b)2 in ki bi lahko privedla do nevarnih razmer;

 4. če ima proizvodna organizacija za drugo proizvodno organizacijo vlogo dobavitelja, tej drugi organizaciji prav tako poroča o vseh primerih, ko je v to organizacijo sprostila proizvode, dele ali naprave in so bila pozneje ugotovljena morebitna odstopanja od veljavnih projektnih podatkov.
- (c) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba pri poročanju v skladu s točkami (a)(3), (b)(2), (b)(3) in (b)(4) ustrezno varuje zaupnost osebe, ki poroča, in oseb, navedenih v poročilu.

▼ M9

- (d) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba pripravi poročila iz točk (a)(3) in (b)(3) v obliki in na način, ki ju določi agencija oziroma pristojni organ, ter jih pošlje takoj, ko je to izvedljivo, v vsakem primeru pa najpozneje 72 ur po tem, ko je fizična ali pravna oseba ugotovila, da lahko dogodek privede do morebitnih nevarnih razmer, razen če tega ne more storiti zaradi izjemnih okoliščin.
- (e) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njene delegirane in izvedbene akte v primeru, če je dogodek, o katerem se poroča v skladu s točko (a)(3) ali točko (b)(3), rezultat pomanjkljivosti v projektu ali pomanjkljivosti pri proizvodnji, bodisi nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali katere koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo, bodisi proizvodna organizacija, kot je ustrezno, razišče razlog za pomanjkljivost ter pristojnemu organu odgovorne države članice v skladu s točko 21.1 in agenciji sporoči rezultate svoje preiskave ter vse ukrepe, ki jih namerava izvesti ali jih predlaga za odpravo te pomanjkljivosti.
- (f) Če pristojni organ ugotovi, da je za odpravo pomanjkljivosti treba ukrepati, bodisi nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali katere koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana na podlagi te uredbe, bodisi proizvodna organizacija, kot je ustrezno, pristojnemu organu na njegovo zahtevo pošlje ustrezne podatke.

▼ B**21.A.3B Plovnostne zahteve**

- (a) Plovnostna zahteva pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme agencija in ki odreja ukrepe, ki jih je treba izvesti na zrakoplovu, da se ponovno doseže sprejemljiva raven varnosti, če dokazi kažejo, da bi bila v nasprotnem primeru raven varnosti tega zrakoplova ogrožena.
- (b) Agencija izda plovnostno zahtevo, če:
1. ugotovi, da v zrakoplovu obstajajo nevarne razmere kot posledica pomanjkljivosti v zrakoplovu ali motorju, propelerju, delu ali napravi, vgrajeni v ta zrakoplov, in
 2. je verjetno, da bo do takih razmer prišlo v drugih zrakoplovih.
- (c) Če mora agencija izdati plovnostno zahtevo, da se odpravijo nevarne razmere iz točke (b), ali zahteva inšpekcijski pregled, mora nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi:
1. predlagati ustrezen korektivni ukrep ali zahtevane inšpekcijske preglede ali oboje ter podrobnosti o teh predlogih poslati agenciji v odobritev;

▼ B

2. potem ko agencija odobri predloge iz točke 1, dati na voljo vsem znanim upravljavcem ali lastnikom proizvoda, dela ali naprave in na zahtevo kateri koli osebi, od katere se zahteva, da upošteva plovnostno zahtevo, ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila.

(d) Plovnostna zahteva vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. opredelitev nevarnih razmer;
2. opredelitev prizadetega zrakoplova;
3. zahtevan(-e) ukrep(-e);
4. rok za izvedbo zahtevanega(-ih) ukrepa(-ov);
5. datum začetka veljavnosti.

▼ M2**21.A.4 Usklajevanje med projektiranjem in proizvodnjo**

Vsak nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, dovoljenja ETSO, odobritve spremembe certifikata tipa ali odobritve projekta popravila po potrebi sodeluje s proizvodno organizacijo, da se zagotovi:

- (a) zadovoljivo usklajevanje projektiranja in proizvodnje, zahtevano v točkah 21A.122, 21A.130(b)(3) in (4), 21A.133 ter 21A.165(c)(2) in (3), kakor je ustrezno, ter
- (b) pravilna podpora stalni plovnosti proizvoda, dela ali naprave.

▼ M9**21.A.5 Vodenje evidence**

Vse fizične ali pravne osebe, ki imajo ali so zaprosile za certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta ali popravila, dovoljenje za letenje, potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije ali izjavo o soglasju v skladu s to uredbo:

- (a) pri projektiranju proizvoda, dela ali naprave ali njegovi/njeni spremembi ali popravilu vzpostavijo sistem vodenja evidence in vzdržujejo ustrezne projektne informacije/podatke; te informacije/podatki se dajo na voljo agenciji, da ta pridobi informacije/podatke, ki so potrebni za zagotovitev stalne plovnosti proizvoda, dela ali naprave, nadaljnje veljavnosti podatkov o operativni ustreznosti in skladnosti z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
- (b) pri proizvodnji proizvoda, dela ali naprave evidentirajo podrobnosti o proizvodnem procesu, ki zadevajo skladnost proizvoda, dela ali naprav z veljavnimi projektnimi podatki in zahtevami, naloženimi njihovim partnerjem in dobaviteljem, ter te podatke dajo na voljo svojemu pristojnemu organu, da mu priskrbijo informacije, ki so potrebne za zagotovitev stalne plovnosti proizvoda, dela ali naprave;
- (c) v zvezi z dovoljenji za letenje:
 1. hranijo dokumente, ki so bili pripravljene za določitev in utemeljitev pogojev letenja, ter jih dajo na voljo agenciji in svojemu pristojnemu organu v državi članici, da jima priskrbijo informacije, potrebne za zagotovitev stalne plovnosti zrakoplova;

▼ M9

2. ob izdaji dovoljenja za letenje v skladu s privilegijem odobrenih organizacij hranijo z njim povezane dokumente, vključno z evidencami inšpekcijskih pregledov in dokumenti, na podlagi katerih so odobreni pogoji letenja in izdano samo dovoljenje za letenje, ter jih dajo na voljo agenciji in svojemu pristojnemu organu v državi članici, odgovornemu za nadzor organizacije, da jima priskrbijo informacije, ki so potrebne za zagotovitev stalne plovnosti zrakoplova;
- (d) hranijo evidenco usposobljenosti in kvalifikacij iz točk 21.A.139(c), 21.A.145(b), 21.A.145(c), 21.A.239(c), 21.A.245(a) ali 21.A.245(e)(1) osebja, ki opravlja naslednje naloge:
1. projektiranje ali proizvodnja;
 2. neodvisno spremljanje skladnosti organizacije z ustreznimi zahtevami;
 3. obvladovanje varnosti;
- (e) vodenje evidence pooblastil osebja, kadar zaposlujejo osebje, ki:
1. uveljavlja privilegije odobrene organizacije v skladu s točko 21.A.163 in/ali točko 21.A.263, kot je ustrezno;
 2. opravlja neodvisno nalogo spremljanja skladnosti organizacije z ustreznimi zahtevami v skladu s točko 21.A.139(e) in/ali točko 21.A.239(e), kot je ustrezno;
 3. opravlja nalogo neodvisnega preverjanja dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.239(d)(2).

▼ M7**21.A.6 Priročniki**

Nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali dodatnega certifikata tipa pripravi, vzdržuje in posodablja izvornike vseh priročnikov ali variant priročnikov, ki se zahtevajo v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja za proizvod ali artikel, ter agenciji na zahtevo predloži njihove kopije.

21.A.7 Navodila za stalno plovnost

- (a) Nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve spremembe projekta ali odobritve projekta popravila pripravi ali se sklicuje na navodila, potrebna za zagotovitev, da se standard plovnosti, povezan s tipom zrakoplova in vsakim povezanim delom, ohrani v celotni dobi uporabe zrakoplova, ko dokazuje skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, ki jo v skladu s točko 21.B.80 določi agencija in o njej uradno obvesti prosilca.
- (b) Vsaj en komplet popolnih navodil za stalno plovnost zagotovijo:
1. nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami vsakemu znanemu lastniku enega ali več proizvodov ob dobavi ali ob izdaji prvega spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami za zadevni zrakoplov, kar koli se zgodi pozneje;

▼ M7

2. nosilec dodatnega certifikata tipa ali odobritve spremembe projekta vsem znanim operatorjem proizvoda, na katerega vpliva sprememba, ob sprostitvi spremenjenega proizvoda v uporabo;
3. nosilec odobritve projekta popravila vsem znanim operatorjem proizvoda, na katerega vpliva popravilo, ob sprostitvi proizvoda, v katerega je vključen projekt popravila, v obratovanje. Popravljen proizvod, del ali naprava se lahko sprosti v obratovanje, preden so z njo povezana navodila za stalno plovnost dokončana, vendar le za omejeno dobo obratovanja in v dogovoru z agencijo.

Nato navedeni nosilci odobritve projekta navedena navodila na zahtevo dajo na voljo kateri koli drugi osebi, ki jih mora upoštevati.

- (c) Z odstopanjem od točke (b) lahko nosilec certifikata tipa ali nosilec certifikata tipa z omejitvami del navodil za stalno plovnost, ki se nanaša na navodila za realizacijo, ki zahtevajo dolgotrajne priprave in temeljijo na časovnem razporedu, da na voljo šele pozneje, ko je proizvod ali spremenjeni proizvod že dan v obratovanje, vendar jih da na voljo, preden je treba za proizvod ali spremenjeni proizvod uporabiti te podatke.
- (d) Nosilec odobritve projekta, ki mora v skladu s točko (b) zagotoviti navodila za stalno plovnost, da tudi spremembe navedenih navodil na voljo vsem znanim operatorjem proizvoda, na katerega vpliva sprememba, in na zahtevo kateri koli drugi osebi, ki mora upoštevati navedene spremembe. Navedeni nosilec odobritve projekta agenciji na zahtevo dokaže ustreznost postopka dajanja na voljo sprememb navodil za stalno plovnost v skladu s to točko.

▼ M9**21.A.9 Dostop in preiskava**

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki ima ali je zaposila za certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev spremembe projekta ali odobritev popravila, spričevalo o plovnosti, spričevalo o hrupu, dovoljenje za letenje, odobritev projektivne organizacije, potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije ali izjavo o soglasju v skladu s to uredbo:

- (a) pristojnemu organu odobri dostop do katerega koli objekta, proizvoda, dela in naprave, dokumenta, evidence, podatkov, procesa, postopka ali katerega koli drugega gradiva, da lahko ta pregleda katero koli poročilo, opravi kateri koli inšpekcijski pregled ali po potrebi opravi testni let ali test na tleh ali mu prisostvuje, da preveri začetno in stalno skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov;
- (b) poskrbi, da ima pristojni organ dostop, kot je določeno v točki (a), tudi v zvezi s partnerji, dobavitelji in podizvajalci fizične ali pravne osebe.

▼ B**PODDEL B — CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI****21.A.11 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki za izdajo certifikatov tipa za proizvode in certifikatov tipa z omejitvami za zrakoplove ter pravice in obveznosti prosilcev za te certifikate in njihovih nosilcev.

▼ B**21.A.13 Upravičenost**

Vsaka fizična in pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.14, je upravičena zaprositi za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami po pogojih iz tega poddela.

21.A.14 Dokazovanje sposobnosti**▼ M5**

(a) Prosilec za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami dokaže svojo sposobnost s tem, da ima odobritev projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J.

▼ B

(b) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedje dejavnosti, potrebne za upoštevanje Piloge I (dela 21), če je proizvod:

1. zrakoplov ELA2;
2. motor ali propeler, vgrajen v zrakoplov ELA2;
3. batni motor ali
4. propeler s stalnim ali nastavljivim korakom.

▼ M5

(c) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec dokaže svojo sposobnost tako, da mu agencija potrdi program certifikacije, vzpostavljen v skladu s točko 21.A.15(b), če je proizvod, ki ga je treba certificirati:

1. zrakoplov ELA1 ali
2. motor ali propeler, vgrajen v zrakoplov ELA1.

▼ B**21.A.15 Vloga**

(a) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami se vložijo v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ M7

(b) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami vsebuje vsaj predhodne opisne podatke o proizvodu, njegovo nameravano uporabo in vrste operacij, za katere se zahteva certifikacija. Poleg tega vsebuje program certifikacije ali pa se po prvotni vložitvi vloge z njim dopolni zaradi dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.20, vanj pa so vključeni:

▼ M5

1. podroben opis projekta tipa, vključno z vsemi konfiguracijami, ki jih je treba certificirati;
2. predlagane obratovalne karakteristike in omejitve;
3. nameravana uporaba proizvoda in vrste operacij, za katere se zahteva certifikacija;
4. predlog za začetno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točk 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85;

▼ M5

5. predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov o skladnosti;
 6. predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti ali zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali varstvo okolja. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz podtočk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti ter
 7. časovni raspored projekta s pomembnejšimi mejniki.
- (c) Prosilec v primeru sprememb programa certifikacije, ki vplivajo na katero koli od točk 1 do 7 točke (b), posodobi projekt certifikacije po njegovi prvotni predložitvi agenciji.

▼ M7

- (d) Zaradi odobritve podatkov o operativni ustreznosti vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov vključuje njene dopolnitve ali se z njimi dopolni po prvotni vložitvi.

▼ M5

- (e) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za velika letala ali velike rotoplane velja pet let, vloga za kateri koli drug certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami pa velja tri leta, razen če prosilec ob vložitvi vloge ne dokaže, da proizvod zahteva več časa, da se dokaže in razglasi skladnost, agencija pa se s podaljšanim rokom strinja.
- (f) Če certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami v roku iz točke (e) ni bil izdan ali če je očitno, da ne bo izdan, lahko prosilec:
1. vloži novo vlogo ter zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi in o njih uradno obvesti agencija v skladu s točkami 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85 za datum nove vloge ali
 2. prosi za podaljšanje roka iz točke (e) in predlaga nov datum za izdajo certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami. V takem primeru prosilec zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi in o njih uradno obvesti agencija v skladu s točkami 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85 za datum, ki ga izbere prosilec. Vendar navedeni datum ne sme biti več kot pet let zgodnejši od novega datuma, ki ga predlaga prosilec za izdajo certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za vlogo za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za velik zrakoplov ali velik rotoplan in ne več kot tri leta zgodnejši za vlogo za kateri koli drug certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami.

▼ M5

▼ B**21.A.19 Spremembe, zaradi katerih je potreben nov certifikat tipa**

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki predlaga spremembo proizvoda, mora zaprositi za nov certifikat tipa, če agencija meni, da je sprememba konstrukcije, moči, potiska ali mase tako velika, da je potrebna tehtna preiskava skladnosti z veljavno osnovo za izdajo certifikata tipa.

▼ M5**21.A.20 Dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja**

- (a) Prosilec po tem, ko agencija sprejme program certifikacije, dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih agencija določi in o njih uradno obvesti prosilca v skladu s točkami 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85, ter agenciji predstavi načine, s katerimi je bila ta skladnost dokazana.
- (b) Prosilec agenciji poroča o vseh težavah ali dogodkih med postopkom dokazovanja skladnosti, ki bi lahko znatno vplivali na oceno tveganja iz točke 21.A.15(b)(6) ali na program certifikacije ali na podlagi katerih bi bila sicer potrebna sprememba stopnje vključenosti agencije, o kateri je bil prosilec predhodno uradno obveščen v skladu s točko 21.B.100(c).
- (c) Prosilec v dokumentih o skladnosti zabeleži utemeljitev skladnosti, kot je navedeno v programu certifikacije.
- (d) Po izvedbi vseh dokazovanj skladnosti v skladu s programom certifikacije, vključno z vsemi inšpekcijskimi pregledi in testiranjem v skladu s točko 21.A.33, ter po opravljenih vseh testnih letih v skladu s točko 21.A.35, prosilec izjavi:
1. da je dokazal skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih agencija določi in o njih uradno obvesti na podlagi programa certifikacije, ki ga je sprejela agencija, ter
 2. da ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (e) Prosilec agenciji predloži izjavo o skladnosti iz točke (d). Če ima prosilec ustrezno odobritev projektivne organizacije, se izjava o skladnosti izda v skladu s poddelom J in predloži agenciji.

▼ M5**21.A.21 Zahteve glede izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami**

(a) Za izdajo certifikata tipa proizvoda ali, če zrakoplov ne izpolnjuje bistvenih zahtev iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139, certifikata tipa zrakoplova z omejitvami, prosilec:

1. dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.14;
2. upošteva točko 21.A.20;
3. za motor in propeler, če sta vgrajena v zrakoplov, dokaže, da:

(A) je bil certifikat tipa izdan ali določen v skladu s to uredbo ali

(B) je bilo dokazano, da sta skladna z določeno osnovo za certifikacijo tipa zrakoplova in z zahtevami glede varstva okolja, ki jih kot potrebne za zagotovitev varnega leta zrakoplova določi in o njih uradno obvesti agencija.

(b) Z odstopanjem od točke (a)(2) je prosilec na svojo zahtevo, ki jo vključi v izjavo iz točke 21.A.20(d), upravičen do izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za zrakoplov, še preden dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.

▼ B**21.A.31 Projekt tipa**

(a) Projekt tipa sestavljajo:

1. načrti in specifikacije ter sezname teh načrtov in specifikacij, potrebnih za določitev konfiguracije in konstrukcijskih značilnosti proizvoda, ki dokazujejo, da proizvod ustreza veljavni osnovi za certifikacijo tipa in zahtevam glede varstva okolja;
2. informacije o materialih in procesih ter metodah za proizvodnjo in montažo proizvoda, potrebnih za zagotovitev skladnosti proizvoda;

▼ M2

3. potrjen oddelek v navodilih za stalno plovnost o omejitvah glede plovnosti, kakor jih opredeljujejo veljavne certifikacijske specifikacije, in

▼ M5

4. kateri koli drugi podatki, ki s primerjavo omogočajo določitev plovnosti in, če je primerno, okoljske značilnosti poznejših proizvodov istega tipa.

▼ B

(b) Vsak projekt tipa mora biti ustrezno označen.

▼ M5**21.A.33 Inšpekcijski pregledi in testiranje**

(a) (Rezervirano)

(b) Prosilec pred izvedbo posameznega testiranja v okviru dokazovanja skladnosti, kot se zahteva v točki 21.A.20, preveri:

▼ M5

1. ali so za testni primerek:
 - (i) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za predlagani projekt tipa;
 - (ii) deli proizvodov ustrezno skladni z načrti za predlagani projekt tipa in
 - (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega projekta tipa ter
 2. ali je preskusna in merilna oprema, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.
- (c) Prosilec na podlagi preverjanj, izvedenih v skladu s točko (b), izda izjavo o skladnosti, v kateri navede vse morebitne neskladnosti in utemeljitev, da te ne bodo vplivale na rezultate testa, agenciji pa omogoči inšpekcijski pregled, ki se ji zdi potreben za preverjanje veljavnosti navedene izjave.
- (d) Prosilec agenciji omogoči, da:
1. pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti, in
 2. prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled, opravljen za dokazovanje skladnosti.
- (e) Glede vseh testiranj in inšpekcijskih pregledov, ki jim prisostvuje ali jih izvede agencija v skladu s točko (d)(2):
1. prosilec agenciji predloži izjavo o skladnosti iz točke (c) in
 2. na testnem primerku ali preskusni in merilni opremi se ne izvede nobena sprememba, ki vpliva na veljavnost izjave o skladnosti, in sicer v obdobju od izdaje izjave o skladnosti iz točke (c) do predložitve testnega primerka agenciji za testiranje.

21.A.35 Testni leti

- (a) Testiranje letenja zaradi pridobitve certifikata tipa se opravi v skladu s pogoji za takšna testiranja letenja, ki jih določi agencija.
- (b) Prosilec opravi vse testne lete, ki jih agencija šteje za potrebne:
1. da ugotovi skladnost z veljavnimi zahtevami glede osnove za certifikacijo tipa in varstva okolja in
 2. da ugotovi, ali obstaja sprejemljivo zagotovilo, da so zrakoplov, njegovi deli in naprave zanesljivi in da pravilno delujejo, za zrakoplove, ki naj bi se certificirali po Prilogi I (delu 21), razen,
 - (i) jadralnih letal in jadralnih letal s pogonom;
 - (ii) balonov in zračnih ladij, opredeljenih v ELA1 ali ELA2;
 - (iii) letal z MTOM 2 722 kg ali manj.

▼ B

(c) (Rezervirano)

(d) (Rezervirano)

(e) (Rezervirano)

(f) Testni leti, predpisani v točki (b)(2), vključujejo:

1. za zrakoplove z vgrajenimi turbinskimi motorji tipa, ki predhodno še ni bil uporabljen v certificiranem tipu zrakoplova, vsaj 300 ur obratovanja z vsemi motorji, ki so v skladu s certifikatom tipa, in
2. za vse druge zrakoplove vsaj 150 ur obratovanja.

▼ M7**21.A.41 Certifikat tipa**

Certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami vključujeta projekt tipa, obratovalne omejitve, navodila za stalno plovnost, listo podatkov certifikata tipa za plovnost in emisije, veljavno osnovo za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja, s katerimi agencija beleži skladnost, ter vse druge pogoje ali omejitve, predpisane za proizvod v veljavnih certifikacijskih specifikacijah in zahtevah glede varstva okolja. Certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami za zrakoplove poleg tega vključujeta tudi veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, podatke o operativni ustreznosti in listo podatkov certifikata tipa za hrup. Lista podatkov certifikata tipa in certifikata tipa z omejitvami za zrakoplov vključuje zapis o skladnosti glede emisij CO₂ in lista podatkov certifikata tipa za motor vključuje zapis o skladnosti glede izpušnih emisij.

21.A.44 Obveznosti nosilca

Vsak nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami:

▼ M9

- (a) prevzame obveznosti iz točk 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9, 21.A.62 in 21.A.65 ter v ta namen še naprej izpolnjuje potrebne zahteve za upravičenost iz točke 21.A.13;

▼ M7

- (b) opredeli oznake v skladu s poddelom Q.

Od 18. maja 2022 se za obveznost izpolnjevanja obveznosti iz točke (a) razume, da se nanaša na točke 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.62 in 21.A.65 in v ta namen vsak nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami še naprej izpolnjuje zahteve za upravičenost iz točke 21.A.14.

▼ M9**21.A.47 Prenosljivost**

Certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami ali dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto se lahko prenese le na fizično ali pravno osebo, ki je sposobna prevzeti obveznosti iz točke 21.A.44 in je v ta namen dokazala svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.14.

▼ B**21.A.51 Trajanje in stalna veljavnost**

(a) Certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami se izdaja za neomejen čas. Veljavna ostaneta pod pogojem, da:

1. nosilec izpolnjuje pogoje iz Priloge I (dela 21) in
2. certifikat ni odpovedan ali preklican po veljavnih upravnih postopkih, ki jih uvede agencija.

(b) Ob odpovedi ali preklicu je treba certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami vrniti agenciji.

▼ M7

▼ M2**21.A.62 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti**

Nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami da na voljo:

(a) najmanj en sklop popolnih podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni skladnosti, vsem znanim operatorjem zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti;

(b) vsako spremembo podatkov o operativni ustreznosti vsem znanim operatorjem zrakoplova iz EU in

(c) na zahtevo ustrezne podatke iz zgoraj navedenih točk (a) in (b):

1. pristojnemu organu za preverjanje skladnosti z enim ali več elementi navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti, in
2. vsem osebam, ki morajo upoštevati en ali več elementov navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti.

▼ M7**21.A.65 Stalna integriteta strukture za konstrukcije letal**

Nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za veliko letalo zagotovi, da program za stalno integriteto strukture ostane veljaven v celotni obratovalni dobi letala ob upoštevanju obratovalnih izkušenj in trenutnih operacij

(PODDEL C — SE NE UPORABLJA)

PODDEL D — SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI

▼ M2**21.A.90A Področje uporabe**

Ta poddel določa postopke za odobritev sprememb certifikatov tipa ter pravice in obveznosti proslcev za te odobritve in njihovih nosilcev. V tem poddelu so opredeljene tudi standardne spremembe, za katere se postopek odobritve po tem poddelu ne uporablja. V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami.

▼ B**21.A.90B Standardne spremembe****▼ M2**

(a) Standardne spremembe so spremembe certifikata tipa:

1. v zvezi z:

(i) letali z največjo vzletno maso (MTOM) 5 700 kg ali manj;

(ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;

(iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kakor so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;

▼ M7

2. ki so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih sprememb, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, in

▼ M2

3. niso v nasprotju s podatki nosilcev TC.

▼ B

(b) Točke od 21.A.91 do 21.A.109 ne veljajo za standardne spremembe.

▼ M7**21.A.90C Samostojne spremembe navodil za stalno plovnost**

(a) Samostojne spremembe navodil za stalno plovnost so spremembe, ki niso neposredno pripravljene zaradi spremembe projekta tipa ali projekta popravila.

(b) Samostojne spremembe navodil za stalno plovnost lahko izvede samo nosilec odobritve projekta, za katerega so bila določena navedena navodila.

(c) Točke 21.A.91 do 21.A.109 se ne uporabljajo za samostojne spremembe navodil za stalno plovnost:

1. ki ne vplivajo na oddelek v navodilih za stalno plovnost o omejitvah glede plovnosti in

2. pri katerih nosilcu odobritve projekta ni treba dodatno dokazati skladnosti z osnovo za certifikacijo.

(d) Samostojne spremembe navodil za stalno plovnost iz točke (c) odobri nosilec odobritve projekta v skladu s postopki, dogovorjenimi z agencijo.

▼ M5**21.A.91 Razvrstitev sprememb certifikata tipa**

Spremembe certifikata tipa so razvrščene na male in velike. „Manjša sprememba“ nima znatnega učinka na maso, ravnotežje, trdnost strukture, zanesljivost, operativne značilnosti, podatke o operativni ustreznosti ali druge značilnosti, ki vplivajo na plovnost proizvoda ali njegove okoljske značilnosti. Brez poseganja v točko 21.A.19 so po tem poddelu vse druge spremembe „velike spremembe“. Velike in male spremembe so odobrene v skladu s točko 21.A.95 ali 21.A.97 in ustrezno označene.

▼ M2**21.A.92 Upravičenost**

- (a) Samo nosilec certifikata tipa lahko zaprosi za odobritev velike spremembe certifikata tipa po tem poddelu, vsi drugi prosilci za veliko spremembo certifikata tipa pa morajo zanjo zaprositi po poddelu E.
- (b) Katera koli fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za odobritev male spremembe certifikata tipa po tem poddelu.

▼ M5**21.A.93 Vloga**

- (a) Vloga za odobritev spremembe certifikata tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ M7

- (b) Vloga vsebuje program certifikacije ali pa se po prvotni vložitvi vloge z njim dopolni zaradi dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.20, vanj pa so vključeni:

▼ M5

1. opis spremembe, ki opredeljuje:

- (i) konfiguracije proizvoda v certifikatu tipa, ki bo spremenjena;
- (ii) vsa področja proizvoda v certifikatu tipa, vključno z odobrenimi priročniki, ki so spremenjeni ali na katere vpliva sprememba, in
- (iii) če sprememba vpliva na podatke o operativni ustreznosti, vse potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti;

2. opredelitev vseh potrebnih ponovnih preiskav za dokazovanje skladnosti spremembe in področij, na katera sprememba vpliva, z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja in

3. v primeru velike spremembe certifikata tipa:

- (i) predlog za začetno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točke 21.A.101;
- (ii) predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov o skladnosti;
- (iii) predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti ali zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali varstvo okolja. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz podtočk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti in

▼ **M5**

(iv) časovni razpored projekta s pomembnejšimi mejniki.

(c) Vloga za spremembo certifikata tipa za velike zrakoplove ali velike rotoplane velja pet let, vloga za spremembo katerega koli drugega certifikata tipa pa velja tri leta. Če sprememba ni odobrena ali je očitno, da ne bo odobrena v roku, določenem v tej točki, lahko prosilec:

1. vloži novo vlogo za spremembo certifikata tipa ter zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi agencija v skladu s točko 21.A.101 in o njih uradno obvesti v skladu s točko 21.B.105 za datum nove vloge, ali

▼ **M7**

2. prosi za podaljšanje roka iz prvega stavka točke (c) glede prvotne vloge in predlaga nov datum za izdajo odobritve. V takem primeru prosilec zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih agencija določi v skladu s točko 21.A.101 in priglasí v skladu s točko 21.B.105 za datum, ki ga izbere prosilec. Vendar datum ne sme biti več kot pet let zgodnejši od novega datuma, ki ga predlaga prosilec za izdajo odobritve za vlogo za spremembo certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za veliko letalo ali velik rotoplan, in ne več kot tri leta zgodnejši za vlogo za spremembo katerega koli drugega certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami.

▼ **M5****21.A.95 Zahteve glede odobritve malih sprememb**

(a) Male spremembe certifikata tipa razvrsti in odobri:

1. agencija ali
2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1 in 2 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

(b) Mala sprememba certifikata tipa se odobri le:

1. ko se dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa;
2. pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, ko se dokaže, da so potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti v skladu z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa;
3. ko je razglašena skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, ki se uporablja v skladu s točko 1, in so utemeljitve skladnosti zabeležene v dokumentih o skladnosti in
4. ko ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

(c) Z odstopanjem od točke 1 v točki (b) se lahko certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po tistih specifikacijah, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa, uporabijo za odobritev male spremembe, če ne vplivajo na dokazovanje skladnosti.

▼ **M5**

- (d) Z odstopanjem od točke (a) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), se mala sprememba certifikata tipa za zrakoplov lahko odobri, preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.
- (e) Prosilec agenciji predloži bistvene podatke za spremembo in izjavo, da je bila skladnost dokazana v skladu s točko (b).
- (f) Odobritev male spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se sprememba nanaša.

21.A.97 Zahteve glede odobritve velikih sprememb

- (a) Velike spremembe certifikata tipa razvrsti in odobri:
 1. agencija ali
 2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1 in 8 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.
- (b) Velika sprememba certifikata tipa se odobri le:
 1. ko se dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja, kot jih je določila agencija v skladu s točko 21.A.101;
 2. pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, ko se dokaže, da so potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti v skladu z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kot jo je določila agencija v skladu s točko 21.A.101, ter
 3. ko je dokazana skladnost s točkama 1 in 2 v skladu s točko 21.A.20, kot se uporablja za spremembo.
- (c) Z odstopanjem od točk 2 in 3 točke (b) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), se velika sprememba certifikata tipa za zrakoplov lahko odobri, preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.
- (d) Odobritev velike spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se sprememba nanaša.

21.A.101 Osnova za certifikacijo tipa, osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja pri veliki spremembi certifikata tipa

- (a) Velika sprememba certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, so skladni bodisi s certifikacijskimi specifikacijami, ki se za spremenjeni proizvod uporabljajo na dan vložitve vloge za spremembo, bodisi s certifikacijskimi specifikacijami, ki se začnejo uporabljati po navedenem datumu, v skladu s točko (f) v nadaljevanju. Veljavnost vloge se določi v skladu s točko 21.A.93(c). Poleg tega mora biti spremenjeni proizvod skladen z zahtevami glede varstva okolja, ki jih določi agencija v skladu s točko 21.B.85.

▼ **M7**

- (b) Razen kot je določeno v točki (h), se lahko z odstopanjem od točke (a) v katerem koli od naslednjih primerov uporabi zgodnejša sprememba certifikacijske specifikacije iz točke (a) in katere koli druge certifikacijske specifikacije, ki je neposredno povezana, razen če se ni zgodnejša sprememba začela uporabljati pred datumom začetka uporabe zadevne certifikacijske specifikacije, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa:

▼ **M5**

1. če agencija meni, da sprememba ni pomembna. Pri odločanju o tem, ali je neka sprememba pomembna, agencija upošteva spremembo v kontekstu vseh predhodnih pomembnih sprememb projekta in vseh povezanih revizij veljavnih certifikacijskih specifikacij, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa za proizvod. Spremembe, ki izpolnjujejo eno od naslednjih meril, se samodejno štejejo za pomembne:
 - (i) splošna konfiguracija ali načela konstruiranja niso ohranjena;
 - (ii) podmene, uporabljene za certifikacijo proizvoda, ki ga je treba spremeniti, niso več veljavne;
 2. vsako področje, sistem, del ali naprava, za katere agencija meni, da sprememba nanje ne vpliva;
 3. vsako področje, sistem, del ali naprava, na katere vpliva sprememba in za katere agencija meni, da njihova skladnost s certifikacijskimi specifikacijami iz točke (a) bistveno ne prispeva k ravni varnosti spremenjenega proizvoda ali je nepraktična.
- (c) Z odstopanjem od točke (a) so v primeru spremembe na zrakoplovu (razen na rotoplanu) z največjo maso 2 722 kg (6 000 lb) ali manj ali na neturbinskem rotoplanu z največjo maso 1 361 kg (3 000 lb) ali manj spremembe in področja, na katera sprememba vpliva, v skladu z osnovo za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa. Če pa agencija meni, da je sprememba na nekem področju pomembna, lahko zahteva, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni s spremembami certifikacijskih specifikacij osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, ter z vsemi drugimi certifikacijskimi specifikacijami, ki so s tem neposredno povezane, razen če agencija ne meni tudi, da skladnost z navedeno spremembo bistveno ne prispeva k ravni varnosti spremenjenega proizvoda ali da ni praktična.
- (d) Če agencija meni, da certifikacijske specifikacije, ki se uporabljajo na dan vloge za spremembo, ne zagotavljajo ustreznih standardov v zvezi s predlagano spremembo, so tudi sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z vsemi posebnimi pogoji in spremembami navedenih pogojev, ki jih določi agencija v skladu s točko 21.B.75, da se zagotovi raven varnosti, enakovredna tisti iz certifikacijskih specifikacij, ki se uporabljajo na dan vloge za spremembo.
- (e) Z odstopanjem od točk (a), (b) in (c) so lahko sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z alternativo certifikacijskim specifikacijam, ki jo določi agencija, če jo predlaga prosilec in če agencija meni, da alternativa zagotavlja raven varnosti, ki je:
1. v primeru certifikata tipa:
 - (i) enakovredna tisti iz certifikacijskih specifikacij, ki jo določi agencija na podlagi zgornjih točk (a), (b) ali (c), ali
 - (ii) skladna z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139;

▼ M5

2. v primeru certifikata tipa z omejitvami ustrezna glede na nameravano uporabo.
- (f) Če se prosilec odloči zagotoviti skladnost s certifikacijsko specifikacijo iz spremembe, ki se začne uporabljati po vložitvi vloge za spremembo certifikata tipa, so tudi sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni s katero koli drugo certifikacijsko specifikacijo, ki je s tem neposredno povezana.
- (g) Če vloga za spremembo certifikata tipa za zrakoplov vključuje spremembe podatkov o operativni ustreznosti ali se z njimi dopolni po prvotni vložitvi, se osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti določi v skladu s točkami (a) do (f).

▼ M9

- (h) Za velika letala, za katera velja točka 26.300 Priloge I k Uredbi Komisije (EU) 2015/640 ⁽¹⁾, prosilec zagotovi skladnost s certifikacijskimi specifikacijami, ki zagotavljajo vsaj enako raven varnosti kot točki 26.300 in 26.330 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640, kar pa ne velja za prosilce za dodatne certifikate tipa, ki jim ni treba upoštevati točke 26.303.

▼ M5

▼ M7

▼ M2**21.A.108 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti**

Pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, nosilec potrdila o mali spremembi da na voljo:

- (a) najmanj en sklop sprememb podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni skladnosti, vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti;
- (b) vsako nadaljnjo spremembo podatkov o operativni ustreznosti vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU in
- (c) na zahtevo ustrezne dele sprememb iz zgoraj navedenih točk (a) in (b):
1. pristojnemu organu za preverjanje skladnosti z enim ali več elementi zadevnih podatkov o operativni ustreznosti, in
 2. vsem osebam, ki morajo upoštevati en ali več elementov navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti.

21.A.109 Obveznosti in oznake EPA

Nosilec potrdila male spremembe certifikata tipa:

▼ M9

- (a) prevzame obveznosti iz točk 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9 in 21.A.108;

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/640 z dne 23. aprila 2015 o dodatnih plovnostnih specifikacijah za posamezno vrsto operacij in o spremembi Uredbe (EU) št. 965/2012 (UL L 106, 24.4.2015, str. 18).

▼ M2

- (b) opredeli oznake, vključno s črkami EPA (Evropska odobritev delov), v skladu s točko 21.A.804(a).

▼ B

PODDEL E — DODATNI CERTIFIKATI TIPA

▼ M5**21.A.111 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki za odobritev velikih sprememb certifikatov tipa v skladu s postopki za dodatne certifikate tipa ter pravice in obveznosti prosilcev za navedene certifikate in njihove nosilce. V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

21.A.112A Upravičenost

Vsaka fizična in pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.112B, lahko vloži vlogo za dodatni certifikat tipa v skladu s pogoji iz tega poddela.

▼ B**21.A.112B Dokazovanje sposobnosti****▼ M5**

- (a) Prosilec za dodatni certifikat tipa dokaže svojo sposobnost tako, da pridobi odobritev projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J.

▼ B

- (b) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedje dejavnosti, potrebne za upoštevanje tega poddela.

▼ M5

- (c) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec v primeru proizvodov iz točke 21.A.14(c) dokaže svojo sposobnost tako, da mu agencija potrdi program certifikacije, vzpostavljen v skladu s točko 21.A.93(b).

▼ B**21.A.113 Vloga za dodatni certifikat tipa**

- (a) Vloga za dodatni certifikat tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ M5

- (b) Pri vložitvi vloge za izdajo dodatnega certifikata tipa prosilec:

- (i) v vlogo vključi informacije, ki se zahtevajo v skladu s točko 21.A.93(b);

- (ii) navede, ali je oziroma bo podatke o certifikaciji v celoti pripravil prosilec ali bodo pripravljene na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa.

- (c) Točka 21.A.93(c) se uporablja za zahteve o rokih veljavnosti vloge ter zahteve, povezane s potrebo po posodabljanju osnove za certifikacijo tipa, osnove za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtev glede varstva okolja, če sprememba ni bila odobrena ali je očitno, da ne bo odobrena v določenem roku.

▼ M5**21.A.115 Zahteve glede odobritve velikih sprememb v obliki dodatnega certifikata tipa**

(a) Dodatne certifikate tipa izda:

1. agencija ali
2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1 in 9 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

(b) Dodatni certifikat tipa se izda le:

1. ko prosilec dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.112B;
 2. ko se dokaže, da so sprememba certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja, kot jih je določila agencija v skladu s točko 21.A.101;
 3. če se v primeru dodatnega certifikata tipa, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, dokaže, da so potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti v skladu z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kot jo je določila agencija v skladu s točko 21.A.101;
 4. ko je dokazana skladnost s točkama 2 in 3 v skladu s točko 21.A.20, kot se uporablja za spremembo, ter
 5. če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21.A.113(b):
 - (i) je nosilec certifikata tipa navedel, da nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke 21.A.93, ter
 - (ii) nosilec certifikata tipa soglaša, da bo sodeloval z nosilcem dodatnega certifikata tipa, da se izpolnijo vse obveznosti za stalno plovnost spremenjenega proizvoda z izpolnjevanjem točk 21.A.44 in 21.A.118A.
- (c) Z odstopanjem od točk 3 in 4 točke (b) je prosilec na svojo zahtevo, ki jo vključuje v izjavo iz točke 21.A.20(d), upravičen do izdaje dodatnega certifikata tipa za zrakoplov, še preden dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se morajo navedeni podatki dejansko uporabiti.
- (d) Dodatni certifikat tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se velika sprememba nanaša.

▼ B**21.A.116 Prenosljivost**

Dodatni certifikat tipa se prenese samo na fizično ali pravno osebo, ki je sposobna prevzeti obveznosti iz točke 21.A.118A in je v ta namen dokazala svojo sposobnost po merilih iz točke 21.A.112B, razen za zrakoplove ELA1, za katere je fizična ali pravna oseba zaprosila za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo njene dejavnosti za prevzem teh obveznosti.

21.A.117 Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa

- (a) Male spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, se lahko razvrstijo in odobrijo v skladu s poddelom D.
- (b) Vsako veliko spremembo tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, je treba odobriti kot poseben dodatni certifikat tipa v skladu s tem poddelom.
- (c) Z odstopanjem od točke (b) se velika sprememba tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, ki ga predloži sam nosilec dodatnega certifikata tipa, odobri kot sprememba obstoječega dodatnega certifikata tipa.

21.A.118A Obveznosti in oznake EPA

Vsak nosilec dodatnega certifikata tipa mora:

▼ M2

- (a) prevzeti obveznosti, ki so:

▼ M9

1. določene v točkah 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9 in 21.A.120B;

▼ M2

2. implicitno zajete v sodelovanju z nosilcem certifikata tipa pod točko 21.A.115(d)(2);

in v ta namen še naprej izpolnjevati merila iz točke 21.A.112B;

▼ B

- (b) opredeliti oznake, vključno s črkami EPA, v skladu s točko 21.A.804(a).

21.A.118B Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Dodatni certifikat tipa se izda za neomejen čas. Veljavno ostane pod pogojem, da:

1. nosilec izpolnjuje pogoje iz Priloge I (dela 21) in
2. certifikat ni odpovedan ali preklican po veljavnih upravnih postopkih, ki jih uvede agencija.

- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba dodatni certifikat tipa vrniti agenciji.

▼ M7

▼ M2**21.A.120B Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti**

Pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, nosilec dodatnega certifikata tipa da na voljo:

▼ M2

- (a) najmanj en sklop sprememb podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti;
- (b) vsako nadaljnjo spremembo zadevnih podatkov o operativni ustreznosti vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU in
- (c) na zahtevo ustrezne dele sprememb iz zgoraj navedenih točk (a) in (b):
 1. pristojnemu organu za preverjanje skladnosti z enim ali več elementi zadevnih podatkov o operativni ustreznosti, in
 2. vsem osebam, ki morajo upoštevati en ali več elementov navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti.

▼ B

PODDEL F — PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

21.A.121 Področje uporabe

- (a) V tem poddelu je določen postopek za dokazovanje skladnosti z veljavnimi projektnimi podatki za proizvod, del in napravo, ki naj bi se proizvajala brez odobritve proizvodne organizacije po poddelu G.
- (b) V tem poddelu so določena pravila, ki urejajo obveznosti proizvajalca proizvoda, dela ali naprave, ki se izdeluje po tem poddelu.

21.A.122 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za prikaz skladnosti posameznih proizvodov, delov ali naprav po tem poddelu, če:

- (a) ima ali je zaprosila za odobritev, ki obsega projekt tega proizvoda, dela ali naprave, ali
- (b) je zagotovila zadovoljivo usklajenost med proizvodnjo in projektiranjem s pomočjo ustreznega dogovora s prosilcem za odobritev takega projekta ali njenim nosilcem.

21.A.124 Vloga

- (a) Vloge za soglasje za prikaz skladnosti posameznih proizvodov, delov in naprav po tem poddelu se vložijo v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ.
- (b) Vloga mora vsebovati:
 1. po potrebi dokaze, ki kažejo, da:
 - (i) bi bila izdaja odobritve proizvodne organizacije po poddelu G neustrezna ali
 - (ii) da je certifikacija ali odobritev za proizvod, del ali napravo po tem poddelu potrebna za izdajo odobritve proizvodne organizacije po poddelu G;
 2. povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.125A(b).

▼ M9**21.A.124A Načini usklajevanja**

- (a) Organizacija lahko za zagotovitev skladnosti s to uredbo uporabi kateri koli alternativni način usklajevanja.
- (b) Če želi organizacija uporabiti alternativni način usklajevanja, pristojnemu organu pred njegovo uporabo predloži popoln opis. Opis vključuje vse spremembe priročnikov ali postopkov, ki bi lahko bile pomembne, ter razlago, kako se doseže skladnost s to uredbo.

Organizacija lahko te alternativne načine usklajevanja uporabi na podlagi predhodne odobritve pristojnega organa.

▼ B**21.A.125A Izdaja izjave o soglasju**

Prosilec je upravičen, da mu pristojni organ izda izjavo o soglasju, s katero se strinja z dokazovanjem skladnosti posameznih proizvodov, delov in naprav po tem poddelu, potem ko:

- (a) je uvedel sistem kontrole proizvodnje, ki zagotavlja, da je vsak proizvod, del ali naprava v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (b) je priskrbel priročnik, ki vsebuje:
 - 1. opis sistema kontrole proizvodnje, zahtevanega v odstavku (a);
 - 2. opis načinov kontrole za sistem kontrole proizvodnje;
 - 3. opis testiranj, zahtevanih v točkah 21.A.127 in 21.A.128, ter imena oseb, pooblaščenih za namene točke 21.A.130(a);
- (c) dokaže, da je sposoben zagotoviti pomoč v skladu s točkama 21.A.3A in 21.A.129(d).

▼ M9**21.A.125B Ugotovitve in pripombe**

- (a) Po prejemu uradnega obvestila o ugotovitvah v skladu s točko 21.B.125 nosilec izjave o soglasju:
 - 1. opredeli temeljni vzrok ali vzroke za neskladnost in dejavnike, ki prispevajo k njej;
 - 2. opredeli načrt korektivnih ukrepov;
 - 3. pristojnemu organu zadovoljivo dokaže izvajanje korektivnih ukrepov.
- (b) Ukrepi iz točke (a) se izvedejo v obdobju, dogovorjenem s tem pristojnim organom v skladu s točko 21.B.125.
- (c) Nosilec izjave o soglasju ustrezno upošteva pripombe, prejete v skladu s točko 21.B.125(e). Organizacija evidentira odločitve, sprejete v zvezi s temi pripombami.

▼ M9**21.A.125C Trajanje in stalna veljavnost**

- (a) Izjava o soglasju se izda za omejeno obdobje, ki v nobenem primeru ni daljše od 1 leta. Veljavna ostane, če organizacija izpolnjuje vse naslednje pogoje:
1. proizvodna organizacija še naprej izpolnjuje veljavne zahteve iz te priloge;
 2. proizvodna organizacija ali kateri koli od njenih partnerjev, dobaviteljev ali podizvajalcev potrdi, da lahko pristojni organ izvede preiskave v skladu s točko 21.A.9;
 3. proizvodna organizacija lahko pristojnemu organu predloži dokaze, da ohranja zadovoljivo kontrolo proizvodnje proizvodov, delov in naprav v skladu z izjavo o soglasju;
 4. pristojni organ ni preklinal izjave o soglasju v skladu s točko 21.B.65, proizvodna organizacija je ni vrnila, njeno trajanje pa se še ni izteklo.
- (b) Izjava o soglasju se ob vrnitvi, preklicu ali poteku vrne pristojnemu organu.

▼ B**21.A.126 Sistem kontrole proizvodnje**

- (a) Sistem kontrole proizvodnje, zahtevan v točki 21.A.125A(a), zagotavlja sredstva za ugotavljanje, ali:
1. so vhodni materiali ter nabavljeni deli ali izdelki podizvajalcev, ki se uporabljajo v končnih proizvodih, takšni, kakor je določeno v veljavnih projektnih podatkih;
 2. so vhodni materiali ter nabavljeni deli ali izdelki podizvajalcev pravilno označeni;
 3. so postopki, proizvodne tehnike in metode montaže, ki vplivajo na kakovost in varnost končnih proizvodov, izvedeni v skladu s specifikacijami, ki jih sprejme pristojni organ;
 4. so bile spremembe projekta, vključno z nadomestnimi materiali, odobreni po poddelih D ali E in prekontrolirani pred vgradnjo v končni proizvod.
- (b) Sistem kontrole proizvodnje, zahtevan v točki 21.A.125A(a), zagotavlja tudi, da:
1. se skladnost delov in postopkov z veljavnimi projektnimi podatki preverja na tistih mestih v proizvodnji, na katerih so možne točne ugotovitve;
 2. so materiali, ki se lahko poškodujejo ali kvarijo, ustrezno skladiščeni in primerno zaščiteni;
 3. so trenutni projektni načrti na voljo delavcem v proizvodnji in kontroli ter da se po potrebi uporabljajo;
 4. se zavrženi materiali in deli izločijo in označijo, tako da jih ni mogoče vgraditi v končni proizvod;

▼ M9

5. se za materiale in dele, ki so zadržani zaradi odstopanj od projekta tipa ali proizvodnih specifikacij, ki pa naj bi jih vseeno vgradili v končni proizvod, opravi odobren postopek preverjanja tehnične in proizvodne ustreznosti. Materiali in deli, za katere je bilo v tem postopku ugotovljeno, da so uporabni, se ustrezno identificirajo in se v primeru, če jih je treba predelati ali popraviti, ponovno pregledajo. Materiali ali deli, ki se v tem postopku zavržejo, se označijo in odvržejo, da se zagotovi, da ne bodo vgrajeni v končni proizvod.

▼ M9**▼ B****21.A.127 Testi: zrakoplovi**

(a) Vsak proizvajalec zrakoplova, izdelanega po tem poddelu, uvede odobren postopek testiranja na zemlji in v zraku in kontrolne obrazce ter v skladu s temi obrazci testira proizvedeni zrakoplov, tako da ugotovi ustrezno skladnost s točko 21.A.125A(a).

(b) Vsak postopek proizvodnega testiranja vključuje vsaj naslednje:

1. kontrolo kakovosti krmiljenja;
2. kontrolo obnašanja med poletom (ob uporabi normalnih instrumentov zrakoplova);
3. kontrolo pravilnega delovanja celotne opreme in sistemov zrakoplova;
4. ugotavljanje, ali so instrumenti pravilno označeni in ali so po testnih letih nameščeni vsi napisi in zahtevani priročniki za letenje;
5. kontrolo obratovalnih lastnosti zrakoplova na zemlji;
6. kontrolo vseh drugih elementov zrakoplova, ki se testira.

21.A.128 Testi: motorji in propelerji

Vsak proizvajalec motorjev ali propelerjev, proizvedenih po tem poddelu, mora vsak motor ali propeler s spremenljivim korakom funkcionalno testirati, kakor je določeno v dokumentaciji nosilca certifikata tipa, da ugotovi, ali pravilno deluje med vsemi operacijami, za katere ima certifikat tipa, da tako ugotovi ustrezno skladnost s točko 21.A.125A(a).

▼ M9**21.A.129 Obveznosti proizvodne organizacije****▼ B**

Vsak proizvajalec proizvoda, dela ali naprave, proizvedene po tem poddelu, mora:

- (a) zagotoviti pristojnemu organu možnost inšpekcijskega pregleda za vsak proizvod, del ali napravo;
- (b) imeti na kraju proizvodnje tehnične podatke in načrte, potrebne za ugotavljanje, ali je proizvod v skladu z veljavnimi projektnimi podatki;
- (c) vzdrževati sistem kontrole proizvodnje, ki zagotavlja, da je vsak proizvod v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (d) zagotoviti pomoč nosilcu certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta pri vseh dejavnostih za stalno plovnost, povezanih z izdelanimi proizvodi, deli ali napravami;

▼ M9

- (e) izpolnjevati zahteve iz poddela A tega oddelka.

▼ M9
_____**▼ B****21.A.130 Izjava o skladnosti**

(a) Vsak proizvajalec proizvoda, dela ali naprave, izdelane po tem poddelu, izda izjavo o skladnosti, in sicer obrazec EASA 52 (glej Dodatek VIII) za celoten zrakoplov ali obrazec EASA 1 (glej Dodatek I) za druge proizvode, dele ali naprave. To izjavo mora podpisati pooblaščen oseba na odgovornem položaju v proizvodni organizaciji.

▼ M5

(b) Izjava o skladnosti vključuje vse naslednje:

1. za vsak proizvod, del ali napravo izjavo, da je v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in da zagotavlja varno delovanje;
2. za vsak zrakoplov izjavo, da so bili opravljeni pregledi zrakoplova na zemlji in v zraku v skladu s točko 21.A.127(a);
3. za vsak motor ali propeler s spremenljivim korakom izjavo, da je proizvajalec opravil končno testiranje delovanja motorja ali propelerja s spremenljivim korakom v skladu s točko 21.A.128;

▼ M8

4. poleg tega v zvezi z zahtevami glede varstva okolja vključuje:

- (i) izjavo, da je dokončan motor v skladu z veljavnimi zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja na dan proizvodnje motorja, in
- (ii) izjavo, da je dokončano letalo na dan izdaje prvega spričevala o plovnosti v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂.

▼ B

(c) Vsak proizvajalec takega proizvoda, dela ali naprave mora:

1. ob prvem prenosu lastništva proizvoda, dela ali naprave ali
2. ob vlogi za prvo izdajo spričevala o plovnosti za zrakoplov ali
3. ob vlogi za prvo izdajo dokumenta o plovnosti sprostivni motorja, propelerja, dela ali naprave

pristojnemu organu predložiti običajno izjavo o skladnosti v validacijo.

(d) Pristojni organ s sopodpisom validira izjavo o skladnosti, če po inšpekcijskem pregledu proizvoda, dela ali naprave meni, da so v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in da zagotavljajo varno obratovanje.

▼ B**PODDEL G — ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE****21.A.131 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek za izdajo odobritve proizvodne organizacije za proizvodno organizacijo, ki dokazuje skladnost proizvodov, delov in naprav z veljavnimi projektnimi podatki;
- (b) pravila, ki urejajo pravice in obveznosti prosilca za take odobritve in njihovih nosilcev.

▼ M12**21.A.133 Upravičenost**

Vsaka fizična ali pravna oseba (v nadaljnjem besedilu: organizacija) je upravičena zaprositi za odobritev v skladu s tem poddelom. Prosilec:

- (a) utemelji, da je za opredeljeni obseg dela odobritev v skladu s tem poddelom ustrezna za dokazovanje skladnosti z zadevnim projektom, in
- (b) je nosilec odobritve za zadevni projekt ali je zanjo zaprosil ali
- (c) je podal ali namerava podati izjavo o skladnosti zadevnega projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light) ali
- (d) je zagotovil zadovoljivo usklajevanje med proizvodnjo in projektiranjem, in sicer z ustreznim dogovorom s:
 - (1) prosilcem za odobritev zadevnega projekta ali nosilcem take odobritve, izdane v skladu s to uredbo, ali
 - (2) je fizična ali pravna oseba, ki je podala izjavo o skladnosti zadevnega projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light).

▼ B**21.A.134 Vloga**

Vloge za odobritev proizvodne organizacije se vložijo pri pristojnem organu v obliki in na način, ki ga določi navedeni organ, in vključujejo povzetek informacij, ki jih zahteva točka 21.A.143, ter pogoje odobritve, zahtevane v točki 21.A.151.

▼ M9**21.A.134A Načini usklajevanja**

- (a) Organizacija lahko za zagotovitev skladnosti s to uredbo uporabi kateri koli alternativni način usklajevanja.
- (b) Če želi organizacija uporabiti alternativni način usklajevanja, pristojnemu organu pred njegovo uporabo predloži popoln opis. Opis vključuje vse spremembe priročnikov ali postopkov, ki bi lahko bile pomembne, ter razlago, kako se doseže skladnost s to uredbo.

Organizacija lahko te alternativne načine usklajevanja uporabi na podlagi predhodne odobritve pristojnega organa.

▼ B**21.A.135 Izdaja odobritve proizvodne organizacije**

Organizacija je upravičena, da ji pristojni organ izda odobritev proizvodne organizacije, ko dokaže skladnost z veljavnimi zahtevami iz tega poddela.

▼ M9**21.A.139 Sistem upravljanja proizvodnje**

- (a) Proizvodna organizacija vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem upravljanja proizvodnje, ki vključuje element upravljanja varnosti in element upravljanja kakovosti, z jasno opredeljenimi odgovornostjo in pristojnostmi v celotni organizaciji.

▼ M9

- (b) Sistem upravljanja proizvodnje:
1. ustreza velikosti organizacije ter značilnosti in kompleksnosti njenih dejavnosti, ob upoštevanju nevarnosti in povezanih tveganj, ki izhajajo iz teh dejavnosti;
 2. se vzpostavi, izvaja in vzdržuje pod neposredno odgovornostjo enega samega vodje, imenovanega v skladu s točko 21.A.145(c)(1).
- (c) Proizvodna organizacija kot del elementa upravljanja varnosti v sistemu upravljanja proizvodnje:
1. vzpostavi, izvaja in vzdržuje varnostno politiko in ustrezne povezane varnostne cilje;
 2. imenuje ključno varnostno osebje v skladu s točko 21.A.145(c)(2);
 3. vzpostavi, izvaja in vzdržuje proces obvladovanja varnostnih tveganj za opredelitev nevarnosti za varnost, povezanih z njenimi letalskimi dejavnostmi, jih ovrednoti in obvladuje povezana tveganja, kar vključuje tudi sprejetje ukrepov za zmanjšanje tveganj in preverjanje njihove učinkovitosti;
 4. vzpostavi, izvaja in vzdržuje proces zagotavljanja varnosti, ki vključuje:
 - (i) merjenje in spremljanje uspešnosti organizacije na področju varnosti;
 - (ii) upravljanje sprememb v skladu s točko 21.A.147;
 - (iii) načela za stalno izboljševanje elementa upravljanja varnosti;
 5. spodbuja varnost v organizaciji z:
 - (i) usposabljanjem in izobraževanjem;
 - (ii) komunikacijo;
 6. vzpostavi sistem poročanja o dogodkih v skladu s točko 21.A.3A, da bi prispevala k nenehnemu izboljševanju varnosti.

▼ M12

- (d) V okviru upravljanja kakovosti kot elementa sistema upravljanja proizvodnje proizvodna organizacija:
1. zagotovi, da so vsi proizvodi, deli ali naprave, ki jih proizvede organizacija ali njeni partnerji ali ki jih nabavi pri zunanjih dobaviteljih ali priskrbi od podizvajalcev, v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, in tako uveljavlja privilegije, opredeljene v točki 21.A.163;
 2. v okviru odobritve po potrebi vzpostavi, izvaja ali vzdržuje kontrolne postopke za:
 - (i) izdajo, odobritev ali spremembo dokumentov;
 - (ii) revizijo in kontrolo za oceno prodajalcev in podizvajalcev;

▼ M12

- (iii) preverbo, da so vhodni proizvodi, deli, materiali in oprema, vključno z novimi ali rabljenimi elementi, ki jih dobavijo kupci proizvodov, taki, kot so podrobno določeni v veljavnih projektnih podatkih;
- (iv) identifikacijo in sledljivost;
- (v) proizvodne procese;
- (vi) inšpekcijske preglede in testiranja, vključno s proizvodnimi testnimi leti;
- (vii) kalibracijo orodij, šablon in opreme za testiranje;
- (viii) kontrolo neskladnih elementov;
- (ix) usklajevanje plovnosti s:
 - (A) prosilcem za odobritev projekta ali nosilcem take odobritve;
 - (B) fizično ali pravno osebo, ki je podala izjavo o skladnosti projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light);
- (x) pripravo in hranjenje evidenc;
- (xi) usposobljenost in kvalifikacije osebja;
- (xii) izdajo dokumentov za plovnostno sprostitev;
- (xiii) rokovanje, skladiščenje in pakiranje;
- (xiv) interne presoje kakovosti in posledične korektivne ukrepe;
- (xv) delo v okviru pogojev odobritve na kateri koli lokaciji, ki ne spada med odobrene objekte;
- (xvi) delo, opravljeno po zaključku proizvodnje, vendar pred dobavo, da se zrakoplov ohrani v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (xvii) izdajo dovoljenja za letenje in odobritev povezanih pogojev letenja;

3. vključi posebne določbe v vse kontrolne postopke za vse kritične dele.

▼ M9

- (e) Proizvodna organizacija kot del sistema upravljanja proizvodnje vzpostavi neodvisno funkcijo spremljanja za preverjanje skladnosti organizacije z ustreznimi zahtevami iz te priloge ter s sistemom upravljanja proizvodnje ter ustreznosti tega sistema. Spremljanje vključuje povratne informacije osebi ali skupini oseb iz točke 21.A.145(c)(2) in vodi iz točke 21.A.145(c)(1), da se po potrebi zagotovi izvajanje korektivnih ukrepov.
- (f) Kadar ima proizvodna organizacija eno ali več dodatnih potrdil organizacije v okviru področja uporabe Uredbe (EU) 2018/1139, je mogoče sistem upravljanja proizvodnje vključiti v sistem, ki se zahteva z dodatnimi potrdili.

▼ M9**21.A.143 Predstavitev proizvodne organizacije**

(a) Proizvodna organizacija pripravi in vzdržuje predstavitev proizvodne organizacije, ki neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem vključuje naslednje informacije o sistemu upravljanja proizvodnje, kot je opisano v točki 21.A.139:

▼ B

1. izjavo, ki jo podpiše odgovorni poslovodni organ in ki potrjuje, da se bo vedno ravnalo v skladu s predstavitvijo proizvodne organizacije in vsemi pripadajočimi priročniki, ki opredeljujejo skladnost odobrene organizacije s tem poddelom;
2. nazive in imena poslovodnih organov, ki jih sprejme pristojni organ v skladu s točko 21.A.145(c)(2);
3. dolžnosti in odgovornosti poslovodnega(-ih) organa(-ov), kakor je zahtevano v točki 21.A.145(c)(2), vključno z zadevami, o katerih se lahko v imenu organizacije pogovarjajo neposredno s pristojnim organom;
4. organizacijsko shemo, ki prikazuje povezane verige odgovornosti poslovodnih organov, kakor je zahtevano v točki 21.A.145(c)(1) in (2);
5. seznam certifikacijskega osebja, kakor je navedeno v točki 21.A.145(d);
6. splošen opis človeških virov;
7. splošen opis objektov, ki se nahajajo na vsakem naslovu, navedenem v potrdilu o odobritvi proizvodne organizacije;
8. splošen opis obsega dela proizvodne organizacije, pomembnega za pogoje odobritve;
9. postopek za obveščanje pristojnega organa o organizacijskih spremembah;
10. postopek spreminjanja dokumenta predstavitve proizvodne organizacije;

▼ M9

11. opis sistema upravljanja proizvodnje, politike, procesov in postopkov iz točke 21.A.139(c);
12. seznam zunanjih dobaviteljev in podizvajalcev, kakor je navedeno v točki 21.A.139(d)(1);

▼ M3

13. če se izvajajo testni leti, priročnik za delovanje med testnimi leti, v katerem so opredeljeni politike in postopki organizacije, ki se nanašajo na testne lete. Priročnik za delovanje med testnimi leti vključuje:
 - (i) opis postopkov organizacije za testni let, vključno z udeležbo organizacije, ki izvaja testni let, pri postopku izdaje dovoljenja za letenje;

▼ M3

- (ii) politiko glede posadke, vključno s sestavo, usposobljenostjo, aktualnostjo in omejitvami časa letenja, v skladu z Dodatkom XII k Prilogi I (del 21), kadar je to primerno;
- (iii) postopke za prevoz oseb, ki niso člani posadke, in za usposabljanje za testne lete, kadar je to primerno;
- (iv) politiko glede obvladovanja tveganj in upravljanja varnosti ter z njima povezane metodologije;
- (v) postopke za določitev instrumentov in opreme, ki mora biti prisotna na krovu;
- (vi) seznam dokumentov, ki jih je treba predložiti v primeru testnega leta.

▼ B

- (b) Prvo izdajo predstavitve proizvodne organizacije odobri pristojni organ.

▼ M9

- (c) predstavitev proizvodne organizacije se po potrebi spremeni, da ostane opis organizacije posodobljen. Kopije morebitnih sprememb se predložijo pristojnemu organu.

21.A.145 Viri

Proizvodna organizacija dokaže, da:

- (a) so objekti, delovni pogoji, oprema in orodja, procesi in s tem povezani materiali, število in usposobljenost zaposlenih ter splošna organiziranost ustrezni za izpolnjevanje obveznosti po točki 21.A.165;

▼ M12

- (b) kar zadeva vse potrebne podatke o plovnosti in varstvu okolja:
 1. proizvodna organizacija prejema take podatke od agencije in od nosilca certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta, izdane v skladu s to uredbo, ali od prosilca za ta certifikat oziroma odobritev ali od fizične ali pravne osebe, ki je podala izjavo o skladnosti projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), vključno z vsemi odobrenimi izjemami glede zahtev za varstvo okolja, da bi ugotovila skladnost z veljavnimi projektnimi podatki;
 2. je proizvodna organizacija vzpostavila postopek za zagotavljanje, da so podatki o plovnosti in varstvu okolja pravilno vključeni v njene podatke o proizvodnji;
 3. so ti podatki posodobljeni in na voljo vsem zaposlenim, ki jih potrebujejo pri izpolnjevanju svojih obveznosti.

▼ M9

- (c) kar zadeva poslovodstvo in zaposlene:
 1. proizvodna organizacija imenuje odgovornega vodjo s pooblastilom za zagotovitev, da se v organizaciji vsa proizvodnja izvaja v skladu z zahtevanimi standardi in da proizvodna organizacija stalno izpolnjuje zahteve sistema upravljanja proizvodnje iz točke 21.A.139 ter podatke in postopke, opredeljene v predstavitvi proizvodne organizacije iz točke 21.A.143;
 2. odgovorni vodja imenuje osebo ali skupino oseb, ki zagotavljajo, da organizacija izpolnjuje zahteve iz te priloge, ter navede obseg njihovih pooblastil; ta oseba ali skupina oseb je odgovorna odgovornemu vodji in ima do njega neposreden dostop. Oseba ali skupina oseb ima ustrezno znanje, poklicno ozadje in izkušnje za izpolnjevanje svojih odgovornosti;

▼ M9

3. imajo zaposleni na vseh ravneh ustrezna pooblastila za opravljanje njim dodeljenih odgovornosti ter da v proizvodni organizaciji obstaja celovito in učinkovito usklajevanje v zvezi z zadevami glede podatkov o plovnosti in varstvu okolja;
- (d) kar zadeva certifikacijsko osebje, ki ga je proizvodna organizacija pooblastila za podpis dokumentov, izdanih po točki 21.A.163, v okviru pogojev odobritve:
1. ima ustrezno znanje, poklicno ozadje (vključno z drugimi funkcijami v organizaciji) in izkušnje za izpolnjevanje dodeljenih mu odgovornosti;
 2. prejme dokazilo o obsegu svojih pooblastil.

21.A.147 Spremembe sistema upravljanja proizvodnje

Po izdaji potrčila o odobritvi proizvodne organizacije pristojni organ pred uvedbo odobri vsako spremembo sistema upravljanja proizvodnje, ki je pomembna za dokazovanje skladnosti ali za plovnostne in okoljevarstvene značilnosti proizvoda, dela ali naprave. Proizvodna organizacija pristojnemu organu predloži vlogo za odobritev, ki dokazuje, da bo še naprej izpolnjevala zahteve iz te priloge.

▼ B**21.A.148 Spremembe lokacije**

Šteje se, da je sprememba lokacije proizvodnih objektov odobrene proizvodne organizacije pomembna in je zato treba ravnati v skladu s točko 21.A.147.

21.A.149 Prenosljivost

Razen kot posledica spremembe lastništva, ki šteje za pomembno v smislu točke 21.A.147, odobritev proizvodne organizacije ni prenosljiva.

21.A.151 Pogoji odobritve

Pogoji odobritve določajo obseg dela, proizvode ali kategorije delov in naprav ali oboje, v zvezi s katerimi ima nosilec pravico uveljavljati privilegije po točki 21.A.163.

Ti pogoji se izdajo kot del odobritve proizvodne organizacije.

21.A.153 Spremembe pogojev odobritve

Vsako spremembo pogojev odobritve mora odobriti pristojni organ. Vlogo za spremembo pogojev odobritve je treba vložiti v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ. Prošilec mora izpolnjevati ustrezne zahteve iz tega poddela.

▼ M9**21.A.158 Ugotovitve in pripombe**

- (a) Po prejemu uradnega obvestila o ugotovitvah v skladu s točko 21.B.225 nosilec potrčila o odobritvi proizvodne organizacije:
1. opredeli temeljni vzrok ali vzroke za neskladnost in dejavnike, ki prispevajo k njej;
 2. opredeli načrt korektivnih ukrepov;

▼ M9

3. pristojnemu organu zadovoljivo dokaže izvajanje korektivnih ukrepov.
- (b) Ukrepi iz točke (a) se izvedejo v obdobju, dogovorjenem s tem pristojnim organom v skladu s točko 21.B.225.
- (c) Nosilec potrdila o odobritvi proizvodne organizacije ustrezno upošteva pripombe, prejete v skladu s točko 21.B.225(e). Organizacija evidentira odločitve, sprejete v zvezi s temi pripombami.

21.A.159 Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, če proizvodna organizacija izpolnjuje vse naslednje pogoje:
1. proizvodna organizacija še naprej izpolnjuje veljavne zahteve iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov;
 2. proizvodna organizacija ali kateri koli izmed njenih partnerjev, dobaviteljev ali podizvajalcev pristojnemu organu dovoli izvedbo preiskav v skladu s točko 21.A.9;
 3. proizvodna organizacija lahko pristojnemu organu predloži dokaze, da ohranja zadovoljivo kontrolo proizvodnje proizvodov, delov in naprav v skladu z odobritvijo;
 4. pristojni organ ni preklical potrdila o odobritvi proizvodne organizacije v skladu s točko 21.B.65 ali se mu proizvodna organizacija ni odpovedala.
- (b) Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije se ob odpovedi ali preklicu vrne pristojnemu organu.

▼ M12**21.A.163 Privilegiji**

V skladu s pogoji odobritve, izdanimi v skladu s točko 21.A.135, lahko nosilec odobritve proizvodne organizacije:

- (a) opravlja proizvodne dejavnosti v skladu s to prilogo ali Prilogo Ib (del 21 Light);
- (b) v primeru celotnega zrakoplova s certifikatom tipa in ob predložitvi izjave o skladnosti (obrazec EASA 52), izdane v skladu s točkama točki 21.A.174 in 21.A.204 te priloge ali v skladu s točkama 21L.A.143(c) in 21L.A.163 Priloge Ib (del 21 Light), prejme spričevalo o plovnosti zrakoplova in spričevalo o hrupu brez dodatnega dokazovanja;
- (c) v primeru drugih proizvodov, delov ali naprav izda dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu s to prilogo (del 21) ali Prilogo Ib (del 21 Light) brez dodatnega dokazovanja;
- (d) v primeru zrakoplova, za katerega se poda izjava o skladnosti projekta v skladu s točko 21L.A.43 Priloge Ib (del 21 Light), in ob predložitvi izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B), izdane v skladu s točkama 21L.A.143(d) in 21L.A.163 Priloge Ib (del 21 Light), pridobi spričevalo o plovnosti zrakoplova in spričevalo o hrupu z omejitvami brez dodatnega dokazovanja;

▼ M12

- (e) v primeru proizvodov ali delov, namenjenih vgradnji v zrakoplov, za katerega se poda izjava o skladnosti projekta v skladu s točko 21L.A.43 Priloge Ib (del 21 Light), izda dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light) brez dodatnega dokazovanja;
- (f) vzdržuje nov zrakoplov, ki ga je proizvedel, in izdaja dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 53) v zvezi s tem vzdrževanjem;
- (g) v skladu s postopki, s katerimi se je strinjal njegov pristojni organ za zrakoplov, ki ga je proizvedel, in kadar proizvodna organizacija sama, v skladu s svojim potrdilom proizvodne organizacije, izvaja nadzor nad konfiguracijo zrakoplova in potrjuje ustreznost s pogoji glede projekta, ki so bili odobreni za letenje, izda dovoljenja za letenje v skladu s točko 21.A.711(c), vključno z odobritvijo pogojev letenja v skladu s točko 21.A.710(b).

21.A.165 Obveznosti nosilca

V skladu s pogoji odobritve, izdanimi v skladu s točko 21.A.135, nosilec odobritve proizvodne organizacije:

- (a) zagotovi, da se predstavitev proizvodne organizacije, predložena v skladu s točko 21.A.143, in dokumenti, na katere se sklicuje, uporabljajo kot osnovni delovni dokumenti v organizaciji;
- (b) ohranja proizvodno organizacijo v skladu s podatki in postopki, potrjenimi za odobritev proizvodne organizacije;
- (c)
 1. ugotovi, da je vsak dokončan zrakoplov usklajen s projektom tipa in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, preden pristojnemu organu predloži izjavo o skladnosti, ali
 2. ugotovi, da so drugi proizvodi, deli ali naprave popolni in v skladu z odobrenimi projektnimi podatki ali projektnimi podatki iz podane izjave ter v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, preden izda obrazec EASA 1, da potrdi skladnost z odobrenimi projektnimi podatki ali projektnimi podatki iz izjave in stanje, ki zagotavlja varno obratovanje;
 3. poleg tega v primeru okoljskih zahtev ugotovi:
 - (i) da je dokončan motor na dan proizvodnje motorja v skladu z veljavnimi zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja in
 - (ii) da je dokončano letalo na dan izdaje prvega spričevala o plovnosti v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂;
 4. ugotovi, da so drugi proizvodi, deli ali naprave v skladu z veljavnimi podatki, preden izda obrazec EASA 1 kot potrdilo o skladnosti;
- (d) zagotovi pomoč nosilcu certifikata tipa ali druge odobritve projekta ali fizični ali pravni osebi, ki je podala izjavo o skladnosti projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), pri vseh dejavnostih za stalno plovnost, povezanih s proizvedenimi proizvodi, deli ali napravami;
- (e) kadar namerava v skladu s svojimi pogoji odobritve izdati dovoljenje za sprostitev v uporabo, pred njegovo izdajo ugotovi, da je bilo na vsakem dokončanem zrakoplovu opravljeno potrebno vzdrževanje in da je zrakoplov v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (f) kjer je to primerno, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163(e) določi pogoje, pod katerimi je mogoče izdati dovoljenje za letenje;

▼ M12

(g) kjer je to primerno, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163(e) pred izdajo dovoljenja za letenje za zrakoplov ugotovi skladnost s točko 21.A.711(c) in (e);

(h) izpolnjuje zahteve iz poddela A tega oddelka.

▼ B

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

▼ M12**21.A.171 Področje uporabe**

Ta poddel določa postopek za izdajo spričeval o plovnosti za zrakoplove, ki so v skladu s certifikatom tipa, izdanim v skladu s to prilogo.

▼ B**21.A.172 Upravičenost**

Vsaka fizična ali pravna oseba, pod katere imenom je ali bo registriran zrakoplov v državi članici („država članica registracije“), ali njen zastopnik lahko po tem poddelu zaprosi za spričevalo o plovnosti za navedeni zrakoplov.

21.A.173 Razvrstitev

Spričevala o plovnosti so razvrščena na naslednji način:

(a) spričevala o plovnosti se izdajo za zrakoplove, ki so v skladu s certifikatom tipa, izdanim v skladu s Prilogo I (delom 21);

(b) spričevala o plovnosti z omejitvami se izdajo za zrakoplove:

1. ki so v skladu s certifikatom tipa z omejitvami, izdanim v skladu s Prilogo I (delom 21), ali
2. za katere je bilo agenciji dokazano, da so v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami, ki zagotavljajo ustrezno varnost.

21.A.174 Vloga

(a) V skladu s točko 21.A.172 se vloga za spričevalo o plovnosti vloži v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ države članice registracije.

▼ M12

(b) Vloge za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami vključujejo:

1. vrsto spričevala o plovnosti, za katero se zaprosi;

2. pri novih zrakoplovih:

(i) izjavo o skladnosti:

— izdano v skladu s točko 21.A.163(b) ali

— izdano v skladu s točko 21.A.130, ki jo validira pristojni organ, ali

— za uvožen zrakoplov izjavo o skladnosti, izdano v skladu s točko 21.A.163(b), ali za uvožen zrakoplov, uvožen v skladu s členom 9(4) te uredbe, izjavo, ki jo podpiše izvozni organ, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je odobrila agencija;

(ii) poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja ter

(iii) priložnik za letenje, če ga za ta zrakoplov zahtevajo veljavne certifikacijske specifikacije;

▼ M12

3. pri rabljenih zrakoplovih s poreklom iz:

(i) države članice: certifikat pregleda plovnosti, izdan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014 ⁽¹⁾;

(ii) države nečlanice:

— izjavo pristojnega organa države, v kateri je zrakoplov registriran ali je bil registriran, o statusu plovnosti zrakoplova v njegovem registru ob predaji,

— poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja,

— priročnik za letenje, če ga za ta zrakoplov zahteva veljavna plovnostna koda,

— preteklo evidenco, da se ugotovi standard proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova, vključno z vsemi omejitvami, povezanimi s spričevalom o plovnosti z omejitvami, izdanim v skladu s točko 21.B.327,

— priporočilo za izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami in certifikat pregleda plovnosti po pregledu plovnosti v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014;

— datum, ko je bilo izdano prvo spričevalo o plovnosti in, če veljajo standardi iz zvezka III Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, podatke o metrični vrednosti CO₂.

▼ B

(c) Če ni dogovorjeno drugače, je treba izjave iz točke (b)(2)(i) in točke (b)(3)(ii) izdati največ 60 dni pred predstavitvijo zrakoplova pristojnemu organu države članice registracije.

21.A.175 Jezik

Priročniki, napisi, sezname, oznake instrumentov in druge potrebne informacije, zahtevane v certifikacijskih specifikacijah, morajo biti v enem ali več uradnih jezikih Evropske unije, sprejemljivih za pristojni organ države članice registracije.

21.A.177 Sprememba ali dopolnitev

Spričevalo o plovnosti sme spremeniti ali dopolniti samo pristojni organ države članice registracije.

21.A.179 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah

(a) Pri spremembi lastništva zrakoplova:

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami (UL L 362, 17.12.2014, str. 1).

▼ B

1. se, če zrakoplov ostane v istem registru, spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami v skladu samo s certifikatom tipa z omejitvami prenese skupaj z zrakoplovom;
2. se, če se zrakoplov registrira v drugi državi članici, izda spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami v skladu samo s certifikatom tipa z omejitvami:

▼ M6

- (i) ob predložitvi prejšnjega spričevala o plovnosti in veljavnega certifikata pregleda plovnosti, izdanega v skladu s Prilogo I (delom M) ali Prilogo Vb (delom ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014;

▼ B

- (ii) ob izpolnitvi točke 21.A.175.
- (b) Kadar se spremeni lastništvo zrakoplova, za zrakoplov pa je bilo izdano spričevalo o plovnosti z omejitvami, ki ni v skladu s certifikatom tipa z omejitvami, se spričevalo o plovnosti prenese skupaj z zrakoplovom, pod pogojem, da zrakoplov ostane v istem registru, ali se izda samo z uradnim soglasjem pristojnega organa države članice registracije, v katero je preneseno.

▼ M9

▼ B**21.A.181 Trajanje in stalna veljavnost****▼ M9**

- (a) Spričevalo o plovnosti se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
 1. zrakoplov še naprej izpolnjuje veljavne zahteve za projekt tipa in stalno plovnost ter

▼ B

2. zrakoplov ostaja v istem registru in
3. certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami, v skladu s katerim je bilo izdano, ni bil predhodno razveljavljen po točki 21.A.51;

▼ M9

4. pristojni organ ni preklical spričevala v skladu s točko 21.B.65 ali se mu nosilec ni odpovedal.

▼ B

- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba spričevalo vrniti pristojnemu organu države članice registracije.

21.A.182 Identifikacija zrakoplova

Vsak prosilec za spričevalo o plovnosti po tem poddelu mora dokazati, da je njegov zrakoplov identificiran v skladu s poddelom Q.

▼ B

PODDEL I — SPRIČEVALA O HRUPU

▼ M12**21.A.201 Področje uporabe**

Ta poddel določa postopek za izdajo spričeval o hrupu za zrakoplove, ki so v skladu s certifikatom tipa, izdanim v skladu s to prilogo.

▼ B**21.A.203 Upravičenost**

Vsaka fizična ali pravna oseba, pod katere imenom je ali bo registriran zrakoplov v državi članici (država članica registracije), ali njen zastopnik lahko po tem poddelu zaprosi za spričevalo o hrupu za navedeni zrakoplov.

21.A.204 Vloga

(a) V skladu s točko 21.A.203 se vloga za spričevalo o hrupu vložiti v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ države članice registracije.

▼ M12

(b) Vloge vključujejo:

1. pri novih zrakoplovih:

(i) izjavo o skladnosti:

— izdano v skladu s točko 21.A.163(b) ali

— izdano v skladu s točko 21.A.130, ki jo validira pristojni organ, ali

— za uvožen zrakoplov izjavo o skladnosti, izdano v skladu s točko 21.A.163(b), ali za zrakoplov, uvožen v skladu s členom 9(4) te uredbe, izjavo, ki jo podpiše izvozni organ, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je odobrila agencija; in

(ii) podatke o hrupu, ugotovljene v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa;

2. pri rabljenih zrakoplovih:

(i) podatke o hrupu, ugotovljene v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa; in

(ii) preteklo evidenco, da se ugotovi standard proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova.

▼ B

(c) Če ni dogovorjeno drugače, je treba izjave iz točke (b)(1) dati največ 60 dni pred predstavitvijo zrakoplova pristojnemu organu države članice registracije.

21.A.207 Sprememba ali dopolnitev

Spričevalo o hrupu sme spremeniti ali dopolniti samo pristojni organ države članice registracije.

▼ B**21.A.209 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah**

Pri spremembi lastništva zrakoplova:

- (a) se, če zrakoplov ostane vpisan v istem registru, spričevalo o hrupu prenese skupaj z zrakoplovom ali
- (b) se, če se zrakoplov vpiše v register druge države članice, spričevalo o hrupu izda ob predložitvi prejšnjega spričevala o hrupu.

▼ M9**▼ B****21.A.211 Trajanje in stalna veljavnost****▼ M9**

- (a) Spričevalo o hrupu se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

1. zrakoplov še naprej izpolnjuje veljavne zahteve za projekt tipa in stalno plovnost ter

▼ B

2. zrakoplov ostaja v istem registru ter

3. certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami, v skladu s katerim je bilo izdano, ni bil predhodno razveljavljen po točki 21.A.51;

▼ M9

4. pristojni organ ni preklical spričevala v skladu s točko 21.B.65 ali se mu nosilec ni odpovedal.

▼ B

- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba spričevalo vrniti pristojnemu organu države članice registracije.

PODDEL J — ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE**▼ M5****21.A.231 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopek za odobritev projektivnih organizacij in pravila, ki urejajo pravice in obveznosti prosilcev za take odobritve in njihovih nosilcev. V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

▼ M12**21.A.233 Upravičenost**

Vsaka fizična ali pravna oseba (v nadaljnjem besedilu: organizacija) je upravičena zaprositi za odobritev v skladu s tem poddelom:

- (a) da dokaže skladnost s točko 21.A.14, 21.A.112B, 21.A.432B ali 21.A.602B te priloge ali
- (b) da dokaže skladnost s točko 21L.A.23, 21L.A.83 ali 21L.A.204 Priloge Ib (del 21 Light) ali
- (c) za namene pridobitve privilegijev v skladu s točko 21.A.263 v zvezi z odobritvijo projekta male spremembe ali malega popravila ali izjav o skladnosti v zvezi s projektom male spremembe ali malega popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light).

▼ B**21.A.234 Vloga**

Vloge za odobritev projektivne organizacije se vložijo v obliki in na način, ki ju določi agencija, in vključujejo povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.243, ter pogoje odobritve, zahtevane v točki 21.A.251.

▼ B**21.A.235 Izdaja odobritve projektivne organizacije**

Organizacija je upravičena, da ji agencija izda odobritev projektivne organizacije, ko dokaže skladnost z veljavnimi zahtevami iz tega poddela.

▼ M9**21.A.239 Sistem upravljanja projektov**

(a) Proizvodna organizacija vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem upravljanja projektov, ki vključuje element upravljanja varnosti in element zagotavljanja projektov, z jasno opredeljenimi odgovornostjo in pristojnostmi v celotni organizaciji.

(b) Sistem upravljanja projektov:

1. ustreza velikosti organizacije ter značilnosti in kompleksnosti njenih dejavnosti, ob upoštevanju nevarnosti in povezanih tveganj, ki izhajajo iz teh dejavnosti;
2. se vzpostavi, izvaja in vzdržuje pod odgovornostjo enega samega vodje, imenovanega v skladu s točko 21.A.245(a).

(c) Projektivna organizacija kot del elementa upravljanja varnosti v sistemu upravljanja projektov:

1. vzpostavi, izvaja in vzdržuje varnostno politiko in ustrezne povezane varnostne cilje;
2. imenuje ključno varnostno osebje v skladu s točko 21.A.245(b);
3. vzpostavi, izvaja in vzdržuje proces obvladovanja varnostnih tveganj, ki vključuje opredelitev nevarnosti za varnost v letalstvu, povezanih z njenimi dejavnostmi, njihovo ovrednotenje in obvladovanje povezanih tveganj, med drugim tudi sprejetje ukrepov za zmanjšanje tveganj in preverjanje njihove učinkovitosti;
4. vzpostavi, izvaja in vzdržuje proces zagotavljanja varnosti, ki vključuje:
 - (i) merjenje in spremljanje uspešnosti organizacije na področju varnosti;
 - (ii) upravljanje sprememb v skladu s točkama 21.A.243(c) in 21.A.247;
 - (iii) načela za stalno izboljševanje elementa upravljanja varnosti;
5. spodbuja varnost v organizaciji z:
 - (i) usposabljanjem in izobraževanjem;
 - (ii) komunikacijo;
6. vzpostavi sistem poročanja o dogodkih v skladu s točko 21.A.3A, da bi prispevala k nenehnemu izboljševanju varnosti.

▼ M12

(d) Projektivna organizacija v okviru elementa zagotavljanja projektov v sistemu upravljanja projektov:

1. vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem za kontrolo in nadzor projektov ter sprememb in popravil projektov v zvezi s proizvodi, deli in napravami, za katere veljajo pogoji odobritve; ta sistem:

▼ M12

- (i) vključuje funkcijo za plovnost, odgovorno za upravljanje skladnosti projektov za proizvode, dele in naprave ali sprememb in popravil projektov z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, tehničnimi specifikacijami v zvezi s podajanjem izjav, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja;
 - (ii) zagotovi, da ustrezno izpolnjuje svoje odgovornosti v skladu s to prilogo in pogoji odobritve, izdanimi v skladu s točko 21.A.251;
2. vzpostavi, izvaja in vzdržuje neodvisno funkcijo preverjanja dokazovanja skladnosti, na podlagi katere organizacija poda izjavo o skladnosti z veljavnimi zahtevami glede plovnosti, podatkov o operativni ustreznosti in varstva okolja, in
 3. opredeli način, na katerega sistem zagotavljanja projektov utemelji sprejemljivost projektiranih delov ali naprav ali nalog, ki so jih izvršili partnerji ali podizvajalci po metodah, za katere veljajo zapisani postopki.

▼ M9

- (e) Projektivna organizacija kot del sistema upravljanja projektov vzpostavi neodvisno funkcijo spremljanja za preverjanje skladnosti organizacije z ustreznimi zahtevami iz te priloge ter s sistemom upravljanja projektov in ustreznosti tega sistema. Spremljanje vključuje povratne informacije osebam ali skupini oseb iz točke 21.A.245(b) in vodi iz točke 21.A.245(a), da se po potrebi zagotovi izvajanje korektivnih ukrepov.
- (f) Kadar ima projektivna organizacija eno ali več dodatnih potrdil organizacije v okviru področja uporabe Uredbe (EU) 2018/1139, je mogoče sistem upravljanja projektov vključiti v sistem, ki se zahteva z dodatnimi potrdili.

21.A.243 Priročnik

- (a) Projektivna organizacija kot del sistema upravljanja projektov pripravi in agenciji predloži priročnik, ki neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem opisuje organizacijo, njene ustrezne politike, procese in postopke, vrsto projektiranja ter kategorije proizvodov, delov in naprav, za katere ima projektivna organizacija odobritev, kot je navedeno v pogojih odobritve, izdanih v skladu s točko 21.A.251, in po potrebi vmesnike z njenimi partnerji ali podizvajalci ter nadzor nad njimi.

Če se izvajajo testni leti, se tudi pripravi in predloži priročnik za delovanje med testnimi leti, v katerem so opredeljeni politike in postopki organizacije v zvezi s testnimi leti. Priročnik za delovanje med testnimi leti vključuje:

1. opis procesov organizacije za testne lete, vključno z njeno udeležbo v postopku izdaje dovoljenja za letenje;
2. politiko glede posadke, vključno s sestavo, usposobljenostjo, aktualnostjo in omejitvami časa letenja, v skladu z Dodatkom XII, kadar je to primerno;
3. postopke za prevoz oseb, ki niso člani posadke, in za usposabljanje za testne lete, kadar je to primerno;
4. politiko glede obvladovanja tveganj in upravljanja varnosti ter z njima povezane metodologije;

▼ M9

5. postopke za določitev instrumentov in opreme, ki mora biti prisotna na krovu;
 6. seznam dokumentov, ki jih je treba predložiti za testni let.
- (b) Če so katere koli dele ali naprave ali kakršne koli spremembe proizvodov projektirale partnerske organizacije ali podizvajalci, vključuje priložni izjavo o tem, kako lahko projektivna organizacija za vse dele in naprave dokaže skladnost po točki 21.A.239(d)(2), in neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem vsebuje opise dejavnosti projektiranja in organizacije teh partnerskih organizacij ali podizvajalcev ter informacije o tem, kot je potrebno za pripravo izjave.
- (c) Priložnik se po potrebi spreminja, da ostaja ažuren opis organizacije, kopije vseh sprememb pa se predložijo agenciji.
- (d) Projektivna organizacija pripravi in vzdržuje izjavo o kvalifikacijah in izkušnjah vodstvenega osebja in drugih oseb v organizaciji, ki so odgovorne za sprejemanje odločitev, ki vplivajo na plovnost, podatke o operativni ustreznosti in vprašanja varstva okolja. To izjavo predloži pristojnemu organu.

21.A.245 Viri

- (a) Organizacija imenuje vodjo projektivne organizacije s pooblastilom za zagotovitev, da se v organizaciji vse dejavnosti projektiranja izvajajo v skladu z zahtevanimi standardi in da projektivna organizacija stalno izpolnjuje zahteve sistema upravljanja projektov iz točke 21.A.239 ter v priložniku iz točke 21.A.243 opredeljene postopke.
- (b) Vodja projektivne organizacije imenuje in določi obseg pooblastil za:
1. vodjo funkcije v zvezi s plovnostjo;
 2. vodjo neodvisne funkcije spremljanja;
 3. glede na velikost organizacije ter značilnost in kompleksnost njenih dejavnosti – katero koli drugo osebo ali skupino oseb, ki morajo zagotoviti, da organizacija izpolnjuje zahteve iz te priloge.
- (c) Z odstopanjem od točke 21.A.245(b)(1) se lahko funkcija v zvezi s plovnostjo iz točke 21.A.239(d)(1)(i) izvaja pod neposrednim nadzorom vodje projektivne organizacije v katerem koli od naslednjih primerov:
1. kadar je obseg dejavnosti projektivne organizacije/dela projektivne organizacije, kot je opredeljen v pogojih odobritve, izdanih v skladu s točko 21.A.251, omejen na manjše spremembe in/ali manjša popravila;
 2. za omejeno obdobje, ko projektivna organizacija nima imenovanega vodje funkcije v zvezi s plovnostjo in je izvajanje te funkcije pod neposrednim nadzorom vodje projektivne organizacije sorazmerno z obsegom in ravno dejavnosti organizacije.
- (d) Oseba ali skupina oseb, imenovanih v skladu s točko (b):
1. odgovarja vodji projektivne organizacije in ima do njega neposreden dostop;

▼ M9

2. ima ustrezno znanje, poklicno ozadje in izkušnje za izpolnjevanje svojih odgovornosti;

(e) Projektivna organizacija dokaže, da:

1. v vseh tehničnih oddelkih zaposluje dovolj ljudi s primernimi izkušnjami in da so bili ti ustrezno pooblaščenici za izpolnjevanje njim dodeljenih obveznosti ter da so objekti, oprema in prostori ustrezni in omogočajo zaposlenim, da izpolnjujejo zahteve v zvezi s plovnostjo, podatki o operativni ustreznosti in varstvom okolja, kar zadeva proizvode;
2. med oddelki in v oddelkih poteka polno in učinkovito usklajevanje v zvezi s plovnostjo, podatki o operativni ustreznosti in varstvom okolja.

21.A.247 Spremembe sistema upravljanja projektov

Po izdaji odobritve projektivne organizacije agencija pred uvedbo odobri vsako spremembo sistema upravljanja projektov, ki je pomembna za dokazovanje skladnosti ali za plovnost, operativno ustreznost in varstvo okolja v zvezi s proizvodom, delom ali napravo. Projektivna organizacija agenciji predloži vlogo za odobritev, s katero na podlagi predlaganih sprememb priručnika dokaže, da bo še naprej izpolnjevala zahteve iz te priloge.

▼ B**21.A.249 Prenosljivost**

Razen kot posledica spremembe lastništva, ki šteje za pomembno v smislu točke 21.A.247, odobritev projektivne organizacije ni prenosljiva.

▼ M5**21.A.251 Pogoji odobritve**

Pogoji odobritve opredeljujejo vrste projektiranja, kategorije proizvodov, delov in naprav, za katere ima projektivna organizacija odobritev, ter funkcije in obveznosti, za katerih izvajanje ima organizacija odobritev v zvezi s plovnostjo, operativno ustreznostjo in okoljskimi značilnostmi proizvodov. Za odobritev projektivne organizacije, ki zajemajo dovoljenje za certifikacijo tipa ali dovoljenje po odredbi o evropskem tehničnem standardu (ETSO) za pomožne pogonske enote (PPE), pogoji odobritve dodatno vsebujejo seznam proizvodov ali PPE. Navedeni pogoji se izdajo kot del odobritve projektivne organizacije.

▼ B**21.A.253 Spremembe pogojev odobritve**

Vsako spremembo pogojev odobritve mora odobriti agencija. Vlogo za spremembo pogojev odobritve je treba vložiti v obliki in na način, ki ju določi agencija. Projektivna organizacija mora izpolnjevati veljavne zahteve iz tega poddela.

▼ M9**21.A.258 Ugotovitve in pripombe**

- (a) Po prejemu uradnega obvestila o ugotovitvah v skladu s točko 21.B.433 nosilec odobritve projektivne organizacije:
 1. opredeli temeljni vzrok ali vzroke za neskladnost in dejavnike, ki prispevajo k njej;
 2. določi načrt korektivnih ukrepov;

▼ M9

3. agenciji zadovoljivo dokaže izvajanje korektivnih ukrepov.
- (b) Ukrepi iz točke (a) se izvedejo v obdobju, o katerem se je dogovorila agencija v skladu s točko 21.B.433.
- (c) Nosilec odobritve projektivne organizacije ustrezno upošteva pripombe, prejete v skladu s točko 21.B.433(e). Organizacija evidentira odločitve, sprejete v zvezi s temi pripombami.

21.A.259 Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Odobritev projektivne organizacije se izda za neomejen čas. Veljavna ostane, če projektivna organizacija izpolnjuje vse naslednje pogoje:
1. projektivna organizacija še naprej izpolnjuje določbe Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov in pri tem upošteva določbe točke 21.B.433 te priloge v zvezi z obravnavanjem ugotovitev;
 2. nosilec odobritve projektivne organizacije ali kateri koli od njenih partnerjev ali podizvajalcev potrdi, da lahko pristojni organ izvede preiskave v skladu s točko 21.A.9;
 3. projektivna organizacija lahko agenciji predloži dokaze, da sistem upravljanja projektov v organizaciji ohranja zadovoljivo kontrolo in nadzor projektiranja proizvodov ter njihovih popravil in sprememb v skladu z odobritvijo;
 4. agencija ni preklicala potrdila v skladu s točko 21.B.65 ali se mu projektivna organizacija ni odpovedala.
- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba potrdilo vrniti agenciji.

▼ M12**21.A.263 Privilegiji**

- (a) (Rezervirano)
- (b) (Rezervirano)
- (c) Nosilec odobritve projektivne organizacije ima v okviru svojih pogojev odobritve, izdanih v skladu s točko 21.A.251, in na podlagi ustreznih postopkov sistema upravljanja projektov pravico:
1. razvrščati spremembe certifikatov tipa ali dodatnih certifikatov tipa in projektov popravil kot „velike“ ali „male“;
 2. odobriti male spremembe certifikatov tipa ali dodatnih certifikatov tipa in projektov malih popravil v skladu s to prilogo (del 21) ali Prilogo Ib (del 21 Light);
 3. podati izjavo o skladnosti projekta male spremembe ali malega popravila zrakoplova, za katerega je izjavitelj podal izjavo o skladnosti projekta v skladu s točko 21L.A.43 poddela C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light);
 4. podati izjavo o skladnosti spremenjenega projekta zrakoplova v skladu s točko 21L.A.43 Priloge Ib (del 21 Light), če fizična ali pravna oseba, ki je prvotno podala izjavo o skladnosti projekta v zvezi z navedenim zrakoplovom v skladu s točko 21L.A.43 Priloge Ib (del 21 Light) ni več aktivna ali se ne odzove na zahteve za izjavo o skladnosti sprememb projekta;
 5. odobriti nekatere projekte velikih popravil na podlagi poddela M te priloge za proizvode ali pomožne pogonske enote (PPE);

▼ M12

6. za nekatere zrakoplove odobriti pogoje letenja, pod katerimi je mogoče izdati dovoljenje za letenje v skladu s točko 21.A.710(a)(2), razen glede dovoljenj za letenje, izdanih za namene iz točke 21.A.701(a)(15);
 7. izdati dovoljenje za letenje v skladu s točko 21.A.711(b) za zrakoplov, ki ga je sam projektiral ali spremenil ali za katerega je v skladu s točko 21.A.263(c)(6) odobril pogoje letenja, pod katerimi se lahko izda dovoljenje za letenje, in če nosilec odobritve projektivne organizacije sam:
 - (i) nadzoruje konfiguracijo zrakoplova in
 - (ii) potrdi skladnost s pogoji projektiranja, odobrenimi za letenje;
 8. odobriti nekatere velike spremembe certifikata tipa na podlagi poddela D te priloge ali poddela D oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), ter
 9. izdati nekatere dodatne certifikate tipa na podlagi poddela E te priloge ali poddela E oddelka A Priloge Ib (del 21 Light) in odobriti nekatere velike spremembe navedenih certifikatov.
- (d) v točki 21.A.265 se točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) navede, da so projekti proizvodov ali njihovih sprememb ali popravil v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, tehničnimi specifikacijami v zvezi s podajanjem izjav, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja ter nimajo lastnosti, ki ne bi bile varne;“;

▼ M5**21.A.265 Obveznosti nosilca**

Nosilec odobritve projektivne organizacije v okviru pogojev odobritve, kot jih določi agencija:

- (a) vzdržuje priročnik, ki se zahteva na podlagi točke 21.A.243, v skladu s sistemom zagotavljanja projektov;
- (b) zagotovi, da se ta priročnik ali ustrezni postopki, vključeni z navzkrižnimi sklicevanji, uporabljajo kot temeljni delovni dokument v organizaciji;

▼ M9

- (c) ugotovi, da je projekt proizvodov ali njihovih sprememb ali popravil skladen z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja ter da nima nevarnih lastnosti;

▼ M5

- (d) agenciji predloži izjave in z njimi povezane dokumente, ki potrjujejo skladnost s točko (c), razen pri postopku odobritve, ki se izvede v skladu s točko 21.A.263(c);
- (e) agenciji predloži podatke in informacije, ki se nanašajo na ukrepe iz točke 21.A.3B;
- (f) v skladu s točko 21.A.263(c)(6) določi pogoje letenja, na podlagi katerih je mogoče izdati dovoljenje za letenje;
- (g) v skladu s točko 21.A.263(c)(7) ugotovi skladnost s točkama (b) in (e) točke 21.A.711, preden se izda dovoljenje za letenje zrakoplova;

▼ M9

- (h) opredeli podatke in informacije, ki se izdajo na podlagi pristojnosti odobrene projektivne organizacije ter v okviru pogojev odobritve, kot jih določi agencija, z naslednjo izjavo: „Tehnična vsebina tega dokumenta je odobrena na podlagi DOA št. EASA. 21J.[XXXX]“;
- (i) izpolnjuje zahteve iz poddela A tega oddelka.

▼ B

PODDEL K — DELI IN NAPRAVE

21.A.301 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni postopki v zvezi z odobritvijo delov in naprav.

21.A.303 Izpolnjevanje veljavnih zahtev

Skladnost delov in naprav, ki se vgrajujejo v proizvod s certifikatom tipa, se dokazuje:

- (a) skupaj s postopki za izdajo certifikatov tipa iz poddelov B, D ali E za proizvod, v katerega se vgrajuje, ali
- (b) po potrebi po postopkih za dovoljenja ETSO iz poddela O ali
- (c) pri standardnih delih v skladu z uradno priznanimi standardi.

21.A.305 Odobritev delov in naprav

V vseh primerih, v katerih odobritev dela ali naprave izrecno zahteva pravo Unije ali merila agencije, mora biti del ali naprava v skladu z veljavnim ETSO ali specifikacijami, ki jih v posamičnem primeru agencija prizna kot enakovredne.

▼ M7**21.A.307 Ustreznost delov in naprav za vgradnjo**

- (a) Del ali naprava je ustrezna za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, če je varna za uporabo in označena v skladu s poddelom Q ter ji je priloženo dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki dokazuje, da je bil element proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki.
- (b) Če so izpolnjeni pogoji iz točke (c), z odstopanjem od točke (a) naslednjim delom ali napravam ni treba priložiti obrazca EASA 1, da bi bile ustrezne za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa:
 - (1) standardni del;
 - (2) v primeru zrakoplova ELA1 ali ELA2 del ali naprava, ki:
 - (i) nima omejene življenjske dobe, ni del osnovne konstrukcije in ni del sistemov za krmarjenje leta;
 - (ii) je določena za vgradnjo v posamezen zrakoplov;
 - (iii) se vgradi v zrakoplov, katerega lastnik je preveril skladnost z veljavnimi pogoji v točkah (i) in (ii) ter sprejel odgovornost za to skladnost;
 - (3) del ali naprava, pri kateri posledice neskladnosti z njenimi odobrenimi projektnimi podatki zanemarljivo vplivajo na varnost proizvoda in ki jo je nosilec odobritve projekta v navodilih za stalno plovnost opredelil kot tako. Za določitev učinkov neskladnega dela ali naprave na varnost lahko nosilec odobritve projekta v navodilih za stalno plovnost določi posebne dejavnosti preverjanja, ki jih mora izvesti oseba, ki del ali napravo vgradi v proizvod;

▼ M7

- (4) v primeru vključitve standardne spremembe v skladu s točko 21.A.90B ali standardnega popravila v skladu s točko 21.A.431B del ali naprava, pri kateri posledice neskladnosti z njenimi projektnimi podatki zanemarljivo vplivajo na varnost proizvoda in ki je kot taka opredeljena v certifikacijskih specifikacijah za standardne spremembe in standardna popravila, izdanih v skladu s točko (a)(2) točke 21.A.90B in točko (a)(2) točke 21.A.431B. Za določitev učinkov neskladnega dela ali naprave na varnost se lahko v zgoraj navedenih certifikacijskih specifikacijah določijo posebne dejavnosti preverjanja, ki jih mora izvesti oseba, ki del ali napravo vgradi v proizvod;
- (5) del ali naprava, ki je v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 965/2012 ⁽¹⁾ izvzeta iz odobritve plovnosti;
- (6) del ali naprava, ki je element večjega sestava, opredeljenega v točkah (b)(1) do (b)(5), ter

▼ M12

- (7) del ali napravo, ki jo proizvaja oseba ali organizacija iz člena 9(4) te uredbe.

▼ M7

- (c) Deli in naprave, navedeni v točki (b), so ustrezni za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, ne da bi jim bil priložen obrazec EASA 1, če ima oseba, ki del ali napravo vgradi, dokument, ki ga je izdala oseba ali organizacija, ki je proizvedla del ali napravo, in v katerem so navedeni ime dela ali naprave, številka dela, skladnost dela ali naprave z njenimi projektnimi podatki in datum izdaje.

▼ B

(PODDEL L — SE NE UPORABLJA)

PODDEL M — POPRAVILA

21.A.431A Področje uporabe**▼ M5**

- (a) V tem poddelu so določeni postopek za odobritev projekta popravila proizvoda, dela ali naprave ter pravice in obveznosti prosilcev za take odobritve in njihovih nosilcev.

▼ B

- (b) V tem poddelu so opredeljena standardna popravila, za katere se postopek odobritve po tem poddelu ne uporablja.

▼ M5

- (c) „Popravilo“ pomeni odpravo poškodbe in/ali vračilo v plovno stanje, potem ko proizvajalec proizvod, del ali napravo prvič sprosti v uporabo.
- (d) Odprava poškodbe z zamenjavo delov ali naprav, ki ne zahteva projektiranja, se šteje za vzdrževanje in zato zanjo ni potrebna odobritev po tej prilogi.

▼ B

- (e) Popravilo artikla ETSO, ki ni pomožna pogonska enota, se šteje za spremembo projekta ETSO in se obravnava v skladu s točko 21.A.611.

▼ M5

- (f) V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 379/2014 z dne 7. aprila 2014 o spremembi Uredbe (EU) št. 965/2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 123, 24.4.2014, str. 1).

▼ B**21.A.431B Standardna popravila**

(a) Standardna popravila so popravila:

1. v zvezi z:

(i) letali z MTOM 5 700 kg ali manj;

(ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;

(iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kakor so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;

▼ M7

2. ki so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih popravil, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, in

▼ B

3. niso v nasprotju s podatki nosilcev certifikata tipa.

(b) Točke 21.A.432A do 21.A.451 ne veljajo za standardna popravila.

21.A.432A Upravičenost

(a) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.432B, je upravičena zaprositi za odobritev projekta velikega popravila po pogojih iz tega poddela.

(b) Vsaka fizična ali pravna oseba je upravičena zaprositi za odobritev projekta malega popravila.

21.A.432B Dokazovanje sposobnosti**▼ M5**

(a) Prosilec za odobritev projekta velikega popravila dokaže svojo sposobnost s tem, da ima odobritev projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J.

▼ B

(b) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedje dejavnosti, potrebne za upoštevanje tega poddela.

▼ M5

(c) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec v primeru proizvodov iz točke 21.A.14(c) dokaže svojo sposobnost tako, da mu agencija potrdi program certifikacije, vzpostavljen v skladu s točko 21.A.432C(b).

21.A.432C Vloga za odobritev projekta popravila

(a) Vloga za odobritev projekta popravila se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ M7

(b) Vloga za odobritev projekta velikega popravila vsebuje program certifikacije ali pa se po prvi vložitvi dopolni s programom certifikacije, ki vključuje:

▼ M5

1. opis poškodbe in projekt popravila, v katerem je opredeljena konfiguracija projekta tipa, na podlagi katere bo opravljeno popravilo;

▼ M5

2. opredelitev vseh področij projekta tipa in odobrenih priročnikov, ki se spremenijo ali na katere vpliva projekt popravila;
3. opredelitev vseh potrebnih ponovnih preiskav za dokazovanje skladnosti projekta popravila in področij, na katera sprememba vpliva, z osnovo za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno;
4. vse predlagane spremembe osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno;
5. predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načina in postopka za dokazovanje skladnosti s točko 21.A.433(a)(1) ter sklici na povezane dokumente o skladnosti;
6. predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz podtočk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti ter
7. navedbo, ali je podatke o certifikaciji v celoti pripravil prosilec ali so bili pripravljene na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa.

21.A.433 Zahteve glede odobritve projekta popravila

(a) Projekt popravila se odobri le:

1. če se na podlagi programa certifikacije iz točke 21.A.432C(b) dokaže, da je projekt popravila skladen z osnovo za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno, ter z vsemi spremembami, kot jih določi in o njih uradno obvesti agencija v skladu s točko 21.B.450;
2. ko je razglašena skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, ki se uporablja v skladu s točko (a)(1), in so utemeljitve skladnosti zabeležene v dokumentih o skladnosti;

▼ M7

3. ko ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;

▼ M5

4. če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21.A.432C(b)(7):

(i) če je nosilec navedel, da nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke (a)(2), ter

(ii) če nosilec soglaša, da bo sodeloval z nosilcem odobritve projekta popravila, da se zagotovi izpolnjevanje vseh obveznosti za stalno plavnost spremenjenega proizvoda z izpolnjevanjem točke 21.A.451;

▼ M7

5. če je bilo v zvezi s popravilom letala, za katerega velja točka 26.302 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640, dokazano, da je integriteta strukture popravila in zadevne konstrukcije vsaj enakovredna ravni integritete strukture, določene za osnovno konstrukcijo v skladu s točko 26.302 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640.

▼ M5

- (b) Prosilec agenciji predloži izjavo iz točke (a)(2) in na zahtevo agencije tudi vse potrebne bistvene podatke.

21.A.435 Klasifikacija in odobritev projekta popravila

- (a) Projekt popravila se razvrsti kot „velik“ ali „mali“ v skladu z merili iz točke 21.A.91 glede spremembe certifikata tipa.

- (b) Projekt popravila razvrsti in odobri:

1. agencija ali

2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1, 2 in 5 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

▼ B**21.A.439 Proizvodnja delov za popravila**

Deli in naprave, ki se bodo uporabljali za popravila, morajo biti proizvedeni v skladu s podatki za proizvodnjo, ki temeljijo na potrebnih projektnih podatkih, kakor določi nosilec odobritve projekta popravila:

- (a) v skladu s poddelom F ali

- (b) jih proizvede ustrezno odobrena organizacija v skladu s poddelom G ali

- (c) jih proizvede ustrezno odobrena organizacija za vzdrževanje.

21.A.441 Vključitev popravil**▼ M6**

- (a) Popravila se izvedejo v skladu s Prilogo I (delom M), Prilogo II (delom 145), Prilogo Vb (delom ML) ali Prilogo Vd (delom CAO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali jih izvede proizvodna organizacija, odobrena v skladu s poddelom G te priloge, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163(d).

▼ B

- (b) Projektivna organizacija organizaciji, ki izvaja popravila, preda vsa potrebna navodila za vgradnjo.

21.A.443 Omejitve

Projekt popravila se lahko odobri z upoštevanjem omejitev in v tem primeru odobritev projekta popravila vsebuje vsa potrebna navodila in omejitve. Nosilec odobritve projekta popravila ta navodila in omejitve preda izvajalcu po postopku, dogovorjenem z agencijo.

21.A.445 Nepopravljena škoda

- (a) Kadar poškodovan proizvod, del ali naprava ostane nepopravljena in ni zajeta v predhodno odobrene podatke, lahko posledice poškodbe za njeno plovnost ovrednoti samo:

1. agencija ali

▼ B

2. ustrezno odobrena projektivna organizacija po postopku, dogovorjenem z agencijo.

Vse potrebne omejitve se obravnavajo po postopkih iz točke 21.A.443.

- (b) Če organizacija, ki vrednoti škodo po točki (a), ni niti agencija niti nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto, mora ta organizacija dokazati, da so informacije, na katerih temelji vrednotenje, ustrezne, na podlagi svojih lastnih virov ali dogovora z nosilcem certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto ali po potrebi proizvajalcem.

▼ M7

▼ B**21.A.451 Obveznosti in oznake EPA**

- (a) Vsak nosilec odobritve projekta velikega popravila mora:

1. prevzeti obveznosti:

▼ M9

- (i) določene v točkah 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9, 21.A.439, 21.A.441 in 21.A.443;

▼ B

- (ii) zajete v sodelovanju z nosilcem certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto v točki 21.A.433(b);

2. opredeliti oznake, vključno s črkami EPA, v skladu s točko 21.A.804(a).

- (b) Razen nosilcev certifikatov tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto, za katere se uporablja točka 21.A.44, mora nosilec odobritve projekta malega popravila:

▼ M9

1. prevzeti obveznosti iz 21.A.4, 21.A.5 in 21.A.7;

▼ B

2. opredeliti oznake, vključno s črkami EPA, v skladu s točko 21.A.804(a).

(PODDEL N — SE NE UPORABLJA)

PODDEL O — DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

21.A.601 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni postopki za izdajo dovoljenj ETSO in pravila, ki urejajo pravice in obveznosti prosilcev za take odobritve in njihovih nosilcev.

21.A.602A Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki proizvaja ali se pripravlja na proizvodnjo kakega artikla ETSO in je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.602B, je upravičena zaprositi za dovoljenje ETSO.

▼ B**21.A.602B Dokazovanje sposobnosti**

Prosilci za dovoljenje ETSO svojo sposobnost dokazujejo:

- (a) za proizvodnjo s posedovanjem odobritve proizvodne organizacije, izdane skladno s poddelom G, ali izpolnjevanjem postopkov iz poddela F in
- (b) za projektiranje:
 1. za pomožno pogonsko enoto s posedovanjem odobritve projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J;
 2. za vse druge artikle z uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedja dejavnosti, potrebne za skladnost s Prilogo I (delom 21).

21.A.603 Vloga

- (a) Vloga za dovoljenje ETSO se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija, in vključuje povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.605.
- (b) Če se predvideva zaporedje malih sprememb v skladu s točko 21.A.611, prosilec v svoji vlogi navede številko osnovnega modela artikla in ustrezne številke njegovih sestavnih delov z odprtim oklepajem za njim, da označi, da bodo občasno dodane črke ali številke (ali njihove kombinacije) spremembe.

▼ M5**21.A.604 Dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto (PPE)**

V zvezi z dovoljenjem ETSO za pomožno pogonsko enoto:

▼ M9

- (a) z odstopanjem od točk 21.A.9, 21.A.603, 21.A.610 in 21.A.621 se uporabljajo naslednje točke: 21.A.15, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44, 21.A.47, 21.B.75 in 21.B.80. Vendar se namesto certifikata tipa v skladu s točko 21.A.606 izda dovoljenje ETSO;

▼ M6

- (b) z odstopanjem od točke 21.A.611 se zahteve iz poddela D uporabljajo za odobritev sprememb projekta, ki jih izvede nosilec dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto, in za odobritev sprememb projekta, ki jih izvedejo drugi prosilci in so razvrščene kot male spremembe, za odobritev sprememb projekta, ki jih izvedejo drugi prosilci in so razvrščene kot velike spremembe, pa se uporabljajo zahteve iz poddela E. Če se uporabljajo zahteve iz poddela E, se namesto dodatnega certifikata tipa izda ločeno dovoljenje ETSO, in
- (c) za odobritev projekta popravila se uporabljajo zahteve iz poddela M.

21.A.605 Zahteve glede podatkov

- (a) Prosilec agenciji predloži naslednje dokumente:
 1. program certifikacije za dovoljenje ETSO, v katerem navede načine dokazovanja skladnosti s točko 21.A.606(b);
 2. izjavo o skladnosti, iz katere izhaja, da prosilec izpolnjuje zahteve iz tega poddela;
 3. deklaracijo o projektu in izvedbi (DPI), v kateri je navedeno, da je prosilec dokazal, da je artikel skladen z veljavnim ETSO v skladu s programom certifikacije;
 4. kopijo tehničnih podatkov, ki se zahtevajo na podlagi veljavnega ETSO;

▼ M5

5. predstavitev (oziroma sklic na predstavitev) iz točke 21.A.143 za pridobitev ustrezne odobritve proizvodne organizacije na podlagi poddela G ali priročnik (oziroma sklic na priročnik) iz točke 21.A.125A(b) za proizvodnjo na podlagi poddela F brez odobritve proizvodne organizacije;
 6. za PPE priročnik (oziroma sklic na priročnik) iz točke 21.A.243 za pridobitev ustrezne odobritve projektivne organizacije na podlagi poddela J;
 7. za vse druge artikle postopke (oziroma sklic na postopke) iz točke 21.A.602B(b)(2).
- (b) Prosilec agenciji poroča o kakršnih koli težavah ali dogodkih med postopkom odobritve, ki bi lahko znatno vplivali na dovoljenje ETSO.

21.A.606 Zahteve glede izdaje dovoljenja ETSO

Prosilec za izdajo dovoljenja ETSO:

- (a) dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.602B;
- (b) dokaže, da je artikel skladen s tehničnimi pogoji veljavnega ETSO ali z odstopanji od njih, odobrenimi v skladu s točko 21.A.610, če obstajajo;
- (c) izpolnjuje zahteve iz tega poddela ter
- (d) izjavi, da ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil artikel nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼ B**21.A.607 Privilegiji dovoljenja ETSO**

Nosilec dovoljenja ETSO ima pravico artikel proizvajati in ga označevati z ustrežno oznako ETSO.

21.A.608 Deklaracija o projektu in izvedbi (DPI)

- (a) DPI mora vsebovati vsaj naslednje informacije:
 1. informacije v skladu s točko 21.A.31(a) in (b), ki opredeljujejo artikel ter njegovo zasnovo in standard testiranja;
 2. nazivno zmogljivost artikla, če je primerno, in sicer neposredno ali s sklicevanjem na druge dodatne dokumente;
 3. izjavo o skladnosti, ki dokazuje, da je artikel v skladu z ustreznim ETSO;
 4. sklic na ustrezna poročila o testiranju;
 5. sklic na ustrezne priročnike za vzdrževanje, obnovo in popravila;
 6. ravni skladnosti, če ETSO dovoljuje različne ravni skladnosti;
 7. seznam dovoljenih odstopanj v skladu s točko 21.A.610.
- (b) Nosilec dovoljenja ETSO ali njegov pooblaščen zastopnik z datumom in podpisom potrdi DPI.

▼ B**21.A.609 Obveznosti nosilcev dovoljenj ETSO**

Nosilec dovoljenja ETSO po tem poddelu mora:

- (a) izdelati vsak artikel v skladu s poddelom G ali poddelom F tako, da zagotavlja, da je vsak izdelan artikel v skladu z njegovimi projektnimi podatki in varen za vgradnjo;

▼ M9

- (b) za vsak model posameznega artikla, za katerega je bilo izdano dovoljenje ETSO, pripraviti in vzdrževati posodobljen nabor popolnih tehničnih podatkov in evidence v skladu s točko 21.A.5;

▼ B

- (c) pripraviti, vzdrževati in ažurirati izvornike vseh priročnikov, ki jih zahtevajo veljavne plovnostne specifikacije za navedeni artikel;

- (d) uporabnikom artikla in agenciji na zahtevo dati na voljo priročnike za vzdrževanje, obnovo in popravila, ki so potrebni za uporabo in vzdrževanje artikla, ter spremembe teh priročnikov;

- (e) vsak artikel označiti v skladu s točko 21.A.807;

▼ M9

- (f) ravnati v skladu s točkami 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4 in 21.A.9;

▼ B

- (g) še naprej izpolnjevati zahteve za upravičenost iz točke 21.A.602B.

21.A.610 Odobritev odstopanj

- (a) Vsak proizvajalec, ki zaprosi za odobritev odstopanja od katerega koli standarda zmogljivosti za ETSO, mora dokazati, da se standardi, za odstopanje od katerih se zaprosi, kompenzirajo z dejavniki ali konstrukcijskimi značilnostmi, ki zagotavljajo enakovredno raven varnosti.

- (b) Zahtevo za odobritev odstopanja z vsemi pripadajočimi podatki je treba vložiti pri agenciji.

21.A.611 Spremembe projektov

- (a) Nosilec dovoljenja ETSO lahko izvede male spremembe projektov (vsako spremembo, ki ni velika sprememba) brez dodatnega dovoljenja agencije. V takem primeru spremenjeni artikel ohrani originalno številko modela (za opredelitev malih sprememb se uporabijo spremembe ali dopolnitve številke dela), nosilec pa agenciji pošlje popravljene podatke, potrebne za skladnost s točko 21.A.603(b).

- (b) Vsaka sprememba projekta, ki jo izvede nosilec dovoljenja ETSO in je dovolj velika, da zahteva zelo popolno preiskavo zaradi ugotavljanja skladnosti z ETSO, je velika sprememba. Preden izvrši tako spremembo, nosilec za artikel določi novo oznako tipa ali modela in zaprosi za novo dovoljenje po točki 21.A.603.

- (c) Do odobritve spremembe projekta po tem poddelu O ni upravičena nobena fizična ali pravna oseba razen nosilca dovoljenja ETSO, ki je predložil izjavo o skladnosti za artikel, razen če oseba, ki prosi za odobritev, ne zaprosi za ločeno dovoljenje ETSO po točki 21.A.603.

▼ M7

▼ B

▼ M9**21.A.619 Trajanje in stalna veljavnost**

(a) Dovoljenje ETSO se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

1. prosilec še naprej spoštuje pogoje, določene ob podelitvi dovoljenja ETSO;
2. nosilec dovoljenja ETSO še naprej izpolnjuje obveznosti iz točke 21.A.609;
3. nosilec dovoljenja ETSO ali kateri koli od njegovih partnerjev, dobaviteljev ali podizvajalcev potrdi, da lahko pristojni organ izvede preiskave v skladu s točko 21.A.9;
4. dokazano je bilo, da artikel ETSO ne povzroča nesprejemljivih nevarnosti pri obratovanju;
5. agencija ni preklicala dovoljenja ETSO v skladu s točko 21.B.65 ali se mu nosilec ni odpovedal.

(b) Dovoljenje ETSO se po odpovedi ali preklicu vrne agenciji.

▼ B**21.A.621 Prenosljivost**

Z izjemo spremembe nosilčevega lastništva, kar je treba šteti za pomembno spremembo, ki zahteva skladnost s točko 21.A.147 oziroma 21.A.247, dovoljenje ETSO, izdano po Prilogi I (delu 21), ni prenosljivo.

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE**21.A.701 Področje uporabe**

(a) Dovoljenja za letenje se izdajo v skladu s tem poddelom za zrakoplove, ki ne izpolnjujejo ali za katere ni bilo potrjeno, da izpolnjujejo veljavne zahteve glede plovnosti, vendar omogočajo varen let pod določenimi pogoji in za naslednje namene:

1. razvoj;
2. dokazovanje skladnosti s predpisi ali certifikacijskimi specifikacijami;
3. usposabljanje osebja projektivnih ali proizvodnih organizacij;
4. produkcijsko testiranje leta novih produkcijskih zrakoplovov;
5. letenje zrakoplova, ki je v izdelavi, med proizvodnimi objekti;
6. letenje zrakoplova za odobritev stranke;
7. dostavo ali izvoz zrakoplova;
8. letenje zrakoplova za odobritev pristojnega organa;
9. tržno raziskavo, vključno z usposabljanjem posadke stranke;
10. razstave in letalske mitinge;

▼ B

11. letenje zrakoplova na lokacijo, kjer se bo izvedlo vzdrževanje ali pregled plovnosti, ali prevoz na mesto skladiščenja;
12. letenje zrakoplova pri masi, ki presega njegovo največjo dopustno maso pri vzletu za lete, ki so daljši od običajnih preletov prek vode ali prek ozemlja, kjer ni zagotovljena ustrezna infrastruktura za pristajanje ali kjer ni na voljo ustreznega goriva;
13. postavljanje rekordov, tekmovanja v zraku ali podobna tekmovanja;
14. letenje zrakoplova, ki je ustrezal zahtevam glede plovnosti pred vzpostavitvijo okoljskih zahtev, ki jih mora izpolnjevati zrakoplov;
15. rekreativno letenje s posameznimi enostavnimi zrakoplovi ali vrstami zrakoplovov, za katere spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami ni primerno;

▼ M5

16. letenje z zrakoplovom zaradi odpravljanja napak ali preverjanja delovanja enega ali več sistemov, delov ali naprav po vzdrževanju.

▼ B

- (b) V tem poddelu so določeni postopek za izdajo dovoljenj za letenje in odobritev povezanih pogojev letenja ter pravice in obveznosti prosilcev za ta dovoljenja in odobritve pogojev letenja ter nosilcev teh dovoljenj in odobritev.

21.A.703 Upravičenost

- (a) Zahtevo za pridobitev dovoljenja za letenje lahko predloži vsaka fizična ali pravna oseba, razen v primeru dovoljenja za letenje, ki se zahteva za namene točke 21.A.701(a)(15), kjer mora biti prosilec hkrati tudi lastnik.
- (b) Vlogo za odobritev pogojev letenja lahko predloži vsaka fizična ali pravna oseba.

▼ M9

▼ B**21.A.707 Vloga za pridobitev dovoljenja za letenje**

- (a) V skladu s točko 21.A.703 in kadar prosilcu ni bila odobrena pravica do izdaje dovoljenja za letenje, se vlogo za izdajo dovoljenja za letenje naslovi na pristojni organ v obliki in na način, ki ga določi ta organ.
- (b) Vloge za dovoljenje za letenje morajo vključevati:
 1. namen(-e) leta(-ov) v skladu s točko 21.A.701;
 2. področja, na katerih zrakoplov ne ustreza veljavnim zahtevam glede plovnosti;
 3. pogoje letenja, odobrene v skladu s točko 21.A.710.
- (c) Če pogoji letenja v času predložitve vloge za pridobitev dovoljenja za letenje niso odobreni, se vloga za odobritev pogojev letenja izvede v skladu s točko 21.A.709.

21.A.708 Pogoji letenja

Pogoji letenja vključujejo:

- (a) konfiguracijo(-e), za katero(-e) se zahteva dovoljenje za letenje;

▼ B

- (b) vse pogoje ali omejitve, ki so potrebne za varno delovanje zrakoplova, vključno s:
1. pogoji ali omejitvami glede poti, zračnega prostora ali obojega, ki se zahtevajo za let(-e);

▼ M3

2. vsemi pogoji ali omejitvami, ki se nanašajo na posadko, ki upravlja zrakoplov, poleg tistih, ki so opredeljeni v Dodatku XII k Prilogi I (del 21);

▼ B

3. omejitvami glede prevoza oseb, ki niso posadka;
 4. omejitvami glede delovanja, posebnimi postopki ali tehničnimi pogoji, ki jih je treba izpolniti;
 5. posamičnim programom testnih letov (kadar je ustrezno);
 6. posebnimi nadaljnjimi ureditvami glede plovnosti, vključno z navodili za vzdrževanje in režim, v skladu s katerim se bodo izvajale;
- (c) utemeljitev, iz katere je razvidno, da lahko zrakoplov leti varno v skladu s pogoji ali omejitvami iz točke (b);
- (d) metodo, ki se uporablja za nadzor konfiguracije zrakoplova, da bi s tem zrakoplov ostal v okviru uveljavljenih pogojev.

21.A.709 Vloga za odobritev pogojev letenja

- (a) V skladu s točko 21.A.707(c) in kadar prosilcu ni bila odobrena pravica do odobritve pogojev letenja, se vloga za odobritev pogojev letenja predloži:
1. kadar je odobritev pogojev letenja povezana z varnostjo projekta, agenciji v obliki in na način, ki ga je določila agencija, ali
 2. kadar odobritev pogojev letenja ni povezana z varnostjo projekta, pristojnemu organu v obliki in na način, ki ga je določil ta organ.
- (b) Vsaki vlogi za odobritev pogojev letenja so priloženi:
1. predlagani pogoji letenja;
 2. dokumentacija, ki podpira te pogoje, in
 3. izjava, iz katere je razvidno, da lahko zrakoplov leti varno v skladu s pogoji ali omejitvami iz točke 21.A.708(b).

21.A.710 Odobritev pogojev letenja

- (a) Kadar je odobritev pogojev letenja povezana z varnostjo projekta, pogoje letenja odobri:
1. agencija ali
 2. ustrezno odobrena projektivna organizacija, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.263(c)(6).
- (b) Kadar odobritev pogojev letenja ni povezana z varnostjo projekta, pogoje letenja odobri pristojni organ ali ustrezno odobrena organizacija, ki bo izdala tudi dovoljenje za letenje.

▼B

- (c) Pred odobritvijo pogojev letenja se mora agencija, pristojni organ ali odobrena organizacija prepričati, da lahko zrakoplov leti varno v skladu s podanimi pogoji in omejitvami. Agencija ali pristojni organ lahko v ta namen od prosilca zahteva, da izvede vse potrebne inšpekcijske preglede ali preskuse.

21.A.711 Izdaja dovoljenja za letenje

- (a) Dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20a, glej Dodatek III) lahko pristojni organ izda v skladu s pogoji iz točke 21.B.525.
- (b) Ustrezno odobrena projektivna organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke 21.A.263(c)(7), kadar so bili pogoji iz točke 21.A.708 odobreni v skladu s točko 21.A.710.
- (c) Ustrezno odobrena proizvodna organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke 21.A.163(e), kadar so bili pogoji iz točke 21.A.708 odobreni v skladu s točko 21.A.710.

▼M7

- (d) Odobrena organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke M.A.711 Priloge I (dela M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali točke CAMO.A.125 Priloge Vc (dela CAMO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali točke CAO.A.095 Priloge Vd (dela CAO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, kadar so bili pogoji letenja iz točke 21.A.708 te priloge odobreni v skladu s točko 21.A.710 te priloge.

▼B

- (e) V dovoljenju za letenje se navedejo namen(-i) ter vsi pogoji in omejitve, odobreni v skladu s točko 21.A.710.
- (f) Za dovoljenja, izdana v skladu s točko (b), (c) ali (d), se pristojnemu organu čim prej, najpozneje pa v 3 dneh predloži kopija dovoljenja za letenje in povezanih pogojev letenja.
- (g) Če se pokaže, da kateri koli od pogojev iz točke 21.A.723(a) za dovoljenje za letenje, ki ga je izdala organizacija v skladu s točko (b), (c) ali (d), ni izpolnjen, ta organizacija dovoljenje za letenje takoj prekliče in nemudoma obvesti pristojni organ.

21.A.713 Spremembe

- (a) Vsaka sprememba, ki razveljavlja pogoje letenja ali pripadajočo utemeljitev, določeno za dovoljenje za letenje, se odobri v skladu s točko 21.A.710. Kadar je to primerno, se vloga predloži v skladu s točko 21.A.709.
- (b) V primeru spremembe, ki vpliva na vsebino dovoljenja za letenje, je treba v skladu s točko 21.A.711 izdati novo dovoljenje za letenje.

21.A.715 Jezik

Navodila, plakati, sezname in oznake instrumentov ter druge potrebne informacije, ki se zahtevajo v skladu z veljavnimi certifikacijskimi specifikacijami, so podani v enem ali več uradnih jezikih Unije, ki so sprejemljivi za pristojni organ.

21.A.719 Prenosljivost

- (a) Dovoljenje za letenje ni prenosljivo.

▼ B

- (b) Vendar pa se ne glede na točko (a) glede dovoljenja za letenje za namene točke 21.A.701(a)(15), kadar se spremeni lastništvo zrakoplova, dovoljenje za letenje prenese skupaj z zrakoplovom, pod pogojem, da zrakoplov ostane v istem registru, ali pa se izda edino z uradnim soglasjem pristojnega organa države članice, ki vodi register, v katerega se prenese.

▼ M9**▼ B****21.A.723 Trajanje in stalna veljavnost****▼ M9**

- (a) Dovoljenje za letenje se izda za največ 12 mesecev in ostane veljavno, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
1. organizacija še naprej izpolnjuje pogoje in omejitve, povezane z dovoljenjem za letenje, kot je določeno v točki 21.A.711(e);
 2. nosilec ali kateri koli od njegovih partnerjev, dobaviteljev ali podizvajalcev potrdi, da lahko pristojni organ izvede preiskave v skladu s točko 21.A.9;
 3. pristojni organ ni preklical dovoljenja za letenje v skladu s točko 21.B.65 ali se mu nosilec ni odpovedal;
 4. zrakoplov ostane v istem registru.

▼ B

- (b) Ne glede na točko (a) se lahko dovoljenje za letenje za namene točke 21.A.701(a)(15) izda za nedoločen čas.
- (c) V primeru odpovedi ali preklica je treba dovoljenje za letenje vrniti pristojnemu organu.

21.A.725 Podaljšanje dovoljenja za letenje

Podaljšanje dovoljenja za letenje se izvede kot sprememba v skladu s točko 21.A.713.

21.A.727 Obveznosti nosilca dovoljenja za letenje

Nosilec dovoljenja za letenje zagotovi, da so izpolnjeni in izvedeni vsi pogoji in omejitve, ki se nanašajo na dovoljenje za letenje.

▼ M9**▼ B**

PODDEL Q — IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

21.A.801 Identifikacija proizvodov**▼ M8**

- (a) Opredelitev proizvodov vključuje naslednje informacije:
1. proizvajalčevo ime;

▼M8

2. oznako proizvoda;
3. serijsko številko proizvajalca;
4. znak „EXEMPT“ v primeru motorja, kadar je pristojni organ odobril izjemo od zahtev glede varstva okolja;
5. kakršne koli druge informacije, ki jih agencija šteje za primerne.

▼B

- (b) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki izdelava zrakoplov ali motor po poddelu G ali poddelu F, mora navedeni zrakoplov ali motor označiti z ognjevarno ploščico, na kateri so informacije, našteje v točki (a), izjedkane, vtisnjene, gravirane ali zapisane s kako drugo odobreno ognjevarno metodo. Identifikacijska ploščica mora biti pritrjena na tak način, da je dostopna in čitljiva ter da bo le stežka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo.
- (c) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki izdelava propeler, propelersko lopatico ali glavo propelerja po poddelu G ali poddelu F, ga mora označiti s ploščico, z vtisnjeno, gravirano, jedkano ali kako drugo odobreno ognjevarno oznako, ki je na nekritičnem mestu, vsebuje v točki (a) našteje informacije in bo stežka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo.
- (d) Pri balonih s posadko mora biti identifikacijska ploščica, predpisana v točki (b), pritrjena na ovoj balona in, če je izvedljivo, na mestu, na katerem jo upravljavec lahko prebere, ko je balon napihnen. Poleg tega morajo biti koš, celoten obtežilni okvir in celoten grelec trajno in čitljivo označeni s proizvajalčevim imenom, številko dela ali enakovrednim podatkom ter serijsko številko ali enakovrednim podatkom.

21.A.803 Ravnanje z identifikacijskimi podatki

- (a) Nihče ne sme brez odobritve agencije odstraniti, spremeniti ali namestiti identifikacijskih podatkov, navedenih v točki 21.A.801(a), na noben zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico ali glavo propelerja ali podatkov, navedenih v točki 21.A.807(a), na PPE.
- (b) Nihče ne sme brez odobritve agencije odstraniti ali namestiti nobene identifikacijske ploščice, navedene v točki 21.A.801 ali točki 21.A.807 za PPE.
- (c) Z odstopanjem od točk (a) in (b) lahko vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja vzdrževalna dela po veljavnih izvršilnih predpisih, v skladu z metodami, tehnikami in praksami, ki jih določi agencija:
 1. odstrani, spremeni ali namesti identifikacijske podatke, navedene v točki 21.A.801(a), na vsak zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico ali glavo propelerja ali podatke, navedene v točki 21.A.807(a), na PPE ali
 2. odstrani identifikacijsko ploščico, navedeno v točki 21.A.801 ali točki 21.A.807, za PPE, če je to potrebno med vzdrževanjem.
- (d) Nihče ne sme namestiti identifikacijske ploščice, odstranjene v skladu s točko (c)(2), na noben zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico ali glavo propelerja, razen na tistega, s katerega je bila odstranjena.

▼ M7**21.A.804 Identifikacija delov in naprav**

- (a) Vsak del ali naprava, ki je ustrezna za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, je trajno in čitljivo označena z:
1. imenom, blagovno znamko ali simbolom, ki opredeljuje proizvajalca, kakor je opredeljen v veljavnih projektnih podatkih;
 2. številko dela, kakor je opredeljena v veljavnih projektnih podatkih, ter
 3. črkami EPA za dele ali naprave, proizvedene v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod, razen artiklov ETSO ter delov in naprav, zajetih v točki (b) točke 21.A.307.
- (b) Z odstopanjem od točke (a), če se agencija strinja, da je del ali naprava premajhna ali da je sicer ne bi bilo smiselno označiti s podatki, zahtevanimi v točki (a), odobreni dokument o sprostivni, priložen delu ali napravi ali njegovemu vsebniku, vsebuje podatke, ki jih ni bilo mogoče označiti na samem delu ali napravi.

▼ B**21.A.805 Identifikacija kritičnih delov**

Poleg zahteve iz točke 21.A.804 mora vsak proizvajalec dela za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, ki je bil identificiran kot kritični del, ta del trajno in čitljivo označiti s številko dela in serijsko številko.

21.A.807 Identifikacija artiklov ETSO

- (a) Vsak nosilec dovoljenja ETSO po poddelu O mora trajno in čitljivo označiti vsak artikel z naslednjimi podatki:
1. imenom in naslovom proizvajalca;
 2. imenom, tipom, številko dela ali oznako modela artikla;
 3. serijsko številko ali datumom proizvodnje artikla ali obojim in
 4. veljavno številko ETSO.
- (b) Z odstopanjem od točke (a), če se agencija strinja, da je del premajhen ali da ga sicer ne bi bilo smiselno označiti s podatki, zahtevanimi v točki (a), odobreni dokument o sprostivni, priložen delu ali njegovemu vsebniku, vsebuje podatke, ki jih ni bilo mogoče označiti na delu samem.
- (c) Vsaka oseba, ki proizvede PPE po poddelu G ali poddelu F, mora ta PPE označiti z ognjevarno ploščico, na kateri so podatki, naštetih v točki (a), izjedkani, vtisnjeni, gravirani ali zapisani s kako drugo odobreno ognjevarno metodo. Identifikacijska ploščica mora biti pritrjena na tak način, da je dostopna in čitljiva in da bo le težka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo.

▼ B**ODDELEK B****POSTOPKI ZA PRISTOJNE ORGANE**

PODDEL A — SPLOŠNE DOLOČBE

▼ M10**21.B.10 Dokumentacija o nadzoru**

Pristojni organ zagotovi ustreznemu osebju vse zakonodajne akte, standarde, predpise, tehnične publikacije in povezane dokumente, da mu omogoči izvajanje njegovih nalog in izpolnjevanje njegovih odgovornosti.

21.B.15 Obveščanje agencije

- (a) Pristojni organ države članice obvesti agencijo o morebitnih resnih težavah z izvajanjem Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov v 30 dneh od datuma, ko se je seznanil s težavo.
- (b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njene delegirane in izvedbene akte pristojni organ države članice agenciji čim prej zagotovi informacije, pomembne za varnost, ki izhajajo iz poročil o dogodkih, shranjenih v nacionalni podatkovni bazi v skladu s členom 6(6) Uredbe (EU) št. 376/2014.

21.B.20 Takojšen odziv na varnostno težavo

- (a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njene delegirane in izvedbene akte, pristojni organ vzpostavi sistem za ustrezno zbiranje, analiziranje in razširjanje varnostnih informacij.
- (b) Agencija vzpostavi sistem za ustrezno analiziranje vseh prejetih pomembnih varnostnih informacij ter zadevnim organom držav članic in Komisiji nemudoma zagotovi vse informacije, vključno s priporočili ali korektivnimi ukrepi, ki jih morajo sprejeti, za pravočasen odziv na varnostno težavo, ki vključuje proizvode, dele, naprave, osebe ali organizacije, za katere se uporabljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter njeni delegirani in izvedbeni akti.
- (c) Pristojni organ po prejemu informacij iz točk (a) in (b) sprejme ustrezne ukrepe za reševanje varnostne težave.
- (d) Pristojni organ o ukrepih, sprejetih na podlagi točke (c), nemudoma uradno obvesti vse osebe ali organizacije, ki jih morajo upoštevati v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti. Pristojni organ države članice o navedenih ukrepih obvesti tudi agencijo, če se zahteva skupno ukrepanje, pa tudi druge zadevne države članice.

21.B.25 Sistem upravljanja

- (a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje sistem upravljanja, ki vključuje najmanj:
 - 1. dokumentirane politike in postopke za opis organizacije, načinov in metod za zagotovitev skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti. Postopki se redno posodablajo in se kot osnovni delovni dokumenti pri navedenem pristojnem organu uporabljajo za vse zadevne naloge;

▼ M10

2. zadostno število članov osebja za opravljanje nalog in izpolnjevanje odgovornosti. Vzpostavi se sistem za načrtovanje razpoložljivosti osebja, da se zagotovi ustrezno dokončanje vseh nalog;
 3. osebje, ki je usposobljeno za opravljanje dodeljenih mu nalog, ima potrebno znanje in izkušnje ter opravljeno uvodno in periodično usposabljanje, da se zagotovi njegova stalna usposobljenost;
 4. ustrezne objekte in pisarniške prostore za osebje za opravljanje dodeljenih mu nalog;
 5. nalogo spremljanja skladnosti sistema upravljanja z ustreznimi zahtevami in ustreznosti postopkov, vključno z vzpostavitvijo postopka notranje revizije in postopka obvladovanja varnostnih tveganj. Spremljanje skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o revizijskih ugotovitvah višjemu vodstvu pristojnega organa, da se po potrebi zagotovi izvedba korektivnih ukrepov;
 6. osebo ali skupino oseb, ki je odgovorna višjemu vodstvu pristojnega organa za izvajanje funkcije spremljanja skladnosti.
- (b) Pristojni organ za vsako področje dejavnosti, vključno s sistemom upravljanja, imenuje eno ali več oseb, ki so na splošno odgovorne za upravljanje zadevne naloge oziroma nalog.
- (c) Pristojni organ določi postopke za sodelovanje pri medsebojni izmenjavi vseh potrebnih informacij z drugimi zadevnimi pristojnimi organi in za medsebojno pomoč, znotraj iste države članice ali iz drugih držav članic, vključno o naslednjem:
1. vseh ugotovitev in nadaljnjih ukrepov, sprejetih na podlagi nadzora oseb in organizacij, ki izvajajo dejavnosti na ozemlju države članice, vendar jih je certificiral pristojni organ druge države članice ali agencija;
 2. informacijah, ki izhajajo iz obveznega in prostovoljnega poročanja o dogodkih, kot je zahtevano v točki 21.A.3A.
- (d) Izvod postopkov v zvezi s sistemom upravljanja pri pristojnem organu države članice in njihovih sprememb se da na voljo agenciji za namene standardizacije.

21.B.30 Dodelitev nalog usposobljenim subjektom

- (a) Pristojni organ lahko dodeli naloge v zvezi s prvim certificiranjem ali stalnim nadzorom proizvodov in delov ter fizičnih ali pravnih oseb, za katere veljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter njeni delegirani in izvedbeni akti, usposobljenim subjektom. Ob dodelitvi nalog pristojni organ zagotovi, da ima:
1. vzpostavljen sistem za prvo in stalno ocenjevanje skladnosti usposobljenega subjekta s Prilogo VI k Uredbi (EU) 2018/1139. Ta sistem in rezultati ocenjevanja se dokumentirajo;
 2. sklenjen pisni sporazum z usposobljenim subjektom, ki sta ga obe pogodbeni stranki odobrili na ustrezni ravni upravljanja in določa:
 - (i) naloge, ki jih je treba opraviti;
 - (ii) izjave, poročila in evidenco, ki jih je treba zagotoviti;

▼ M10

- (iii) tehnične pogoje, ki jih je treba izpolnjevati med izvajanjem takih nalog;
 - (iv) ustrezno zavarovanje odgovornosti;
 - (v) zagotovljeno varstvo informacij, pridobljenih med izvajanjem takih nalog.
- (b) Pristojni organ zagotovi, da postopek notranje revizije in postopek obvladovanja varnostnih tveganj, vzpostavljena v skladu s točko 21.B.25(a)(5), zajemata vse naloge certificiranja in stalnega nadzora, ki jih izvaja usposobljeni subjekt v njegovem imenu.

21.B.35 Spremembe sistema upravljanja

- (a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za odkrivanje sprememb, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja odgovornosti, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktih. Ta sistem mu omogoča, da ustrezno ukrepa za zagotovitev, da njegov sistem upravljanja ostane ustrezen in učinkovit.
- (b) Pristojni organ pravočasno posodobi svoj sistem upravljanja v skladu s spremembami Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, da zagotovi učinkovito izvajanje.
- (c) Pristojni organ države članice obvesti agencijo o spremembah, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja odgovornosti, kot so določene v Uredbi (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktih.

21.B.55 Vodenje evidence

- (a) Pristojni organ vzpostavi sistem vodenja evidence, ki omogoča ustrezno shranjevanje, dostopnost in zanesljivo sledljivost:
1. dokumentiranih politik in postopkov sistema upravljanja;
 2. usposabljanja, kvalifikacij in pooblastil njegovega osebja;
 3. dodelitve nalog, ki vključujejo elemente, zahtevane v točki 21.B.30, in podrobnosti o dodeljenih nalogah;
 4. certifikacijskih postopkov in stalnega nadzora certificiranih organizacij, vključno z:
 - (i) vlogo za certifikat, spričevalo, potrdilo, odobritev, dovoljenje in izjavo o soglasju;
 - (ii) programom pristojnega organa za stalen nadzor, vključno z vso evidenco o ocenah, revizijah in inšpekcijskih pregledih;
 - (iii) izdanimi certifikati, spričevali, potrdili, odobritvami, dovoljenji in izjavami o soglasju, vključno z vsemi njihovimi spremembami;
 - (iv) kopijo programa pregleda, v katerem so navedeni datumi za izvedbo revizij in datumi opravljenih revizij;
 - (v) izvodi vse formalne korespondence;

▼ M10

- (vi) priporočili za izdajo ali podaljšanje certifikata, spričevala, potrdila, odobritve, dovoljenja ali izjave o soglasju, podrobnostmi o ugotovljenih neskladnostih in ukrepih, ki so jih organizacije sprejele za odpravo teh neskladnosti, vključno z datumom zaključka, izvršilnimi ukrepi in pripombami;
 - (vii) vsemi ocenjevalnimi in revizijskimi poročili ter poročili o inšpekcijskih pregledih, ki jih izda drug pristojni organ v skladu s točko 21.B.120(d), 21.B.221(c) ali 21.B.431(c);
 - (viii) kopijami vseh predstavitev in priročnikov organizacije ter njihovih morebitnih sprememb;
 - (ix) kopijami vseh drugih dokumentov, ki jih je odobril pristojni organ;
5. izjav o skladnosti (obrazec EASA 52, glej Dodatek VIII) in dovoljenj za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1, glej Dodatek I), ki jih je potrdil za organizacije, ki proizvajajo proizvode, dele ali naprave brez potrdila o odobritvi proizvodne organizacije v skladu s poddelom F oddelka A te priloge.
- (b) Pristojni organ v vodenje evidence vključi:
1. dokumente, ki podpirajo uporabo drugih načinov usklajevanja;
 2. varnostne informacije v skladu s točko 21.B.15 in nadaljnje ukrepe;
 3. uporabo zaščitnih določb in določb o prožnosti v skladu s členom 70, členom 71(1) in členom 76(4) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (c) Pristojni organ vodi seznam vseh certifikatov, spričeval, potrdil, odobritev, dovoljenj in izjav o soglasju, ki jih je izdal.
- (d) Vse evidence iz točk (a), (b) in (c) se hranijo najmanj pet let, odvisno od veljavnega prava o varstvu podatkov.
- (e) Vsa evidenca iz točk (a) in (b) se na zahtevo da na voljo pristojnemu organu druge države članice ali agenciji.

21.B.65 Začasna razveljavitev, omejitev in preklic

Pristojni organ:

- (a) začasno odvzame certifikat, spričevalo, potrdilo, odobritev, dovoljenje za letenje, dovoljenje ali izjavo o soglasju, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je takšno ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost zrakoplova;
- (b) začasno razveljavi, prekliče ali omeji certifikat, spričevalo, potrdilo, odobritev, dovoljenje za letenje, dovoljenje ali izjavo o soglasju, če je tako ukrepanje potrebno v skladu s točko 21.B.125, 21.B.225 ali 21.B.433;
- (c) začasno razveljavi ali prekliče spričevalo o plovnosti ali spričevalo o hrupu, če se dokaže, da nekateri pogoji iz točke 21.A.181(a) ali 21.A.211(a) niso izpolnjeni;

▼ M10

- (d) v celoti ali delno začasno razveljavi ali omeji certifikat, spričevalo, potrdilo, odobritev, dovoljenje za letenje, dovoljenje ali izjavo o soglasju, če nepredvidljive okoliščine, na katere pristojni organ ne more vplivati, inšpektorjem preprečujejo izvajanje nadzornih nalog v ciklu načrtovanja nadzora.

▼ M5**PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI****21.B.70 Certifikacijske specifikacije**

Agencija v skladu s členom 76(3) Uredbe (EU) 2018/1139 izda certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, vključno s certifikacijskimi specifikacijami za plovnost, podatki o operativni ustreznosti in varstvu okolja, ki jih lahko pristojni organi, organizacije in osebje uporabljajo za prikaz skladnosti proizvodov, delov in naprav z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz prilog II, IV in V k navedeni uredbi ter s tistimi glede varstva okolja iz člena 9(2) in Priloge III k navedeni uredbi. Te specifikacije so dovolj podrobne in specifične, da lahko prosilci iz njih razberejo pogoje izdaje, spremembe ali dopolnitve certifikatov.

21.B.75 Posebni pogoji

- (a) Agencija za proizvod predpiše posebne podrobne tehnične specifikacije, imenovane posebni pogoji, če zadevne certifikacijske specifikacije ne vsebujejo primernih ali ustreznih varnostnih standardov za proizvod, ker:

1. ima proizvod nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti v zvezi s konstrukcijsko prakso, na kateri temeljijo veljavne certifikacijske specifikacije;
2. je nameravana raba proizvoda nekonvencionalna ali
3. iz izkušenj z drugimi podobnimi proizvodi v uporabi ali proizvodi, ki imajo podobne konstrukcijske značilnosti ali na novo opredeljene nevarnosti, izhaja, da bi lahko nastopile nevarne okoliščine.

- (b) Posebni pogoji vključujejo varnostne standarde, za katere agencija meni, da so potrebni za uvedbo ravni varnosti, enakovredne tisti iz veljavnih certifikacijskih specifikacij.

21.B.80 Osnova za certifikacijo tipa za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami

Agencija določi osnovo za certifikacijo tipa in o njej uradno obvesti prosilca za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami. Osnovo za certifikacijo tipa sestavljajo:

- (a) certifikacijske specifikacije za plovnost, ki jih agencija določi med tistimi, ki se uporabljajo za proizvod na datum vložitve vloge za navedeni certifikat, razen če:

1. se prosilec odloči, da bo upošteval certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po datumu vložitve vloge, ali jih v skladu s točko 21.A.15(f) mora upoštevati; če se prosilec odloči upoštevati certifikacijsko specifikacijo, ki se je začela uporabljati po datumu vložitve vloge, agencija v osnovo za certifikacijo tipa vključi vse druge certifikacijske specifikacije, ki so neposredno povezane, ali

▼ **M5**

2. agencija sprejme kakršno koli alternativo opredeljenim certifikacijskim specifikacijam, ki jih ni mogoče upoštevati, če so bili za take alternative ugotovljeni kompenzacijski dejavniki, ki zagotavljajo enakovredno raven varnosti, ali
3. agencija sprejme ali določi druge načine, s katerimi se:
 - (i) v primeru certifikata tipa dokazuje skladnost z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139 ali
 - (ii) v primeru certifikata tipa z omejitvami zagotavlja ustrezna raven varnosti glede na nameravano uporabo ter
- (b) kakršen koli posebni pogoj, ki ga določi agencija v skladu s točko 21.B.75(a).

21.B.82 Osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov

Agencija določi osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in o njej uradno obvesti prosilca za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov. Osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti sestavljajo:

- (a) certifikacijske specifikacije glede podatkov o operativni ustreznosti, ki jih agencija določi izmed tistih, ki se glede zrakoplova uporabljajo na datum vložitve vloge ali na datum dopolnitve vloge za podatke o operativni ustreznosti, kar koli nastopi pozneje, razen če:
 1. se prosilec odloči, da bo upošteval certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po datumu vložitve vloge, ali jih v skladu s točko 21.A.15(f) mora upoštevati; če se prosilec odloči upoštevati certifikacijsko specifikacijo, ki se je začela uporabljati po datumu vložitve vloge, agencija v osnovo za certifikacijo tipa vključi vse druge certifikacijske specifikacije, ki so neposredno povezane, ali
 2. agencija sprejme ali določi alternativne načine za dokazovanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz prilog II, IV in V k Uredbi (EU) 2018/1139;
- (b) kakršen koli posebni pogoj, ki ga določi agencija v skladu s točko 21.B.75(a).

▼ **M8**

21.B.85 Določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami

- (a) Agencija določi veljavne zahteve glede varstva okolja za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov ali za certifikat tipa za motor in o tem uradno obvesti prosilca. Določitev in uradno obvestilo vsebujeta:
 1. veljavne zahteve glede hrupa, določene v:
 - (i) poglavju 1 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji in:
 - (A) glede podzvočnih reaktivnih letal v poglavjih 2, 3, 4 in 14;
 - (B) glede propelerskih letal v poglavjih 3, 4, 5, 6, 10 in 14;

▼M8

- (C) glede helikopterjev v poglavjih 8 in 11;
 - (D) glede nadzvočnih letal v poglavju 12 ter
 - (E) glede letal z nagibnim rotorjem v poglavju 13;
- (ii) zvezku I Priloge 16 k Čikaški konvenciji:
- (A) Dodatku 1 za letala, za katera se uporabljata poglavji 2 in 12 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji;
 - (B) Dodatku 2 za letala, za katera se uporabljajo poglavja 3, 4, 5, 8, 13 in 14 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji;
 - (C) Dodatku 3 za letala, za katera se uporablja poglavje 6 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji;
 - (D) Dodatku 4 za letala, za katera se uporablja poglavje 11 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji; ter
 - (E) Dodatku 6 za letala, za katera se uporablja poglavje 10 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji;
2. veljavne zahteve glede emisij za preprečevanje namernega izpuščanja goriva za zrakoplove iz poglavij 1 in 2 dela II zvezka II Priloge 16 k Čikaški konvenciji;
3. veljavne zahteve glede emisij dima, plinastih emisij in emisij trdnih delcev iz motorja, določene v:
- (i) poglavju 1 dela III zvezka II Priloge 16 k Čikaški konvenciji in:
 - (A) glede emisij dima in plinastih emisij turboreaktivnih in turboventilatorskih motorjev, namenjenih samo za pogon pri podzvočnih hitrostih, v poglavju 2;
 - (B) glede emisij dima in plinastih emisij turboreaktivnih in turboventilatorskih motorjev, namenjenih za pogon pri nadzvočnih hitrostih, v poglavju 3 ter
 - (C) glede emisij delcev turboreaktivnih in turboventilatorskih motorjev, namenjenih samo za pogon pri podzvočnih hitrostih, v poglavju 4;
 - (ii) zvezku II Priloge 16 k Čikaški konvenciji:
 - (A) Dodatku 1 za merjenje referenčnega razmerja tlaka;
 - (B) Dodatku 2 za ocenjevanje emisij dima;
 - (C) Dodatku 3 za instrumentacijo in tehnike merjenja za plinaste emisije;
 - (D) Dodatku 4 za specifikacije za gorivo, ki se uporablja pri preskušanju v zvezi z emisijami iz turbinskih motorjev zrakoplovov;
 - (E) Dodatku 5 za instrumentacijo in tehnike merjenja za plinske emisije iz naknadnega zgorevanja plinskoturbinskih motorjev;
 - (F) Dodatku 6 za postopek ugotavljanja skladnosti za emisije dima, plinaste emisije in emisije delcev; ter
 - (G) Dodatek 7 za tehnike za instrumentacijo in tehnike merjenja za nehlapne trdne delce;

▼ M8

4. veljavne zahteve glede emisij CO₂ iz letal, določene v:
- (i) poglavju 1 dela II zvezka III Priloge 16 k Čikaški konvenciji in:
 - (A) glede podzvočnih reaktivnih letal v poglavju 2 ter
 - (B) glede podzvočnih propelerskih letal v poglavju 2;
 - (ii) v dodatkih 1 in 2 zvezka III Priloge 16 k Čikaški konvenciji za letala, za katera se uporablja poglavje 2 dela II zvezka III Priloge 16 k Čikaški konvenciji;
5. za motorje veljavne zahteve iz dela IV zvezka II Priloge 16 in Dodatka 8 k Čikaški konvenciji v zvezi z ocenjevanjem nehlapnih trdnih delcev za namene popisa in modeliranja.

(b) (rezervirano).

▼ M5**21.B.100 Stopnja vključenosti**

- (a) Agencija opredeli svojo vključenost v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki se nanašajo na vlogo za certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, odobritev velike spremembe, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila ali dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto. To stori na podlagi ocene smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti programa certifikacije. V navedeni oceni se obravnava:
- verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja in
 - morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali varstvo okolja
- ter proučijo vsaj naslednji elementi:
1. nove ali nenavadne lastnosti projekta certifikacije, vključno z operativnimi in organizacijskimi vidiki ter vidiki upravljanja znanja;
 2. zahtevnost projekta in/ali dokazovanja skladnosti;
 3. kritičnost projekta ali tehnologije ter s tem povezana varnostna in okoljska tveganja, vključno s tistimi, ki so bila opredeljena pri podobnih projektih, in
 4. uspešnost in izkušnje projektivne organizacije prosilca na zadevnem področju.
- (b) Agencija glede odobritve projekta malega popravila, male spremembe ali dovoljenja ETSO, ki ni dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto, določi raven svoje vključenosti na ravni celotnega projekta certifikacije, pri čemer upošteva vse nove ali nenavadne lastnosti, zapletenost projekta in/ali dokazovanja skladnosti, kritičnost projekta ali tehnologije ter uspešnost in izkušnje projektivne organizacije prosilca.
- (c) Agencija uradno obvesti prosilca o stopnji svoje vključenosti in jo posodobi, če je to potrebno na podlagi prejetih informacij, ki močno vplivajo na predhodno ocenjeno tveganje v skladu s točko (a) ali (b). Agencija prosilca uradno obvesti o spremembi stopnje vključenosti.

▼ M5**21.B.103 Izdaja certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami**

(a) Agencija izda certifikat tipa za zrakoplov, motor ali propeler oziroma certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov, če:

1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.21;
2. agencija na podlagi preverjanj dokazovanja skladnosti glede na svojo vključenost, določeno v skladu s točko 21.B.100, ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno v skladu s točko 21.B.82, ter zahtevami glede varstva okolja in
3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

(b) Z odstopanjem od točke (a) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), lahko agencija izda certifikat tipa za zrakoplov, še preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se morajo navedeni podatki dejansko uporabiti.

▼ B

(PODDEL C — SE NE UPORABLJA)

PODDEL D — SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI

▼ M2

▼ M5**21.B.105 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri veliki spremembi certifikata tipa**

Agencija določi veljavno osnovo za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in v primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, določeno v skladu s točko 21.A.101, ter o njih uradno obvesti prosilca za veliko spremembo certifikata tipa.

21.B.107 Izdaja odobritve spremembe certifikata tipa

(a) Agencija izda odobritev spremembe certifikata tipa, če:

1. je prosilec za odobritev izpolnil:
 - (i) točko 21.A.95 za malo spremembo ali
 - (ii) točko 21.A.97 za veliko spremembo;
2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na raven svoje vključenosti, določene v skladu s točko (a) ali (b) točke 21.B.100, ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno v skladu s točko 21.B.82, in zahtevami glede varstva okolja in
3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼ M5

- (b) V primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, lahko agencija z odstopanjem od točk 1 in 2 točke (a) na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), odobri spremembo certifikata tipa za zrakoplov še preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se morajo navedeni podatki dejansko uporabiti.
- (c) Odobritev sprememb podatkov o operativni ustreznosti se vključi v odobritev spremembe certifikata tipa.
- (d) Odobritev spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se sprememba nanaša.

▼ B**PODDEL E — DODATNI CERTIFIKATI TIPA****▼ M5**

V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

21.B.109 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri dodatnem certifikatu tipa

Agencija določi veljavno osnovo za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in v primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, določeno v skladu s točko 21.A.101, ter o njih uradno obvesti prosilca za dodatni certifikat tipa.

21.B.111 Izdaja dodatnega certifikata tipa

- (a) Agencija izda dodatni certifikat tipa, če:
 1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.115(b);
 2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno v skladu s točko 21.B.100(a), ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno v skladu s točko 21.B.82, in zahtevami glede varstva okolja in
 3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) V primeru dodatnega certifikata tipa, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, lahko agencija z odstopanjem od točk 1 in 2 točke (a) na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), izda dodatni certifikat tipa, še preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.
- (c) Odobritev sprememb podatkov o operativni ustreznosti se vključi v dodatni certifikat tipa.

▼ M5

- (d) Dodatni certifikat tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se velika sprememba nanaša.

▼ M10**21.B.115 Načini usklajevanja**

- (a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja (AMC), ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti.
- (b) Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.
- (c) Pristojni organi obvestijo agencijo o vseh drugih načinih usklajevanja, ki jih uporabljajo organizacije pod njihovim nadzorom ali same za doseganje skladnosti s to uredbo.

▼ B

PODDEL F — PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEVE PROIZVODNE ORGANIZACIJE

▼ M10**21.B.120 Postopek prvega certificiranja**

- (a) Po prejemu vloge za izdajo izjave o soglasju za namene dokazovanja skladnosti posameznih proizvodov, delov in naprav pristojni organ preveri, ali prosilec izpolnjuje veljavne zahteve.
- (b) Pristojni organ evidentira vse ugotovitve, zaključne ukrepe in priporočila za izdajo izjave o soglasju.
- (c) Pristojni organ prosilcu pisno potrdi vse ugotovitve, do katerih je prišel med preverjanjem. Za prvo certificiranje je treba še pred izdajo izjave o soglasju vse ugotovitve zadovoljivo popraviti glede na zahteve pristojnega organa.
- (d) Ko se pristojni organ prepriča, da prosilec izpolnjuje veljavne zahteve, izda izjavo o soglasju (obrazec EASA 65, glej Dodatek XI).
- (e) Izjava o soglasju vključuje navedbo področja uporabe soglasja, datum prenehanja veljavnosti in po potrebi ustrezne omejitve.
- (f) Trajanje izjave o soglasju je omejeno na največ eno leto.

21.B.125 Ugotovitve in korektivni ukrepi, pripombe

- (a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za analizo ugotovitev glede na njihov pomen za varnost.
- (b) Pristojni organ izda ugotovitev prve stopnje, če ugotovi večjo neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, s postopki in priložniki organizacije ali pogoji izjave o soglasju, ki zmanjšuje varnost ali resno ogroža varnost letenja.

Ugotovitve prve stopnje vključujejo tudi:

1. primere, v katerih se pristojnemu organu ne omogoči dostop do objektov organizacije iz točke 21.A.9 med rednim delovnim časom in po dveh pisnih zahtevah;
2. pridobitev izjave o soglasju ali ohranitev njene veljavnosti s ponarejanjem predloženih dokumentarnih dokazil ter
3. kakršne koli dokaze o zlorabi ali nepošteni uporabi izjave o soglasju.

▼ M10

- (c) Pristojni organ izda ugotovitev druge stopnje, če ugotovi neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, s postopki in priložniki organizacije ali pogoji izjave o soglasju, ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.
- (d) Kadar je ugotovitev rezultat nadzora ali drugih postopkov, pristojni organ brez poseganja v morebitne dodatne ukrepe, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti, pisno obvesti organizacijo o ugotovitvi in zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti. Kadar se ugotovitev prve stopnje neposredno nanaša na zrakoplov, pristojni organ obvesti pristojni organ države članice, v kateri je zrakoplov registriran.
1. Pristojni organ pri ugotovitvah prve stopnje sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe za prepoved ali omejitev dejavnosti vpletene organizacije in, če je ustrezno, ukrepe za preklic izjave o soglasju ali njeno omejitev ali začasno razveljavitev v celoti ali delno, odvisno od razsežnosti ugotovitve prve stopnje, dokler organizacija ne sprejme uspešnega korektivnega ukrepa.
 2. Pri ugotovitvah druge stopnje pristojni organ:
 - (i) odobri organizaciji obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve in sprva nikakor ne sme biti daljše od treh mesecev. Obdobje začne teči od datuma pisnega obvestila organizaciji o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene neskladnosti. Ob koncu tega obdobja in ob upoštevanju vrste ugotovitve lahko pristojni organ trimesečni rok podaljša, če je bil načrt korektivnih ukrepov z njim dogovorjen;
 - (ii) oceni načrt korektivnih ukrepov in izvedbeni načrt, ki ju predlaga organizacija, ter ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zado-stujeta za odpravo neskladnosti;
 - (iii) če organizacija ne predloži sprejemljivega načrta korektivnih ukrepov ali korektivnih ukrepov ne izvede v obdobju, ki ga potrdi ali podaljša pristojni organ, se ugotovitev zviša na ugotovitev prve stopnje in sprejmejo se ukrepi iz točke (f)(1)(i).
- (e) Pristojni organ lahko izda pripombe za katerega koli od naslednjih primerov, ki ne zahtevajo ugotovitev prve ali druge stopnje:
1. za kateri koli element, katerega uspešnost je bila ocenjena kot neučinko-vita;
 2. kadar se ugotovi, da lahko element povzroči neskladnost na podlagi točke (b) ali (c);
 3. kadar so predlogi ali izboljšave v interesu splošne uspešnosti organizacije na področju varnosti.
- Pripombe, izdane v skladu s to točko, se pisno sporočijo organizaciji, pristojni organ pa jih evidentira.

▼ B**21.B.135 Ohranitev izjave o soglasju**

Pristojni organ ohrani izjavo o soglasju, dokler:

(a) proizvajalec ustrezno uporablja obrazec EASA 52 (glej Dodatek VIII) kot izjavo o skladnosti za celoten zrakoplov in obrazec EASA 1 (glej Dodatek I) za proizvode razen celotnega zrakoplova, delov in naprav ter

(b) je pristojni organ države članice opravil inšpekcijske preglede pred validacijo obrazca EASA 52 (glej Dodatek VIII) ali obrazca EASA 1 (glej Dodatek I) v skladu s točko 21.A.130(c) in ni ugotovil nobene neskladnosti z zahtevami ali postopki iz priročnika, ki ga priskrbi proizvajalec, ali s skladnostjo zadevnih proizvodov, delov ali naprav. S temi pregledi se preveri vsaj to, da:

1. se izjava nanaša na proizvod, del ali napravo, ki se validira, in ostaja veljavna;
2. proizvajalec uporablja priročnik, opisan v 21.A.125A(b), in status njegovih sprememb, naveden v izjavi o soglasju, kot temeljni delovni dokument. Sicer se inšpekcijski pregled ne nadaljuje in se zato potrdilo o sprostitvi ne validira;
3. proizvodnja poteka v razmerah, predpisanih v izjavi o soglasju, in na zadovoljiv način;
4. so inšpekcijski pregledi in testiranje (vključno s testnimi leti, če je primerno) v skladu s točko 21.A.130(b)(2) in/ali (b)(3) izvršeni v razmerah, predpisanih v izjavi o soglasju, in na zadovoljiv način;
5. je pristojni organ, opisan ali predviden v izjavi o soglasju, opravil inšpekcijski pregled in so ugotovitve sprejemljive;
6. je izjava o skladnosti v skladu s točko 21.A.130, informacije v njej pa ne preprečujejo njene validacije, in

(c) ni nastopil datum poteka izjave o soglasju.

21.B.140 Sprememba izjave o soglasju

(a) V skladu s točko 21.B.120 pristojni organ v potrebnem obsegu preveri vse spremembe izjave o soglasju.

(b) Ko pristojni organ ugotovi, da so še naprej izpolnjene zahteve poddela F oddelka A, ustrezno spremeni izjavo o soglasju.

▼ M10

▼ B

PODDEL G — ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

▼ M10**21.B.215 Načini usklajevanja**

- (a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja (AMC), ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti.
- (b) Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.
- (c) Pristojni organi obvestijo agencijo o vseh drugih načinih usklajevanja, ki jih uporabljajo organizacije pod njihovim nadzorom ali same za doseganje skladnosti s to uredbo.

21.B.220 Postopek prvega certificiranja

- (a) Pristojni organ ob prejemu vloge za prvo izdajo potrdila o odobritvi proizvodne organizacije preveri, ali prosilec izpolnjuje veljavne zahteve.
- (b) Sestanek z odgovornim vodjo pri prosilcu se skliče vsaj enkrat med preiskavo za prvo certificiranje, da se zagotovi, da ta oseba razume svojo vlogo in odgovornost.
- (c) Pristojni organ evidentira vse ugotovitve, zaključne ukrepe in priporočila za izdajo potrdila o odobritvi proizvodne organizacije.
- (d) Pristojni organ prosilcu pisno potrdi vse ugotovitve, do katerih je prišel med preverjanjem. Za prvo certificiranje je treba še pred izdajo potrdila vse ugotovitve zadovoljivo popraviti glede na zahteve pristojnega organa.
- (e) Ko se pristojni organ prepriča, da prosilec izpolnjuje veljavne zahteve, izda potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije (obrazec EASA 55, glej Dodatek X).
- (f) Referenčna številka potrdila se navede na obrazcu EASA 55 na način, ki ga določa agencija.
- (g) Potrdilo se izda za nedoločen čas. Privilegiji in obseg dejavnosti, za izvajanje katerih se odobri organizacija, vključno z vsemi morebitnimi omejitvami, se določijo v pogojih odobritve, ki se priložijo potrdilu.

21.B.221 Načela nadzora

- (a) Pristojni organ preveri:
 - 1. skladnost z zahtevami, ki veljajo za organizacije, pred izdajo potrdila o odobritvi proizvodne organizacije;
 - 2. stalno skladnost organizacij, za katere je izdal potrdila, z veljavnimi zahtevami;
 - 3. izvajanje ustreznih varnostnih ukrepov, ki jih zahteva pristojni organ v skladu s točkama 21.B.20(c) in (d).
- (b) To preverjanje:
 - 1. temelji na dokumentaciji, ki je zlasti namenjena, da se osebi, odgovornemu za nadzor, zagotovijo navodila za izvajanje njegovih nalog;
 - 2. zadevnim organizacijam zagotovi rezultate dejavnosti nadzora;

▼ M10

3. temelji na ocenah, revizijah in inšpekcijskih pregledih ter po potrebi na nenapovedanih inšpekcijskih pregledih;
 4. pristojnemu organu zagotovi potrebne dokaze, če so zahtevani nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točke 21.B.225.
- (c) Pristojni organ določi obseg nadzora iz točk (a) in (b), pri čemer upošteva rezultate preteklih dejavnosti nadzora in prednostne naloge v zvezi z varnostjo.
- (d) Če se objekti organizacije nahajajo v več kot eni državi, lahko pristojni organ, kot je opredeljen v točki 21.1, privoli, da naloge nadzora izvajajo pristojni organi držav članic, v katerih se objekti nahajajo, ali agencija za objekte, ki so zunaj ozemlja, za katero so v skladu s Čikaško konvencijo pristojne države članice. O taki privolitvi in njenem obsegu se obvesti vse organizacije, ki jih taka privolitev zadeva.
- (e) Za vse dejavnosti nadzora, ki se izvajajo v objektih, ki se nahajajo v državi članici, ki ni država, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja, pristojni organ, kakor je opredeljen v točki 21.1, obvesti pristojni organ te države članice, preden opravi katero koli revizijo ali inšpekcijski pregled objektov na kraju samem.
- (f) Pristojni organ zbira in obdeluje vse informacije, ki se mu zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.

21.B.222 Program nadzora

- (a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje program nadzora, ki zajema dejavnosti nadzora iz točke 21.B.221(a).
- (b) Program nadzora upošteva posebne značilnosti organizacije, kompleksnost njenih dejavnosti, rezultate preteklih certifikacijskih in/ali nadzornih dejavnosti ter temelji na oceni povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:
1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:
 - (i) ocenami in revizijami postopka sistema upravljanja;
 - (ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu proizvodov, delov in naprav, ki spadajo v okvir organizacije;
 - (iii) vzorčenjem opravljenega dela ter
 - (iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;
 2. sestanke, ki se jih udeležita odgovorni vodja in pristojni organ, da se zagotovi njuna stalna obveščenost o vseh pomembnih vprašanjih.
- (c) Cikel načrtovanja nadzora ne presega 24 mesecev.
- (d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:
1. organizacija je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;
 2. organizacija je stalno dokazovala skladnost s točkama 21.A.147 in 21.A.148 ter ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja proizvodnje;
 3. niso bile izdane ugotovitve prve stopnje;

▼ M10

4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ v skladu s točko 21.B.225 sprejel ali podaljšal.

Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je poleg pogojev iz točk 1 do 4 organizacija vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem poročanja pristojnemu organu o uspešnosti organizacije na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, pristojni organ pa ga je potrdil.

- (e) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost organizacije na področju varnosti.
- (f) Program nadzora vključuje evidenco datumov za izvedbo ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov ter datumov dejansko opravljenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.
- (g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora pristojni organ izda poročilo s priporočili v zvezi z nadaljnjo veljavnostjo odobritve, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21.B.225 Ugotovitve in korektivni ukrepi, pripombe

- (a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za analizo ugotovitev glede na njihov pomen za varnost.
- (b) Pristojni organ izda ugotovitev prve stopnje, če ugotovi večjo neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, s postopki in priložniki organizacije ali s potrdilom, ki vključuje pogoje odobritve, ki zmanjšuje varnost ali resno ogroža varnost letenja.

Ugotovitve prve stopnje vključujejo tudi:

1. primere, v katerih se pristojnemu organu ne omogoči dostop do objektov organizacije iz točke 21.A.9 med rednim delovnim časom in po dveh pisnih zahtevah;
 2. pridobitev potrdila o odobritvi proizvodne organizacije ali ohranitev njegove veljavnosti s ponarejanjem predloženih dokumentarnih dokazil;
 3. dokaz o zlorabi ali nepošteni uporabi potrdila o odobritvi proizvodne organizacije ter
 4. neimenovanje odgovornega vodje v skladu s točko 21.A.245(a).
- (c) Pristojni organ izda ugotovitev druge stopnje, če ugotovi neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, s postopki in priložniki organizacije ali s potrdilom, ki vključuje pogoje odobritve, ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.
- (d) Če je ugotovitev rezultat nadzora ali drugih postopkov, pristojni organ brez poseganja v morebitne dodatne ukrepe, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti, pisno obvesti organizacijo o ugotovitvi in zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti. Kadar se ugotovitev prve stopnje neposredno nanaša na zrakoplov, pristojni organ obvesti pristojni organ države članice, v kateri je zrakoplov registriran.

▼ M10

1. Pristojni organ pri ugotovitvah prve stopnje sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe za prepoved ali omejitev dejavnosti vpletene organizacije in, če je ustrezno, ukrepe za preklic potrdila o odobritvi proizvodne organizacije ali njegovo omejitev ali začasno razveljavitev v celoti ali delno, odvisno od razsežnosti ugotovitve prve stopnje, dokler organizacija ne sprejme uspešnega korektivnega ukrepa.
2. Pri ugotovitvah druge stopnje pristojni organ:
 - (i) odobri organizaciji obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve in sprva nikakor ne sme biti daljše od treh mesecev. Obdobje začne teči od datuma pisnega obvestila organizaciji o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene neskladnosti. Ob koncu tega obdobja in ob upoštevanju vrste ugotovitve lahko pristojni organ trimesečni rok podaljša, če je bil načrt korektivnih ukrepov z njim dogovorjen;
 - (ii) oceni načrt korektivnih ukrepov in načrt izvedbe, ki ju je predlagala organizacija, ter ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zado-stujeta za odpravo neskladnosti;
 - (iii) če organizacija ne predloži sprejemljivega načrta korektivnih ukrepov ali korektivnih ukrepov ne izvede v roku, ki ga potrdi ali podaljša pristojni organ, se ugotovitev zviša na ugotovitev prve stopnje in sprejmejo se ukrepi iz točke (d)(1).
- (e) Pristojni organ lahko izda pripombe za katerega koli od naslednjih primerov, ki ne zahtevajo ugotovitev prve ali druge stopnje:
 1. za kateri koli element, katerega uspešnost je bila ocenjena kot neučinko-vita; ali
 2. kadar se ugotovi, da lahko določen element povzroči neskladnost na podlagi točke (b) ali (c); ali
 3. kadar so predlogi ali izboljšave v interesu splošne uspešnosti organizacije na področju varnosti.

Pripombe, izdane v skladu s to točko, se pisno sporočijo organizaciji, pristojni organ pa jih evidentira.

21.B.240 Spremembe sistema upravljanja proizvodnje

- (a) Pristojni organ ob prejemu vloge za pomembno spremembo sistema upra-vljanja proizvodnje pred izdajo odobritve preveri skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami iz te priloge.
- (b) Pristojni organ določi pogoje, pod katerimi lahko organizacija deluje med ovrednotenjem spremembe, razen če pristojni organ ne odloči, da je treba potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije začasno razveljaviti.
- (c) Ko se pristojni organ prepriča, da organizacija izpolnjuje veljavne zahteve, odobri spremembo.

▼ M10

- (d) Brez poseganja v kakršne koli dodatne izvršilne ukrepe pristojni organ preuči potrebo po začasni razveljavitvi, omejitvi ali preklicu potrdila organizacije, če organizacija uvede pomembno spremembo sistema upravljanja proizvodnje, ne da bi jo pristojni organ odobril v skladu s točko (c).
- (e) Pri nepomembnih spremembah sistema upravljanja proizvodnje pristojni organ vključi pregled takih sprememb v svoj stalni nadzor v skladu z načeli iz točke 21.B.221. Če se ugotovi kakršna koli neskladnost, pristojni organ obvesti organizacijo, zahteva nadaljnje spremembe in ukrepa v skladu s točko 21.B.225.

▼ B

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

21.B.320 Preiskave

- (a) Pristojni organ države članice registracije izvede za prosilca ali nosilca spričevala o plovnosti preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, vzdrževanje, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic spričevala ali dovoljenja.
- (b) Pristojni organ države članice registracije pripravi evalvacijske postopke, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:
 1. ovrednotenje upravičenosti prosilca;
 2. ovrednotenje upravičenosti vloge;
 3. klasifikacijo spričevala o plovnosti;
 4. ovrednotenje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 5. inšpekcijski pregled zrakoplova;
 6. določitev potrebnih pogojev, pridržkov ali omejitev spričeval o plovnosti.

▼ M10**21.B.325 Izdaja spričevala o plovnosti****▼ B**

- (a) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne zamude izda ali spremeni spričevalo o plovnosti (obrazec EASA 25, glej Dodatek VI), ko se prepriča, da so izpolnjene zahteve iz točke 21.B.326 in veljavne zahteve iz poddela H oddelka A Priloge I (dela 21).
- (b) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne zamude izda ali spremeni spričevalo o plovnosti z omejitvami (obrazec EASA 24, glej Dodatek V), ko se prepriča, da so izpolnjene zahteve iz točke 21.B.327 in veljavne zahteve iz poddela H oddelka A Priloge I (dela 21).

▼ M10

- (c) Pristojni organ države članice registracije za nov zrakoplov in rabljen zrakoplov s poreklom iz države nečlanice poleg ustreznega spričevala o plovnosti iz točke (a) ali (b) izda tudi:
 1. za zrakoplov, za katerega velja Priloga I (del M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15a, Dodatek II);

▼ M10

2. za nov zrakoplov, za katerega velja Priloga Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II);
3. za rabljen zrakoplov s poreklom iz države nečlanice, za katerega velja Priloga Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II), če je pristojni organ opravil pregled plovnosti.

▼ M5**21.B.326 Spričevalo o plovnosti**

Pristojni organ države članice registracije izda spričevalo o plovnosti za:

(a) nove zrakoplove:

1. ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(2);
2. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in zagotavlja varno delovanje; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije; in
3. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂ na dan prve izdaje spričevala o plovnosti;

(b) rabljene zrakoplove:

1. ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(3), ki dokazuje, da:
 - (i) je zrakoplov v skladu s projektom tipa, odobrenim po certifikatu tipa ali dodatnem certifikatu tipa, odobreni spremembi ali popravilu v skladu s to Prilogo I (del 21), in
 - (ii) so bile upoštewane veljavne plovnostne zahteve in

▼ M6

- (iii) je bil zrakoplov pregledan v skladu z določbami Priloge I (dela M) ali Priloge Vb (dela ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, kakor je ustrezno;

▼ M5

- (iv) je bil zrakoplov v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂ na dan prve izdaje spričevala o plovnosti;
2. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in zagotavlja varno delovanje; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije; in
3. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂ na dan prve izdaje spričevala o plovnosti.

▼ B**21.B.327 Spričevalo o plovnosti z omejitvami**

- (a) Pristojni organ države članice registracije izda spričevalo o plovnosti z omejitvami za:

▼ B

1. nov zrakoplov:

- (i) ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(2);
- (ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami, in je varen za uporabo. To lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije;

2. rabljen zrakoplov:

- (i) ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(3), ki dokazuje, da:
 - (A) je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami ali dodatnim certifikatom tipa, spremembo ali popraviлом, odobrenim v skladu s Prilogo I (delom 21), in
 - (B) so bile upoštevane ustrezne plovnostne zahteve in

▼ M6

- (C) je bil zrakoplov pregledan v skladu z določbami Priloge I (dela M) ali Priloge Vb (dela ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, kakor je ustrezno,

▼ B

- (ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in je varen za uporabo. To lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije.
- (b) Za zrakoplov, ki ne more izpolnjevati bistvenih zahtev iz Uredbe (ES) št. 216/2008 in ni upravičen do certifikata tipa z omejitvami, agencija ob potrebnem upoštevanju odstopanj od teh bistvenih zahtev:
1. izda posebne plovnostne specifikacije, ki zagotavljajo ustrezno varnost glede na nameravano uporabo, in preveri njihovo izpolnjevanje ter
 2. določi omejitve za uporabo tega zrakoplova.
- (c) Omejitve za uporabo so povezane s spričevali o plovnosti z omejitvami, vključno z omejitvami v zračnem prostoru, kakor so potrebne za upoštevanje odstopanj od bistvenih zahtev za plovnost, določenih v Uredbi (ES) št. 216/2008.

▼ M10

▼ B

PODDEL I — SPRIČEVALA O HRUPU

21.B.420 Preiskave

- (a) Pristojni organ države članice registracije izvede za prosilca ali nosilca spričevala o hrupu preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, vzdrževanje, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic spričevala.
- (b) Pristojni organ države članice registracije pripravi evalvacijske postopke kot del dokumentiranih postopkov, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:
 1. ovrednotenje upravičenosti;
 2. ovrednotenje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 3. inšpekcijski pregled zrakoplova.

21.B.425 Izdaja spričeval o hrupu

Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne zamude izda ali spremeni spričevalo o hrupu (obrazec EASA 45, glej Dodatek VII), ko se prepriča, da so izpolnjene veljavne zahteve iz poddela I oddelka A.

▼ M9**▼ B**

PODDEL J – ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE

21.B.430 Postopek prve certifikacije

- (a) Pristojni organ ob prejemu vloge za prvo izdajo odobritve projektivne organizacije preveri, ali prosilec izpolnjuje veljavne zahteve.
- (b) Sestanek z vodjo projektivne organizacije se skliče vsaj enkrat med preiskavo za prvo certifikacijo, da se zagotovi, da ta oseba razume svojo vlogo in odgovornost.
- (c) Pristojni organ evidentira vse ugotovitve, zaključne ukrepe in priporočila za izdajo odobritve projektivne organizacije.
- (d) Pristojni organ prosilcu pisno potrdi vse ugotovitve, do katerih je prišel med preverjanjem. Za prvo certifikacijo je treba še pred izdajo odobritve projektivne organizacije vse ugotovitve zadovoljivo popraviti glede na zahteve pristojnega organa.
- (e) Ko se pristojni organ prepriča, da prosilec izpolnjuje veljavne zahteve, izda odobritev projektivne organizacije.
- (f) Referenčna številka potrdila se vključi v odobritev projektivne organizacije na način, ki ga določi agencija.
- (g) Potrdilo se izda za neomejen čas. Privilegiji in obseg dejavnosti, za izvajanje katerih se odobri projektivna organizacija, vključno z vsemi morebitnimi omejitvami, se določijo v pogojih odobritve, ki se priložijo odobritvi projektivne organizacije.

21.B.431 Načela nadzora

Pristojni organ preveri, ali certificirane organizacije še naprej izpolnjujejo veljavne zahteve.

▼ M9

- (a) Preverjanje:
1. temelji na dokumentaciji, ki je zlasti namenjena, da se osebu, odgovornemu za nadzor, zagotovijo navodila za izvajanje njegovih nalog;
 2. zadevnim organizacijam zagotovi rezultate dejavnosti nadzora;
 3. temelji na ocenah, revizijah in inšpekcijskih pregledih ter po potrebi na nenapovedanih inšpekcijskih pregledih;
 4. pristojnemu organu zagotovi potrebne dokaze, če so potrebni nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točke 21.B.433.
- (b) Pristojni organ določi obseg nadzora iz točke (a), pri čemer upošteva rezultate preteklih dejavnosti nadzora in prednostne naloge v zvezi z varnostjo.
- (c) Pristojni organ zbira in obdeluje vse informacije, ki se mu zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.

21.B.432 Program nadzora

- (a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje program nadzora, ki zajema dejavnosti nadzora, ki morajo biti v skladu s točko 21.B.431(a).
- (b) Program nadzora upošteva posebne značilnosti organizacije, kompleksnost njenih dejavnosti, rezultate preteklih certifikacijskih in/ali nadzornih dejavnosti ter temelji na oceni povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:
1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:
 - (i) ocenami in revizijami postopka sistema upravljanja;
 - (ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu projektiranja in certificiranja proizvodov, delov in naprav, ki spadajo na področje dela organizacije;
 - (iii) vzorčenjem opravljenega dela;
 - (iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;
 2. sestanke, ki se jih udeležita vodja projektivne organizacije in pristojni organ, da se zagotovi njuna obveščenost o vseh pomembnih vprašanjih.
- (c) Cikel načrtovanja nadzora ne presega 24 mesecev.
- (d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:
1. organizacija je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;
 2. organizacija je stalno dokazovala skladnost s točko 21.A.247 ter ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja projektov;
 3. niso bile izdane ugotovitve prve stopnje;

▼ **M9**

4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ v skladu s točko 21.B.433(d) sprejel ali podaljšal.

Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je poleg pogojev iz točk (d)(1) do (d)(4) organizacija vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem poročanja pristojnemu organu o uspešnosti organizacije na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, pristojni organ pa ga je potrdil.

- (e) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost organizacije na področju varnosti.
- (f) Program nadzora vključuje evidenco datumov za izvedbo ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov ter datumov dejansko opravljenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.
- (g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora pristojni organ izda poročilo s priporočili v zvezi z nadaljnjo veljavnostjo odobritve, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21.B.433 Ugotovitve in korektivni ukrepi, pripombe

- (a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za analizo ugotovitev glede na njihov pomen za varnost.
- (b) Pristojni organ izda ugotovitev prve stopnje, če ugotovi neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, s postopki in priložniki organizacije ali s potrdilom projektivne organizacije, ki vključuje pogoje odobritve, ki bi lahko povzročila nenadzorovane neskladnosti in morebitne nevarne razmere.

Ugotovitve prve stopnje vključujejo tudi:

1. primere, v katerih se pristojnemu organu ne omogoči dostop do objektov organizacije iz točke 21.A.9 med rednim delovnim časom in po dveh pisnih zahtevah;
 2. pridobitev odobritve projektivne organizacije ali ohranitev njene veljavnosti s ponarejanjem predloženih dokumentarnih dokazil;
 3. dokaz o zlorabi ali nepošteni uporabi odobritve projektivne organizacije;
 4. neimenovanje vodje projektivne organizacije v skladu s točko 21.A.245(a).
- (c) Pristojni organ izda ugotovitev druge stopnje, če ugotovi neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, s postopki in priložniki organizacije ali s potrdilom, ki vključuje pogoje odobritve, ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.
- (d) Če je ugotovitev rezultat nadzora ali drugih postopkov, pristojni organ brez poseganja v morebitne dodatne ukrepe, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter njenimi delegiranimi in izvedbenimi akti, pisno obvesti organizacijo o ugotovitvi in zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti. Kadar se ugotovitev prve stopnje neposredno nanaša na proizvod, pristojni organ obvesti pristojni organ države članice, v kateri je zrakoplov registriran.

▼ **M9**

1. Pri ugotovitvah prve stopnje pristojni organ:
 - (i) odobri organizaciji obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve in nikakor ne sme biti daljše od 21 delovnih dni. To obdobje se začne z datumom pisnega obvestila organizaciji o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti;
 - (ii) oceni načrt korektivnih ukrepov in izvedbeni načrt, ki ju predlaga organizacija, ter ju sprejme, če ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti;
 - (iii) če organizacija ne predloži sprejemljivega načrta korektivnih ukrepov ali korektivnih ukrepov ne izvede v obdobju, ki ga potrdi pristojni organ, ta sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe za prepoved ali omejitev dejavnosti vpletene organizacije in, če je ustrezno, ukrepe za preklic odobritve projektivne organizacije ali njeno omejitev ali začasno razveljavitev v celoti ali delno, odvisno od razsežnosti ugotovitve prve stopnje, dokler organizacija ne sprejme uspešnega korektivnega ukrepa.

2. Pri ugotovitvah druge stopnje pristojni organ:
 - (i) odobri organizaciji obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je v skladu z vrsto ugotovitve in sprva nikakor ne sme biti daljši od treh mesecev. To obdobje se začne z datumom pisnega obvestila o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep. Ob koncu tega obdobja in ob upoštevanju vrste ugotovitve lahko pristojni organ trimesečni rok podaljša, če je bil načrt korektivnih ukrepov z njim dogovorjen;
 - (ii) oceni načrt korektivnih ukrepov in načrt izvedbe, ki ju predlaga organizacija, ter ju sprejme, če ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti;
 - (iii) če organizacija ne predloži sprejemljivega načrta korektivnih ukrepov ali korektivnih ukrepov ne izvede v obdobju, ki ga potrdi ali podaljša pristojni organ, se ugotovitev zviša na ugotovitev prve stopnje in sprejmejo se ukrepi iz točke (d)(1).

- (e) Pristojni organ lahko izda pripombe za katerega koli od naslednjih primerov, ki ne zahtevajo ugotovitev prve ali druge stopnje:
 1. za kateri koli element, katerega uspešnost je bila ocenjena kot neučinkovita;
 2. kadar se ugotovi, da lahko določen element povzroči neskladnost na podlagi točke (b) ali (c);
 3. kadar so predlogi ali izboljšave v interesu splošne uspešnosti organizacije na področju varnosti.

Pripombe, izdane v skladu s to točko, se pisno sporočijo organizaciji, pristojni organ pa jih evidentira.

21.B.435 Spremembe sistema upravljanja projektov

- (a) Pristojni organ ob prejemu vloge za pomembno spremembo sistema upravljanja projektov pred izdajo odobritve preveri skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov.

▼ M9

- (b) Pristojni organ določi pogoje, pod katerimi lahko organizacija deluje med spremembo, razen če pristojni organ ne odloči, da je treba odobritev projektivne organizacije začasno razveljaviti.
- (c) Ko se pristojni organ prepriča, da organizacija izpolnjuje veljavne zahteve iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, odobri spremembo.
- (d) Brez poseganja v kakršne koli dodatne izvršilne ukrepe pristojni organ preuči potrebo po začasni razveljavitvi, omejitvi ali preklicu potrdila organizacije, če organizacija uvede pomembno spremembo sistema upravljanja projektov, ne da bi jo pristojni organ odobril v skladu s točko (c).
- (e) Pri nepomembnih spremembah sistema upravljanja projektov pristojni organ vključi pregled takih sprememb v svoj stalni nadzor v skladu z načeli iz točke 21.B.431. Če se ugotovi kakršna koli neskladnost, pristojni organ obvesti organizacijo, zahteva nadaljnje spremembe in ukrepa v skladu s točko 21.B.433.

▼ B**PODDEL K — DELI IN NAPRAVE**

Uporabljajo se upravni postopki, ki jih določi agencija.

(PODDEL L — SE NE UPORABLJA)

PODDEL M — POPRAVILA**▼ M5****21.B.450 Osnova za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja pri odobritvi projekta popravila**

Agencija določi vse spremembe osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno, za katere meni, da so potrebne za vzdrževanje ravni varnosti, enakovredne predhodno vzpostavljeni, ter o njih uradno obvesti prosilca za projekt popravila.

21.B.453 Izdaja odobritev projekta popravila

(a) Agencija izda odobritev projekta velikega popravila, če:

1. prosilec dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.432B;
2. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.433;
3. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno v skladu s točko 21.B.100(a), ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja in
4. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabo, za katere se zahteva certifikacija.

(b) Agencija izda odobritev projekta malega popravila, če prosilec zagotovi skladnost s točkama 2 in 4 točke (a) ter če agencija na podlagi svojih preverjanj dokazovanja skladnosti glede na svojo stopnjo vključenosti v skladu s točko 21.B.100(b) ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja.

▼ B

(PODDEL N — SE NE UPORABLJA)

PODDEL O — DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

21.B.480 Izdaja dovoljenja ETSO

Agencija izda dovoljenje ETSO, če:

- (a) prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.606;
- (b) agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno v skladu s točko 21.B.100(b), ne ugotovi nobene neskladnosti s tehničnimi pogoji veljavnega ETSO ali z odstopanji od njega, odobrenimi v skladu s točko 21.A.610, če obstajajo, in
- (c) ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil artikel nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼ B

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

21.B.520 Preiskave

- (a) Pristojni organ izvede preiskavo dejavnosti v obsegu, ki zadostuje za utemeljitev izdaje ali preklica dovoljenja za letenje.
- (b) Pristojni organ pripravi postopke ovrednotenja, ki se nanašajo vsaj na naslednje elemente:
 1. ovrednotenje upravičenosti prosilca;
 2. ovrednotenje upravičenosti vloge;
 3. ovrednotenje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 4. inšpekcijski pregled zrakoplova;
 5. odobritev pogojev letenja v skladu s točko 21.A.710(b).

▼ M10**21.B.525 Izdaja dovoljenja za letenje****▼ B**

Pristojni organ brez nepotrebne zamude izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20a, glej Dodatek III):

- (a) ob predložitvi podatkov, zahtevanih v točki 21.A.707, in
- (b) ko so bili pogoji letenja iz točke 21.A.708 odobreni v skladu s točko 21.A.710 in
- (c) ko se pristojni organ s pomočjo preiskav, ki jih izvede sam in lahko vključujejo inšpekcijske preglede, ali s pomočjo postopkov, s katerimi se strinja prosilec, prepriča, da je zrakoplov že pred letom v skladu s projektom, opredeljenim v točki 21.A.708.

▼ M10

▼ B

PODDEL Q — IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

Uporabljajo se upravni postopki, ki jih določi agencija.

▼B*Dodatki*

OBRAZCI EASA

Če se obrazci iz tega dodatka izdajo v drugem jeziku kakor angleščini, morajo vključevati tudi angleški prevod.

Obrazci EASA („Evropska agencija za letalsko varnost“) iz teh dodatkov imajo naslednje obvezne elementa. Države članice zagotovijo, da so obrazci EASA, ki jih izdajo, prepoznavni, in so pristojne za njihov natis.

Dodatek I – Obrazec EASA 1 Dovoljenje za sprostitev v uporabo

▼M6

Dodatek II – Obrazec EASA 15a in 15c – Certifikat pregleda plovnosti

▼B

Dodatek III – Obrazec EASA 20a Dovoljenje za letenje

Dodatek IV – Obrazec EASA 20b Dovoljenje za letenje (izdano s strani odobrenih organizacij)

Dodatek V – Obrazec EASA 24 Spričevalo o plovnosti z omejitvami

Dodatek VI – Obrazec EASA 25 Spričevalo o plovnosti

Dodatek VII – Obrazec EASA 45 Spričevalo o hrupu

Dodatek VIII – Obrazec EASA 52 Izjava o skladnosti zrakoplova

Dodatek IX – Obrazec EASA 53 Dovoljenje za sprostitev v uporabo

Dodatek X – Obrazec EASA 55 Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije

Dodatek XI – Obrazec EASA 65 Izjava o soglasju [proizvodnja brez POA]

Dodatek XII – Kategorije testnih letov in s tem povezane kvalifikacije posadke za testne lete 85

▼ B

Dodatek I

Dovoljenje za sprostitev v uporabo – obrazec EASA 1 iz Priloge I (del 21)

1. Pristojni organ za izdajo dovoljenja/Država		2. URADNO DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO OBRAZEC EASA 1		3. Referenčna številka obrazca	
4. Naziv in naslov organizacije					
6. Postavka		7. Opis	8. Št. dela	9. Količina	10. Serijska številka
					11. Status/Delo
12. Opombe					
13a. Potrjuje, da so zgoraj opredeljeni predmeti izdani v skladu z:		☐ 14a. ☐ Sprostitev v uporabo po 145.A.50 ☐ Drug podpis, naveden v rubriki 12 Potrjuje se, da – razen če ni v rubriki 12 določeno drugače – je bilo delo, navedeno v rubriki 11 in opisano v rubriki 12, opravljeno v skladu z delom 145 in da se v zvezi s tem delom elementi štejejo za ustrezne za sprostitev v uporabo.			
13b. Podpis pooblaščen osebe		13c. Številka odobritve/dovoljenja		☐ 14b. Podpis pooblaščen osebe ☐ 14c. Referenčna številka dovoljenja/odobritve	
13d. Ime		13e. Datum (dd/mm/llll)		☐ 14d. Ime ☐ 14e. Datum (dd/mm/llll)	
ODGOVORNOSTI UPORABNIKA/OSEBE, KI IZVAJA VGRADNJO					
Tto dovoljenje še ne pomeni samodejnega pooblastila za vgradnjo delov.					
Če uporabnik/oseba, ki izvaja vgradnjo, dela v skladu s predpisi organa za plovnost, ki ni isti kakor organ za plovnost, opredeljen v rubriki 1, je bistveno, da uporabnik/oseba, ki izvaja vgradnjo, zagotovi, da njegov/njen organ za plovnost odobri elemente, ki jih je potrdil organ za plovnost, opredeljen v rubriki 1.					
Izjavi v rubrikah 13a in 14a nista dovoljenji za vgradnjo. V vsch primerih mora dokumentacija o vzdrževanju zrakoplova vsebovati dovoljenje za vgradnjo, ki ga uporabnik/oseba, ki vgrajuje, izda v skladu z nacionalnimi predpisi, preden lahko zrakoplov uporablja za letenje.					

Obrazec EASA 1 – 21 2 izdaja.

▼ B**Navodila za uporabo obrazca EASA 1****▼ M12**

Ta navodila se nanašajo samo na uporabo obrazcev EASA 1 za namene proizvodnje. Opozoriti je treba na Dodatek II k Prilogi I (del M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, ki zajema uporabo obrazca EASA 1 za namene vzdrževanja.

1. NAMEN IN UPORABA
 - 1.1 Osnovni namen dovoljenja je podati izjavo o plovnosti novih letalskih proizvodov, delov in naprav (v nadaljnjem besedilu: elementi).
 - 1.2 Med dovoljenjem in elementi je treba vzpostaviti povezavo. Izdajatelj mora ohraniti dovoljenje v obliki, ki omogoča preverjanje izvornih podatkov.
 - 1.3 Dovoljenje sprejemajo številni organi za plovnost, vendar je to lahko odvisno od obstoja dvostranskih sporazumov in/ali politike organov za plovnost.
 - 1.4 Dovoljenje ni dobavnica ali spremnica.
 - 1.5 Zrakoplovi se ne sproščajo z uporabo dovoljenja.
 - 1.6 Dovoljenje ni odobritev za vgradnjo elementa v določen zrakoplov, motor ali propeler, temveč končnemu uporabniku samo pomaga opredeliti njegov status odobritve plovnosti.
 - 1.7 Na istem dovoljenju ni dovoljeno združevati elementov, sproščenih za namene proizvodnje, in elementov, sproščenih za namene vzdrževanja.
 - 1.8 Na istem dovoljenju ni dovoljeno združevati elementov, potrjenih v skladu z „odobrenimi podatki“ in „neodobrenimi podatki“.
2. SPLOŠNA OBLIKA
 - 2.1 Dovoljenje mora biti v skladu s priloženim obrazcem, vključno s številčenjem in položajem posameznih rubrik. Lahko pa se razlikujejo velikosti posameznih rubrik, da ustrezajo posameznim vlogam, vendar pa ne v taki meri, da bi dovoljenje postalo neprepoznavno.
 - 2.2 Dovoljenje mora biti v „ležečem“ formatu, celotna velikost pa se lahko bistveno poveča ali zmanjša, če ostaja dovoljenje prepoznavno in čitljivo. Če ste v dvomih, se obrnite na pristojni organ.
 - 2.3 Izjava o odgovornosti uporabnika/osebe, ki izvaja vgradnjo, je lahko navedena na kateri koli strani obrazca.
 - 2.4 Vsi vpisi morajo biti jasni in razločni, da so lahko berljivi.
 - 2.5 Dovoljenje je lahko vnaprej natisnjeno ali oblikovano z računalnikom, vendar pa mora biti v obeh primerih izpis vrstic in znakov jasn, razločen in v skladu z opredeljeno obliko.
 - 2.6 Dovoljenje mora biti v angleškem jeziku, če je to primerno, pa tudi v enem ali več drugih jezikih.
 - 2.7 Podrobnosti, ki jih je treba vnesti v dovoljenje, se lahko napišejo s strojem/računalnikom ali ročno z velikimi tiskanimi črkami in morajo biti lahko čitljive.

▼ M12

- 2.8 Zaradi jasnosti je treba uporabljati čim manj kratic.
- 2.9 Prostor, ki ostane na zadnji strani dovoljenja, lahko izdajatelj uporabi za dodatne informacije, vendar pa ne sme vključiti nobene izjave o potrditvi. Na morebitno uporabo zadnje strani dovoljenja je treba opozoriti v ustrezni rubriki na sprednji strani dovoljenja.
3. KOPIJE
- 3.1 Glede števila kopij dovoljenja, ki se pošljejo stranki ali jih obdrži izdajatelj, ni nobenih omejitev.
4. NAPAKE V DOVOLJENJU
- 4.1 Če končni uporabnik ugotovi, da so v dovoljenju napake, mora o njih pisno obvestiti izdajatelja. Če lahko izdajatelj napake preveri in popravi, lahko izda novo dovoljenje.
- 4.2 Novo dovoljenje mora imeti novo referenčno številko, podpis in datum.
- 4.3 Prošnji za novo dovoljenje se lahko ugoti, ne da bi bilo treba vnovič preveriti stanje elementov. Novo dovoljenje ni izjava o trenutnem stanju, v rubriki 12 pa se mora sklicevati na prejšnje dovoljenje z naslednjo izjavo: „To dovoljenje popravlja napako(-e) v rubriki(-ah) [vnesite popravljeno(-e) rubriko(-e)] dovoljenja [vnesite prvotno referenčno številko] z dne [vnesite datum prvotne izdaje] in ne zajema skladnosti/stanja/sprostitev v uporabo.“ Obe dovoljenji je treba hraniti tako dolgo, kot se zahteva za prvo dovoljenje.

5. IZDAJATELJEVO IZPOLNJEVANJE DOVOLJENJA

<i>Rubrika 1</i>	Pristojni organ za odobritev/Država
	Navedite naziv in državo organa, pristojnega za izdajo tega dovoljenja. Če je pristojni organ agencija, je treba navesti samo „EASA“.
<i>Rubrika 2</i>	Glava obrazca EASA 1
	„DOVOLJENJE ZA SPROSTITVE V UPORABO OBRAZEC EASA 1“
<i>Rubrika 3</i>	Referenčna številka obrazca
	Vnesite enotno številko, določeno s sistemom/postopkom številčenja, ki ga uporablja organizacija iz rubrike 4; to lahko vključuje črkovne/numerične znake.
<i>Rubrika 4</i>	Naziv in naslov organizacije
	Vnesite celotni naziv in naslov proizvodne organizacije (glej obrazec EASA 55, list A) ali fizične ali pravne osebe, ki sprošča element(-e), zajet(-e) v tem dovoljenju. Logotipi itd. organizacije so dovoljeni, če je zanje v rubriki dovolj prostora.
<i>Rubrika 5</i>	Delovni nalog/Pogodba/Račun
	Za lažjo sledljivost elementa(-ov) z vidika kupca vnesite številko delovnega naloga, številko pogodbe, številko računa ali podobno referenčno številko.

▼ **M12**

<i>Rubrika 6</i>	<p>Postavka</p> <p>Vpišite številke vrstičnih postavk, če je vrstičnih postavk več. Ta rubrika omogoča lažje navzkrižno sklicvanje na Opombe v rubriki 12.</p>
<i>Rubrika 7</i>	<p>Opis</p> <p>Vpišite ime ali opis elementa. Prednostno je treba uporabiti izraz iz navodil za stalno plovnost ali podatkov za vzdrževanje (npr. ilustriranega kataloga delov, priročnika za vzdrževanje zrakoplovov, servisnega biltena, priročnika za vzdrževanje komponent).</p>
<i>Rubrika 8</i>	<p>Številka dela</p> <p>Vpišite številko dela, kot je navedena na elementu ali listku/embalaži. Pri motorju ali propelerju se lahko uporabi oznaka tipa.</p>
<i>Rubrika 9</i>	<p>Količina</p> <p>Navedite količino elementov.</p>
<i>Rubrika 10</i>	<p>Serijska številka</p> <p>Če predpisi določajo, da mora imeti element serijsko številko, jo vnesite v to rubriko. Vnese se lahko tudi katera koli druga serijska številka, ki ni določena s predpisi. Če na predmetu ni serijske številke, vpišite „N/A“.</p>
<i>Rubrika 11</i>	<p>Status/Delo</p> <p>Vnesite „PROTOTIP“ ali „NOV“.</p> <p>Vnesite „PROTOTIP“ za:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) proizvodnjo novega elementa v skladu z neodobrenimi projektnimi podatki; (ii) proizvodnjo novega elementa v skladu s projektnimi podatki, v zvezi s katerimi izjavitelj še ni podal izjave v skladu s poddelom C, F ali N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light); (iii) ponovno izdajo potrdila s strani organizacije iz rubrike 4 prejšnjega potrdila po spremembi elementa ali njegovem popravilu pred začetkom uporabe (npr. po vključitvi spremembe projekta, odpravi napake, inšpekcijskem pregledu, testiranju ali podaljšanju življenjske dobe). V rubriko 12 je treba vnesti podrobnosti o originalni sprostitvi in spremembi ali popravilu; <p>vnesite „NOV“ za:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) proizvodnjo novega elementa v skladu z odobrenimi projektnimi podatki; (ii) proizvodnjo novega elementa v skladu s projektnimi podatki, v zvezi s katerimi je izjavitelj podal izjavo v skladu s poddelom C, F ali N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light);

▼ **M12**

- (iii) ponovno izdajo potrdila s strani organizacije iz rubrike 4 prejšnjega potrdila po spremembi elementa ali njegovem popravilu pred začetkom uporabe (npr. po vključitvi spremembe projekta, odpravi napake, inšpekcijskem pregledu, testiranju ali podaljšanju življenjske dobe). V rubriko 12 je treba vnesti podrobnosti o originalni sprostitvi in spremembi ali popravilu;
- (iv) ponovno izdajo potrdila s strani proizvajalca ali organizacije iz rubrike 4 prejšnjega potrdila pri spremembi elementov iz „prototipov“ (skladnost samo z neodobrenimi podatki) v „nove“ (skladnost z odobrenimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje), po odobritvi ustreznih projektnih podatkov, če se projektni podatki niso spremenili.

Za potrjene proizvode je treba v rubriko 12 vnesti naslednjo izjavo:

„PONOVNA IZDAJA POTRDILA ZA SPREMEMBO ELEMENTOV IZ ‚PROTOTIPOV‘ V ‚NOVE‘: TA DOKUMENT POTRJUJE ODOBRITEV PROJEKTHNIH PODATKOV [VNESI ŠTEVILKO CERTIFIKATA TIPA/ DODATNEGA CERTIFIKATA TIPA, RAVEN POPRAVKA] Z DNE [VNESI DATUM, ČE JE TO NUJNO ZA OPREDELITEV STATUSA POPRAVKA], NA PODLAGI KATERIH JE (SO) BIL(-I) TA(-I) ELEMENTI(-I) PROIZVEDEN(-I).“

V rubriki 13a je treba označiti okence „odobrenimi projektnimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje“.

Za zrakoplove, za katere se poda izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), je treba v rubriko 12 vnesti naslednjo izjavo:

„PONOVNA IZDAJA POTRDILA ZA SPREMEMBO ELEMENTOV IZ ‚PROTOTIPOV‘ V ‚NOVE‘: TA DOKUMENT POTRJUJE IZJAVO O PROJEKTHNIH PODATKIH [VNESI ŠTEVILKO IZJAVE/ RAVEN POPRAVKA] Z DNE [VNESI DATUM, ČE JE TO NUJNO ZA OPREDELITEV STATUSA POPRAVKA], NA PODLAGI KATERIH JE (SO) BIL(-I) TA(-I) ELEMENTI(-I) PROIZVEDEN(-I).“;

- (v) pregled predhodno sproščenega novega elementa pred začetkom uporabe v skladu s standardom, posebej opredeljenim za kupca, ali specifikacijo (v rubriko 12 je treba vnesti podrobnosti o tem in podrobnosti o prvotni sprostitvi) ali za določitev plovnosti (v rubriko 12 je treba vnesti razlago osnove za sprostitev in podrobnosti o prvotni sprostitvi).

▼ **M12***Rubrika 12*

Opombe

Opišite delo, opredeljeno v rubriki 11, bodisi neposredno bodisi s sklicevanjem na dokazilno dokumentacijo, ki jo uporabnik ali oseba, ki izvaja vgradnjo, potrebuje za opredelitev plovnosti elementa(-ov), povezanega(-ih) z delom, za katero se izdaja potrdilo. Po potrebi se lahko uporabi poseben list, sklic nanj pa se navede na obrazcu EASA 1. V vsaki izjavi je treba jasno navesti, na kateri(-e) element(-e) iz rubrike 6 se nanaša. Če ni nobene izjave, se vpiše „Nič“.

V rubriki 12 obrazložite sprostitev na podlagi neodobrenih projektnih podatkov (npr. v fazi pridobivanja certifikata tipa, samo za testiranje, v fazi odobritve podatkov).

Če je bil element proizveden v skladu s projektnimi podatki, v zvezi s katerimi izjavitelj še ni podal izjave v skladu s poddelom C, F ali N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), se v rubriko 12 vključi naslednja izjava:

„V FAZI PODAJANJA IZJAVE O SKLADNOSTI PROJEKTA V SKLADU S PODDELOM C, F ALI N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light)“.

Če je bil element izdelan v skladu s projektnimi podatki, v zvezi s katerimi je izjavitelj podal izjavo v skladu s poddelom C, F ali N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), se v rubriko 12 vključi naslednja izjava:

„PROIZVEDENO V SKLADU S PROJEKTNIMI PODATKI IZ IZJAVE O SKLADNOSTI PROJEKTA V SKLADU S PODDELOM C, F ALI N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light)“.

Če podatke tiskate z elektronskega obrazca EASA 1, vse neustrezne podatke iz drugih rubrik vnesite v to rubriko.

Rubrika 13a

Označite samo eno od dveh okenc:

1. označite okence „odobrenimi projektnimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje“, če je (so) bil(-i) element(-i) proizveden(-i) z uporabo odobrenih projektnih podatkov in če je bilo ugotovljeno, da je (so) varen(-ni) za obratovanje;
2. označite okence „neodobrenimi projektnimi podatki iz rubrike 12“, če je (so) bil(-i) element(-i) proizveden(-i) z uporabo neodobrenih projektnih podatkov.

To okence se označi tudi, če je element proizveden v skladu s projektnimi podatki, v zvezi s katerimi je bila podana izjava v skladu s poddelom C, F in N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light).

Opredelite podatke iz rubrike 12 (npr. v fazi pridobivanja certifikata tipa, samo za testiranje, v fazi odobritve podatkov, skladnost s projektnimi podatki iz izjave o skladnosti projekta v skladu s poddelom C, F ali N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light)).

▼ **M12**

Na istem dovoljenju ni dovoljeno združevati elementov, sproščenih na podlagi odobrenih in neodobrenih projektnih podatkov.

Rubrika 13b Podpis pooblaščenice osebe

V ta razdelek se vnese podpis pooblaščenice osebe. To rubriko lahko podpišejo samo osebe, ki so posebej pooblaščenice v skladu s pravili in politikami pristojnega organa. Za lažjo prepoznavnost se lahko doda enotna identifikacijska številka pooblaščenice osebe.

Rubrika 13c Številka odobritve/dovoljenja

Vnesite številko/referenco odobritve/dovoljenja. To številko ali referenco izda pristojni organ za odobreno proizvodno organizacijo ali proizvodno organizacijo, za katero je bila podana izjava (za dele, proizvedene v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light)). Če je organizacija proizvedla del, ki je v skladu s projektnimi podatki, v zvezi s katerimi je izjavitelj podal izjavo v skladu s poddelom C, F ali N oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), in organizacija ni odobrena ali za njo ni podana izjava, mora vpisati naslednjo izjavo:

„PROIZVEDENO V SKLADU S PODDELOM R oddelka A Priloge Ib (del 21 Light)“.

Rubrika 13d Ime

Razločno napišite ime osebe, ki je podpisala rubriko 13b.

Rubrika 13e Datum

Vpišite datum podpisa v rubriki 13b, pri čemer mora biti datum v obliki dd/mm/llll (dan z dvema števčkama / prve tri črke meseca / letnica s štirimi števčkami).

Rubrike 14a–14e Splošne zahteve za rubrike 14a–14e

Se ne uporablja za sprostitev za namene proizvodnje. Osenčite, potemnite ali kako drugače označite, da preprečite nepravilno ali nedovoljeno uporabo.

Odgovornosti uporabnika/osebe, ki izvaja vgradnjo

Na dovoljenje dodajte naslednjo izjavo, s katero končnim uporabnikom sporočate, da niso razrešeni odgovornosti, ki jih imajo v zvezi z vgradnjo in uporabo elementov, ki jih spremlja obrazec:

„TO DOVOLJENJE NI POOBLASTILO ZA VGRADNJO.

ČE UPORABNIK/OSEBA, KI IZVAJA VGRADNJO, DELA V SKLADU S PREDPISI ORGANA ZA PLOVNOST, KI NI ISTI KAKOR ORGAN ZA PLOVNOST IZ RUBRIKE 1, MORA UPORABNIK/OSEBA, KI IZVAJA VGRADNJO, NUJNO ZAGOTOVITI, DA NJEGOV/NJEN ORGAN ZA PLOVNOST ODOBRI ELEMENTE, KI JIH JE POTRDIL ORGAN ZA PLOVNOST IZ RUBRIKE 1.

▼ **M12**

IZJAVI V RUBRIKAH 13A IN 14A NISTA DOVOLJENJI ZA VGRADNJO. V VSEH PRIMERIH MORA DOKUMENTACIJA O VZDRŽEVANJU ZRAKOPLOVA VSEBOVATI DOVOLJENJE ZA VGRADNJO, KI GA UPORABNIK/OSEBA, KI IZVAJA VGRADNJO, IZDA V SKLADU Z NACIONALNIMI PREDPISI, PREDEN SE LAHKO ZRAKOPLOV UPORABLJA ZA LETENJE.“

▼ **M6**

Dodatek II

Certifikat pregleda plovnosti – obrazec EASA 15a

[DRŽAVA ČLANICA]	
Država članica Evropske unije (*)	
CERTIFIKAT PREGLEDA PLOVNOSTI (CPP)	
Sklic na CPP:	
V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE] potrjuje, da naslednji zrakoplov:	
Proizvajalec zrakoplova:	
Oznaka proizvajalca:	
Registracija zrakoplova:	
Serijska številka zrakoplova:	
v času pregleda velja za plovnega.	
Datum izdaje:	Datum poteka veljavnosti:
Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum izdaje (**):	
Podpis:	Št. pooblastila:
Prvo podaljšanje: zrakoplov je bil v zadnjem letu v nadzorovanem okolju v skladu s točko M.A.901 Priloge I (delom M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014. Zrakoplov v času izdaje tega certifikata velja za plovnega.	
Datum izdaje:	Datum poteka veljavnosti:
Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum izdaje (**):	
Podpis:	Št. dovoljenja:
Ime podjetja:	Sklic na odobritev:
Drugo podaljšanje: zrakoplov je bil v zadnjem letu v nadzorovanem okolju v skladu s točko M.A.901 Priloge I (delom M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014. Zrakoplov v času izdaje tega certifikata velja za plovnega.	
Datum izdaje:	Datum poteka veljavnosti:
Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum izdaje (**):	
Podpis:	Št. dovoljenja:
Ime podjetja:	Sklic na odobritev:

Obrazec EASA 15a, 5. izdaja.

(*) Črtati za države, ki niso članice EU.

(**) Razen za zračne ladje.

▼ M7**Certifikat pregleda plovnosti – obrazec EASA 15c**

OPOMBA: osebe in organizacije, ki opravljajo pregled plovnosti hkrati z letnim inšpekcijskim pregledom ali pregledom vsakih 100 ur, lahko uporabijo hrbtno stran tega obrazca za izdajo potrdila o sprostitvi v uporabo iz točke ML.A.801, ki ustreza letnemu pregledu ali pregledu vsakih 100 ur.

CERTIFIKAT PREGLEDA PLOVNOSTI (CPP) (za zrakoplove, ki so skladni z delom ML)

Sklic na PPP:

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta:

[IME PRISTOJNEGA ORGANA] (**)

potrjuje:

..... da je opravil(-a) pregled plovnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 1321/2014 na naslednjem zrakoplovu:

[ali]

..... naslednjem novem zrakoplovu:

Proizvajalec zrakoplova: Oznaka proizvajalca:

Registracija zrakoplova: Serijska številka zrakoplova:

(in da ta zrakoplov) v času pregleda velja za plovnega.

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja (če je ustrezno):

[ALI]

[IME ODOBRENE ORGANIZACIJE, NASLOV IN SKLIC NA ODOBRITEV] (**)

[ali]

[POLNO IME POTRREDITVENEGA OSEBJA IN ŠTEVILKA LICENCE IZ DELA 66 (ALI ENAKOVREDNO NACIONALNO SPRIČEVALO)] (**)

potrjuje, da je opravil(-a) pregled plovnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 1321/2014 na naslednjem zrakoplovu:

Proizvajalec zrakoplova: Oznaka proizvajalca:

Registracija zrakoplova: Serijska številka zrakoplova:

(in da ta zrakoplov) v času pregleda velja za plovnega.

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja (če je ustrezno):

Prvo podaljšanje: zrakoplov izpolnjuje pogoje iz točke ML.A.901(c) Priloge Vb (dela ML).

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja:

Ime podjetja: Sklic na odobritev:

Drugo podaljšanje: zrakoplov izpolnjuje pogoje iz točke ML.A.901(c) Priloge Vb (dela ML).

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja:

Ime podjetja: Sklic na odobritev:

▼ M7

(*) Razen za balone in zračne ladje.

(**) Izdajatelj obrazec lahko prilagodi svojim potrebam tako, da črta ime, potrditveno izjavo, sklic na zadevni zrakoplov in podatke o izdaji, ki niso pomembni za njegovo uporabo.

Obrazec EASA 15c, 4. izdaja.

Dodatek III

LOGOTIP pristojnega organa	DOVOLJENJE ZA LETENJE
(*)	
<p>To dovoljenje za letenje je bilo izdano v skladu s členom 5(4)(a) Uredbe (ES) št. 216/2008 in potrjuje, da zrakoplov zagotavlja varno letenje za predvidene namene v spodaj navedenih pogojih ter je veljavno v vseh državah članicah.</p> <p>To dovoljenje je prav tako veljavno za lete v in znotraj držav, ki niso članice, pod pogojem, da je pridobljeno ločeno soglasje s strani pristojnih organov teh držav.</p>	1. Državljanstvo in registracijske oznake:
2. Proizvajalec/tip zrakoplova:	3. Serijska številka:
4. Dovoljenje pokriva: <i>[namen v skladu z 21A.701(a)]</i>	
5. Nosilec: <i>[v primeru dovoljenja za letenje, izdanega za namene 21A.701(a)(15), se to besedilo glasi: „registriran lastnik“]</i>	
6. Pogoji/Opombe:	
7. Obdobje veljavnosti:	
8. Kraj in datum izdaje:	9. Podpis predstavnika pristojnega organa:

Obrazec EASA 20a

(*) Za uporabo v državi registracije.

Dodatek IV

Država članica pristojnega organa, ki je izdal odobritev organizacije, v skladu s katero je bilo izdano dovoljenje za letenje; ali

„EASA“ kadar odobritev izda EASA.

DOVOLJENJE ZA LETENJE

Naziv in naslov organizacije ki je izdala dovoljenje za letenje	(*)
To dovoljenje za letenje je bilo izdano v skladu s členom 5(4)(a) Uredbe (ES) št. 216/2008 in potrjuje, da zrakoplov zagotavlja varno letenje za predvidene namene in v spodaj navedenih pogojih ter je veljavno v vseh državah članicah. To dovoljenje je prav tako veljavno za lete v in znotraj držav, ki niso članice, pod pogojem, da je pridobljeno ločeno soglasje s stani pristojnih organov teh držav.	1. Državljanstvo in registracijske oznake:
2. Proizvajalec/tip letala:	3. Serijska številka:
4. Dovoljenje pokriva: <i>[namen v skladu z 21A.701(a)]</i>	
5. Nosilec: <i>[Organizacije, ki je izdala dovoljenje za letenje]</i>	
6. Pogoji/Opombe:	
7. Obdobje veljavnosti:	
8. Kraj in datum izdaje:	9. Podpis pooblaščenih oseb: Ime: Referenčna št. potrdila:

Obrazec EASA 20b

(*) Za uporabo nosilca potrdila organizacije.

Dodatek V

Spričevalo o plovnosti z omejitvami – obrazec EASA 24

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

(¹)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	(²)
1. Državljanstvo in registrske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
5. To spričevalo o plovnosti je izdano v skladu s (³) [Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944] in členom 5(4)(b) Uredbe (ES) št. 216/2008 za zgoraj navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi omejitvami glede obratovanja. Poleg zgoraj navedenih se uporabljajo še naslednje omejitve: (⁴) (⁵) [V mednarodnem zračnem prometu se zrakoplov lahko uporablja ne glede na zgornje omejitve.]		
Datum izdaje:		Podpis:
6. To spričevalo o plovnosti z omejitvami je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče. Temu spričevalu se priloži veljavno potrdilo o pregledu plovnosti.		

Obrazec EASA 24 – 2. izdaja.

To spričevalo je na krovu med vsemi poleti.(¹) Izpolni država registracije.(²) Izpolni država registracije.(³) Neustrezno črtati.(⁴) Izpolni država registracije.(⁵) Neustrezno črtati.

Dodatek VI

Spričevalo o plovnosti – obrazec EASA 25

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI

(¹)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	(²)
1. Državljanstvo in registrske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
5. To spričevalo o plovnosti je izdano v skladu s Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944 in členom 5(2)(c) Uredbe (ES) št. 216/2008 za navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi omejitvami glede obratovanja. Omejitve/opomba: (³) Datum izdaje: Podpis:		
6. To spričevalo o plovnosti je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče. Temu spričevalu se priloži veljavno potrdilo o pregledu plovnosti.		

Obrazec EASA 25 – 2. izdaja.

To spričevalo je na krovu med vsemi poleti.⁽¹⁾ Izpolni država registracije.⁽²⁾ Izpolni država registracije.⁽³⁾ Izpolni država registracije.

Dodatek VII

Izpolni država registracije	1. Država registracije		3. Številka dokumenta	
2. SPRIČEVALO O HRUPU				
4. Registracijske oznake:	5. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova:		6. Serijska številka zrakoplova:	
7. Motor		8. Propeler (*)		
9. Skupna vzletna masa(kg):	10. Skupna pristajalna masa (kg): (*)		11. Standard za certifikacijo hrupa:	
12. Dodatne spremembe, izvršene zaradi skladnosti z veljavnimi standardi za izdajo spričevala o hrupu:				
13. Bočna raven hrupa/raven hrupa pri polni moči: (*)	14. Raven hrupa med priletom: (*)	15. Raven hrupa med preletom (točke) pri vzletu: (*)	16. Raven hrupa med preletom (točke) na ruti: (*)	17. Raven hrupa pri vzletu: (*)
Opombe:				
18. To spričevalo o hrupu je izdano v skladu s Prilogo 16, Zvezek 1 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. dec. 1944 in Uredbo (ES) št. 216/2008, člen 6, za zgoraj naveden zrakoplov, za katerega se šteje, da je v skladu z zgornjim standardom za hrup, če se vzdržuje in z njim upravlja v skladu z ustreznimi zahtevami in omejitvami glede obratovanja.				
19. Datum izdaje: 20. Podpis:				

Obrazec EASA 45

(*) Odvisno od standarda za certifikacijo hrupa lahko te rubrike ostanejo prazne.

▼ **M9**

Dodatek VIII

Izjava o skladnosti zrakoplova – obrazec EASA 52

IZJAVA O SKLADNOSTI ZRAKOPLOVA		
1. Država proizvodnje	2. [DRŽAVA ČLANICA] ⁽¹⁾ Članica Evropske unije ⁽²⁾	3. Ref. št. izjave:
4. Organizacija		
5. Vrsta zrakoplova	6. Ref. št. certifikata tipa:	
7. Registrska ali druga oznaka zrakoplova	8. Identifikacijska številka proizvodne organizacije:	
9. Podrobnosti o motorju/propelerju ⁽³⁾		
10. Spremembe in/ali servisni bilteni ⁽³⁾		
11. Plovnostne zahteve		
12. Koncesije		
13. Izjeme, oprostitev ali odstopanja ⁽³⁾		
14. Opombe		
15. Spričevalo o plovnosti		
16. Dodatne zahteve		
17. Izjava o skladnosti Potrjuje se, da je ta zrakoplov v celoti skladen s projektom s certifikatom tipa in postavkami v rubrikah 9, 10, 11, 12 in 13. Zrakoplov je v stanju, varnem za obratovanje. Zrakoplov je zadovoljivo preстал testiranje med poletom.		
18. Podpis	19. Ime	20. Datum (d/m/l)
21. Referenčna številka odobritve proizvodne organizacije		

Obrazec EASA 52 – 3. izdaja

⁽¹⁾ Ali agencija EASA, če je ta agencija pristojni organ.

⁽²⁾ Črtati za države, ki niso članice EU, ali za agencijo EASA.

⁽³⁾ Neustrezno črtati.

▼ M9**Navodila za uporabo Izjave o skladnosti zrakoplova – obrazec EASA 52**

1. NAMEN IN PODROČJE UPORABE
 - 1.1 Uporaba izjave o skladnosti zrakoplova, ki jo izda proizvodna organizacija v skladu z delom 21, oddelek A, poddel F, je opisana v točki 21.A.130 in v povezanih sprejemljivih načinih usklajevanja.
 - 1.2 Namen izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52), izdane v skladu z delom 21, oddelek A, poddel G, je omogočiti nosilcu ustreznega potrdila o odobritvi proizvodne organizacije, da pri pristojnem organu države članice registracije uveljavi pravico do pridobitve posameznega spričevala o plovnosti in na zahtevo tudi spričevala o hrupu.
2. SPLOŠNO
 - 2.1 Izjava o skladnosti mora ustrezati vzorcu, vključno s številčenjem in položajem posameznih rubrik. Lahko pa se razlikuje velikost posameznih rubrik, da ustrezajo posameznim vlogam, vendar ne v taki meri, da bi izjava o skladnosti postala neprepoznavna. Če ste v dvomih, se obrnite na pristojni organ.
 - 2.2 Izjava o skladnosti je lahko vnaprej natisnjena ali računalniško izdelana, vendar pa mora biti v obeh primerih izpis vrstic in znakov jasen in čitljiv. Dovoljeno je vnaprej natisnjeno besedilo v skladu s priloženim vzorcem, niso pa dovoljene nobene druge izjave o potrditvi.
 - 2.3 Izjava se izpolni s strojem/računalnikom ali ročno z velikimi tiskanimi črkami, da je lahko berljiva. Sprejemljivo je izpolnjevanje v angleščini in po potrebi v enem ali več uradnih jezikov države članice, ki izdaja izjavo.
 - 2.4 Kopijo izjave in vse priloge, na katere se sklicuje, mora zadržati odobrena proizvodna organizacija.
3. IZDAJATELJEVO IZPOLNJEVANJE IZJAVE O SKLADNOSTI
 - 3.1 Izpolnjene morajo biti vse rubrike, da je dokument veljaven.
 - 3.2 Pristojnemu organu države članice registracije se ne sme izdati izjava o skladnosti, če projekt zrakoplova in vgrajeni proizvodi niso odobreni.
 - 3.3 Če s pristojnim organom ni drugače dogovorjeno, se je za informacije, ki jih je treba vpisati v rubrike 9, 10, 11, 12, 13 in 14, možno sklicevati na posebej naštete dokumente, ki jih arhivira proizvodna organizacija.
 - 3.4 Namen izjave o skladnosti ni vključiti tiste elemente opreme, za katere se lahko zahteva, da so vgrajeni, da bi bili izpolnjeni veljavni predpisi glede obratovanja. Vendar pa so lahko nekateri od teh posameznih elementov vključeni v rubriko 10 ali v odobreni projekt tipa. Operatorji so torej opozorjeni, da so sami odgovorni zagotoviti skladnost z veljavnimi operativnimi predpisi za svoje obratovanje.

▼ M9

- Rubrika 1* Vpisati ime države proizvodnje.
- Rubrika 2* Pristojni organ, ki v okviru svojega pooblastila izda izjavo o skladnosti.
- Rubrika 3* V to rubriko se mora vnaprej natisniti enkratna serijska številka zaradi kontrole in sledljivosti izjave. To ne velja v primeru računalniško ustvarjenega dokumenta: številke ni treba vnaprej natisniti, če je računalnik programiran tako, da ustvari in natisne edinstveno številko.
- Rubrika 4* Polno ime in naslov lokacije organizacije, ki izda izjavo. Ta rubrika se lahko vnaprej natisne. Logotipi ipd. so dovoljeni, če je zanje v rubriki dovolj prostora.
- Rubrika 5* Tip zrakoplova v celoti, kakor je določen v certifikatu tipa in na pripadajočem listu podatkov.
- Rubrika 6* Referenčne številke in podatki o izdaji certifikata tipa za zadevni zrakoplov.
- Rubrika 7* Če je zrakoplov registriran, potem je ta oznaka registrska oznaka. Če zrakoplov ni registriran, potem se tu vpiše oznaka, ki jo prizna pristojni organ države članice in po potrebi pristojni organ tretje države.
- Rubrika 8* Identifikacijska oznaka, ki jo določi proizvodna organizacija zaradi kontrole in sledljivosti ter podpore v zvezi s proizvodom. Ta se včasih imenuje „serijska številka proizvodne organizacije“ ali „številka proizvajalca“.
- Rubrika 9* Tip motorja in tip(-i) propelerja v celoti, kakor je določeno v ustreznem certifikatu tipa in na pripadajočem listu podatkov. Navesti je treba tudi njihovo identifikacijsko številko proizvodne organizacije in povezano lokacijo.
- Rubrika 10* Odobrene spremembe projekta za zrakoplov.
- Rubrika 11* Seznam vseh veljavnih plovnostnih zahtev (ali enakovrednih dokumentov) in izjava o skladnosti z opisom načina usklajevanja za zadevni posamezni zrakoplov, vključno s proizvodi in vgrajenimi deli, napravami in opremo. Prikazati je treba morebitne roke za prihodnjo izpolnitev zahtev.
- Rubrika 12* Odobreno nenamerno odstopanje od odobrenega projekta tipa, ki se včasih imenuje „koncesija“, „odstopanje“ ali „neskladnost“.
- Rubrika 13* Vključene so lahko samo dogovorjene izjeme, oprostitev ali odstopanja.
- Rubrika 14* Opombe. Vse izjave, informacije, posebni podatki ali omejitve, ki lahko vplivajo na plovnost zadevnega zrakoplova. Če takih informacij ali podatkov ni, vpišite „JIH NI“.
- Rubrika 15* Vpišite „spričevalo o plovnosti“ oziroma „spričevalo o plovnosti z omejitvami“.
- Rubrika 16* V tej rubriki je treba zabeležiti dodatne zahteve, na primer tiste, ki jih sporoči država uvoznica.

▼ M9

Rubrika 17 Izjava o skladnosti je veljavna, če so izpolnjene vse rubrike na obrazcu. Nosilec potrdila o odobritvi proizvodne organizacije mora hraniti v arhivu kopijo poročila o testnem letu, skupaj z vsemi zabeleženimi podrobnostmi o napakah in popravilih. Ustrezno certifikacijsko osebje in član letalske posadke, na primer testni pilot ali inženir za testne lete, morajo podpisati poročilo kot zadovoljivo. Opravljeni testni leti so leti, opredeljeni na podlagi kontrole elementa upravljanja kakovosti v proizvodnem sistemu, kot je določeno v točki 21.A.139, zlasti točki 21.A.139(d)(1)(vi), da se zagotovita skladnost zrakoplova z veljavnimi projektnimi podatki in njegova varnost za obratovanje.

Nosilec potrdila o odobritvi proizvodne organizacije mora hraniti v arhivu seznam elementov, ki so bili predloženi (ali dani na voljo) za izpolnitev vidikov te izjave, ki se nanašajo na varno obratovanje zrakoplova.

Rubrika 18 Izjavo o skladnosti lahko podpiše oseba, ki jo za to pooblasti nosilec odobritve proizvodne organizacije v skladu s točko 21.A.145(d). Žig se ne sme uporabiti za podpis.

Rubrika 19 Ime podpisnika izjave je treba natičkati ali čitljivo napisati s tiskanimi črkami.

Rubrika 20 Navesti je treba datum podpisa izjave o skladnosti.

Rubrika 21 Navesti je treba referenčno številko odobritve, ki jo izda pristojni organ.

▼ B*Dodatek IX*

DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO
[IME ODOBRENE PROIZVODNE ORGANIZACIJE]
Referenčna številka potrdila proizvodne organizacije
Dovoljenje za sprostitev v uporabo v skladu z 21A.163(d).
Zrakoplov: Tip: Proizvajalčeva št./Registracija:
je vzdrževan, kakor je opredeljeno v delovnem nalogu:
Jednat opis opravljenega dela:
Potrjuje se , da so bila navedena dela izvršena v skladu z 21A.163(d) in da se zrakoplov v zvezi s temi deli šteje za pripravljenega za sprostitev v uporabo in je v stanju, ki zagotavlja varno delovanje.
Oseba, ki izdaja dovoljenje (ime):
(podpis):
Kraj:
Datum: (dan, mesec, leto)

Obrazec EASA 53

▼B

DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO – OBRAZEC EASA 53

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE

Rubrika JEDRNAT OPIS OPRAVLJENJEGA DELA v OBRAZCU EASA 53 mora vključevati sklic na odobrene podatke, uporabljene za izvedbo del.

Rubrika KRAJ v OBRAZCU EASA 53 se nanaša na kraj, v katerem je bilo opravljeno vzdrževanje, in ne na lokacijo objektov organizacije (če sta različna).

▼ **M9***Dodatek X***Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije – obrazec EASA 55**

Potrdila o odobritvi proizvodne organizacije iz poddela G Priloge I (del 21)

[DRŽAVA ČLANICA] ⁽¹⁾
Članica Evropske unije ⁽²⁾
POTRDILO O ODOBRTVI PROIZVODNE ORGANIZACIJE
Sklic: [KODA DRŽAVE ČLANICE ⁽¹⁾].21G.XXXX
V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbo Komisije (EU) št. 748/2012, ki sta trenutno v veljavi, in ob upoštevanju spodaj navedenih pogojev [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE] potrjuje, da je podjetje:
[NAZIV IN NASLOV PODJETJA]
kot proizvodna organizacija v skladu s Prilogo I (del 21), oddelek A, k Uredbi (EU) št. 748/2012 odobreno za proizvodnjo proizvodov, delov in naprav, navedenih na priloženem seznamu odobritev, in za izdajo povezanih pričeval/certifikatov s sklicevanjem na navedene akte.
POGOJI:
1. Ta odobritev je omejena s priloženimi pogoji za odobritev.
2. Odobritev je v skladu s postopki, določenimi v predstavitvi proizvodne organizacije.
3. Ta odobritev je veljavna, dokler odobrena proizvodna organizacija izpolnjuje zahteve iz Priloge I (del 21) k Uredbi (EU) št. 748/2012.
4. Če so zgoraj navedeni pogoji izpolnjeni, ta odobritev velja za nedoločen čas, razen če se odobritev predhodno odpove, nadomesti, začasno razveljavi ali prekliče.
Datum prvotne izdaje:
Datum te revizije:
Št. revizije:
Podpis:
Za pristojni organ: [IDENTIFIKACIJA PRISTOJNEGA ORGANA ⁽¹⁾]

Obrazec EASA 55a – 3. izdaja⁽¹⁾ Ali agencija EASA, če je ta agencija pristojni organ.⁽²⁾ Črtati za države, ki niso članice EU.

▼ **M9**

[DRŽAVA ČLANICA] ⁽¹⁾ Članica Evropske unije ⁽²⁾	Pogoji odobritve	PO: [KODA DRŽAVE ČLANICE ⁽¹⁾]. 21G.XXXX
Ta dokument je del odobritve proizvodne organizacije številka [KODA DRŽAVE ČLANICE ⁽¹⁾].21G.XXXX, izdane podjetju: Naziv podjetja:		
Oddelek 1. OBSEG DELA:		
PROIZVODNJA	PROIZVODI/KATEGORIJE	
Za podrobnosti in omejitve glej oddelek xxx Predstavitev proizvodne organizacije.		
Oddelek 2. LOKACIJE:		
Oddelek 3. PRIVILEGIJI:		
Proizvodna organizacija ima v okviru svojih pogojev odobritve in v skladu s postopki Predstavitev proizvodne organizacije pravico do uveljavljanja privilegijev, določenih v točki 21.A.163, ob upoštevanju naslednjih pogojev: <i>[Obdržite samo ustrezno besedilo]</i>		
Pred odobritvijo projekta proizvoda se lahko za namene skladnosti izda obrazec EASA 1.		
Izjava o skladnosti se v primeru neodobrenega zrakoplova lahko ne izda.		
Vzdrževanje je mogoče izvajati, vse dokler je potrebna skladnost s predpisi glede vzdrževanja, v skladu z oddelkom xxx Predstavitev proizvodne organizacije.		
Dovoljenja za letenje se lahko izdajo v skladu z oddelkom yyy Predstavitev proizvodne organizacije.		
Datum prvotne izdaje:	Podpis:	
Datum te revizije:		
Št. revizije:	Za [OPREDELITEV PRISTOJNEGA ORGANA ⁽¹⁾]	

Obrazec EASA 55b – 3. izdaja

⁽¹⁾ Ali agencija EASA, če je ta agencija pristojni organ.

⁽²⁾ Črtati za države, ki niso članice EU.

▼ **M9**

Dodatek XI

Izjava o soglasju za proizvodnjo brez odobritve proizvodne organizacije – obrazec EASA 65

Izjava o soglasju iz poddela F Priloge I (del 21)

[DRŽAVA ČLANICA] ⁽¹⁾		
Članica Evropske unije ⁽²⁾		
IZJAVA O SOGLASJU ZA PROIZVODNJO BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE		
[IME PROSILCA]		
[TRGOVSKO IME (če se razlikuje od imena prosilca)]		
[POPOLN POŠTNI NASLOV PROSILCA]		
Datum (dan, mesec, leto)		
Sklic: [KODA DRŽAVE ČLANICE ⁽²⁾].21F.XXXX		
Spoštovani gospod/Spoštovana gospa [ime prosilca],		
vaš sistem kontrole proizvodnje je bil ovrednoten in ocenjen za skladnega z oddelkom A, poddeloma A in F, Priloge I (del 21) k Uredbi Komisije (EU) št. 748/2012.		
Zato pod pogoji, določenimi spodaj, dovoljujemo, da se skladnost spodaj navedenih proizvodov, delov in naprav dokazuje na podlagi oddelka A, podel F, Priloge I (del 21) k Uredbi (EU) št. 748/2012.		
Število enot	Št. dela	Serijska št.
ZRAKOPLOV		
DELI		
Za to izjavo o soglasju veljajo naslednji pogoji:		
(1) Veljavna je, dokler [naziv podjetja] izpolnjuje pogoje iz oddelka A, poddelov A in F, Priloge I (del 21) k Uredbi (EU) št. 748/2012.		
(2) Zahteva se skladnost s postopki, določenimi v priročniku podjetja [naziv podjetja] ref. št./datum izdaje		
(3) Veljati preneha dne		
(4) Izjavo o skladnosti, ki jo je izdalo podjetje [naziv podjetja] na podlagi točke 21A.130 Uredbe (EU) št. 748/2012, potrdi organ, ki je izdal to izjavo o soglasju po postopku iz navedenega priročnika.		
(5) [Naziv podjetja] nemudoma uradno obvesti organ, ki je izdal to izjavo o soglasju, o vseh spremembah sistema kontrole proizvodnje, ki bi lahko vplivale na inšpekcijske preglede, skladnost ali plovnost proizvodov in delov, naštetih v tej izjavi.		
Za pristojni organ: [OPREDELITEV PRISTOJNEGA ORGANA ⁽¹⁾⁽²⁾]		
Datum in podpis		

Obrazec EASA 65 – 3. izdaja⁽¹⁾ Ali agencija EASA, če je ta agencija pristojni organ.⁽²⁾ Črtati za države, ki niso članice EU.

▼ **M3***Dodatek XII***Kategorije testnih letov in z njimi povezane kvalifikacije posadke za testne lete****A. Splošno**

Ta dodatek določa kvalifikacije, ki jih mora imeti letalska posadka, ki sodeluje pri izvajanju testnih letov zrakoplovov, ki so certificirani ali bodo certificirani v skladu s CS-23 za zrakoplove z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali več, CS-25, CS-27, CS-29 ali enakovrednimi plovnostnimi kodami.

B. Opredelitev pojmov

1. „Inženir za testne lete“ pomeni vsakega inženirja, ki je udeležen pri testnih letih, bodisi na tleh ali v letu.
2. „Vodilni inženir za testne lete“ pomeni inženirja za testne lete, ki je zadolžen za naloge, ki se izvajajo na zrakoplovu, z namenom da bi opravljal testne lete ali ocenjeval pilota pri upravljanju zrakoplova in njegovih sistemov med dejavnostmi testnega leta.
3. „Testni leti“ pomenijo:
 - 3.1 lete za razvojno fazo novega projekta (zrakoplova, pogonskih sistemov, delov in naprav);
 - 3.2 lete za dokaz skladnosti z osnovo za certificiranje ali skladnosti s projektom tipa;
 - 3.3 lete, predvidene za preskušanje novih konceptov projekta, za kar so potrebni nekonvencionalni manevri ali profili, za katere bi bil možen izhod iz že odobrene envelope zrakoplova;
 - 3.4 lete za usposabljanje za testne lete.

C. Kategorije testnih letov

1. *Splošno*

Spodnji opisi se nanašajo na lete, ki jih izvajajo projektivne in proizvodne organizacije na podlagi Priloge I (dela 21).
2. *Področje uporabe*

Če je v test vključen več kot en zrakoplov, se vsak posamezni let zrakoplova oceni na podlagi tega dodatka, da se ugotovi, ali gre za testni let in, če je to primerno, za katero kategorijo.

Leti iz točke (6)(B)(3) so edini leti, ki spadajo na področje uporabe tega dodatka.
3. *Kategorije testnih letov*

Testni leti vključujejo naslednje štiri kategorije:

 - 3.1 Kategorija ena (1)
 - (a) Začetni let(-i) novega tipa zrakoplova ali zrakoplova, katerega let ali značilnosti upravljanja so lahko bili znatno spremenjeni;

▼ **M3**

- (b) leti, med katerimi je mogoče predvideti, da lahko nastopijo letalne značilnosti, ki se znatno razlikujejo od tistih, ki so že znane;
- (c) leti, katerih namen je raziskati nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti ali tehnike zrakoplova;
- (d) leti za določitev ali razširitev letalne envelope;
- (e) leti za določitev regulativnih zmogljivosti, letalnih značilnosti in značilnosti upravljanja ob približevanju omejitvam letalne envelope;
- (f) usposabljanje za testne lete kategorije 1.

3.2 Kategorija dva (2)

- (a) Leti, ki niso razvrščeni v kategorijo 1, z zrakoplovom, katerega tip še ni certificiran;
- (b) leti, ki niso razvrščeni v kategorijo 1, z zrakoplovom že certificiranega tipa po vključitvi še ne odobrene spremembe, pri katerih je:
 - (i) zahtevana ocena splošnega vedenja zrakoplova ali
 - (ii) zahtevana ocena osnovnih postopkov posadke, kadar deluje ali je potreben nov ali spremenjen sistem, ali
 - (iii) zahtevano, da zrakoplov namenoma leti zunaj omejitev trenutno odobrenega območja delovanja, a znotraj preskušane letalne envelope;
- (c) usposabljanje za testne lete kategorije 2.

3.3 Kategorija tri (3)

Leti, ki se izvajajo za izdajo izjave o skladnosti za novo izdelan zrakoplov, za katerega ni potrebno letenje zunaj omejitev tipa certifikata ali priročnika za letenje za zrakoplov.

3.4 Kategorija štiri (4)

Leti, ki niso uvrščeni v kategorijo 1 ali 2, z zrakoplovom že certificiranega tipa, če se vključuje še ne odobrena projektivna sprememba.

D. Usposobljenost ter izkušnje pilotov in vodilnih inženirjev za testne lete1. *Splošno*

Piloti in vodilni inženirji za testne lete so usposobljeni in imajo izkušnje iz naslednje tabele.

Zrakoplovi	Kategorije testnih letov			
	1	2	3	4
CS-23 regionalni zrakoplovi ali zrakoplovi z izračunano največjo dovoljeno hitrostjo, ki se uporablja v strmem letu proti cilju na tleh (Md), več kot 0,6 macha ali ki lahko dosežejo višino nad 7 260 m (25 000 čevljev), CS-25, CS-27, CS-29 ali enakovredne plovnostne kode	stopnja usposobljenosti 1	stopnja usposobljenosti 2	stopnja usposobljenosti 3	stopnja usposobljenosti 4
drugi zrakoplovi CS-23 z MTOM 2 000 kg ali več	stopnja usposobljenosti 2	stopnja usposobljenosti 2	stopnja usposobljenosti 3	stopnja usposobljenosti 4

▼ **M3**

- 1.1 stopnja usposobljenosti 1
- 1.1.1 Piloti izpolnjujejo zahteve Priloge I (del FCL) k Uredbi Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 ⁽¹⁾.
- 1.1.2 Vodilni inženir za testne lete je:
- (a) zadovoljivo zaključil usposabljanje za stopnjo usposobljenosti 1 in
 - (b) opravil vsaj 100 ur letenja, vključno z usposabljanjem za testne lete.
- 1.2 Stopnja usposobljenosti 2
- 1.2.1 Piloti izpolnjujejo zahteve Priloge I (del FCL) k Uredbi Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011.
- 1.2.2 Vodilni inženir za testne lete je:
- (a) zadovoljivo zaključil usposabljanje za stopnjo usposobljenosti 1 ali 2 in
 - (b) opravil najmanj 50 ur letenja, vključno z usposabljanjem za testne lete.
- Usposabljanje za stopnjo usposobljenosti 1 ali 2 za vodilnega inženirja za testne lete obsega najmanj naslednje predmete:
- (i) zmogljivosti;
 - (ii) stabilnost in nadzorovanje/značilnosti upravljanja,
 - (iii) sisteme;
 - (iv) vodenje testa in
 - (v) obvladovanje tveganj/upravljanje varnosti.
- 1.3 Stopnja usposobljenosti 3
- 1.3.1 Piloti imajo veljavno licenco, ki ustreza kategoriji zrakoplova, ki se testira, in je izdana v skladu z delom FCL, kot tudi najmanj licenco poklicnega pilota. Poleg tega ima vodja zrakoplova:
- (a) rating za testne lete ali
 - (b) je opravil najmanj 1 000 ur letenja kot vodja zrakoplova na zrakoplovih s podobno zahtevnostjo in značilnostmi ter
 - (c) je pri vsakem razredu ali tipu zrakoplova sodeloval pri vseh letih, ki so del programa, ki je privedel do izdaje posameznega spričevala o plovnosti za vsaj pet zrakoplovov.
- 1.3.2 Vodilni inženir za testne lete:
- (a) izpolnjuje stopnjo usposobljenosti 1 ali 2 ali
 - (b) je pridobil veliko izkušenj z letenjem, ki so pomembne za njegove naloge, in
 - (c) je sodeloval pri vseh letih, ki so del programa, ki je privedel do izdaje posameznega spričevala o plovnosti za vsaj pet zrakoplovov.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalsko osebje v civilnem letalstvu v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 311, 25.11.2011, str. 1).

▼ M3

- 1.4 Stopnja usposobljenosti 4:
- 1.4.1 Piloti imajo veljavno licenco, ki ustreza kategoriji zrakoplova, ki se testira, in je izdana v skladu z delom FCL, kot tudi najmanj licenco poklicnega pilota. Vodja zrakoplova ima rating za testne lete ali je opravil vsaj 1 000 ur letenja kot vodja zrakoplova s podobno zahtevnostjo in značilnostmi.
- 1.4.2 Usposobljenost in izkušnje za vodilne inženirje za testne lete, kakor je opredeljeno v priročniku za delovanje za testne lete.

2. *Vodilni inženirji za testne lete*

Vodilni inženirji za testne lete pridobijo dovoljenje pri organizaciji, ki jih zaposluje, s podrobnimi podatki o obsegu njihovih funkcij znotraj organizacije. Dovoljenje vsebuje naslednje podatke:

- (a) ime;
- (b) datum rojstva;
- (c) izkušnje in usposabljanje;
- (d) položaj v organizaciji;
- (e) namen dovoljenja;
- (f) datum prve izdaje dovoljenja;
- (g) datum poteka dovoljenja, če je podan, in
- (h) identifikacijsko številka dovoljenja.

Vodilni inženirji za testne lete so imenovani le za določen let, če so telesno in duševno sposobni varno opravljati dodeljene naloge in izpolnjevati odgovornosti.

Organizacija da vso zadevno evidenco v zvezi z dovoljenji na voljo njihovim imetnikom.

E. Usposobljenost in izkušnje drugih inženirjev za testne lete.

Drugi inženirji za testne lete na krovu zrakoplova imajo izkušnje in usposabljanje, ki so sorazmerni z nalogami, ki so jim dodeljene kot članom posadke, in v skladu s priročnikom za delovanje za testne lete, kadar je to primerno.

Organizacija da vso zadevno evidenco v zvezi z dejavnostmi, povezanimi z leti, na voljo ustreznemu inženirju za testne lete.

▼ M12*PRILOGA IB*

Vsebina

21L.1 Področje uporabe

21L.2 Pristojni organ

ODDELEK A – TEHNIČNE ZAHTEVE**PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE**

21L.A.1 Področje uporabe

21L.A.2 Obveznosti in dejanja, ki jih izvede oseba, ki ni prosilec za certifikat ali njegov nosilec ali izjavitelj, ki poda izjavo o skladnosti projekta

21L.A.3 Sistem poročanja

21L.A.4 Plovnostne zahteve

21L.A.5 Sodelovanje med projektiranjem in proizvodnjo

21L.A.6 Označevanje

21L.A.7 Vodenje evidenc

21L.A.8 Priročniki

21L.A.9 Navodila za stalno plovnost

21L.A.10 Dostop in preiskava

21L.A.11 Ugotovitve in opažanja

21L.A.12 Načini usklajevanja

PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA

21L.A.21 Področje uporabe

21L.A.22 Upravičenost

21L.A.23 Dokazovanje sposobnosti za projektiranje

21L.A.24 Vloga za certifikat tipa

21L.A.25 Dokazovanje skladnosti

21L.A.26 Projekt tipa

21L.A.27 Zahteve za izdajo certifikata tipa

21L.A.28 Obveznosti nosilca certifikata tipa

21L.A.29 Prenosljivost certifikata tipa

21L.A.30 Stalna veljavnost certifikata tipa

PODDEL C – IZJAVE O SKLADNOSTI PROJEKTA ZRAKOPLOVA

21L.A.41 Področje uporabe

21L.A.42 Upravičenost

21L.A.43 Izjava o skladnosti projekta

21L.A.44 Dejavnosti dokazovanja skladnosti za izjavo o skladnosti projekta

21L.A.45 Podrobne tehnične specifikacije in zahteve glede varstva okolja, ki se uporabljajo za zrakoplove, za katere se podajo izjave o skladnosti projekta

21L.A.46 Projektni podatki za zrakoplov

▼ M12

21L.A.47 Obveznosti izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti projekta

21L.A.48 Neprenosljivost izjave o skladnosti projekta za zrakoplov

PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA

21L.A.61 Področje uporabe

21L.A.62 Standardne spremembe

21L.A.63 Razvrstitev sprememb certifikata tipa

21L.A.64 Upravičenost

21L.A.65 Vloga za spremembo certifikata tipa

21L.A.66 Dokazovanje skladnosti

21L.A.67 Zahteve glede odobritve male spremembe certifikata tipa

21L.A.68 Zahteve glede odobritve velike spremembe certifikata tipa

21L.A.69 Odobritev spremembe certifikata tipa na podlagi privilegija

21L.A.70 Obveznosti pri malih spremembah certifikata tipa

PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA

21L.A.81 Področje uporabe

21L.A.82 Upravičenost

21L.A.83 Dokazovanje sposobnosti za projektiranje

21L.A.84 Vloga za dodatni certifikat tipa

21L.A.85 Dokazovanje skladnosti

21L.A.86 Zahteve glede odobritve dodatnega certifikata tipa

21L.A.87 Odobritev dodatnega certifikata tipa na podlagi privilegija

21L.A.88 Obveznosti nosilca dodatnega certifikata tipa

21L.A.89 Prenosljivost dodatnega certifikata tipa

21L.A.90 Stalna veljavnost dodatnega certifikata tipa

21L.A.91 Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa

**PODDEL F – SPREMEMBE ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA
PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA**

21L.A.101 Področje uporabe

21L.A.102 Standardne spremembe

21L.A.103 Razvrstitev sprememb projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

21L.A.104 Upravičenost

21L.A.105 Izjava o skladnosti projekta za male spremembe

21L.A.106 Obveznosti osebe, ki poda izjavo o skladnosti projekta male spremembe

▼ M12

- 21L.A.107 Izjava o skladnosti projekta za velike spremembe
- 21L.A.108 Dejavnosti dokazovanja skladnosti za izjavo o skladnosti velike spremembe
- PODDEL G – PROIZVODNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA PODANA IZJAVA
- 21L.A.121 Področje uporabe
- 21L.A.122 Upravičenost
- 21L.A.123 Izjava o sposobnosti za proizvodnjo
- 21L.A.124 Sistem upravljanja za proizvodnjo
- 21L.A.125 Viri proizvodne organizacije, za katero je bila podana izjava
- 21L.A.126 Področje dela
- 21L.A.127 Obveznosti proizvodne organizacije, za katero je bila podana izjava
- 21L.A.128 Uradno obvestilo o spremembah in prenehanju dejavnosti
- PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI
- 21L.A.141 Področje uporabe
- 21L.A.142 Upravičenost
- 21L.A.143 Vloga za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami
- 21L.A.144 Obveznosti vlagatelja vloge za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami
- 21L.A.145 Prenosljivost in ponovna izdaja spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami v državah članicah
- 21L.A.146 Stalna veljavnost spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami
- PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU IN SPRIČEVALA O HRUPU Z OMEJITVAMI
- 21L.A.161 Področje uporabe
- 21L.A.162 Upravičenost
- 21L.A.163 Vloga
- 21L.A.164 Prenosljivost in ponovna izdaja spričeval o hrupu in spričeval o hrupu z omejitvami v državah članicah
- 21L.A.165 Stalna veljavnost spričevala o hrupu in spričevala o hrupu z omejitvami
- PODDEL J – PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA PODANA IZJAVA
- 21L.A.171 Področje uporabe
- 21L.A.172 Upravičenost
- 21L.A.173 Izjava o sposobnosti za projektiranje
- 21L.A.174 Sistem upravljanja za projektiranje
- 21L.A.175 Viri projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava
- 21L.A.176 Področje dela
- 21L.A.177 Obveznosti projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava
- 21L.A.178 Uradno obvestilo o spremembah in prenehanju dejavnosti

▼ M12

PODDEL K – DELI

21L.A.191 Področje uporabe

21L.A.192 Dokazovanje skladnosti

21L.A.193 Sprostitev delov za vgradnjo

PODDEL M – PROJEKTIRANJE POPRAVIL PROIZVODOV S CERTIFIKATOM TIPA

21L.A.201 Področje uporabe

21L.A.202 Standardna popravila

21L.A.203 Razvrstitev projektov popravil proizvoda s certifikatom tipa

21L.A.204 Upravičenost

21L.A.205 Vloga za odobritev projekta popravila proizvoda s certifikatom tipa

21L.A.206 Dokazovanje skladnosti

21L.A.207 Zahteve glede odobritve projekta malega popravila

21L.A.208 Zahteve glede odobritve projekta velikega popravila

21L.A.209 Odobritev projekta popravila na podlagi privilegija

21L.A.210 Obveznosti nosilca glede odobritve projekta popravila

21L.A.211 Nepopravljena škoda

PODDEL N – PROJEKT POPRAVIL ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.A.221 Področje uporabe

21L.A.222 Standardna popravila

21L.A.223 Razvrstitev projektov popravil zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

21L.A.224 Upravičenost

21L.A.225 Izjava o skladnosti projektov malih popravil

21L.A.226 Izjava o skladnosti projektov velikih popravil

21L.A.227 Dejavnosti dokazovanja za izjavo o skladnosti projekta velikega popravila

21L.A.228 Obveznosti izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti projekta popravila

21L.A.229 Nepopravljena škoda

PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

21L.A.241 Dovoljenje za letenje in pogoji letenja

PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV IN DELOV

21L.A.251 Področje uporabe

21L.A.252 Oblikovanje oznak

21L.A.253 Identifikacija proizvodov

▼ M12

21L.A.254 Ravnanje z identifikacijskimi podatki

21L.A.255 Identifikacija delov

PODDEL R – IZJAVA O SKLADNOSTI ZA ZRAKOPLOV IN DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO (OBRAZEC EASA 1) ZA MOTORJE IN PROPELERJE ALI NJIHOVE DELE, KI SO SKLADNI Z IZJAVO O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.A.271 Področje uporabe

21L.A.272 Upravičenost

21L.A.273 Sistem kontrole proizvodnje

21L.A.274 Izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1)

21L.A.275 Obveznosti fizične ali pravne osebe, ki izda izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1)

ODDELEK B – POSTOPKI ZA PRISTOJNE ORGANE

PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE

21L.B.11 Dokumentacija o nadzoru

21L.B.12 Izmenjava informacij

21L.B.13 Obveščanje agencije

21L.B.14 Plovnostne zahteve, prejete od držav nečlanic

21L.B.15 Takojšen odziv na varnostno težavo

21L.B.16 Sistem upravljanja

21L.B.17 Dodelitev nalog usposobljenim subjektom

21L.B.18 Spremembe sistema upravljanja

21L.B.19 Reševanje sporov

21L.B.20 Vodenje evidenc

21L.B.21 Ugotovitve in opažanja

21L.B.22 Izvršilni ukrepi

21L.B.23 Plovnostne zahteve

21L.B.24 Načini usklajevanja

PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA

21L.B.41 Certifikacijske specifikacije

21L.B.42 Začetna preiskava

21L.B.43 Osnova za certifikacijo tipa za certifikat tipa

21L.B.44 Posebni pogoji

21L.B.45 Določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja za certifikat tipa

21L.B.46 Preiskava

21L.B.47 Izdaja certifikata tipa

21L.B.48 Nadzor stalne plovnosti proizvodov, za katere je bil izdan certifikat tipa

21L.B.49 Prenos certifikata tipa

▼ M12**PODDEL C – IZJAVE O SKLADNOSTI PROJEKTA**

- 21L.B.61 Podrobne tehnične specifikacije in veljavne zahteve glede varstva okolja za izjave o skladnosti projekta proizvoda
- 21L.B.62 Začetna nadzorna preiskava
- 21L.B.63 Evidentiranje izjave o skladnosti projekta
- 21L.B.64 Nadzor stalne plovnosti zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA

- 21L.B.81 Osnova za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja za veliko spremembo certifikata tipa
- 21L.B.82 Preiskava in izdaja odobritve za malo spremembo certifikata tipa
- 21L.B.83 Preiskava velike spremembe certifikata tipa
- 21L.B.84 Izdaja odobritve za veliko spremembo certifikata tipa
- 21L.B.85 Nadzor stalne plovnosti spremenjenih proizvodov, za katere je bil izdan certifikat tipa

PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA

- 21L.B.101 Osnova za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja za dodatni certifikat tipa
- 21L.B.102 Preiskava
- 21L.B.103 Izdaja dodatnega certifikata tipa
- 21L.B.104 Nadzor stalne plovnosti proizvodov, za katere je bil izdan dodatni certifikat tipa

PODDEL F – SPREMEMBE ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA

- 21L.B.121 Začetna nadzorna preiskava izjave o skladnosti projekta za veliko spremembo projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta
- 21L.B.122 Evidentiranje izjave o skladnosti projekta za veliko spremembo projekta zrakoplova
- 21L.B.123 Nadzor stalne plovnosti spremenjenega zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

PODDEL G – PROIZVODNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA PODANA IZJAVA

- 21L.B.141 Začetna nadzorna preiskava
- 21L.B.142 Evidentiranje izjave o sposobnosti za proizvodnjo
- 21L.B.143 Nadzor
- 21L.B.144 Program nadzora
- 21L.B.145 Dejavnosti nadzora
- 21L.B.146 Spremembe izjav

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

- 21L.B.161 Preiskava
- 21L.B.162 Izdaja ali sprememba spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami
- 21L.B.163 Nadzor

▼ M12

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU

21L.B.171 Preiskava

21L.B.172 Izdaja ali sprememba spričeval o hrupu

21L.B.173 Nadzor

PODDEL J – PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA
PODANA IZJAVA

21L.B.181 Začetna nadzorna preiskava

21L.B.182 Evidentiranje izjave o sposobnosti za projektiranje

21L.B.183 Nadzor

21L.B.184 Program nadzora

21L.B.185 Dejavnosti nadzora

21L.B.186 Spremembe izjav

PODDEL K – DELI

PODDEL M – PROJEKTIRANJE POPRAVIL PROIZVODOV S CERTIFI-
KATOM TIPA21L.B.201 Osnova za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja
pri odobritvi projekta popravila

21L.B.202 Preiskava in izdaja odobritve projekta malega popravila

21L.B.203 Preiskava vloge za odobritev projekta velikega popravila

21L.B.204 Izdaja odobritve za projekt velikega popravila

21L.B.205 Nadzor stalne plovnosti proizvodov, za katere je bil odobren projekt
popravila

21L.B.206 Nepopravljena škoda

PODDEL N – PROJEKT POPRAVIL ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA
JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA21L.B.221 Začetna nadzorna preiskava izjave o skladnosti projekta velikega
popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti
projekta21L.B.222 Evidentiranje izjave o projektu velikega popravila zrakoplova, za
katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta21L.B.223 Nadzor stalne plovnosti projekta popravila, za katerega je bila
podana izjava o skladnosti projektaPODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNI-
ČNEM STANDARDU

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

21L.B.241 Preiskava pred izdajo dovoljenja za letenje

21L.B.242 Preiskava pred izdajo pogojev letenja

PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV IN DELOV

PODDEL R – IZJAVA O SKLADNOSTI ZA ZRAKOPLOV IN DOVO-
LJENJA ZA SPROSTITEV V UPORABO (OBRAZEC
EASA 1) ZA MOTORJE IN PROPELERJE TER NJIHOVE
DELE, KI SO SKLADNI Z IZJAVO O SKLADNOSTI
PROJEKTA

21L.B.251 Nadzor

21L.B.252 Program nadzora

21L.B.253 Dejavnosti nadzora

DODATKI K PRILOGI IB

▼ M13**21L.1 Področje uporabe**

- (a) Oddelek A te priloge (del 21 Lahki zrakoplovi) vsebuje določbe, ki urejajo pravice in obveznosti naslednjih oseb, ki imajo glavni kraj poslovanja v državi članici:
1. prosilca in imetnika katerega koli spričevala, ki je bilo ali bo izdano v skladu s to prilogo;
 2. fizičnih in pravnih oseb, ki v skladu s to prilogo predložijo izjavo o skladnosti projekta, projektivnih sposobnostih ali sposobnostih za proizvodnjo ali nameravajo predložiti take izjave;
 3. podpisnika izjave o skladnosti za zrakoplov ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za motor, propeler, ali del, izdelan v skladu s to prilogo.
- (b) Oddelek B te priloge vsebuje določbe, ki urejajo certificiranje, nadzor in izvrševanje s strani agencije in pristojnih nacionalnih organov v skladu s to prilogo, določene pa so tudi zahteve za njihove sisteme upravljanja in vodenja v zvezi z izvajanjem teh nalog.

21L.2 Pristojni organ

V tej prilogi je „pristojni organ“:

- (a) v oddelku A, poddel A:
1. za projektivne organizacije: agencija;
 2. za proizvodno organizacijo: organ, ki ga določi država članica, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja; ali agencija, če je bila navedena odgovornost prenesena na agencijo v skladu s členom 64 ali 65 Uredbe (EU) 2018/1139;
- (b) v oddelku A, poddeli B, C, D, E, F, J, K, M, N in Q: agencija;
- (c) v oddelku A, poddeli G, H, I in R: organ, ki ga določi država članica, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja; ali agencija, če je bila navedena odgovornost prenesena na agencijo v skladu s členom 64 ali 65 Uredbe (EU) 2018/1139;
- (d) v oddelku A, poddel P:
1. v primeru zrakoplova, registriranega v državi članici: organ, ki ga imenuje država članica, v kateri je bila izvedena registracija;
 2. v primeru neregistriranega zrakoplova: organ, ki ga imenuje država članica, ki je predpisala identifikacijske oznake;
 3. v primeru odobritve pogojev letenja, povezane z varnostjo projekta: agencija.

▼ **M12****ODDELEK A****TEHNIČNE ZAHTEVE**

PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE

21L.A.1 Področje uporabe

V tem oddelku so določene splošne pravice in obveznosti, ki veljajo za:

- (a) prosilca za katero koli spričevalo, ki je ali bo izdano v skladu s to prilogo, in nosilca takega spričevala;
- (b) vse izjavitelje, ki so podali izjavo o sposobnosti za projektiranje ali proizvodnjo ali izjavo o skladnosti projekta, ter
- (c) vse fizične ali pravne osebe, ki izdajo izjavo o skladnosti za zrakoplov ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za proizveden motor, propeler ali del.

21L.A.2 Obveznosti in dejanja, ki jih izvede oseba, ki ni prosilec za certifikat ali njegov nosilec ali izjavitelj, ki poda izjavo o skladnosti projekta

Dejanja in obveznosti, ki jih mora izvršiti prosilec za certifikat za proizvod ali del ali nosilec takega certifikata ali izjavitelj, ki poda izjavo o skladnosti projekta v skladu s tem oddelkom, lahko v njegovem imenu izvrši katera koli druga fizična ali pravna oseba, če so in bodo obveznosti prosilca, nosilca ali izjavitelja ustrezno izpolnjene.

21L.A.3 Sistem poročanja

- (a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba, ki ima certifikat tipa, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila ali kateri koli drug ustrezen certifikat, za katerega se šteje, da je bil izdan v skladu s to prilogo, oziroma je zanj zaprosila ali ki je podala izjavo o skladnosti projekta zrakoplova ali projekta spremembe ali projekta popravila zrakoplova v skladu s to prilogo:

1. vzpostavi in vzdržuje sistem za zbiranje, preiskovanje in analiziranje poročil o dogodkih, da se ugotovijo škodljivi trendi ali odpravijo pomanjkljivosti ter izpišejo dogodki, katerih sporočanje je obvezno v skladu s točko 3, in dogodki, o katerih se poroča prostovoljno. Sistem poročanja vključuje:

- (i) poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki, ki bi lahko škodljivo vplivali ali škodljivo vplivajo na stalno plovnost proizvoda ali dela, za katerega velja certifikat tipa, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila ali kateri koli drug ustrezen certifikat, za katerega se šteje, da je bil izdan v skladu s to prilogo, ali izjava o skladnosti projekta, izdana v skladu s to prilogo;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).

▼ **M12**

- (ii) poročila o napakah, skorajšnjih dogodkih in nevarnostih, ki ne spadajo pod točko (i);
2. znanim upravljavcem proizvoda ali dela in na zahtevo kateri koli osebi, pooblaščeni na podlagi drugih s tem povezanih izvedbenih ali delegiranih aktov, daje na voljo informacije o sistemu, vzpostavljenem v skladu s točko (a)(1), in o tem, kako zagotoviti taka poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki iz točke (a)(1)(i);
 3. agenciji poroča o vsaki njej znani napaki, motnji v delovanju, okvari ali drugem dogodku, ki je povezan s proizvodom ali delom, za katerega velja certifikat tipa, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila ali kateri koli drug ustrezen certifikat, za katerega se šteje, da je bil izdan v skladu s to prilogo, in posledica katerega bi lahko bile ali so nevarne razmere.
- (b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba, ki je podala izjavo o svoji sposobnosti za proizvodnjo v skladu s poddelom G te priloge ali ki proizvaja proizvod ali del v skladu s poddelom R te priloge:
1. vzpostavi in vzdržuje sistem za zbiranje in ocenjevanje poročil o internih dogodkih, vključno s poročili o internih napakah, skorajšnjih dogodkih in nevarnostih, da se ugotovijo škodljivi trendi ali odpravijo pomanjkljivosti ter izpišejo dogodki, katerih sporočanje je obvezno v skladu s točkama 2 in 3, in dogodki, o katerih se poroča prostovoljno;
 2. odgovornemu nosilcu odobritve projekta ali izjavitelju, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, poroča o vseh primerih, ko je sprostila proizvode ali dele in so bila naknadno ugotovljena morebitna odstopanja od veljavnih projektnih podatkov, ter skupaj z nosilcem odobritve projekta ali izjaviteljem, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, razišče tista odstopanja, ki bi lahko privedla do nevarnih razmer;
 3. agenciji in pristojnemu organu države članice, odgovorne v skladu s točko 21L.2, poroča o odstopanjih, če obstajajo, ki bi lahko privedla do nevarnih razmer in so bila ugotovljena v skladu s točko (2) točke 21L.A.3(b);
 4. če ima vlogo dobavitelja drugi proizvodni organizaciji, tudi zadevni organizaciji poroča o vseh primerih, ko ji je dobavila proizvode ali dele, za katere je pozneje ugotovila, da bi lahko odstopali od veljavnih projektnih podatkov.

Obveznosti poročanja iz točke 21.A.3A(b) Priloge I za fizične in pravne osebe, ki imajo ali so zaprosile za odobritev proizvodne organizacije, vključujejo dogodke v zvezi s proizvodi in deli, proizvedenimi v skladu s projektnimi podatki, ki so bili odobreni ali je bila v zvezi z njimi podana izjava v skladu s to prilogo, kadar pa je bila podana izjava o skladnosti projektov, se poročila predložijo izjavitelju, ki je podal izjavo o skladnosti projekta.

▼ **M12**

- (c) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba iz točk (a) in (b) pri poročanju v skladu s točkami (a)(3), (b)(2), (b)(3) in (b)(4) ustrezno varuje zaupnost poročevalca in oseb, omenjenih v poročilu.
- (d) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična in pravna oseba iz točk (a) in (b) pripravi poročila iz točk (a)(3) in (b)(3) v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ, takoj, ko je to izvedljivo, v vsakem primeru pa najpozneje 72 ur po tem, ko je fizična ali pravna oseba iz točk (a) in (b) ugotovila, da bi lahko dogodek privedel do nevarnih razmer, razen če tega ne more storiti zaradi izjemnih okoliščin.
- (e) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte v primeru, če je dogodek, o katerem se poroča v skladu s točko (a)(3) ali (b)(3), posledica pomanjkljivosti v projektiranju ali proizvodnji, nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila ali katerega koli drugega ustreznega certifikata, za katerega se šteje, da je bil izdan v skladu s to prilogo, izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, ali proizvodna organizacija iz točke (b), kot je ustrezno, razišče razlog za pomanjkljivost ter poroča agenciji in pristojnemu organu države članice, odgovorne v skladu s točko 21L.2, če obstaja, o rezultatih svoje preiskave in kakršnih koli ukrepov, ki jih je sprejel ali jih predlaga za odpravo zadevne pomanjkljivosti.
- (f) Če pristojni organ ugotovi, da je za odpravo pomanjkljivosti potreben ukrep, nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila ali katerega koli drugega ustreznega certifikata, za katerega se šteje, da je bil izdan v skladu s to prilogo, izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, ali proizvodna organizacija iz točke (b), kot je ustrezno, pristojnemu organu na njegovo zahtevo predloži ustrezne podatke.

21L.A.4 Plovnostne zahteve

Če mora agencija izdati plovnostno zahtevo v skladu s točko 21L.B.23, da se odpravijo nevarne razmere, ali zahteva inšpekcijski pregled, nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila ali katerega koli drugega ustreznega certifikata, za katerega se šteje, da je bil izdan v skladu s to prilogo, in izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, kot je ustrezno:

- (a) predlagata ustrezen korektivni ukrep ali zahtevane inšpekcijske preglede ali oboje ter podrobnosti o teh predlogih poslati agenciji v odobritev;
- (b) potem ko agencija odobri predloge iz točke (a), dasta na voljo vsem znanim upravljavcem ali lastnikom proizvoda ali dela in na zahtevo kateri koli osebi, od katere se zahteva, da upošteva plovnostno zahtevo, ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila.

21L.A.5 Sodelovanje med projektiranjem in proizvodnjo

Nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve spremembe certifikata tipa ali odobritve projekta popravila, izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, ter organizacija ali fizična ali pravna oseba, ki proizvaja proizvode ali dele zadevnega projekta, sodelujejo, da se zagotovita skladnost proizvoda ali dela z zadevnim projektom in stalna plovnost proizvoda ali dela.

▼ M12**21L.A.6 Označevanje**

- (a) Nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve spremembe certifikata tipa ali odobritve projekta popravila ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, navede oznako za proizvode ali dele v skladu s poddelom Q te priloge.
- (b) Organizacija ali fizična ali pravna oseba, ki proizvaja proizvode ali dele, te proizvode in dele označi v skladu s poddelom Q te priloge.

21L.A.7 Vodenje evidenc

Vse fizične ali pravne osebe, ki imajo ali so zaprosile za certifikat tipa, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta popravila ali dovoljenje za letenje, ki so podale izjavo o skladnosti projekta, izdale izjavo o sposobnosti za projektiranje ali proizvodnjo ali ki proizvajajo proizvode ali dele v skladu s to uredbo:

- (a) pri projektiranju proizvoda ali njegovega dela oziroma njegovih spremembah ali popravilih vzpostavijo sistem vodenja evidenc, ki vključuje zahteve za njihove partnerje in podizvajalce, ter hranijo ustrezne informacije/podatke o projektu in jih dajo na voljo agenciji, da se zagotovijo informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti in skladnosti z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
- (b) pri proizvodnji proizvoda ali dela vzpostavijo sistem vodenja evidenc ter evidentirajo podrobnosti o delu, pomembnem za skladnost proizvodov ali delov, in zahteve za svoje partnerje in dobavitelje ter jih dajo na voljo pristojnemu organu, da se zagotovijo informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti proizvoda ali dela;
- (c) v zvezi z dovoljenji za letenje poleg zahtev glede vodenja evidenc iz točke 21.A.5(c) Priloge I evidentirajo vse dokumente, pripravljene za dokazovanje skladnosti z dodatnimi zahtevami iz točke 21L.A.241(b), ter jih dajo na voljo agenciji in pristojnemu organu;
- (d) vodijo evidenco o usposobljenosti in kvalifikacijah osebja, ki je vključeno v projektiranje ali proizvodnjo in neodvisno funkcijo za spremljanje skladnosti, če se to zahteva s točko 21L.A.125(c) ali 21L.A.175(b) ali (e).

21L.A.8 Priročniki

Nosilec certifikata tipa ali dodatnega certifikata tipa ali izjavitelj, ki poda izjavo o skladnosti projekta, pripravi, vzdržuje in posodablja izvornike vseh priročnikov ali različic priročnikov, ki se zahtevajo v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja za proizvod ali del, ter agenciji na zahtevo predloži njihove kopije.

21L.A.9 Navodila za stalno plovnost

- (a) Nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta spremembe ali odobritve projekta popravila ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, določi informacije, ki so potrebne za zagotovitev, da se plovnost tipa zrakoplova in vseh z njim povezanih delov, ki so skladni z zadevnim projektom, ohrani v celotni obratovalni dobi.

▼ M12

(b) Nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta spremembe ali odobritve projekta popravila ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, zagotovi informacije iz točke (a), preden se zadevni projekt sprosti v obratovanje.

(c) Navodila za stalno plovnost zagotovi:

1. nosilec certifikata tipa ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, vsakemu znanemu lastniku enega ali več proizvodov ob njegovi dobavi ali ob izdaji prvega spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami, kot je ustrezno, za zadevni zrakoplov, kar koli nastopi pozneje;
2. nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali odobritve projekta male spremembe ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta za spremembo projekta, vsem znanim upravljavcem proizvoda, na katerega vpliva sprememba, ob sprostitvi spremenjenega proizvoda v obratovanje;
3. nosilec odobritve projekta popravila ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta za projekt popravila, vsem znanim upravljavcem proizvoda, na katerega popravilo vpliva, ob sprostitvi proizvoda, v katerega je vključen projekt popravila, v obratovanje. Popravljeni proizvod ali del se lahko sprosti v obratovanje, preden so z njim povezana navodila za stalno plovnost dokončana, vendar le za omejeno dobo obratovanja in v dogovoru z agencijo.

Nato dajo ti nosilci certifikatov ali izjavitelji te informacije na zahtevo na voljo kateri koli drugi osebi, ki je dolžna upoštevati zadevna navodila za stalno plovnost.

(d) Z odstopanjem od točke (b) lahko nosilec certifikata tipa ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, del navodil za stalno plovnost, ki se nanaša na navodila za realizacijo, ki zahtevajo dolgotrajne priprave in temeljijo na časovnem razporedu, da na voljo šele pozneje, ko je proizvod ali spremenjeni proizvod že dan v obratovanje, vendar jih da na voljo, preden je treba za proizvod ali spremenjeni proizvod uporabiti te podatke.

(e) Nosilec odobritve projekta ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, ki mora v skladu s točko (b) zagotoviti navodila za stalno plovnost, da tudi spremembe zadevnih navodil na voljo vsem znanim upravljavcem proizvoda, na katerega vpliva sprememba, in na zahtevo kateri koli drugi osebi, ki mora upoštevati navedene spremembe.

21L.A.10 Dostop in preiskava

Vse fizične ali pravne osebe, ki imajo certifikat tipa, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila, dovoljenje za letenje, spričevalo o plovnosti, spričevalo o plovnosti z omejitvami, spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami ali so zanj zaprosile, ki so podale izjavo o skladnosti projekta, izjavo o svoji sposobnosti za projektiranje ali proizvodnjo ali ki proizvajajo letala, motorje, propelerje ali dele v skladu s poddelom R te priloge:

(a) pristojnemu organu odobrijo dostop do katerega koli objekta, proizvoda, dela, dokumenta, evidence, podatka, procesa, postopka ali katerega koli drugega gradiva ter dovolijo pregled katerega koli poročila, opravijo kateri koli inšpekcijski pregled in izvedejo vse teste, ki so potrebni, ali pri teh testih prisostvujejo, da se preverita skladnost in stalna skladnost z veljavnimi zahtevami iz tega oddelka;

▼ M12

- (b) če fizična ali pravna oseba sodeluje s partnerji, dobavitelji ali podizvajalci, se z njimi dogovori, da pristojnemu organu zagotovijo dostop in omogočijo preiskave, kot je opisano v točki (a).

21L.A.11 Ugotovitve in opažanja

- (a) Fizična ali pravna oseba, ki ima certifikat tipa, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila, dovoljenje za letenje, spričevalo o plovnosti, spričevalo o plovnosti z omejitvami, spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami oziroma je zanj zaprosila, ki je podala izjavo o skladnosti projekta, izjavo o svoji sposobnosti za projektiranje ali proizvodnjo ali ki proizvaja zrakoplove, motorje, propelerje ali dele v skladu s poddelom R te priloge, po prejemu obvestila o ugotovitvah v roku, ki ga pristojni organ določi v skladu s točko (d) ali (e) točke 21L.B.21:

1. opredeli temeljne vzroke za neskladnost in dejavnike, ki so k njej prispevali;
 2. opredeli načrt korektivnih ukrepov in ga predlaga pristojnemu organu;
 3. pristojnemu organu zadovoljivo dokaže izvedbo korektivnih ukrepov.
- (b) Opažanje, ki ga pristojni organ sporoči v skladu s točko (f) točke 21L.B.21, se ustrezno upošteva. Fizična ali pravna oseba evidentira odločitev, sprejeto glede zadevnih opažanj.

21L.A.12 Načini usklajevanja

- (a) Pravna ali fizična oseba lahko poleg sprejemljivih načinov usklajevanja uporabi kateri koli drug način usklajevanja, da zagotovi skladnost s to uredbo.
- (b) Če želi fizična ali pravna uporabiti drug način usklajevanja, pristojnemu organu pred njegovo uporabo predloži njegov popoln opis. Opis vključuje vse revizije priročnikov ali postopkov, ki bi lahko bile pomembne, in pojasnilo, kako se doseže skladnost s to uredbo.
- (c) Fizična ali pravna oseba lahko druge načine usklajevanja uporabi, če jih predhodno odobri pristojni organ.

PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA**21L.A.21 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopek za vlaganje vlog za certifikate tipa ter pravice in obveznosti prosilcev za te certifikate in nosilcev teh certifikatov za proizvode, kadar je proizvod:

- (a) letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali manj z največ štirimi potniškimi sedeži;
- (b) jadralno letalo ali motorno jadralno letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali manj;

▼ M12

- (c) balon;
- (d) toplozračna zračna ladja;
- (e) potniška plinska zračna ladja za največ štiri potnike;
- (f) rotoplan z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj z največ štirimi potniškimi sedeži;
- (g) batni motor in propeler s stalnim korakom, namenjen vgradnji v zrakoplov iz točk (a) do (f). V takih primerih se lista podatkov certifikata tipa ustrezno označi, da se vgradnja motorja ali propelerja dovoli le v tak zrakoplov;
- (h) žiroplan.

21L.A.22 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti za projektiranje v skladu s točko 21L.A.23, lahko vloži vlogo za certifikat tipa v skladu s pogoji iz tega poddela.

21L.A.23 Dokazovanje sposobnosti za projektiranje

Prosilec za certifikat tipa dokaže svojo sposobnost za projektiranje tako, da:

- (a) ima odobritev projektivne organizacije v skladu s pogoji odobritve, ki zajemajo zadevno kategorijo proizvoda, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J oddelka A Priloge I (del 21), ali
- (b) poda izjavo o svoji sposobnosti za projektiranje za tip projektiranja in kategorijo proizvoda v skladu s poddelom J te priloge.

21L.A.24 Vloga za certifikat tipa

- (a) Vloga za certifikat tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.
- (b) Vloga za certifikat tipa vključuje vsaj:
 1. utemeljitev, da vloga spada v okvir, kot je določen v točki 21L.A.21;
 2. predhodne opisne podatke o proizvodu, predvideno uporabo in vrsto delovanja proizvoda, za katerega se zahteva certifikacija;
 3. predlog za osnovo za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točk 21L.B.43 in 21L.B.45;
 4. načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno opisani načini in metode doseganja skladnosti, ki jih prosilec posodobi v primeru sprememb projekta certificiranja, ki vplivajo na točke 1 do 3, ali kakršnih koli sprememb načinov in metod doseganja skladnosti.

▼ M12

- (c) Vloga za certifikat tipa je veljavna tri leta. Če certifikat tipa ni izdan v tem obdobju, se vloži nova vloga v skladu s točkama (a) in (b).

21L.A.25 Dokazovanje skladnosti

- (a) Prosilec za certifikat tipa po tem, ko agencija sprejme načrt za dokazovanje skladnosti, in v skladu z njegovo vsebino:

1. dokaže skladnost z veljavno osnovo za certificiranje tipa, kot jo je v skladu s točko 21L.B.43 določila agencija in o njej obvestila prosilca;
2. dokaže skladnost z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.45 določila agencija in o njih obvestila prosilca, ter
3. agenciji predstavi načine, s katerimi je bila taka skladnost dokazana.

- (b) Prosilec za certifikat tipa agenciji zagotovi evidentirano utemeljitev načinov usklajevanja v dokumentih o skladnosti v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti.

- (c) Prosilec ob izvajanju testiranja in inšpekcijskih pregledov, s katerimi dokaže skladnost v skladu s točko (a), pred izvedbo katerega koli testa preveri in dokumentira:

1. da so za vsak testni primerek:
 - (i) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za predlagani projekt tipa;
 - (ii) deli proizvodov ustrezno skladni z načrti za predlagani projekt tipa;
 - (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega projekta tipa ter
2. da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.

- (d) Testiranje letenja zaradi pridobitve certifikata tipa se opravi v skladu z metodami za taka testiranja letenja, ki jih določi agencija. Prosilec za certifikat tipa opravi vse testne lete, ki so potrebni za ugotovitev skladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa. Testni leti vključujejo obdobje delovanja v končni konfiguraciji, ki je dovolj dolgo, da se zagotovi, da ob prvem obratovanju zrakoplova ne bo težav z varnostjo.

- (e) Prosilec za certifikat tipa agenciji dovoli, da:

1. pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti;
2. prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu, opravljenemu za dokazovanje skladnosti, ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled;

▼ M12

3. opravi fizični pregled prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji, da preveri skladnost projekta z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, ter vse druge preiskave, določene v skladu s točko 21L.B.46.

(f) Po zaključku dokazovanja skladnosti prosilec agenciji izjavi:

1. da je dokazal skladnost z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točkama 21L.B.43 in 21L.B.45 določila agencija in o njih obvestila prosilca, v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti, ter
2. da ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi lahko bil proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

21L.A.26 Projekt tipa

Prosilec za certifikat tipa opredeli projekt tipa proizvoda, da se omogoči njegova edinstvena in nedvoumna identifikacija, ki zajema:

- (a) risbe in specifikacije ter seznam teh risb in specifikacij, ki so potrebne za opredelitev konfiguracije in konstrukcijskih značilnosti proizvoda;
- (b) informacije o uporabljenih materialih in procesih;
- (c) informacije o metodah proizvodnje in montaže;
- (d) morebitne plovnostne omejitve;
- (e) zahteve glede okoljske sprejemljivosti ter
- (f) vse druge podatke, ki s primerjavo omogočajo določitev plovnosti in, če je primerno, okoljske sprejemljivosti poznejših proizvodov istega tipa.

21L.A.27 Zahteve za izdajo certifikata tipa

Prosilec za izdajo certifikata tipa:

- (a) dokaže svojo sposobnost za projektiranje v skladu s točko 21L.A.23;
- (b) dokaže skladnost projekta v skladu s točko 21L.A.25;
- (c) pri certifikatih tipa zrakoplova za motor ali propeler ali oba, če sta vgrajena v zrakoplov, dokaže:
 1. da imata certifikat tipa, izdan ali določen v skladu s Prilogo I (del 21) ali izdan v skladu s to prilogo, ali
 2. da sta vključena v vlogo za certifikat tipa zrakoplova ter da je prosilec zagotovil skladnost motorja in propelerja med dokazovanjem skladnosti iz točke 21L.A.25;

▼ M12

- (d) dokaže, da ni nerešenih vprašanj na podlagi fizičnega pregleda prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji ali druge preiskave, ki jo je agencija izvedla v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.46.

21L.A.28 Obveznosti nosilca certifikata tipa

Nosilec certifikata tipa prevzame obveznosti nosilca certifikata tipa iz poddela A te priloge in še naprej izpolnjuje zahtevo za upravičenost iz točke 21L.A.22.

21L.A.29 Prenosljivost certifikata tipa

Certifikat tipa se lahko prenese na novega nosilca, če je agencija v skladu s točko 21L.B.49 preverila, da je fizična ali pravna oseba, na katero naj bi se certifikat tipa prenesel, v skladu s točko 21L.A.22 upravičena do certifikata tipa in lahko prevzame obveznosti nosilca certifikata tipa iz točke 21L.A.28. Nosilec certifikata tipa ali fizična ali pravna oseba, ki želi sprejeti certifikat, zaprosi agencijo, da preveri, ali so ti pogoji izpolnjeni, v obliki in na način, ki ju določi agencija.

21L.A.30 Stalna veljavnost certifikata tipa

- (a) Certifikat tipa je veljaven, dokler:

1. se mu nosilec ne odpove;
2. nosilec certifikata tipa še naprej izpolnjuje ustrezne zahteve iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi navedene uredbe, ob upoštevanju določb, ki se nanašajo na obravnavanje ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21;
3. agencija ne prekliče certifikata tipa v skladu s točko 21L.B.22.

- (b) Ob odpovedi ali preklicu se certifikat tipa vrne agenciji.

PODDEL C – IZJAVE O SKLADNOSTI PROJEKTA ZRAKOPLOVA**21L.A.41 Področje uporabe**

- (a) V tem poddelu so določeni postopek za izjavo o skladnosti projekta zrakoplova ter pravice in obveznosti oseb, ki podajo take izjave.

- (b) Ta poddel se uporablja za naslednje kategorije zrakoplovov, če projekt zrakoplova ne vključuje novih ali neobičajnih konstrukcijskih značilnosti:

1. letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj, ki ni reaktivno in ima največ dva potniška sedeža;
2. jadralno letalo ali motorno jadralno letalo z največjo vzletno maso (MTOM) 1 200 kg ali manj;
3. balon za največ štiri potnike;
4. toplozračna zračna ladja za največ štiri potnike.

▼ M12

- (c) Za namene tega poddela se šteje, da je konstrukcijska značilnost nova ali neobičajna, če v času, ko je podana izjava o skladnosti projekta, ta konstrukcijska značilnost ni zajeta v podrobnih tehničnih specifikacijah, ki jih določi in da na voljo agencija v skladu s točko 21L.B.61.

21L.A.42 Upravičenost

Izjavo o skladnosti projekta zrakoplova lahko pod pogoji, določenimi v tem poddelu, poda vsaka fizična ali pravna oseba.

21L.A.43 Izjava o skladnosti projekta

- (a) Fizična ali pravna oseba, ki projektira zrakoplov, pred proizvodnjo zadevnega zrakoplova ali dogovorom s proizvodno organizacijo o proizvodnji zrakoplova izjavi, da je njen projekt v skladu z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 21L.A.45.

- (b) Izjava se poda v obliki in na način, ki ju določi agencija, in vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. ime osebe, ki predloži izjavo, in njen naslov/kraj poslovanja;
2. edinstveno referenčno oznako za identifikacijo zrakoplova;
3. navedbo veljavnih podrobnih tehničnih specifikacij in veljavnih zahtev glede varstva okolja v skladu s točko 21L.A.45, v zvezi s katerimi izjavitelj poda izjavo o skladnosti;
4. podpisano izjavo, podano na lastno odgovornost osebe, ki podaja izjavo, da je projekt zrakoplova in, če je ustrezno, motorja ali propelerja v skladu z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 3 v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti iz točke (c)(3);
5. podpisano izjavo, podano na lastno odgovornost osebe, ki podaja izjavo, da zadevna oseba ni ugotovila nobenih značilnosti ali lastnosti, zaradi katerih bi bil zrakoplov nevaren ali okoljsko nezdružljiv s predvideno uporabo;
6. podpisano zavezo, da bo oseba, ki podaja izjavo, prevzela obveznosti iz točke 21L.A.47;
7. če projekt zrakoplova, za katerega je podana izjava, vključuje motor ali propeler:
 - (i) referenčno oznako certifikata tipa motorja ali propelerja ali obeh, ki je izdan ali določen v skladu s Prilogo I (del 21) ali izdan v skladu s to prilogo, ali
 - (ii) v primeru batnih motorjev ali propelerjev s stalnim korakom izjavo, da izjava o skladnosti projekta zrakoplova zajema skladnost motorja ali propelerja z veljavnimi tehničnimi specifikacijami za motor ali propeler;
8. navodila za stalno plovnost;
9. obratovalne omejitve;

▼ M12

10. listo podatkov za plovnost in, če je primerno, emisije;
 11. listo podatkov za hrup, če je primerno;
 12. vse druge pogoje ali omejitve, predpisane za zrakoplov, in če je primerno, za motor ali propeler, v veljavnih podrobnih tehničnih specifikacijah in veljavnih zahtevah glede varstva okolja, v zvezi s katerimi izjavitelj poda izjavo o skladnosti.
- (c) Izjavitelj predloži izjavo o skladnosti projekta iz točke (b) agenciji. Skupaj s to izjavo agenciji predloži:
1. risbo zrakoplova;
 2. podroben opis projekta zrakoplova, vključno z vsemi konfiguracijami, zajetimi z izjavo, obratovalnimi karakteristikami, konstrukcijskimi značilnostmi in omejitvami;
 3. načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno navedeni načini usklajevanja z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja med dokazovanjem skladnosti;
 4. evidentirane utemeljitve skladnosti, pridobljene na podlagi dejavnosti dokazovanja skladnosti, ki so bile izvedene v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
 5. kadar se skladnost dokaže z izvajanjem testov, evidentirano utemeljitev skladnosti testnih kosov in opreme, ki dokazuje:
 - (i) za testni primerek, da so:
 - (A) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za projekt;
 - (B) sestavni deli proizvodov ustrezno skladni z risbami iz projekta ter
 - (C) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz projekta;
 - (ii) da je bila oprema za testiranje in merjenje, ki se je uporabila pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana;
 6. poročila in rezultate inšpekcijskih pregledov ali testiranj, za katere je izjavitelj menil, da so potrebni za ugotovitev, da zrakoplov in po potrebi motor ali propeler izpolnjuje veljavne podrobne tehnične specifikacije in veljavne zahteve glede varstva okolja.

21L.A.44 Dejavnosti dokazovanja skladnosti za izjavo o skladnosti projekta

Preden izjavitelj, odgovoren za projektiranje zrakoplova, poda izjavo o skladnosti zadevnega projekta v skladu s točko 21L.A.43, za zadevni projekt zrakoplova:

▼ M12

- (a) pripravi načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno opisani načini za dokazovanje skladnosti, ki se uporabljajo med dokazovanjem skladnosti. Ta dokument se po potrebi posodablja;
- (b) evidentira utemeljitev skladnosti v dokumentih o skladnosti v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
- (c) po potrebi izvede testiranja in inšpekcijske preglede v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
- (d) zagotovi in evidentira skladnost testnih kosov in opreme ter zagotovi, da je testni primerek v skladu s specifikacijami, risbami, proizvodnimi procesi, konstrukcijo in načini montaže, ki se uporabljajo pri projektiranju;
- (e) zagotovi, da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana;
- (f) agenciji omogoči izvedbo vseh pregledov ali testiranj zrakoplova v končni ali ustrezno zreli konfiguraciji projektiranja in proizvodnje ali sodelovanje pri takih pregledih ali testiranjih, ki so potrebni za ugotovitev, da proizvod nima značilnosti ali lastnosti, zaradi katere bi bil zrakoplov nevaren ali okoljsko nezdružljiv za predvideno uporabo;
- (g) izvede testiranje letenja v skladu z metodami za tako testiranje letenja, ki jih določi agencija, da ugotovi, ali je zrakoplov v skladu z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja. Testiranje letenja vključuje obdobje delovanja v končni konfiguraciji, ki je dovolj dolgo, da se zagotovi, da ob prvem obratovanju zrakoplova ne bo težav z varnostjo.

21L.A.45 Podrobne tehnične specifikacije in zahteve glede varstva okolja, ki se uporabljajo za zrakoplove, za katere se podajo izjave o skladnosti projekta

Izjavitelj dokaže skladnost projekta zrakoplova s podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 21L.B.61, ki se uporabljajo za zadevni zrakoplov in veljajo na datum, ko se agenciji predloži izjava o skladnosti projekta.

21L.A.46 Projektne podatki za zrakoplov

- (a) Izjavitelj jasno opredeli projekt zrakoplova, da se omogoči njegova enotna in nedvoumna identifikacija.
- (b) Podatki o projektiranju zrakoplova, ki jih izjavitelj uporabi za enotno opredelitev projekta zrakoplova, vključujejo:
 1. risbe in specifikacije ter seznam teh risb in specifikacij, ki so potrebne za opredelitev konfiguracije in konstrukcijskih značilnosti proizvoda;
 2. informacije o uporabljenih materialih in procesih;
 3. informacije o metodah proizvodnje in montaže;

▼ M12

4. morebitne plovnostne omejitve;
5. morebitne zahteve glede okoljske sprejemljivosti ter
6. vse druge podatke, ki s primerjavo omogočajo določitev plovnosti in, če je primerno, okoljske sprejemljivosti poznejših proizvodov istega tipa.

21L.A.47 Obveznosti izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti projekta

Izjavitelj, ki je agenciji podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s točko 21L.A.43:

- (a) ob predložitvi izjave poskrbi, da agencija izvede fizični pregled in testne lete prvega kosa zadevnega zrakoplova v končni ali konstrukcijsko ustrezno zreli konfiguraciji, da se zagotovi, da lahko zrakoplov doseže sprejemljivo raven varnosti in je okoljsko sprejemljiv;
- (b) hrani vse spremne dokumente za izjavo o skladnosti projekta in jih na zahtevo predloži agenciji;
- (c) izpolnjuje vse druge obveznosti, ki veljajo za izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti, določene v poddelu A te priloge.

21L.A.48 Neprenosljivost izjave o skladnosti projekta za zrakoplov

- (a) Izjava o skladnosti projekta zrakoplova ni prenosljiva.
- (b) Fizična ali pravna oseba, ki prevzame projekt zrakoplova, za katerega je bila predhodno podana izjava o skladnosti projekta:
 1. predloži novo izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s tem poddelom;
 2. dokaže, da izjavitelj, ki je predhodno podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, ni več dejaven ali se je strinjal s prenosom projektnih podatkov o zrakoplovu;
 3. se zaveže, da bo izpolnila vse obveznosti, ki veljajo za osebe, ki podajo izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, določene v tem poddelu v skladu s točko 21L.A.47.

PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA**21L.A.61 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek za vložitev vloge za odobritev sprememb certifikatov tipa za proizvode, certificirane v skladu s to prilogo, če spremenjeni proizvod še vedno spada na področje uporabe točke 21L.A.21;
- (b) pravice in obveznosti prosilcev za navedene odobritve iz točke (a) in nosilcev takih odobritev;

▼ M12

- (c) določbe v zvezi s standardnimi spremembami, za katere odobritev ni potrebna.

21L.A.62 Standardne spremembe

- (a) Standardne spremembe so tiste spremembe certifikata tipa proizvoda, odobrenega v skladu s poddelom B oddelka B te priloge, ki:

1. so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih sprememb, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, ter

2. niso v nasprotju s podatki nosilca zadevnega certifikata tipa.

- (b) Točke 21L.A.63 do 21L.A.70 se ne uporabljajo za standardne spremembe.

21L.A.63 Razvrstitev sprememb certifikata tipa

- (a) Spremembe certifikata tipa se razvrstijo kot male ali velike.
- (b) „Mala sprememba“ je sprememba, ki nima znatnega učinka na maso, ravnost, trdnost strukture, zanesljivost, certificirane ravni hrupa ali emisij, obratovalne značilnosti ali druge značilnosti, ki vplivajo na plovnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda.
- (c) Vse druge spremembe so „velike spremembe“, razen če je sprememba konstrukcije, moči, potiska ali mase tako obsežna, da je potrebna tehtna preiskava skladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ali veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami; v tem primeru se projekt certificira v skladu s poddelom B te priloge.

- (d) Zahteve za odobritev malih sprememb so določene v točki 21L.A.67.

- (e) Zahteve za odobritev velikih sprememb so določene v točki 21L.A.68.

21L.A.64 Upravičenost

- (a) Za odobritev velike spremembe certifikata tipa v skladu s tem poddelom lahko zaprosi samo nosilec certifikata tipa; vsi drugi prosilci za veliko spremembo certifikata tipa zaprosijo v skladu s poddelom E te priloge.
- (b) Za odobritev male spremembe certifikata tipa v skladu s tem poddelom lahko zaprosi katera koli fizična ali pravna oseba.

21L.A.65 Vloga za spremembo certifikata tipa

- (a) Vloga za odobritev spremembe certifikata tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ **M12**

- (b) Prosilec vloži za veliko spremembo certifikata tipa priloži načrt za dokazovanje skladnosti v skladu s točko 21L.A.66 skupaj s predlogom za osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, pripravljenimi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točke 21L.B.81.

21L.A.66 Dokazovanje skladnosti

- (a) Prosilec za veliko spremembo certifikata tipa dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.81 določila agencija in o njih obvestila prosilca, ter agenciji predstavi načine, s katerimi je bila taka skladnost dokazana.
- (b) Prosilec za veliko spremembo certifikata tipa agenciji predloži evidentirano utemeljitev načinov usklajevanja v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti.
- (c) Prosilec ob izvajanju testiranja in inšpekcijskih pregledov, s katerimi dokaže skladnost v skladu s točko (a), pred izvedbo katerega koli testa preveri in dokumentira:

1. za testni primerek, da so:

- (i) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za predlagani spremenjeni projekt tipa;
- (ii) sestavni deli proizvodov ustrezno skladni z risbami iz predlaganega spremenjenega projekta tipa;
- (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega spremenjenega projekta tipa ter

2. da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.

- (d) Testiranje letenja zaradi pridobitve odobritve za veliko spremembo certifikata tipa se opravi v skladu z metodami za tako testiranje letenja, ki jih določi agencija. Prosilec za veliko spremembo certifikata tipa opravi vse testne lete, ki so potrebni za ugotovitev skladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.

- (e) Prosilec za veliko spremembo certifikata tipa agenciji dovoli, da:

- 1. pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti;
- 2. prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu, opravljenemu za dokazovanje skladnosti, ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled; ter
- 3. po potrebi opravi fizični pregled prvega kosa zadevnega proizvoda v spremenjeni končni konfiguraciji, da preveri skladnost projekta z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.

▼ M12

- (f) Po zaključku dokazovanja skladnosti prosilec agenciji izjavi, da:
1. je dokazal skladnost z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.81 določila agencija in o njih obvestila prosilca, v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti, ter
 2. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

21L.A.67 Zahteve glede odobritve male spremembe certifikata tipa

Prosilec za izdajo odobritve za malo spremembo certifikata tipa:

- (a) dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva:
1. skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, ki so s sklici vključene v certifikat tipa, ali
 2. če se prosilec tako odloči, skladni s certifikacijskimi specifikacijami, ki veljajo za proizvod na datum vloge za spremembo;
- (b) poda izjavo o skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, ki se uporabljajo v skladu s točko (a)(1), ali certifikacijskimi specifikacijami, izbranimi v skladu s točko (a)(2), evidentira utemeljitev skladnosti v dokumentih o skladnosti in zabeleži, da ni bila ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil spremenjeni proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;
- (c) agenciji predloži utemeljitev skladnosti za spremembo in izjavo o skladnosti.

21L.A.68 Zahteve glede odobritve velike spremembe certifikata tipa

Prosilec za izdajo odobritve za veliko spremembo certifikata tipa:

- (a) dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.81 določila agencija in o njih obvestila prosilec;
- (b) dokaže skladnost v skladu s točko 21L.A.66;
- (c) dokaže, da ni nerešenih vprašanj na podlagi fizičnega pregleda prvega kosa zadevnega proizvoda v spremenjeni končni konfiguraciji, ki ga je agencija izvedla v skladu s točko 21L.A.66(e)(3).

21L.A.69 Odobritev spremembe certifikata tipa na podlagi privilegija

- (a) Odobritev spremembe certifikata tipa lahko namesto agencije izda odobrena projektivna organizacija, ki ga je projektirala, brez vloge v skladu s točko 21L.A.65 v okviru svojih privilegijev iz točk 2 in 8 točke 21.A.263(c) Priloge I (del 21), kot je navedeno v pogojih odobritve.

▼ M12

(b) Projektivna organizacija pri izdaji odobritve spremembe certifikata tipa v skladu s točko (a):

1. zagotovi, da so na voljo vsi bistveni podatki in utemeljitve;
2. zagotovi, da je bila v skladu s točko 21L.A.66 dokazana skladnost in podana izjava o skladnosti spremembe z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja v skladu s točko (a)(1) točke 21L.A.67 ali točko (a) točke 21L.A.68;
3. potrdi, da ni ugotovila:
 - (i) nobenih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ali izbranimi certifikacijskimi specifikacijami;
 - (ii) nobene značilnosti ali lastnosti spremembe, zaradi katere bi bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;
4. omeji odobritev spremembe certifikata tipa na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se sprememba nanaša.

21L.A.70 Obveznosti pri malih spremembah certifikata tipa

Nosilec odobritve za malo spremembo certifikata tipa zagotovi, da se izpolnijo obveznosti nosilcev odobritev za male spremembe iz poddela A te priloge.

PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA**21L.A.81 Področje uporabe**

V tem delu so določeni postopek za fizične ali pravne osebe, ki niso nosilec zadevnega certifikata tipa, za vložitev vloge za odobritev velikih sprememb certifikatov tipa, izdanih v skladu s Prilogo I (del 21) ali to prilogo, za proizvode, ki spadajo na področje uporabe točke 21L.A.21, če spremenjeni proizvod še vedno spada na področje uporabe navedene točke, ter pravice in obveznosti prosilcev za navedene certifikate ali nosilcev takih certifikatov.

21L.A.82 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti za projektiranje ali je podala izjavo v zvezi s tem v skladu s točko 21L.A.83, lahko vloži vlogo za dodatni certifikat tipa v skladu s pogoji iz tega poddela.

21L.A.83 Dokazovanje sposobnosti za projektiranje

Prosilec za dodatni certifikat tipa dokaže svojo sposobnost za projektiranje tako, da:

- (a) ima odobritev projektivne organizacije skupaj s pogoji odobritve, ki zajemajo zadevno kategorijo proizvoda, ki jo je agencija izdala v skladu s poddelom J oddelka A Priloge I (del 21), ali

▼ M12

- (b) poda izjavo o svoji sposobnosti za projektiranje za obseg proizvoda v skladu s poddelom J te priloge.

21L.A.84 Vloga za dodatni certifikat tipa

- (a) Vloga za dodatni certifikat tipa se vložijo v obliki in na način, ki ju določi agencija.
- (b) Pri vložitvi vloge za izdajo dodatnega certifikata tipa prosilec:

1. v vlogo vključi informacije, ki se zahtevajo s točko 21L.A.65(b);
2. navede, ali je oziroma bo podatke o certifikaciji v celoti pripravil prosilec ali bodo pripravljene na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa.

21L.A.85 Dokazovanje skladnosti

- (a) Prosilec za dodatni certifikat tipa dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.101 določila agencija in o njih obvestila prosilca, ter agenciji predstavi načine, s katerimi je bila taka skladnost dokazana.

- (b) Prosilec za dodatni certifikat tipa agenciji predloži evidentirano utemeljitev načinov usklajevanja v dokumentih o skladnosti v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti.

- (c) Prosilec ob izvajanju testiranja in inšpekcijskih pregledov, s katerimi dokaže skladnost v skladu s točko (a), pred izvedbo katerega koli testa preveri in dokumentira:

1. za testni primerek, da so:
 - (i) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za predlagani spremenjeni projekt tipa;
 - (ii) sestavni deli proizvodov ustrezno skladni z risbami iz predlaganega spremenjenega projekta tipa;
 - (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega spremenjenega projekta tipa ter
2. da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.

- (d) Testiranje letenja zaradi pridobitve dodatnega certifikata tipa se opravi v skladu z metodami za tako testiranje letenja, ki jih določi agencija. Prosilec za dodatni certifikat tipa opravi vse testne lete, ki so potrebni za ugotovitev skladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa.

- (e) Prosilec za dodatni certifikat tipa agenciji dovoli, da:

1. pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti;
2. prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu, opravljenemu za dokazovanje skladnosti, ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled; ter

▼ M12

3. opravi fizični pregled prvega kosa zadevnega proizvoda v spremenjeni končni konfiguraciji, da preveri skladnost projekta z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.
- (f) Po zaključku dokazovanja skladnosti prosilec za dodatni certifikat tipa agenciji izjavi, da:
1. je dokazal skladnost z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.101 določila agencija in o njih obvestila prosilca, v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti, ter
 2. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

21L.A.86 Zahteve glede odobritve dodatnega certifikata tipa

- (a) Prosilec za izdajo dodatnega certifikata tipa:
1. dokaže svojo sposobnost za projektiranje v skladu s točko 21L.A.83;
 2. dokaže, da so sprememba certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.101 določila agencija;
 3. dokaže skladnost v skladu s točko 21L.A.85;
 4. če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21L.A.84(b), dokaže, da nosilec certifikata tipa:
 - (i) nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke 21L.A.65, ter
 - (ii) soglaša, da bo sodeloval s prosilcem, da se zagotovi izpolnjevanje vseh obveznosti za stalno plovnost spremenjenega proizvoda v skladu s točkama 21L.A.28 in 21L.A.88;
 5. dokaže, da ni nerešenih vprašanj na podlagi fizičnega pregleda prvega kosa zadevnega proizvoda v spremenjeni končni konfiguraciji, ki ga je agencija izvedla v skladu s točko 21L.A.85(e)(3).
- (b) Dodatni certifikat tipa se omeji na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se velika sprememba nanaša.

21L.A.87 Odobritev dodatnega certifikata tipa na podlagi privilegija

- (a) Odobritev dodatnega certifikata tipa za veliko spremembo lahko namesto agencije izda odobrena projektivna organizacija, ki ga je projektirala, brez vloge v skladu s točko 21L.A.84 v okviru svojih privilegijev iz točke 9 točke 21.A.263(c) Priloge I (del 21), kot je navedeno v pogojih odobritve.

▼ M12

- (b) Projektivna organizacija pri izdaji dodatnega certifikata tipa v skladu s točko (a):

1. zagotovi, da so na voljo vsi bistveni podatki in utemeljitve;
2. zagotovi, da je bila dokazana skladnost in podana izjava o skladnosti spremembe z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
3. potrdi, da ni ugotovila:
 - (i) nobenih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ali izbranimi certifikacijskimi specifikacijami;
 - (ii) nobene značilnosti ali lastnosti spremembe, zaradi katere bi bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;
4. omeji odobritev dodatnega certifikata tipa na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se sprememba nanaša.

21L.A.88 Obveznosti nosilca dodatnega certifikata tipa

Vsak nosilec dodatnega certifikata tipa prevzame obveznosti nosilca dodatnega certifikata tipa iz poddela A te priloge in še naprej izpolnjuje zahtevo za upravičenost iz točke 21L.A.82.

21L.A.89 Prenosljivost dodatnega certifikata tipa

Dodatni certifikat tipa se lahko prenese na novega nosilca, če je agencija preverila, da je fizična ali pravna oseba, na katero naj bi se certifikat tipa prenesel, v skladu s točko 21L.A.83 upravičena do dodatnega certifikata tipa in lahko prevzame obveznosti nosilca dodatnega certifikata tipa iz točke 21L.A.88.

21L.A.90 Stalna veljavnost dodatnega certifikata tipa

- (a) Dodatni certifikat tipa je veljaven, dokler:

1. se mu nosilec dodatnega certifikata tipa ne odpove;
2. nosilec dodatnega certifikata tipa še naprej izpolnjuje ustrezne zahteve iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njegovi podlagi, ob upoštevanju določb, ki se nanašajo na obravnavanje ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21;
3. agencija ne prekliče dodatnega certifikata tipa v skladu s točko 21L.B.22.

- (b) Ob odpovedi ali preklicu se certifikat tipa vrne agenciji.

▼ M12**21L.A.91 Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa**

- (a) Mala sprememba dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, se odobri v skladu s poddelom D te priloge.
- (b) Velika sprememba dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, se odobri kot poseben dodatni certifikat tipa v skladu s tem poddelom.
- (c) Z odstopanjem od točke (b) se lahko velika sprememba dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, ki ga predloži nosilec dodatnega certifikata tipa, odobri kot sprememba obstoječega dodatnega certifikata tipa v skladu s točkami 21L.A.63 do 21L.A.69.

PODDEL F – SPREMEMBE ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA**21L.A.101 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek za izjavo o skladnosti spremembe projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge;
- (b) pravice in obveznosti izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti spremembe iz točke (a), ter
- (c) določbe v zvezi s standardnimi spremembami, za katere ni potrebna izjava o skladnosti projekta.

21L.A.102 Standardne spremembe

- (a) Standardne spremembe so spremembe projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge, ki:
 1. so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih sprememb, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, in
 2. niso v nasprotju s projektnimi podatki, zajetimi z izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, podano v skladu s poddelom C te priloge.
- (b) Točke 21L.A.103 do 21L.A.108 se ne uporabljajo za standardne spremembe.

21L.A.103 Razvrstitev sprememb projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

- (a) Spremembe projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge, se razvrstijo kot male ali velike, pri čemer se uporabijo merila iz točke 21L.A.63(b) in (c).
- (b) Izjava o skladnosti projekta male spremembe se poda v skladu s točko 21L.A.105.
- (c) Izjava o skladnosti projekta velike spremembe se poda v skladu s točko 21L.A.107.

▼ M12**21L.A.104 Upravičenost**

- (a) Izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge, lahko poda izjavo o skladnosti male spremembe projekta zadevnega zrakoplova v skladu s pogoji iz tega poddela. Tako izjavo o skladnosti lahko v skladu s pogoji iz tega poddela poda tudi projektivna organizacija, odobrena v skladu s točko (c)(3) točke 21.A.263 Priloge I (del 21).
- (b) Samo tisti izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge, lahko poda izjavo o skladnosti velike spremembe projekta navedenega zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti v skladu s poddelom C te priloge, pod pogoji, določenimi v tem poddelu.
- (c) Z odstopanjem od točke (b) točke 21.L.A.104, če izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge ni več dejaven ali se ne odzove na zahteve za spremembe projekta, lahko izjavo o skladnosti spremenjenega projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge poda tudi projektivna organizacija, odobrena v skladu s točko (c)(4) točke 21.A.263 Priloge I (del 21), v okviru pogojev odobritve, ali katera koli druga fizična ali pravna oseba, ki lahko prevzame obveznosti iz točke 21L.A.47 v zvezi z zadevnim spremenjenim zrakoplovom.

21L.A.105 Izjava o skladnosti projekta za male spremembe

- (a) Pred vgradnjo ali vključitvijo ali dogovorom s proizvodno organizacijo za vgradnjo ali vključitev male spremembe v projekt zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti v skladu s poddelom C te priloge, organizacija, ki je projektirala zadevno malo spremembo, izjavi, da je projekt male spremembe skladen s:
1. podrobnimi tehničnimi specifikacijami, ki so kot sklic vključene v izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, razen če se navedene podrobne tehnične specifikacije ali njihovi deli v skladu s točko 21L.B.61 ne uporabljajo več, ker je agencija ugotovila, da izkušnje iz drugih podobnih proizvodov v uporabi ali proizvodov s podobnimi konstrukcijskimi značilnostmi kažejo, da lahko nastanejo nevarne razmere, s podrobnimi tehničnimi specifikacijami, ki so bile navedene v izjavi o skladnosti projekta zrakoplova, pa se te nevarne razmere ne obravnavajo, ali
 2. podrobnimi tehničnimi specifikacijami, ki veljajo na datum, ko je podana izjava v skladu s točko 21L.B.61, če jih izbere izjavitelj, in
 3. veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 21L.B.61, ki veljajo na datum, ko je izjava podana.
- (b) Izjava o skladnosti projekta se poda v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ M12

- (c) Izjavitelj ali organizacija, ki je projektirala malo spremembo, vodi evidenco malih sprememb projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, in agenciji na zahtevo da na voljo vse izjave, podane v skladu s točko (a).

21L.A.106 Obveznosti osebe, ki poda izjavo o skladnosti projekta male spremembe

Vsaka oseba, ki je podala izjavo o skladnosti male spremembe projekta zrakoplova v skladu s točko 21L.A.105:

- (a) vodi register teh izjav in jih na zahtevo da na voljo agenciji;
- (b) hrani vsa dokazila za izjavo o skladnosti projekta in jih na zahtevo da na voljo agenciji;
- (c) prevzame vse druge obveznosti izjavitelja, ki je podal izjavo o skladnosti, določene v poddelu A te priloge.

21L.A.107 Izjava o skladnosti projekta za velike spremembe

- (a) Pred vgradnjo ali vključitvijo ali dogovorom s proizvodno organizacijo za vgradnjo ali vključitev velike spremembe v projekt zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C te priloge, organizacija, ki je projektirala zadevno veliko spremembo, izjavi, da so projekt zadevne velike spremembe in področja, na katera zadevna sprememba vpliva, skladni s:

1. podrobnimi tehničnimi specifikacijami, ki so kot sklic vključene v izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, razen če se navedene podrobne tehnične specifikacije ali njihovi deli v skladu s točko 21L.B.61 ne uporabljajo več, ker je agencija ugotovila, da izkušnje iz drugih podobnih proizvodov v uporabi ali proizvodov s podobnimi konstrukcijskimi značilnostmi kažejo, da lahko nastanejo nevarne razmere, s podrobnimi tehničnimi specifikacijami, ki so bile navedene v izjavi o skladnosti projekta zrakoplova, pa se te nevarne razmere ne obravnavajo, ali
 2. podrobnimi tehničnimi specifikacijami, ki veljajo na datum, ko je podana izjava v skladu s točko 21L.B.61, če jih izbere izjavitelj, in
 3. veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 21L.B.61, ki veljajo na datum, ko je izjava podana.
- (b) Izjava o skladnosti projekta se poda v obliki in na način, ki ju določi agencija.
- (c) Izjava vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. ime osebe, ki predloži izjavo, in njen naslov/kraj poslovanja;
2. referenčno številko izjave za zrakoplov, na katerega se nanaša velika sprememba;

▼ M12

3. edinstveno referenčno oznako za identifikacijo velike spremembe;
 4. navedbo podrobnih tehničnih specifikacij in veljavnih zahtev glede varstva okolja, v zvezi s katerimi izjavitelj poda izjavo o skladnosti
 5. podpisano izjavo, podano na lastno odgovornost osebe, ki podaja izjavo, da je projekt velike spremembe v skladu s podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 4 v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti iz točke (d)(3);
 6. podpisano izjavo, podano na lastno odgovornost osebe, ki podaja izjavo, da zadevna oseba ni ugotovila nobenih značilnosti ali lastnosti, zaradi katerih bi bil zrakoplov nevaren ali okoljsko nezdružljiv s predvideno uporabo;
 7. podpisano zavezo, da bo oseba, ki podaja izjavo, prevzela obveznosti iz točke 21L.A.47 v zvezi s spremenjenim projektom zrakoplova;
 8. navodila za stalno plovnost;
 9. obratovalne omejitve, če se spremenijo;
 10. listo podatkov za plovnost in, če je primerno, evidenco o skladnosti emisij;
 11. listo podatkov za hrup, če je primerno;
 12. vse druge pogoje ali omejitve, predpisane za zrakoplov, v veljavnih podrobnih tehničnih specifikacijah in veljavnih zahtevah glede varstva okolja, v zvezi s katerimi izjavitelj poda izjavo skladnosti.
- (d) Izjavitelj, ki projektira veliko spremembo, izjavo iz točke (c) predloži agenciji. Skupaj s to izjavo agenciji predloži:
1. opis velike spremembe;
 2. osnovne podatke o veliki spremembi, vključno z obratovalnimi karakteristikami, konstrukcijskimi značilnostmi in morebitnimi omejitvami;
 3. načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno opisani načini za dokazovanje skladnosti, uporabljeni med dokazovanjem skladnosti;
 4. evidentirane utemeljitve skladnosti s podatki o skladnosti, pridobljenimi na podlagi dejavnosti, ki so bile izvedene v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
 5. načine, s katerimi je bila dokazana taka skladnost z veljavnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 21L.B.61;

▼ **M12**

6. kadar se skladnost dokaže z izvajanjem testov, evidentirano utemeljitev skladnosti testnih kosov in opreme, ki dokazuje:

- (i) za testni primerek, da so:
 - (A) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za projekt;
 - (B) sestavni deli proizvodov ustrezno skladni z risbami iz projekta in
 - (C) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz projekta;
- (ii) da je bila oprema za testiranje in merjenje, ki se je uporabila pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana;

7. poročila, rezultate inšpekcijskih pregledov ali testov, za katere je izjavitelj menil, da so potrebni za ugotovitev, da zrakoplov izpolnjuje veljavne podrobne tehnične specifikacije in veljavne zahteve glede varstva okolja.

(e) Izjava o veliki spremembi izjave o skladnosti projekta se omeji na posamezne konfiguracije v izjavi o skladnosti projekta, na katerega se sprememba nanaša.

21L.A.108 Dejavnosti dokazovanja skladnosti za izjavo o skladnosti velike spremembe

Preden izjavitelj poda izjavo o skladnosti v skladu s točko 21L.A.107, za zadevni projekt:

- (a) pripravi načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno opisani načini za dokazovanje skladnosti, ki se uporabljajo med dokazovanjem skladnosti. Ta dokument se po potrebi posodablja;
- (b) evidentira utemeljitev skladnosti v dokumentih o skladnosti v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
- (c) po potrebi izvede testiranja in inšpekcijske preglede v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
- (d) zagotovi in evidentira skladnost testnih kosov in opreme ter zagotovi, da je testni primerek v skladu s specifikacijami, risbami, proizvodnimi procesi, konstrukcijo in načini montaže, ki se uporabljajo pri projektiranju;
- (e) zagotovi, da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana;
- (f) agenciji omogoči izvedbo vseh pregledov ali testov zrakoplova v končni ali ustrezno zreli konfiguraciji projektiranja in proizvodnje ali sodelovanje pri takih pregledih ali testih, ki so potrebni za ugotovitev, da spremenjeni proizvod nima značilnosti ali lastnosti, zaradi katere bi bil zrakoplov nevaren ali okoljsko nezdružljiv za predvideno uporabo;
- (g) izvede testiranje letenja v skladu z metodami za tako testiranje letenja, ki jih določi agencija, kot je potrebno za ugotovitev, ali je zrakoplov v skladu z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.

▼ M12**PODDEL G – PROIZVODNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA
PODANA IZJAVA****21L.A.121 Področje uporabe**

(a) V tem poddelu so določeni:

1. postopki za izjavo o sposobnosti fizičnih in pravnih oseb za proizvodnjo, ki dokazujejo skladnost proizvodov in delov z veljavnimi projektnimi podatki;
2. pravice in obveznosti fizičnih in pravnih oseb, ki podajo izjavo o sposobnosti za proizvodnjo iz točke 1.

(b) Organizacije, ki so podale izjavo o sposobnosti za proizvodnjo v skladu s tem poddelom, lahko proizvajajo naslednje kategorije proizvodov in delov:

1. proizvode in dele projekta, ki je bil potrjen v skladu s to prilogo;
2. zrakoplov, katerega projekt je zajet z izjavo, podano v skladu s to prilogo, ter njegove motorje, propelerje in dele.

21L.A.122 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba (v nadaljnjem besedilu: organizacija) lahko poda izjavo o svoji sposobnosti za proizvodnjo v skladu s tem poddelom, če:

- (a) je vložila ali namerava vložiti vlogo za odobritev projekta proizvoda ali dela v skladu s to prilogo ali
- (b) je podala ali namerava podati izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s to prilogo ali
- (c) sodeluje s prosilcem za odobritev projekta proizvoda, ki bo izdana v skladu s to prilogo, ali nosilcem take odobritve ali organizacijo, ki je podala ali namerava podati izjavo o skladnosti zadevnega projekta zrakoplova v skladu s to prilogo, da se zagotovita skladnost proizvedenega proizvoda ali dela z zadevnim projektom in stalna plovnost proizvoda ali dela.

21L.A.123 Izjava o sposobnosti za proizvodnjo

(a) Preden začne organizacija, ki namerava dokazati skladnost proizvodov ali delov z veljavnimi projektnimi podatki, proizvajati zadevne proizvode ali dele, poda izjavo o svoji sposobnosti za proizvodnjo.

(b) Izjava in njene morebitne naknadne spremembe se podajo v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ.

(c) Izjava vsebuje informacije, ki jih pristojni organ potrebuje za seznanitev z organizacijo in predvidenim obsegom dela, in vključuje vsaj naslednje:

1. registrirano ime organizacije;
2. kontaktne podatke registriranega naslova glavnega kraja poslovanja organizacije ter po potrebi kontaktne podatke in območja delovanja organizacije;
3. imena in kontaktne podatke odgovornega vodje organizacije, imenovanega v skladu s točko (c)(1) točke 21L.A.125;

▼ M12

4. predvideni obseg dela;
 5. datum predvidenega začetka proizvodnje;
 6. izjavo, ki potrjuje:
 - (i) da ima organizacija vzpostavljen sistem upravljanja za proizvodnjo v skladu s točko (a) točke 21L.A.124 in
 - (ii) da bo vzdrževala sistem upravljanja za proizvodnjo v skladu s tem poddelom;
 7. izjavo, ki potrjuje, da bo organizacija upoštevala procese in postopke, določene v skladu s točko (d) točke 21L.A.124;
 8. izjavo, da se organizacija strinja, da bo prevzela obveznosti proizvodne organizacije, za katero je bila podana izjava, v skladu s točko 21L.A.127.
- (d) Izjava o sposobnosti za proizvodnjo se predloži pristojnemu organu.

21L.A.124 Sistem upravljanja za proizvodnjo

- (a) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem upravljanja za proizvodnjo z jasno odgovornostjo in pristojnostmi v celotni organizaciji, ki:
 1. ustreza naravi in kompleksnosti njenih dejavnosti ter velikosti organizacije, pri tem pa upošteva nevarnosti in tveganja, povezana s temi dejavnostmi,
 2. je vzpostavljen na podlagi odgovornosti odgovornega vodje, imenovanega v skladu s točko (c)(1) točke 21L.A.125.
- (b) Sistem upravljanja za proizvodnjo vključuje načine za upravljanje kakovosti z vzdrževanjem sistema kakovosti, ki:
 1. zagotavlja, da je vsak proizvod ali del, ki ga proizvede proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ali njeni partnerji ali ki ga nabavi pri podizvajalcih ali zunanjih dobaviteljih, v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
 2. v okviru svojih dejavnosti vzpostavi, izvaja ali vzdržuje, če je primerno, kontrolne postopke za:
 - (i) izdajo, odobritev ali spremembo dokumentov;
 - (ii) revizijo in kontrolo za oceno prodajalcev in podizvajalcev;
 - (iii) preverbo, da so vhodni proizvodi, deli, materiali in oprema, vključno z novimi ali rabljenimi elementi, ki jih dobavijo kupci proizvodov, taki, kot so opredeljeni v veljavnih projektnih podatkih;
 - (iv) identifikacijo in sledljivost;
 - (v) proizvodne procese;
 - (vi) inšpekcijske preglede in testiranja, vključno s proizvodnimi testnimi leti;

▼ **M12**

- (vii) kalibracijo orodij, šablon in opreme za testiranje;
- (viii) kontrolo neskladnih elementov;
- (ix) sodelovanje s prosilcem za odobritev projekta ali nosilcem take odobritve ali izjaviteljem, ki je podal izjavo o skladnosti projekta;
- (x) pripravo in hranjenje evidenc;
- (xi) zagotavljanje usposobljenosti in kvalifikacij osebja;
- (xii) izdajo dokumentov za plovnostno sprostitev;
- (xiii) rokovanje, skladiščenje in pakiranje;
- (xiv) interne presoje kakovosti in posledične korektivne ukrepe;
- (xv) delo, opravljeno na kateri koli lokaciji, ki ni območje delovanja, vključeno v izjavo;
- (xvi) delo, opravljeno po zaključku proizvodnje, vendar pred dobavo, da se zrakoplov ohrani v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (xvii) zahtevo za izdajo dovoljenj za letenje in odobritev s tem povezanih pogojev letenja;

3. vključi posebne določbe v vse kontrolne postopke za vse kritične dele.

- (c) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, v okviru svojega sistema upravljanja za proizvodnjo vzpostavi neodvisno funkcijo za spremljanje skladnosti organizacije z ustreznimi zahtevami ter skladnosti s sistemom upravljanja za proizvodnjo in njegove ustreznosti. To spremljanje vključuje sistem za zagotavljanje povratnih informacij osebi ali skupini oseb iz točke (c)(1) in (2) točke 21L.A.125, da se po potrebi zagotovi korektivno ukrepanje.
- (d) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, v okviru svojega sistema upravljanja za proizvodnjo vzpostavi, vzdržuje in posodablja procese in postopke, ki zagotavljajo skladnost proizvedenih proizvodov z veljavnimi projektnimi podatki. Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, pristojnemu organu na zahtevo da na voljo dokumentirana dokazila o teh procesih in postopkih.
- (e) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima vzpostavljene postopke za zagotovitev, da se na novo proizvedeni zrakoplovi vzdržujejo v skladu z veljavnimi navodili za vzdrževanje in ohranjajo v plovnem stanju ter, če je ustrezno, da se za vsako opravljeno vzdrževanje izda potrdilo o sprostitvi v uporabo.
- (f) Če ima proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, certifikate druge organizacije ali organizacij, izdane na podlagi Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, lahko sistem upravljanja za proizvodnjo vključi v sistem upravljanja, ki se zahteva za izdajo drugih certifikatov.

▼ M12**21L.A.125 Viri proizvodne organizacije, za katero je bila podana izjava**

Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, zagotovi, da:

- (a) so objekti, delovni pogoji, oprema in orodja, procesi in s tem povezani materiali, število in usposobljenost osebja ter splošna organiziranost ustrezni za izpolnjevanje njenih obveznosti v skladu s točko 21L.A.127;

- (b) kar zadeva vse potrebne podatke o plovnosti in varstvu okolja:
 - 1. od izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti projekta, ali nosilca certifikata tipa ali odobritve projekta ali prosilca za tak certifikat oziroma odobritev prejme te podatke, da ugotovi njegovo skladnost z veljavnimi projektnimi podatki;

 - 2. je vzpostavila postopek za zagotavljanje, da so podatki o plovnosti in okoljski sprejemljivosti pravilno vključeni v njene podatke o proizvodnji;

 - 3. so ti podatki posodobljeni in na voljo vsem zaposlenim, ki jih potrebujejo pri izpolnjevanju svojih obveznosti;

- (c) kar zadeva poslovodstvo in osebje:
 - 1. proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, imenuje odgovornega vodjo, ki je pooblaščen za zagotovitev, da v organizaciji vsa proizvodnja poteka v skladu z zahtevanimi standardi in da proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, stalno izpolnjuje zahteve sistema upravljanja za proizvodnjo iz točke (a) točke 21L.A.124 ter procese in postopke iz točke (d) točke 21L.A.124;

 - 2. odgovorni vodja imenuje osebo ali skupino oseb, ki zagotavlja, da organizacija izpolnjuje zahteve iz tega poddela, in da je taka oseba ali skupina opredeljena, skupaj z obsegom njenih pooblastil. Taka oseba ali skupina oseb je odgovorna odgovornemu vodji in ima do njega neposreden dostop. Ima ustrezno znanje, poklicno ozadje in izkušnje za izpolnjevanje svojih odgovornosti;

 - 3. ima osebje na vseh ravneh ustrezna pooblastila za opravljanje dodeljenih odgovornosti ter da v proizvodni organizaciji, za katero je bila podana izjava, obstaja celovito in učinkovito usklajevanje v zvezi z zadevami glede podatkov o plovnosti in okoljski sprejemljivosti;

 - 4. se organizacijska struktura organizacije skupaj s ključnim osebjem, ki je odgovorno za zagotavljanje, da organizacija ravna v skladu s tem poddelom, dokumentira in posodablja;

- (d) kar zadeva certifikacijsko osebje, ki ga je proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, pooblastila za podpis dokumentov, izdanih v skladu s točko 21L.A.126, v okviru proizvodnih dejavnosti iz podane izjave:
 - 1. ima certifikacijsko osebje ustrezno znanje, poklicno ozadje (vključno z drugimi funkcijami v organizaciji) in izkušnje za izpolnjevanje dodeljenih mu odgovornosti;

▼ **M12**

2. certifikacijsko osebje prejme dokazilo o obsegu svojih pooblastil. Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, vodi seznam certifikacijskega osebja.

21L.A.126 Področje dela

- (a) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima pravico dokazati skladnost proizvodov in delov, ki spadajo na področje uporabe tega oddelka in ki jih je proizvedla v okviru obsega dela iz podane izjave, z veljavnimi projektnimi podatki.
- (b) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, lahko za celoten zrakoplov po predložitvi izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) vloži:
 1. za zrakoplov, ki je v skladu s projektom tipa, odobrenim v skladu s poddelom B oddelka B te priloge, vlogo za spričevalo o plovnosti in spričevalo o hrupu;
 2. za zrakoplov, ki je v skladu s projektom, za skladnost katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge, vlogo za spričevalo o plovnosti z omejitvami in spričevalo o hrupu z omejitvami.
- (c) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima pravico izdajati dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za motorje, propelerje in dele, ki so v skladu z:
 1. odobrenimi projektnimi podatki, izdanimi v skladu s poddeli B, D, E ali M oddelka B te priloge;
 2. projektnimi podatki iz podane izjave, za katere je bila podana izjava o skladnosti projekta v skladu s poddeli C, F ali N te priloge;
 3. proizvodnimi podatki, ki temeljijo na vseh potrebnih odobrenih projektnih podatkih, ki jih predloži nosilec odobritve projekta popravila.
- (d) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima pravico priporočiti pogoje za zrakoplov, ki ga je proizvedla in za katerega je potrdila skladnost z veljavnimi projektnimi podatki, v skladu s katerimi lahko pristojni organ izda dovoljenje za letenje v skladu s poddelom P Priloge I (del 21).
- (e) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima pravico vzdrževati nov zrakoplov, ki ga je proizvedla, kot je potrebno za njegovo ohranitev v plovnem stanju, razen če se z Uredbo (EU) št. 1321/2014 zahteva, da se vzdrževanje izvaja v skladu s takimi pravili, in pravico izdati dovoljenje o sprostitev v uporabo (obrazec EASA 53B) v zvezi z navedenim vzdrževanjem.

21L.A.127 Obveznosti proizvodne organizacije, za katero je bila podana izjava

- (a) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, deluje v skladu z jasno opredeljenimi postopki, praksami in procesi.
- (b) Če namerava proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, izvajati testne lete, pripravi, vzdržuje in posodablja priročnik za delovanje med testnimi leti, ki vključuje opis politik in postopkov organizacije, ki se nanašajo na testne lete. Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, zadevni priročnik na zahtevo da na voljo pristojnemu organu.

▼ **M12**

- (c) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, za dokončani zrakoplov pred predložitvijo izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) pristojnemu organu zagotovi, da je zrakoplov v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, in da je v skladu z:
1. odobrenim projektom tipa proizvoda s certifikatom tipa v skladu s poddelom B oddelka B te priloge ali
 2. projektnimi podatki zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C te priloge.
- (d) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, za proizvode (razen celotnega zrakoplova) in dele pred izdajo dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) zagotovi, da je proizvod ali del v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, in v skladu z odobrenim projektom tipa proizvoda s certifikatom tipa, izdanim v skladu s poddelom B, D, E ali M oddelka B te priloge, ali da je skladen s projektnimi podatki zrakoplova, za katerega je bila ugotovljena skladnost projekta v skladu s poddelom C, F ali M te priloge.
- (e) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, pri motorjih zagotovi, da je dokončan motor v skladu z veljavnimi zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja na dan proizvodnje motorja.
- (f) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, v vsa dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki jih izda, vključi referenčno številko, ki jo pristojni organ v skladu s točko 21L.B.142 izda za zadevno proizvodno organizacijo.
- (g) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, zagotovi, da organizacija evidentira podrobnosti o vsem opravljenem delu.
- (h) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, nosilcu projekta ali izjavitelju, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, zagotovi podporo za stalno plovnost za vse proizvode ali dele, ki jih je proizvedla.
- (i) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima sistem arhiviranja, ki evidentira zahteve, naložene drugim organizacijam, kot so dobavitelji in podizvajalci. Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, zadevne arhivirane podatke za namene stalne plovnosti na zahtevo da na voljo pristojnemu organu.
- (j) Za proizvodnjo novega zrakoplova proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, pred izdajo izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52) zagotovi, da se zrakoplov ohranja v stanju plovnosti in da se izvaja vzdrževanje, vključno z vsemi nujnimi popravili v skladu z veljavnimi projektnimi podatki.
- (k) Kadar proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, po takem vzdrževanju izda dovoljenje za sprostitev v uporabo, pred izdajo zadevnega dovoljenja ugotovi, da je bilo na vsakem dokončanem zrakoplovu opravljeno potrebno vzdrževanje in da je zrakoplov v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje.
- (l) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, izpolnjuje zahteve iz poddela A te priloge, ki veljajo za proizvodno organizacijo, za katero je bila podana izjava.

▼ M12**21L.A.128 Uradno obvestilo o spremembah in prenehanju dejavnosti**

Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, pristojni organ nemudoma uradno obvesti o naslednjem:

- (a) vseh spremembah informacij, v zvezi s katerimi je bila podana izjava v skladu s točko (c) točke 21L.A.123;
- (b) vseh spremembah sistema upravljanja za proizvodnjo, ki so pomembne za dokazovanje skladnosti ali značilnosti plovnosti ali okoljske sprejemljivosti proizvoda ali dela;
- (c) prenehanju nekaterih ali vseh dejavnosti, zajetih z izjavo.

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

21L.A.141 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni postopek za vložitev vloge za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami za zrakoplov, katerega projekt je bil certificiran ali v zvezi s katerim je bila podana izjava v skladu s to prilogo, ter pravice in obveznosti prosilcev za ta spričevala in nosilcev takih spričeval.

21L.A.142 Upravičenost

Za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami za zrakoplov lahko pod pogoji, določenimi v tem poddelu, zaprosi vsaka fizična ali pravna oseba, pod katere imenom je zrakoplov registriran ali bo registriran v državi članici (v nadaljnjem besedilu: država članica registracije).

21L.A.143 Vloga za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami

- (a) Fizična ali pravna oseba zaprosi za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ države članice registracije.
- (b) Fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za:
 - 1. spričevalo o plovnosti za zrakoplov, ki je v skladu s certifikatom tipa, ki ga je izdala agencija v skladu s poddelom B oddelka B te priloge, ali
 - 2. spričevalo o plovnosti z omejitvami za zrakoplov, ki je v skladu z izjavo o skladnosti projekta v skladu s poddelom C te priloge, ki je ob vložitvi vloge evidentirana pri agenciji v skladu s točko 21L.B.63.
- (c) Za nov zrakoplov, ki je v skladu s certifikatom tipa, ki ga je izdala agencija, prosilec v vlogo vključi:
 - 1. izjavo o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52 ali obrazec EASA 52B), ki ga je izdala ali podpisala:
 - (i) proizvodna organizacija, ki je podala izjavo o sposobnosti za proizvodnjo v skladu s poddelom G te priloge in ki jo je pristojni organ registriral v skladu s točko 21L.B.142, ali
 - (ii) nosilec odobritve proizvodne organizacije na podlagi privilegijev iz točke (b) točke 21.A.163 Priloge I (del 21);

▼ M12

2. poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja;
 3. priročnik za letenje, če se to zahteva z veljavno osnovo za certifikacijo tipa.
- (d) Za nov zrakoplov, ki je v skladu z izjavo o skladnosti projekta, ki jo je registrirala agencija, prosilec v vlogo vključi:
1. izjavo o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B), ki jo je izdala ali podpisala:
 - (i) fizična ali pravna oseba v skladu s poddelom R te priloge;
 - (ii) proizvodna organizacija, ki je podala izjavo o sposobnosti za proizvodnjo v skladu s poddelom G te priloge in ki jo je pristojni organ registriral v skladu s točko 21L.B.142, ali
 - (iii) nosilec odobritve proizvodne organizacije na podlagi privilegijev iz točke (d) točke 21.A.163 Priloge I (del 21);
 2. poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja;
 3. priročnik za letenje, če je to zahtevano z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami za izjavo o skladnosti projekta.
- (e) Za rabljen zrakoplov iz države članice prosilec v vlogo vključi certifikat pregleda plovnosti, izdan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014.
- (f) Za rabljen zrakoplov iz države nečlanice prosilec v vlogo vključi:
1. izjavo pristojnega organa države, v kateri je zrakoplov registriran ali je bil registriran, o statusu plovnosti zrakoplova ob predaji;
 2. preteklo evidenco, da se ugotovi standard proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova;
 3. poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja;
 4. priročnik za letenje;
 5. priporočilo za izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami in certifikat pregleda plovnosti po pregledu plovnosti v skladu s Prilogo I (del M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014 ali certifikat pregleda plovnosti v skladu s Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014.
- (g) Če ni dogovorjeno drugače, se izjave iz točk (c)(1), (d)(1) in (f)(1) podajo največ 60 dni pred predavitvijo zrakoplova pristojnemu organu države članice registracije.

▼ M12**21L.A.144 Obveznosti vlagatelja vloge za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami**

Prosilec za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami:

- (a) predloži priročnike, napise, sezname, oznake instrumentov in druge potrebne informacije, zahtevane z veljavno osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami za izjave o skladnosti projekta v enem ali več uradnih jezikih Evropske unije, sprejemljivih za pristojni organ države članice registracije;
- (b) dokaže, da je njegov zrakoplov identificiran v skladu s poddelom Q te priloge;
- (c) poskrbi za inšpekcijske preglede, ki jih izvede pristojni organ države članice registracije, da se oceni, ali ima zrakoplov kakršne koli neskladnosti, ki bi lahko vplivale na njegovo varnost.

21L.A.145 Prenosljivost in ponovna izdaja spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami v državah članicah

Pri spremembi lastništva zrakoplova se:

- (a) če zrakoplov ostane v istem registru, spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, izdano v skladu s poddelom H oddelka B te priloge, prenese skupaj z zrakoplovom;
- (b) če je zrakoplov predviden za registracijo v drugi državi članici, fizična ali pravna oseba, pod imenom katere bo zrakoplov registriran, pri pristojnem organu nove države članice registracije zaprosi za novo spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami ter v vlogo vključi prejšnje spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, izdano v skladu s poddelom H oddelka B te priloge, in veljaven certifikat pregleda plovnosti, izdan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014.

21L.A.146 Stalna veljavnost spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami

- (a) Spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami je veljavno, dokler:
 1. zrakoplov ostane v istem registru;
 2. se mu nosilec spričevala ne odpove;
 3. zrakoplov ostane v skladu z ustreznimi zahtevami Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi, veljavnim projektom tipa ali veljavnimi projektnimi podatki zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, ter zahtevami glede stalne plovnosti, ob upoštevanju določb v zvezi z obravnavanjem ugotovitev, kot je določeno v točki 21L.B.21;
 4. pristojni organ države članice registracije spričevala ne prekliče v skladu s točko 21L.B.22.

▼ M12

- (b) Ob odpovedi ali preklicu se spričevalo vrne pristojnemu organu države članice registracije.

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU IN SPRIČEVALA O HRUPU Z OMEJITVAMI

21L.A.161 Področje uporabe

V tem delu so določeni postopek za vložitev vloge za spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami za zrakoplov, katerega projekt je bil certificiran ali je bila zanj podana izjava v skladu s to prilogo, ter pravice in obveznosti prosilcev za ta spričevala in njihovih nosilcev.

21L.A.162 Upravičenost

Za spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami za zrakoplov lahko pod pogoji, določenimi v tem poddelu, zaprosi vsaka fizična ali pravna oseba, pod katere imenom je ali bo zadevni zrakoplov registriran v državi članici.

21L.A.163 Vloga

- (a) Fizična ali pravna oseba zaprosi za spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ države članice registracije.

- (b) Fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za:

1. spričevalo o hrupu za zrakoplov, ki je v skladu s certifikatom tipa, ki ga je izdala agencija v skladu s poddelom B oddelka B te priloge, ali
2. spričevalo o hrupu z omejitvami za zrakoplov, ki je v skladu z izjavo o skladnosti projekta, predloženo v skladu s poddelom C te priloge, ki je ob vložitvi vloge evidentirana pri agenciji v skladu s točko 21L.B.63.

- (c) Prosilec v vlogo vključi:

1. pri novih zrakoplovih:

- (i) izjavo o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52 ali obrazec EASA 52B), ki ga je izdala ali podpisala:

(A) fizična ali pravna oseba v skladu s poddelom R te priloge;

(B) proizvodna organizacija, ki je podala izjavo o sposobnosti za proizvodnjo v skladu s poddelom G te priloge in ki jo je pristojni organ registriral v skladu s točko 21L.B.142, ali

(C) nosilec odobritve proizvodne organizacije na podlagi privilegijev iz točke (b) točke 21.A.163 Priloge I (del 21);

- (ii) sklic na evidenco hrupa v podatkovni zbirki agencije o ravneh hrupa, ki odraža informacije o hrupu, ugotovljene v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa;

▼ **M12**

2. pri rabljenih zrakoplovih:

- (i) sklic na evidenco hrupa v podatkovni zbirki agencije o ravneh hrupa, ki odraža informacije o hrupu, ugotovljene v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa; in
 - (ii) preteklo evidenco, da se ugotovi standard proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova.
- (d) Če ni dogovorjeno drugače, se izjave iz točke (c)(1)(i) izdajo največ 60 dni pred predstavitvijo zrakoplova pristojnemu organu države članice registracije.

21L.A.164 Prenosljivost in ponovna izdaja spričeval o hrupu in spričeval o hrupu z omejitvami v državah članicah

Pri spremembi lastništva zrakoplova se:

- (a) če zrakoplov ostane v istem registru, se spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami, izdano v skladu s poddelom I oddelka B te priloge, prenese skupaj z zrakoplovom;
- (b) če je zrakoplov predviden za registracijo v drugi državi članici, fizična ali pravna oseba, pod imenom katere bo zrakoplov registriran, pristojni organ nove države članice registracije zaprosi za novo spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami ter v vlogo vključi prejšnje spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami, izdano v skladu s poddelom I oddelka B te priloge.

21L.A.165 Stalna veljavnost spričevala o hrupu in spričevala o hrupu z omejitvami

(a) Spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami je veljavno, dokler:

1. zrakoplov ostane v istem registru;
2. se mu nosilec spričevala ne odpove;
3. zrakoplov ostane v skladu z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi, veljavnim projektom tipa ali veljavnimi projektnimi podatki zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, ob upoštevanju določb v zvezi z obravnavanjem ugotovitev, kot je določeno v točki 21L.B.21;
4. pristojni organ države članice registracije spričevala ne prekliče v skladu s točko 21L.B.22.

(b) Ob odpovedi ali preklicu se spričevalo vrne pristojnemu organu države članice registracije.

PODDEL J – PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA PODANA IZJAVA

21L.A.171 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek, v skladu s katerim fizične in pravne osebe, ki projektirajo proizvode v skladu s tem oddelkom, podajo izjavo o sposobnosti za projektiranje, ter

▼ M12

- (b) pravice in obveznosti oseb, ki podajo izjave o skladnosti projekta iz točke (a).

21L.A.172 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba (v tem poddelu imenovana: organizacija), ki mora v skladu s točko 21L.A.22, 21L.A.82 ali 21L.A.204 dokazati svojo sposobnost za projektiranje, lahko poda izjavo o svoji sposobnosti v skladu s pogoji iz tega poddela.

21L.A.173 Izjava o sposobnosti za projektiranje

- (a) Organizacija pred vložitvijo vloge za odobritev projekta v skladu s tem oddelkom ali ob njeni vložitvi ali pred vložitvijo vloge za odobritev pogojev letenja v skladu s točko 21.A.710 Priloge I (del 21) za proizvod, ki ga je projektirala, kar nastopi prej, agenciji predloži izjavo s sposobnosti za projektiranje.

- (b) Izjava in njene morebitne naknadne spremembe se podajo v obliki in na način, ki ju določi agencija.

- (c) Izjava vsebuje informacije, ki jih agencija potrebuje za seznanitev z organizacijo in predvidenim obsegom dela, ter vključuje vsaj naslednje:

1. registrirano ime organizacije;
2. kontaktne podatke registriranega naslova glavnega kraja poslovanja organizacije in po potrebi območja delovanja organizacije;
3. imena in kontaktne podatke vodje projektivne organizacije;
4. predvideni obseg dela;
5. izjavo, ki potrjuje:
 - (i) da ima organizacija vzpostavljen sistem upravljanja za projektiranje v skladu s točko (a) točke 21L.A.174 in
 - (ii) da bo vzdrževala sistem upravljanja za projektiranje v skladu s tem poddelom;
6. izjavo, ki potrjuje, da bo organizacija upoštevala procese in postopke, določene v skladu s točko (d) točke 21L.A.174;
7. izjavo, da se organizacija strinja, da bo prevzela obveznosti projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava, v skladu s točko 21L.A.177.

- (d) Izjava o sposobnosti za projektiranje se predloži agenciji.

21L.A.174 Sistem upravljanja za projektiranje

- (a) Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem upravljanja za projektiranje z jasno odgovornostjo in pristojnostmi v celotni organizaciji, ki:

1. ustreza naravi in kompleksnosti njenih dejavnosti ter velikosti organizacije, pri tem pa upošteva nevarnosti in tveganja, povezana s temi dejavnostmi,
2. je vzpostavljen na podlagi odgovornosti ene vodilne osebe, imenovane za vodjo projektivne organizacije, v skladu s točko (a) točke 21L.A.175.

▼ **M12**

- (b) Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, ima v okviru svojega sistema upravljanja za projektiranje na voljo način za zagotavljanje projektov z vzpostavitvijo, izvajanjem in vzdrževanjem sistema za kontrolo in nadzor projektiranja ter sprememb in popravil projektov proizvodov. Ta sistem:
1. vključuje funkcijo za plovnost, odgovorno za zagotavljanje, da so projekti proizvodov ter projekti njihovih sprememb in popravil v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa ter veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
 2. vzpostavi, izvaja in vzdržuje neodvisno funkcijo za preverjanje dokazovanja skladnosti, na podlagi katere organizacija poda izjavo o skladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
 3. opredeli način, na katerega sistem zagotavljanja projektov utemeljuje sprejemljivost projektiranih delov ali nalog, ki so jih partnerji ali podizvajalci izvedli po metodah, za katere veljajo zapisani postopki.
- (c) Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, v okviru svojega sistema upravljanja za projektiranje vzpostavi neodvisno funkcijo za spremljanje skladnosti organizacije z ustreznimi zahtevami ter skladnosti s sistemom upravljanja za projektiranje in njegove ustreznosti. To spremljanje vključuje sistem za zagotavljanje povratnih informacij osebi ali skupini oseb iz točke (b) točke 21L.A.175 in odgovornemu vodji iz točke (a) točke 21L.A.175, da se po potrebi zagotovi korektivno ukrepanje.
- (d) Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, vzpostavi, vzdržuje in posodablja procese in postopke, ki zagotavljajo skladnost projektov proizvodov z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja. Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, agenciji na zahtevo da na voljo dokumentarna dokazila o teh procesih in postopkih.
- (e) Če so katere koli dele ali kakršne koli spremembe proizvodov projektirale partnerske organizacije ali podizvajalci, procesi in postopki iz točke (d) vključujejo opis, kako je projektivna organizacija sposobna za vse dele zagotoviti skladnost, zahtevano v točki (b)(2), ter neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem vsebujejo opise in informacije o dejavnostih projektiranja in organizaciji zadevnih partnerjev ali podizvajalcev.
- (f) Če ima projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, certifikate druge organizacije, izdane na podlagi Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, lahko projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, sistem upravljanja projektiranja vključi v sistem upravljanja, ki se zahteva za izdajo drugih certifikatov.

21L.A.175 Viri projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava

- (a) Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, imenuje vodjo projektivne organizacije, ki je pooblaščen za zagotavljanje, da se v organizaciji vse projektivne dejavnosti izvajajo v skladu z zahtevanimi standardi in da projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, stalno izpolnjuje zahteve za sistem upravljanja za projektiranje iz točk (a) do (c) točke 21L.A.174 ter procese in postopke iz točke (d) točke 21L.A.174.

▼ M12

(b) Vodja projektivne organizacije imenuje in opredeli ključno osebje v organizaciji, ki je odgovorno za:

1. zagotavljanje, da so projekti proizvodov ter projekti njihovih sprememb in popravil v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami ter veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
2. neodvisno spremljanje funkcije za skladnost in ustreznost ter
3. glede na velikost organizacije katero koli drugo osebo ali skupino oseb, ki je potrebna za zagotovitev, da organizacija izpolnjuje zahteve iz tega oddelka.

(c) Oseba ali skupina oseb iz točke (b):

1. odgovarja vodji projektivne organizacije in ima do njega neposreden dostop;
2. ima ustrezno znanje, poklicno ozadje in izkušnje za izpolnjevanje njim dodeljenih odgovornosti.

(d) Proizvodna organizacija, za katero je bila podana izjava, zagotovi, da:

1. v vseh tehničnih oddelkih zaposluje dovolj ljudi z zadostnimi izkušnjami in da so bili ti ustrezno pooblaščenici za izpolnjevanje njim dodeljenih obveznosti ter da te obveznosti skupaj s prostori, infrastrukturo in opremo zaposlenim omogočajo zagotavljanje, da so projektirani proizvodi plovni in okoljsko sprejemljivi;
2. v projektivni organizaciji, za katero je bila podana izjava, poteka polno in učinkovito usklajevanje v zvezi s plovnostjo in okoljsko sprejemljivostjo.

(e) Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, dokumentira organizacijsko strukturo svoje organizacije, vključno s ključnim osebjem, ki je odgovorno za zagotavljanje skladnosti organizacije s tem poddelom, te dokumente posodablja in jih na zahtevo da na voljo agenciji.

21L.A.176 Področje dela

Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, opredeli vrste projektiranja, kategorije proizvodov, za katere se izvajajo dejavnosti projektiranja, ter funkcije in obveznosti, ki jih organizacija izvaja v zvezi s plovnostjo in okoljsko sprejemljivostjo proizvodov.

21L.A.177 Obveznosti projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava

Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava:

- (a) deluje v skladu z jasno opredeljenimi postopki, praksami in procesi;
- (b) če namerava izvajati testiranje letenja, vzdržuje in posodablja priročnik za delovanje med testnimi leti, v katerem so opisani politike in postopki organizacije za testiranje letenja, ter ta priročnik na zahtevo da na voljo agenciji;

▼ M12

- (c) ugotovi, ali projekti proizvodov, vključno s spremembami in popravili, nimajo lastnosti, ki bi bile nevarne, ter so v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, in agenciji predloži izjave/dokumentacijo, ki to potrjuje;
- (d) agenciji zagotovi informacije ali navodila v zvezi z ukrepi za zagotavljanje stalne plovnosti;
- (e) izpolnjuje zahteve iz poddela A te priloge, ki veljajo za projektivne organizacije, za katere je bila podana izjava.

21L.A.178 Uradno obvestilo o spremembah in prenehanju dejavnosti

Projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, agencijo nemudoma obvesti o naslednjem:

- (a) vseh spremembah informacij, v zvezi s katerimi je bila podana izjava v skladu s točko (c) točke 21L.A.173;
- (b) spremembah sistema upravljanja za projektiranje, ki so pomembne za dokazovanje skladnosti proizvoda, ki ga je projektirala;
- (c) prenehanju nekaterih ali vseh dejavnosti, zajetih z izjavo.

PODDEL K – DELI

21L.A.191 Področje uporabe

V tem delu je določeno, kako se dokaže skladnost delov z zahtevami glede plovnosti.

21L.A.192 Dokazovanje skladnosti

- (a) Dokazovanje skladnosti delov, namenjenih vgradnji v proizvod s certifikatom tipa ali zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti s projektom, z zahtevami glede plovnosti se izvede:
 1. skupaj s postopki za izdajo certifikatov tipa iz poddelov B, D ali E te priloge za proizvod, v katerega se vgrajuje, ali
 2. skupaj s postopki za izjavo o skladnosti projekta iz poddela C ali F te priloge za proizvod, v katerega se vgrajuje, ali
 3. v skladu s postopkom izdaje dovoljenja ETSO iz poddela O oddelka A Priloge I (del 21), ali
 4. pri standardnih delih v skladu z uradno priznanimi standardi.
- (b) V vseh primerih, v katerih se odobritev dela izrecno zahteva s pravom Unije ali merili agencije, mora biti del v skladu z veljavnim dovoljenjem ETSO ali specifikacijami, ki jih v posamičnem primeru agencija prizna kot enakovredne.

21L.A.193 Sprostitev delov za vgradnjo

- (a) Del ali proizvod se vgradi v proizvod le, če nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta spremembe, odobritve projekta popravila ali izjave o skladnosti projekta ugotovi, da je primeren za vgradnjo, in če:

▼ **M12**

1. je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
 2. je označen v skladu s poddelom Q te priloge ter
 3. mu je priloženo dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki potrjuje, da je bil proizvod proizveden v skladu z veljavnimi projektnimi podatki.
- (b) Z odstopanjem od točke (a)(3) in če so izpolnjeni pogoji iz točke (c), za naslednje dele ni potrebno dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), da bi se vgradili v proizvod s certifikatom tipa ali zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta:
1. standardni del;
 2. del, ki:
 - (i) nima omejene življenjske dobe, ni del osnovne konstrukcije in ni del sistemov za krmarjenje leta;
 - (ii) ga za vgradnjo v določen zrakoplov opredeli nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta spremembe, odobritve projekta popravila ali izjave o skladnosti projekta;
 - (iii) se vgradi v zrakoplov, katerega lastnik je preveril skladnost z veljavnimi pogoji iz točk (i) in (ii) ter sprejel odgovornost za to skladnost;
 3. del, katerega neskladnost z odobrenimi projektnimi podatki ali projektnimi podatki, za katere je bila podana izjava, ima zanemarljive posledice za varnost proizvoda in ki ga kot takega opredeli nosilec odobritve projekta ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, v navodilih za stalno plovnost. Za določitev učinkov neskladnega dela na varnost lahko nosilec odobritve projekta ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, v navodilih za stalno plovnost določi posebne dejavnosti preverjanja, ki jih mora izvesti oseba, ki vgradi del proizvoda;
 4. v primeru vključitve standardne spremembe v skladu s točko 21L.A.102 ali standardnega popravila v skladu s točko 21L.A.202 del, katerega neskladnost s projektnimi podatki ima zanemarljive posledice za varnost proizvoda, pri čemer je del kot tak opredeljen v certifikacijskih specifikacijah za standardne spremembe in standardna popravila, izdanih v skladu s točko 21.B.70 Priloge I (del 21). Za določitev posledic neskladnega dela za varnost se lahko v teh certifikacijskih specifikacijah določijo specifične dejavnosti preverjanja, ki jih mora izvesti oseba, ki del vgradi v proizvod;
 5. del, ki je izvzet iz odobritve plovnosti v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 965/2012 ⁽¹⁾, ter
 6. del, ki je element večjega sestava, opredeljenega v točki (b)(1) do (5).

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 296, 25.10.2012, str. 1).

▼ M12

- (c) Deli iz točke (b) se lahko vgradijo v proizvod s certifikatom tipa ali zrakov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, ne da bi jim bil priložen obrazec EASA 1, če ima oseba, ki izvaja vgradnjo, dokument, ki ga je izdala oseba ali organizacija, ki je del proizvedla, ter v katerem so navedeni ime dela, številka dela, skladnost dela z njegovimi projektnimi podatki in datum izdaje.

PODDEL M – PROJEKTIRANJE POPRAVIL PROIZVODOV
S CERTIFIKATOM TIPA

21L.A.201 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek za vložitev vloge za odobritev projektov popravil za proizvode s certifikatom tipa;
- (b) pravice in obveznosti prosilcev za navedene odobritve iz točke (a) in nosilcev takih odobritev;
- (c) določbe v zvezi s standardnimi popravili, za katere odobritev ni potrebna.

21L.A.202 Standardna popravila

- (a) Standardna popravila so projekti popravil proizvoda s certifikatom tipa v skladu s poddelom B oddelka B te priloge in ki:
1. so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih popravil, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, ter
 2. niso v nasprotju s podatki nosilca zadevnega certifikata tipa.

- (b) Točke 21L.A.203 do 21L.A.211 se ne uporabljajo za standardna popravila.

21L.A.203 Razvrstitev projektov popravil proizvoda s certifikatom tipa

- (a) Projekti popravil za proizvode s certifikatom tipa se razvrstijo kot mala ali velika popravila.
- (b) „Malo popravilo“ je projekt popravila, ki nima znatnega učinka na maso, ravnotežje, trdnost strukture, zanesljivost, certificirane ravni hrupa ali emisij, obratovalne značilnosti ali druge značilnosti, ki vplivajo na plovnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda.
- (c) Vsi drugi projekti popravil so „velika popravila“.
- (d) Zahteve za odobritev projektov malih popravil so določene v točki 21L.A.207.
- (e) Zahteve za odobritev projektov velikih popravil so določene v točki 21L.A.208.

▼ M12**21L.A.204 Upravičenost**

- (a) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti za projektiranje v skladu s točko 21L.A.23, lahko vloži vlogo za odobritev projekta velikega popravila proizvoda s certifikatom tipa pod pogoji iz tega poddela.
- (b) Za odobritev projekta malega popravila proizvoda s certifikatom tipa pod pogoji iz tega poddela lahko zaprosi katera koli fizična ali pravna oseba.

21L.A.205 Vloga za odobritev projekta popravila proizvoda s certifikatom tipa

- (a) Vloga za odobritev projekta popravila proizvoda s certifikatom tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.
- (b) Prosilec za odobritev projekta velikega popravila v vlogo vključi načrt za dokazovanje skladnosti ali ga predloži po vložitvi vloge, pri čemer ta načrt vsebuje:
 - 1. opis poškodbe in projekta popravila, v katerem je opredeljena konfiguracija projekta tipa, na podlagi katere bo opravljen projekt popravila;
 - 2. opredelitev vseh področij projekta tipa in odobrenih priročnikov, ki se spremenijo zaradi projekta popravila ali na katere ta vpliva;
 - 3. opredelitev vseh potrebnih ponovnih preiskav za dokazovanje skladnosti projekta popravila in področij, na katera projekt popravila vpliva, z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa ali dodatnem certifikatu tipa, kot je ustrezno;
 - 4. opredelitev vseh predlaganih sprememb osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa ali dodatnem certifikatu tipa, kot je ustrezno;
 - 5. navedbo, ali je oziroma bo podatke o certifikaciji v celoti pripravil prosilec ali bodo pripravljene na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa.

21L.A.206 Dokazovanje skladnosti

- (a) Prosilec za odobritev projekta velikega popravila dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi agencija in o njih obvesti prosilca v skladu s točko 21L.B.201, ter agenciji predstavi načine, s katerimi je bila taka skladnost dokazana.
- (b) Prosilec za odobritev projekta velikega popravila agenciji predloži evidentirano utemeljitev načinov usklajevanja v dokumentih o skladnosti v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti.
- (c) Prosilec ob izvajanju testiranja in inšpekcijskih pregledov, s katerimi dokaže skladnost v skladu s točko (a), pred izvedbo katerega koli testa preveri in dokumentira:
 - 1. za testni primerek, da so:
 - (i) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za predlagani projekt tipa;

▼ M12

- (ii) deli proizvodov ustrezno skladni z načrti za predlagani projekt tipa;
 - (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega projekta tipa ter
2. da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.
- (d) Testiranje letenja zaradi pridobitve odobritve projekta velikega popravila se opravi v skladu z metodami za tako testiranje letenja, ki jih določi agencija. Prosilec opravi vse testne lete, ki so potrebni za ugotovitev skladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.
- (e) Prosilec za odobritev projekta velikega popravila agenciji dovoli, da:
- 1. pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti;
 - 2. prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu, opravljenemu za dokazovanje skladnosti, ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled; ter
 - 3. po potrebi opravi fizični pregled popravljenega proizvoda, da preveri skladnost projekta z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.
- (f) Po zaključku dokazovanja skladnosti prosilec agenciji izjavi, da:
- 1. je dokazal skladnost z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.201 določila agencija in o njih obvestila prosilca, v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti, ter
 - 2. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod s projektom popravila nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

21L.A.207 Zahteve glede odobritve projekta malega popravila

Prosilec za izdajo odobritve projekta malega popravila proizvoda s certifikatom tipa:

- (a) dokaže, da so projekt popravila in področja, na katere projekt popravila vpliva:
- 1. skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, ki so s sklici vključene v certifikat tipa, ali
 - 2. če se prosilec tako odloči, skladni s certifikacijskimi specifikacijami, ki se uporabljajo za proizvod na datum vloge za odobritev projekta popravila;

▼ M12

- (b) poda izjavo o skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, ki se uporabljajo v skladu s točko (a)(1), ali certifikacijskimi specifikacijami, izbranimi v skladu s točko (a)(2), evidentira utemeljitve skladnosti v dokumentih o skladnosti in zabeleži, da ni bila ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;
- (c) agenciji predloži utemeljitev skladnosti za popravilo in izjavo o skladnosti.

21L.A.208 Zahteve glede odobritve projekta velikega popravila

Prosilec za izdajo odobritve projekta velikega popravila proizvoda s certifikatom tipa:

- (a) dokaže, da so projekt popravila in področja, na katera projekt popravila vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je v skladu s točko 21L.B.201 določila agencija in o njih obvestila prosilca;
- (b) dokaže skladnost v skladu s točko 21L.A.206;
- (c) če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21L.A.205(b)(5), dokaže, da nosilec certifikata tipa:
1. nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke 21L.A.205, ter
 2. soglaša, da bo sodeloval s prosilcem, da se zagotovi izpolnjevanje vseh obveznosti za stalno plovnost popravljenega proizvoda v skladu s točkama 21L.A.28 in 21L.A.88;
- (d) dokaže, da ni nerešenih vprašanj na podlagi fizičnega pregleda prvega kosa zadevnega proizvoda s projektom popravila v spremenjeni končni konfiguraciji, ki ga je agencija izvedla v skladu s točko 21L.A.206(e)(3).

21L.A.209 Odobritev projekta popravila na podlagi privilegija

- (a) Odobritev projekta popravila lahko namesto agencije izda odobrena projektivna organizacija, ki ga je projektirala, brez vloge v skladu s točko 21L.A.205 v okviru svojih privilegijev iz točk 2 in 5 točke 21.A.263(c) Priloge I (del 21), kot je navedeno v pogojih odobritve.
- (b) Projektivna organizacija pri izdaji odobritve popravila v skladu s točko (a):
1. zagotovi, da so na voljo vsi bistveni podatki in utemeljitve;
 2. zagotovi, da je bila v skladu s točko 21L.A.206 dokazana skladnost in podana izjava o skladnosti spremembe z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja v skladu s točko (a) točke 21L.A.207 ali točko (a) točke 21L.A.208;

▼ M12

3. potrdi, da ni ugotovila:
- (i) nobenih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ali izbranimi certifikacijskimi specifikacijami;
 - (ii) nobenih značilnosti ali lastnosti popravila, zaradi katerih bi bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;
4. omeji odobritev popravila certifikata tipa na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se popravilo nanaša.

21L.A.210 Obveznosti nosilca glede odobritve projekta popravila

Nosilec odobritve projekta popravila:

- (a) če ni nosilec certifikata tipa ali dodatnega certifikata tipa in so bili predloženi podatki o certifikaciji v skladu s točko 21L.A.205(b)(5), sklene dogovor z ustreznim nosilcem;
- (b) organizaciji, ki izvaja popravilo, zagotovi vsa potrebna navodila za vgradnjo ali izvedbo projekta popravila;
- (c) podpre katero koli proizvodno organizacijo, ki proizvaja dele za projekt popravila, in zagotovi, da se ti deli proizvajajo z uporabo podatkov o proizvodnji, ki temeljijo na projektih podatkih, ki jih zagotovi nosilec odobritve projekta popravila;
- (d) zagotovi, da projekt popravila vključuje vsa potrebna navodila in omejitve, če za odobritev projekta popravila veljajo omejitve. Nosilec odobritve projekta popravila ta navodila in omejitve preda upravljavcu v skladu s postopkom, dogovorjenim z agencijo;
- (e) prevzame obveznosti nosilca odobritve projekta popravila popravila iz poddela A te priloge.

21L.A.211 Nepopravljena škoda

Za škodo na proizvodu, katerega projekt je bil odobren v skladu z oddelkom B, morda ni potreben projekt popravila, če to utemeljuje ocena posledic za plovnost. Tako oceno opravi agencija ali projektivna organizacija, ki je ustrezno odobrena v skladu s poddelom J oddelka A Priloge I (del 21), po postopku, ki ga sprejme agencija. Če se pri oceni ugotovi, da so zaradi nepopravljene škode potrebne omejitve, se te obravnavajo v skladu s točko (d) točke 21L.A.210.

PODDEL N – PROJEKT POPRAVIL ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.A.221 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek za izjavo o skladnosti projekta popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge;
- (b) pravice in obveznosti izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti spremembe iz točke (a),

▼ M12

- (c) določbe v zvezi s standardnimi popravili, za katere ni potrebna izjava o skladnosti projekta.

21L.A.222 Standardna popravila

- (a) Standardna popravila so projekti popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge, ki:

1. so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih popravil, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, ter
2. niso v nasprotju s projektnimi podatki, zajetimi z izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, podano v skladu s poddelom C te priloge.

- (b) Točke 21L.A.223 do 21L.A.229 se ne uporabljajo za standardna popravila.

21L.A.223 Razvrstitev projektov popravil zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

- (a) Projekti popravil zrakoplova, za katerega je bila podana izjava v skladu s poddelom C te priloge, se razvrstijo kot mala ali velika popravila, pri čemer se uporabijo merila iz točk (b) in (c) točke 21L.A.203.

- (b) Izjava o skladnosti projekta malega popravila se poda v skladu s točko 21L.A.225.

- (c) Izjava o skladnosti projekta velikega popravila se poda v skladu s točko 21L.A.226.

21L.A.224 Upravičenost

- (a) Izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge, lahko poda izjavo o skladnosti projekta malega popravila zadevnega zrakoplova v skladu s pogoji iz tega poddela. Tako izjavo o skladnosti lahko v skladu s pogoji iz tega poddela poda tudi projektivna organizacija, odobrena v skladu s točko (c)(3) točke 21.A.263 Priloge I (del 21).

- (b) Samo tisti izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge, lahko poda izjavo o skladnosti projekta velikega popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti v skladu s poddelom C te priloge, pod pogoji, določenimi v tem poddelu.

- (c) Z odstopanjem od točke (b), če izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge, ni več dejaven ali se ne odzove na zahteve za projekte popravil, lahko izjavo o skladnosti spremenjenega projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge poda tudi projektivna organizacija v skladu s točko (c)(2) točke 21.A.263 Priloge I (del 21) v okviru pogojev odobritve ali katera koli druga fizična ali pravna oseba, ki je sposobna prevzeti obveznosti iz točke 21L.A.47 v zvezi s spremenjenim zrakoplovom.

▼ M12**21L.A.225 Izjava o skladnosti projektov malih popravil**

- (a) Izjavitelj ali organizacija, ki je projektirala malo popravilo, pred vključitvijo ali dogovorom o vključitvi projekta malega popravila v zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C te priloge, izjavi, da je projekt malega popravila v skladu s podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, v zvezi s katerimi je bila podana izjava o skladnosti v skladu s točko 21L.A.43.
- (b) Izjava o skladnosti projekta se poda v obliki in na način, ki ju določi agencija.
- (c) Izjavitelj ali organizacija, ki je projektirala malo spremembo, vodi evidenco projektov malih popravil zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, in agenciji na zahtevo da na voljo vse izjave, podane v skladu s točko (a).

21L.A.226 Izjava o skladnosti projektov velikih popravil

- (a) Izjavitelj pred vključitvijo ali dogovorom o vključitvi projekta velikega popravila v zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C te priloge, izjavi, da je projekt velikega popravila v skladu s podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, v zvezi s katerimi je bila podana izjava o skladnosti v skladu s točko 21L.A.43.
- (b) Izjava o skladnosti projekta se poda v obliki in na način, ki ju določi agencija.
- (c) Izjava vsebuje vsaj naslednje informacije:
1. ime osebe, ki predloži izjavo, in njen naslov/kraj poslovanja;
 2. referenčno številko izjave za zrakoplov, na katerega se nanaša projekt velikega popravila;
 3. edinstveno referenčno oznako za projekt velikega popravila;
 4. navedbo podrobnih tehničnih specifikacij in veljavnih zahtev glede varstva okolja, v zvezi s katerimi je izjavitelj podal izjavo o skladnosti zrakoplova v skladu s točko 21L.A.43;
 5. podpisano izjavo, podano na lastno odgovornost osebe, ki podaja izjavo, da je projekt velikega popravila v skladu s podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja iz točke 4 v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti iz točke (d)(3);
 6. podpisano izjavo, podano na lastno odgovornost osebe, ki podaja izjavo, da zadevna oseba ni ugotovila nobenih značilnosti ali lastnosti, zaradi katerih bi bil zrakoplov nevaren ali okoljsko nezdružljiv s predvideno uporabo;

▼ M12

7. opis poškodbe in projekta popravila, v katerem je opredeljena konfiguracija projekta tipa, na podlagi katere bo opravljeno popravilo;
 8. opredelitev vseh področij projekta tipa in odobrenih priročnikov, ki se spremenijo zaradi projekta popravila ali na katere ta vpliva.
- (d) Izjavitelj, ki projektira veliko popravilo, izjavo iz točke (c) predloži agenciji. Skupaj s to izjavo agenciji predloži:
1. opis velikega popravila;
 2. osnovne podatke o velikem popravilu, vključno z obratovalnimi karakteristikami, konstrukcijskimi značilnostmi in morebitnimi omejitvami;
 3. načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno opisani načini za dokazovanje skladnosti, uporabljeni med dokazovanjem skladnosti;
 4. evidentirane utemeljitve skladnosti v podatkih o skladnosti, pridobljenih na podlagi dejavnosti dokazovanja skladnosti, ki so bile izvedene v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
 5. načine dokazovanja skladnosti s podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, s katerimi je izjavitelj podal izjavo o skladnosti zrakoplova v skladu s točko 21L.A.43;
 6. kadar se skladnost dokaže z izvedbo testov, evidentirano utemeljitev skladnosti testiranih predmetov in opreme, ki dokazuje:
 - (i) za testni primerek, da so:
 - (A) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za projekt;
 - (B) sestavni deli proizvodov ustrezno skladni z risbami iz projekta ter
 - (C) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz projekta;
 - (ii) da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana;
 7. poročila, rezultate inšpekcijskih pregledov ali testov, za katere je izjavitelj menil, da so potrebni za ugotovitev, da zrakoplov izpolnjuje podrobne tehnične specifikacije in veljavne zahteve glede varstva okolja.
- (e) Izjava o velikem popravilu v izjavi skladnosti projekta se omeji na posamezne konfiguracije v izjavi o skladnosti projekta, na katerega se sprememba nanaša.

▼ M12**21L.A.227 Dejavnosti dokazovanja za izjavo o skladnosti projekta velikega popravila**

Preden izjavitelj poda izjavo o skladnosti v skladu s točko 21L.A.226, za zadevni projekt:

- (a) pripravi načrt za dokazovanje skladnosti, v katerem so podrobno opisani načini za dokazovanje skladnosti, ki se uporabljajo med dokazovanjem skladnosti. Ta dokument se po potrebi posodablja;
- (b) evidentira utemeljitev skladnosti v dokumentih o skladnosti v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
- (c) po potrebi izvede testiranja in inšpekcijske preglede v skladu z načrtom za dokazovanje skladnosti;
- (d) zagotovi in evidentira skladnost testnih kosov in opreme ter zagotovi, da je testni primerek v skladu s specifikacijami, risbami, proizvodnimi procesi, konstrukcijo in načini montaže, ki se uporabljajo pri projektiranju;
- (e) zagotovi, da je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana;
- (f) agenciji omogoči izvajanje kakršnih koli pregledov ali testov zrakoplovov v končni ali ustrezno zreli konstrukciji projektiranja in proizvodnje ali sodelovanje pri takih pregledih ali testih, ki so potrebni za ugotovitev, da proizvod s projektom popravila nima značilnosti ali lastnosti, zaradi katere bi bil zrakoplov nevaren ali okoljsko nezdružljiv za predvideno uporabo;
- (g) izvede testiranje letenja v skladu s pogoji letenja za tako testiranje letenja, ki jih določi agencija, kot je potrebno za ugotovitev, da je zrakoplov v skladu z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja.

21L.A.228 Obveznosti izjavitelja, ki poda izjavo o skladnosti projekta popravila

Izjavitelj, ki poda izjavo o skladnosti projekta:

- (a) pri projektih malih sprememb vodi register zadevnih izjav in jih na zahtevo da na voljo agenciji;
- (b) organizaciji, ki izvaja popravilo, zagotovi vsa potrebna navodila za vgradnjo ali izvedbo projekta popravila;
- (c) podpre katero koli proizvodno organizacijo, ki proizvaja dele za projekt popravila, in zagotovi, da se ti deli proizvajajo z uporabo podatkov o proizvodnji, ki temeljijo na projektih podatkih, ki jih zagotovi izjavitelj;
- (d) če se za projekt popravila poda izjava z omejitvami, te omejitve posreduje upravljavcu po dokumentiranem postopku, ki je na zahtevo na voljo agenciji;
- (e) prevzame obveznosti izjavitelja, ki je podal izjavo o skladnosti projekta popravila, iz poddela A te priloge.

▼ **M12****21L.A.229 Nepopravljena škoda**

Izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C te priloge, ali odobrena projektivna organizacija s privilegiji, zagotovljenimi v skladu s točko (c)(3) točke 21.A.263 Priloge I (del 21), in z ustreznim obsegom odobritve oceni posledice za plovnost in okoljsko sprejemljivost kakršne koli škode na takem zrakoplovu, ki ostane nepopravljena in ni zajeta s podatki, v zvezi s katerimi je bila predhodno podana izjava. Vse potrebne omejitve se obravnavajo v skladu s točko (d) točke 21L.A.228.

PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

(Rezervirano)

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE**21L.A.241 Dovoljenje za letenje in pogoji letenja**

- (a) Postopki za vložitev vloge za izdajo dovoljenj za letenje in s tem povezani pogoji letenja za zrakoplove, ki spadajo na področje uporabe te priloge, so določeni v poddelu P oddelka A Priloge I (del 21) ter v točkah (b) in (c) točke 21L.A.241.
- (b) Kadar prosilec zaprosi za dovoljenje za letenje v skladu s točko 21.A.707 Priloge I (del 21), poskrbi, da pristojni organ opravi pregled skladnosti zrakoplova, če se vloga za dovoljenje za letenje nanaša na:
1. dejavnosti dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov, ki mu je ali naj bi mu bil podeljen certifikat tipa;
 2. dejavnosti dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.44 za zrakoplov, za katerega je ali naj bi bila podana izjava o skladnosti projekta.
- (c) Če prosilec zaprosi za pogoje letenja v skladu s točko 21.A.709 Priloge I (del 21), poskrbi, da agencija:
1. fizično pregleda in oceni zrakoplov, če so pogoji letenja povezani z dokazovanjem skladnosti v podporo izjavi o skladnosti projekta iz točke 21L.A.44 in če to zahteva agencija med izvajanjem dejavnosti za dokazovanje skladnosti iz točke (b) točke 21L.B.121 in točke (c) točke 21L.B.203, ali
 2. fizično pregleda in oceni zrakoplov ter opravi kritični pregled projektiranja, če so pogoji letenja povezani z dokazovanjem skladnosti v zvezi s certifikacijo projekta iz točke 21L.A.25 in če to zahteva agencija v točkah 21L.B.83, 21L.B.102 in 21L.B.203.

PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV IN DELOV**21L.A.251 Področje uporabe**

V tem poddelu so določene zahteve za identifikacijo proizvodov in delov, projektiranih in proizvedenih v skladu s to priložo.

▼ M12**21L.A.252 Oblikovanje oznak**

- (a) Nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa, odobritve spremembe certifikata tipa ali odobritve projekta popravila ali izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta, v projektnih podatkih navede oznako proizvodov ali delov, projektiranih v skladu to prilogo.
- (b) Specifikacije oznake vključujejo naslednje informacije:
1. za proizvode:
 - (i) ime proizvodne organizacije;
 - (ii) oznako proizvoda;
 - (iii) serijsko številko proizvoda;
 - (iv) vse druge informacije, primerne za identifikacijo proizvoda;
 2. za dele:
 - (i) ime, blagovno znamko ali simbol, ki označuje proizvodno organizacijo;
 - (ii) številko dela;
 - (iii) serijsko številko, če je del, ki se namesti na proizvod, opredeljen kot kritični del.
- (c) Specifikacija delov v skladu s točko (ii) točke (b)(2) vključuje črko „(R)“ na koncu številke dela, če:
1. je del iz projekta, za katerega je potrebna izjava o skladnosti projekta v skladu s poddelom C te priloge;
 2. naj bi se del sprostil v uporabo na obrazcu EASA 1 v skladu s točko (a) točke 21L.A.193 in
 3. je del proizveden v skladu s poddelom R te priloge.

21L.A.253 Identifikacija proizvodov

- (a) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki proizvaja proizvode v skladu s poddelom G oddelka A Priloge I (del 21) ali poddelom G ali R te priloge, za katere je bil odobren projekt ali podana izjava v skladu s to prilogo, označi zadevni proizvod, kot je določeno v skladu s točko 21L.A.252, z ognjevarno oznako na ognjevarni ploščici.
- (b) Identifikacijska ploščica se pritrdi tako, da je dostopna in čitljiva ter da bo le težka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo, v primeru propelerja, propelerske lopatice ali glave propelerja pa se namesti na nekritičnem mestu elementa.

▼ M12

- (c) Pri balonih s posadko mora biti identifikacijska ploščica pritrjena na ovoj balona in, če je izvedljivo, na mestu, na katerem jo upravljavec lahko prebere, ko je balon napihnjen. Poleg tega morajo biti koš, celoten obtežilni okvir in celoten grelec trajno in čitljivo označeni z imenom proizvodne organizacije, številko dela ali enakovrednim podatkom in serijsko številko ali enakovrednim podatkom.

21L.A.254 Ravnanje z identifikacijskimi podatki

- (a) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja vzdrževalna dela v skladu z Uredbo (EU) št. 1321/2014, lahko v skladu z metodami, tehnikami in praksami, ki jih določi agencija:

1. odstrani, spremeni ali namesti identifikacijske podatke iz točke 21L.A.253 ali
 2. odstrani ali namesti identifikacijsko ploščico iz točke 21L.A.253, če je to potrebno med vzdrževanjem.
- (b) Razen za namene, navedene v točki (a) točke 21L.A.254, nihče ne sme odstraniti, spremeniti ali namestiti identifikacijskih podatkov iz točke (a) točke 21L.A.253.
- (c) Razen za namene, navedene v točki (a) točke 21L.A.254, nihče ne sme odstraniti ali namestiti identifikacijske ploščice iz točke (a) točke 21L.A.253.
- (d) Nihče ne sme namestiti identifikacijske ploščice, odstranjene v skladu s točko (a)(2), na noben zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico ali glavo propelerja, razen na tistega, s katerega je bila odstranjena.

21L.A.255 Identifikacija delov

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki proizvaja dele v skladu s poddelom G oddelka A Priloge I (del 21) ali poddelom G ali R te priloge, za proizvod, za katerega je bil odobren projekt ali podana izjava v skladu s to prilogo, trajno in neizbrisljivo označi zadevni proizvod, kot je določeno v skladu s točko 21L.A.252.

PODDEL R – IZJAVA O SKLADNOSTI ZA ZRAKOPLOV IN DOVOLJENJA ZA SPROSTITEV V UPORABO (OBRAZEC EASA 1) ZA MOTORJE IN PROPELERJE ALI NJIHOVE DELE, KI SO SKLADNI Z IZJAVO O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.A.271 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni postopki za izdajo izjav o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) in dovoljenj za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za motorje in propelerje ali njihove dele, ki so bili proizvedeni v skladu s projektnimi podatki iz izjave o skladnosti projekta, ter pravice in obveznosti izjavitelja.

▼ M12**21L.A.272 Upravičenost**

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki ji je odobren dostop do veljavnih projektnih podatkov in lahko prevzame obveznosti iz točke 21L.A.275, lahko izda izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) za zrakoplov ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za motor ali propeler ali njegov del pod pogoji iz tega poddela.

21L.A.273 Sistem kontrole proizvodnje

Fizična ali pravna oseba, ki izda izjavo o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) z veljavnimi projektnimi podatki iz podane izjave o zrakoplovu, motorju ali propelerju ali njegovem delu, ki jih je proizvedla, vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem za kontrolo proizvodnje, ki:

- (a) vključuje procese in postopke za zagotavljanje, da je zrakoplov, motor ali propeler ali kateri koli njegov del v skladu z veljavnimi projektnimi podatki iz podane izjave;
- (b) zagotavlja, da vsaka izjava o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) ali vsako dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) podpišejo samo pooblaščen osebe;
- (c) če so v okviru proizvodnje potrebni testni leti, ima vzpostavljene postopke, ki zagotavljajo, da se testni leti izvajajo varno;
- (d) zagotavlja, da fizična ali pravna oseba prejme vse podatke o plovnosti in okoljski sprejemljivosti, ki so potrebni za ugotovitev skladnosti;
- (e) ima vzpostavljene postopke, ki zagotavljajo, da so podatki o plovnosti in okoljski sprejemljivosti ustrezno vključeni v podatke o proizvodnji, se posodablajo in se dajo na voljo vsem zaposlenim, ki potrebujejo dostop do takih podatkov pri izpolnjevanju svojih obveznosti;
- (f) vključuje sistem inšpekcijskih pregledov, ki zagotavlja, da so vsi zrakoplovi, motorji ali propelerji in vsi njihovi deli, ki jih proizvede fizična ali pravna oseba, vključno z njenimi partnerji, ali ki ga nabavi pri zunanjih dobaviteljih ali podizvajalcih, v skladu z veljavnimi projektnimi podatki iz podane izjave in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (g) vključuje sistem arhiviranja, ki evidentira zahteve, naložene drugim organizacijam, kot so dobavitelji in podizvajalci. Arhivirani podatki se za namene stalne plovnosti dajo na voljo pristojnemu organu;
- (h) zagotovi, da se na novo izdelani zrakoplovi vzdržujejo v skladu z veljavnimi navodili za vzdrževanje in da se zrakoplovi ohranjajo v plovnem stanju ter, če je ustrezno, da se za vsako opravljeno vzdrževanje izda potrdilo o sprostitvi v uporabo;
- (i) vključuje interni sistem poročanja o dogodkih iz varnostnih razlogov, da se omogočita zbiranje in ocena poročil o dogodkih, zbranih v skladu s točko 21L.A.3, zaradi ugotavljanja škodljivih trendov ali odprave pomanjkljivosti in izpisa dogodkov, ki jih je treba prijaviti. Ta sistem vključuje oceno pomembnih informacij v zvezi z dogodki in razširjanje s tem povezanih informacij.

▼ M12**21L.A.274 Izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1)**

(a) Ob izdaji izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) fizična ali pravna oseba vključi vse naslednje:

1. izjavo, da je zrakoplov, motor ali propeler ali kateri koli njegov del v skladu z veljavnimi projektnimi podatki iz podane izjave in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
2. za vsak zrakoplov izjavo, da so bili opravljeni pregledi zrakoplova na zemlji in v zraku;
3. za vsak motor ali propeler s spremenljivim korakom izjavo, da bilo opravljeno končno testiranje delovanja motorja ali propelerja s spremenljivim korakom;
4. če je ustrezno, izjavo, da je dokončan motor v skladu z zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja, veljavnimi na dan proizvodnje motorja.

(b) Fizična ali pravna oseba izda izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1):

1. ob prvem prenosu lastništva zrakoplova, motorja ali propelerja ali njihovih delov ali
2. za zrakoplov ob vložitvi vloge za izdajo spričevala o plovnosti z omejitvami za zrakoplov.

21L.A.275 Obveznosti fizične ali pravne osebe, ki izda izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1)

Fizična ali pravna oseba, ki izda izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1):

- (a) obvesti pristojni organ, da namerava proizvesti zrakoplov, motor ali propeler ali njegov del v skladu s projektnimi podatki iz izjave o skladnosti projekta in da bo izdala izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu s tem poddelom;
- (b) zagotovi, da se evidentirajo podrobnosti o vsakem zaključenem delu;
- (c) ima na kraju proizvodnje tehnične podatke in risbe, potrebne za ugotavljanje, ali je zrakoplov, motor ali propeler ali njegov del v skladu z veljavnimi projektnimi podatki iz podane izjave;
- (d) izjavitelju, ki poda izjavo o skladnosti projekta, zagotovi podporo za stalno plovnost za vsak zrakoplov, motor ali propeler ali njegov del, ki ga je proizvedla;
- (e) za nove zrakoplove, ki jih je proizvedla, zagotovi, da je zrakoplov v plovnem stanju in da se izvaja vzdrževanje, razen če se z Uredbo (EU) št. 1321/2014 zahteva, da se vzdrževanje v skladu s takimi pravili, vključno z vsemi potrebnimi popravili v skladu z veljavnimi projektnimi podatki, izvede pred izdajo izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B);

▼ M12

- (f) ob izdaji dovoljenja za sprostitev v uporabo po takem vzdrževanju ugotovi, da je bilo na vsakem dokončanem zrakoplovu pred izdajo dovoljenja opravljeno potrebno vzdrževanje in da je zrakoplov v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (g) prevzame obveznosti fizične ali pravne osebe, ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) iz poddela A te priloge;
- (h) pristojni organ obvesti o prenehanju svojih dejavnosti v skladu s tem poddelom.

ODDELEK B**POSTOPKI ZA PRISTOJNE ORGANE****▼ M13****PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE****21L.B.11 Dokumentacija o nadzoru**

Pristojni organ zagotovi ustreznemu osebju vse zakonodajne akte, standarde, predpise, tehnične publikacije in povezane dokumente, da mu omogoči izvajanje njegovih nalog in izpolnjevanje njegovih odgovornosti.

21L.B.12 Izmenjava informacij

- (a) Pristojni organ države članice in agencija izmenjata informacije, ki so jima na voljo na podlagi njunih preiskav in nadzora, opravljenih v skladu s tem oddelkom, ter so za drugo stran pomembne pri opravljanju nalog certificiranja, nadzora ali izvrševanja v skladu s tem oddelkom.
- (b) Pristojni organ države članice in agencija usklajujeta na proizvode osredotočeno preiskavo in nadzor projektiranja in proizvodnje proizvodov in delov v skladu s to prilogo, po potrebi vključno z izvajanjem skupnih nadzornih obiskov.

21L.B.13 Obveščanje agencije

- (a) Pristojni organ države članice obvesti agencijo o morebitnih resnih težavah z izvajanjem Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, v 30 dneh od pojava takih težav.
- (b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte pristojni organ države članice agenciji čim prej zagotovi vse informacije, pomembne za varnost, ki izhajajo iz poročil o dogodkih, shranjenih v nacionalni podatkovni bazi, kot je navedeno v členu 6(6) Uredbe (EU) št. 376/2014.

21L.B.14 Plovnostne zahteve, prejete od držav nečlanic

Ko pristojni organ države članice od pristojnega organa države nečlanice prejme plovnostno zahtevo, jo posreduje agenciji.

21L.B.15 Takojšen odziv na varnostno težavo

- (a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte pristojni organ države članice vzpostavi sistem za ustrezno zbiranje, analiziranje in razširjanje varnostnih informacij.

▼ M13

- (b) Agencija vzpostavi sistem za ustrezno analiziranje vseh prejetih pomembnih varnostnih informacij ter državam članicam in Komisiji nemudoma zagotovi vse informacije, vključno s priporočili ali korektivnimi ukrepi, ki jih morajo sprejeti, za pravočasen odziv na varnostno težavo, ki vključuje proizvode, dele, osebe ali organizacije, za katere se uporabljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na njeni podlagi.
- (c) Pristojni organ države članice po prejemu informacij iz točk (a) in (b) sprejme ustrezne ukrepe za reševanje varnostne težave.
- (d) Ukrepi, sprejeti v skladu s točko (c) točke 21L.B.15, se takoj sporočijo vsem osebam ali organizacijam, ki jih morajo upoštevati v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi. Pristojni organ države članice o navedenih ukrepih obvesti tudi agencijo, če se zahteva skupno ukrepanje, pa tudi druge zadevne države članice.

21L.B.16 Sistem upravljanja

- (a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje sistem upravljanja, ki vključuje najmanj:
 1. dokumentirane politike in postopke za opis organizacije, načinov in metod za zagotovitev skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 in Uredbo (EU) št. 376/2014 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njuni podlagi. Postopki se redno posodablajo in se kot osnovni delovni dokumenti v okviru navedenega pristojnega organa uporabljajo za vse zadevne naloge;
 2. zadostno število članov osebja za opravljanje nalog in izpolnjevanje odgovornosti. Vzpostavljen je sistem za načrtovanje razpoložljivosti osebja, da se zagotovi ustrezno dokončanje vseh nalog;
 3. osebje, ki je usposobljeno za opravljanje dodeljenih mu nalog, poleg tega ima potrebno znanje in izkušnje ter opravljeno uvodno in periodično usposabljanje, da se zagotovi njegova stalna usposobljenost;
 4. ustrezno opremo in prostore za opravljanje dodeljenih nalog;
 5. funkcijo spremljanja skladnosti sistema upravljanja z ustreznimi zahtevami in ustreznosti postopkov, vključno z vzpostavitvijo postopka notranje revizije in postopka obvladovanja varnostnih tveganj. Funkcija spremljanja skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o revizijskih ugotovitvah višjemu vodstvu pristojnega organa, da se po potrebi zagotovi izvedba korektivnih ukrepov;
 6. osebo ali skupino oseb, ki je za izvajanje funkcije spremljanja skladnosti odgovorna višjemu vodstvu pristojnega organa.
- (b) Pristojni organ za vsako področje dejavnosti, vključno s sistemom upravljanja, imenuje eno ali več oseb, ki so na splošno odgovorne za upravljanje zadevne naloge oziroma nalog.

▼ M13

- (c) Pristojni organ določi postopke za sodelovanje pri medsebojni izmenjavi vseh potrebnih informacij z drugimi zadevnimi pristojnimi organi in jim zagotovi pomoč, bodisi znotraj iste države članice bodisi v drugih državah članicah, med drugim v zvezi z:
1. vsemi ugotovitvami in morebitnimi nadaljnji ukrepi, sprejetimi na podlagi nadzora oseb in organizacij, ki izvajajo dejavnosti na ozemlju države članice, vendar jih je certificiral pristojni organ druge države članice ali agencija;
 2. informacijami, pridobljenimi z obveznim in prostovoljnim poročanjem o dogodkih, kot se zahteva v točki 21L.A.3.
- (d) Izvod postopkov v zvezi s sistemom upravljanja pri pristojnem organu države članice in morebitnih sprememb teh postopkov se da na voljo agenciji za namene standardizacije.

21L.B.17 Dodelitev nalog usposobljenim subjektom

- (a) Pristojni organ lahko dodeli naloge v zvezi s prvim certificiranjem ali stalnim nadzorom proizvodov in delov ter fizičnih ali pravnih oseb, za katere veljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na njeni podlagi, usposobljenim subjektom. Ob dodelitvi nalog pristojni organ zagotovi, da ima:
1. vzpostavljen sistem za prvo in stalno ocenjevanje skladnosti usposobljenega subjekta s Prilogo VI (Bistvene zahteve za usposobljene subjekte) k Uredbi (EU) 2018/1139. Ta sistem in rezultati ocen se dokumentirajo;
 2. sklenjen dokumentiran sporazum z usposobljenim subjektom, ki sta ga obe pogodbenici potrdili na ustrezni ravni upravljanja in ki določa:
 - (i) naloge, ki jih je treba opraviti;
 - (ii) izjave, poročila in evidence, ki jih je treba zagotoviti;
 - (iii) tehnične pogoje, ki jih je treba izpolnjevati pri izvajanju takšnih nalog;
 - (iv) ustrezno zavarovanje odgovornosti;
 - (v) zagotovljeno varstvo informacij, pridobljenih med izvajanjem takšnih nalog.
- (b) Pristojni organ zagotovi, da postopek notranje revizije in postopek obvladovanja varnostnih tveganj iz točke (a)(5) točke 21L.B.16 zajemata vse naloge certificiranja in stalnega nadzora, ki jih v njegovem imenu izvaja usposobljeni subjekt.

21L.B.18 Spremembe sistema upravljanja

- (a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za odkrivanje sprememb, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja odgovornosti, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 2018/1139 in Uredbi (EU) št. 376/2014 ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na njuni podlagi. Ta sistem mu omogoča, da ustrezno ukrepa za zagotovitev, da njegov sistem upravljanja ostane ustrezen in učinkovit.

▼ M13

- (b) Pristojni organ pravočasno posodobi svoj sistem upravljanja v skladu s spremembami Uredbe (EU) 2018/1139 in Uredbe (EU) št. 376/2014 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njuni podlagi, da zagotovi učinkovito izvajanje.
- (c) Pristojni organ države članice obvesti agencijo o spremembah, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja odgovornosti, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 2018/1139 in Uredbi (EU) št. 376/2014 ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na njuni podlagi.

21L.B.19 Reševanje sporov

Pristojni organ države članice v svojih dokumentiranih postopkih določi postopek za reševanje sporov.

21L.B.20 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ vzpostavi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno shranjevanje, dostopnost in zanesljivo sledljivost:
 1. dokumentiranih politik in postopkov sistema upravljanja;
 2. usposabljanja, kvalifikacij in pooblastil njegovega osebja;
 3. dodelitve nalog, ki vključujejo elemente, zahtevane v točki 21L.B.17, in podrobnosti o dodeljenih nalogah;
 4. certifikacijskih postopkov in stalnega nadzora certificiranih organizacij, ki so predložile izjavo, vključno z:
 - (i) vlogami za izdajo spričevala;
 - (ii) izjavami o sposobnosti;
 - (iii) izjavami o skladnosti projektov;
 - (iv) programom pristojnega organa za stalen nadzor, vključno z vso evidenco o ocenah, revizijah in inšpekcijskih pregledih;
 - (v) izdanimi spričevali, vključno z vsemi njihovimi spremembami;
 - (vi) kopijo programa nadzora, v katerem so navedeni datumi za izvedbo revizij in datumi izvedenih revizij;
 - (vii) kopijami vse formalne korespondence;
 - (viii) priporočili za izdajo ali podaljšanje veljavnosti spričevala ali podaljšanje registracije izjave, podrobnostmi ugotovitev in ukrepi, ki so jih organizacije sprejele za njihov zaključek, vključno z datumom zaključka vsakega elementa, izvršilnimi ukrepi in opažanji;
 - (ix) vsemi ocenjevalnimi ali revizijskimi poročili ali poročili o inšpekcijskih pregledih, ki jih izda drug pristojni organ;

▼ M13

- (x) kopijami vseh priročnikov, postopkov in procesov ali priročnikov organizacije ter njihovih sprememb;
 - (xi) kopijami vseh drugih dokumentov, ki jih je odobril pristojni organ;
5. izjav o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) ali dovoljenj za sprostitve v uporabo (obrazec EASA 1) za motorje, propelerje ali dele, ki jih je pregledal v skladu s poddelom R te priloge.
- (b) Pristojni organ države članice v vodenje evidenc vključuje:
- 1. vrednotenje drugih načinov usklajevanja, ki jih predlagajo organizacije, in obveščanje agencije o njih ter oceno drugih načinov usklajevanja, ki jih uporablja pristojni organ;
 - 2. varnostne informacije v skladu s točko 21L.B.13 in nadaljnje ukrepe;
 - 3. uporabo zaščitnih določb in določb o prožnosti v skladu s členom 71(1) in členom 76(4) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (c) Pristojni organ vodi seznam vseh spričeval, ki jih je izdal, in vseh izjav, ki jih je evidencial.
- (d) Vse evidence iz točk (a), (b) in (c) se hranijo najmanj pet let, odvisno od veljavnega prava o varstvu podatkov.
- (e) Vse evidence iz točk (a), (b) in (c) se na zahtevo dajo na voljo pristojnemu organu druge države članice ali agenciji.

21L.B.21 Ugotovitve in opažanja

- (a) Kadar pristojni organ med preiskavo ali nadzorom ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, v povezavi s postopkom ali priročnikom, ki se zahtevata z navedenimi uredbami, oziroma spričevalom ali izjavo, izdano v skladu z navedenimi uredbami, brez poseganja v kakršne koli dodatne ukrepe, ki se zahtevajo z navedenimi uredbami, sprejme ugotovitev.
- (b) Pristojni organ ima sistem za analiziranje ugotovitev glede na njihov pomen za varnost.

Pristojni organ izda ugotovitev prve stopnje, če se odkrije večja neskladnost, ki zmanjšuje varnost ali resno ogroža varnost letenja oziroma lahko v primeru projektivnih organizacij povzroči nenadzorovano neskladnost in potencialno nevarno stanje v skladu s točko 21L.B.23; ugotovitve prve stopnje med drugim vključujejo tudi naslednje:

- 1. primere, v katerih se pristojnemu organu ne omogoči dostop do objektov organizacije ali fizične ali pravne osebe, kot je opredeljeno v točki 21L.A.10, med rednim delovnim časom in po dveh pisnih zahtevah;
- 2. predložitev napačnih informacij ali ponarejanje dokazil;

▼ **M13**

3. dokaze o zlorabi ali goljufivi uporabi spričevala ali izjave, izdane v skladu s to prilogo;
4. neimenovanje odgovornega vodje ali vodje projektivne organizacije, kakor je ustrezno.

Pristojni organ izda ugotovitev druge stopnje, če se odkrije neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, povezana s postopkom ali priročnikom, ki se zahteva z navedenimi uredbami, oziroma z izjavo, izdano v skladu z navedenimi uredbami, ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.

- (c) Pristojni organ o ugotovitvi pisno obvesti organizacijo oziroma fizično ali pravno osebo ter zahteva korektivne ukrepe za odpravo ugotovljenih neskladnosti.
- (d) V primeru ugotovitev prve stopnje pristojni organ sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe v skladu s točko 21L.B.22, razen če gre za ugotovitev v zvezi s projektivno organizacijo, ki je predložila izjavo o svojih projektivnih sposobnostih; v tem primeru agencija organizaciji najprej odobri obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve in nikakor ne sme biti daljše od 21 delovnih dni. Obdobje začne teči od datuma pisnega obvestila organizaciji o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene neskladnosti. Če se ugotovitev prve stopnje neposredno nanaša na zrakoplov, pristojni organ obvesti pristojni organ države članice, v kateri je zrakoplov registriran.
- (e) V primeru ugotovitev druge stopnje pristojni organ organizaciji oziroma fizični ali pravni osebi odobri obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve. Obdobje začne teči od datuma pisnega obvestila organizaciji oziroma fizični ali pravni osebi o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene neskladnosti. Ob koncu tega obdobja in ob upoštevanju vrste ugotovitve lahko pristojni organ rok podaljša, če je bil načrt korektivnih ukrepov dogovorjen z njim.

Pristojni organ oceni korektivni ukrep in načrt izvedbe, ki ju predlaga organizacija oziroma fizična ali pravna oseba, ter ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti.

Če organizacija oziroma fizična ali pravna oseba ne predloži sprejemljivega načrta korektivnih ukrepov ali korektivnih ukrepov ne izvede v roku, ki ga potrdi ali podaljša pristojni organ, se ugotovitev zviša na ugotovitev prve stopnje in sprejmejo se ukrepi iz točke (d).

- (f) Pristojni organ lahko izda opažanja za primere, v katerih se ne zahtevajo ugotovitve prve ali druge stopnje:
 1. za vsak element, katerega delovanje je bilo ocenjeno kot neučinkovito;
 2. kadar je bilo ugotovljeno, da lahko določen element povzroči neskladnost, ali
 3. kadar so predlogi ali izboljšave v interesu splošne uspešnosti organizacije na področju varnosti.

Opazanja, izdana v skladu s to točko, se pisno sporočijo organizaciji oziroma fizični ali pravni osebi, pristojni organ pa jih evidentira.

▼ **M13****21L.B.22 Izvršilni ukrepi**

(a) Pristojni organ:

1. začasno odvzame spričevalo, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je takšno ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost zrakoplova;
2. izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23;
3. začasno odvzame, prekliče ali omeji spričevalo, če je takšno ukrepanje potrebno v skladu s točko (d) točke 21L.B.21;
4. začasno odvzame ali prekliče spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, če so izpolnjeni pogoji iz točke (b) točke 21L.B.163;
5. začasno odvzame ali prekliče spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami, če so izpolnjeni pogoji iz točke (b) točke 21L.B.173;
6. sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe, potrebne za omejitev ali prepoved dejavnosti organizacije oziroma fizične ali pravne osebe, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je takšno ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost zrakoplova;
7. omeji ali prepove dejavnosti organizacije oziroma fizične ali pravne osebe, ki je predložila izjavo o svojih projektivnih sposobnostih ali sposobnostih za proizvodnjo proizvodov ali delov v skladu z oddelkom A ali ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge na podlagi točke (d) točke 21L.B.21;
8. ne evidentira izjave o skladnosti projekta, dokler obstajajo nerešene ugotovitve iz začetne nadzorne preiskave;
9. iz evidence začasno ali trajno odstrani izjavo o skladnosti projekta ali izjavo o sposobnosti v skladu s točko (d) točke 21L.B.21;
10. sprejme vse nadaljnje izvršilne ukrepe, potrebne za zagotovitev prenehanja neskladnosti z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139 in s to prilogo, in po potrebi odpravi posledice neskladnosti.

(b) Ko pristojni organ sprejme izvršilni ukrep v skladu s točko (a), o tem uradno obvesti naslovnika, navede razloge za izvršilni ukrep in naslovnika obvesti tudi o njegovi pravici do pritožbe.

21L.B.23 Plovnostne zahteve

(a) Plovnostna zahteva pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme agencija in ki odreja ukrepe, ki jih je treba izvesti na zrakoplovu, da se ponovno doseže sprejemljiva raven varnosti, če dokazi kažejo, da bi bila v nasprotnem primeru raven varnosti tega zrakoplova ogrožena.

▼ M13

- (b) Agencija izda plovnostno zahtevo, če:
1. ugotovi, da v zrakoplovu obstajajo nevarne razmere kot posledica pomanjkljivosti v zrakoplovu ali motorju, propelerju ali delu, vgrajenem v ta zrakoplov; in
 2. je verjetno, da bo do takih razmer prišlo v drugih zrakoplovih.
- (c) Plovnostna zahteva vsebuje vsaj informacije, s katerimi se opredelijo:
1. nevarne razmere;
 2. prizadeti zrakoplov;
 3. zahtevani ukrepi;
 4. rok za izvedbo zahtevanih ukrepov;
 5. datum začetka veljavnosti.

21L.B.24 Načini usklajevanja

- (a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja, ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi.
- (b) Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.
- (c) Pristojni organi obvestijo agencijo o vseh drugih načinih usklajevanja, ki jih uporabljajo fizične ali pravne osebe pod njihovim nadzorom za doseganje skladnosti s to uredbo.

▼ M12**PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA****21L.B.41 Certifikacijske specifikacije**

Agencija v skladu s členom 76(3) Uredbe (EU) 2018/1139 izda certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, vključno s certifikacijskimi specifikacijami za plovnost in okoljsko sprejemljivost, ki jih lahko pristojni organi, organizacije in osebe uporabljajo kot dokaz o skladnosti proizvodov in delov z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz prilog II, IV in V k navedeni uredbi ter s tistimi glede varstva okolja iz člena 9(2) navedene uredbe in Priloge III k navedeni uredbi. Take specifikacije so dovolj podrobne in specifične, da lahko prosilci iz njih razberejo pogoje za izdajo, spremembo ali dopolnitev certifikatov.

21L.B.42 Začetna preiskava

- (a) Agencija po prejemu vloge za certifikat tipa v skladu s to prilogo preveri, ali proizvod spada na področje uporabe iz točke 21L.A.21 in ali je prosilec upravičen do vložitve vloge za certifikat tipa za proizvod v skladu s točko 21L.A.22.
- (b) Če pogoji iz točke (a) niso izpolnjeni, agencija vlogo zavrne.

▼ M12**21L.B.43 Osnova za certifikacijo tipa za certifikat tipa**

(a) Agencija določi osnovo za certifikacijo tipa in o njej uradno obvesti prosilca. Osnovo za certifikacijo tipa sestavljajo:

1. certifikacijske specifikacije za plovnost, ki jih agencija določi med tistimi, ki se uporabljajo za proizvod na datum vložitve vloge za zadevni certifikat, razen če:
 - (i) se prosilec odloči upoštevati certifikacijske specifikacije, ki so začele veljati po datumu vložitve vloge; če se prosilec odloči upoštevati certifikacijsko specifikacijo, ki je začela veljati po datumu vložitve vloge, agencija v osnovo za certifikacijo tipa vključi vse druge certifikacijske specifikacije, ki so z njo neposredno povezane, ali
 - (ii) agencija sprejme kakršno koli alternativo opredeljenim certifikacijskim specifikacijam, ki jih ni mogoče upoštevati, če so bili za take alternative ugotovljeni kompenzacijski dejavniki, ki zagotavljajo enakovredno raven varnosti, ali
 - (iii) agencija sprejme ali določi druge načine za dokazovanje skladnosti z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139;
2. kakršen koli poseben pogoj, ki ga določi agencija v skladu s točko 21L.B.44(a).

(b) Agencija lahko spremeni osnovo za certifikacijo tipa kadar koli pred izdajo certifikata tipa, če ugotovi, da izkušnje z drugimi podobnimi proizvodi v uporabi ali proizvodi, ki imajo podobne konstrukcijske značilnosti, kažejo, da bi lahko nastopile nevarne okoliščine, in če osnova za certifikacijo tipa, ki je bila določena in je bil o njej uradno obveščen prosilec, ne obravnava teh nevarnih okoliščin.

21L.B.44 Posebni pogoji

(a) Agencija predpiše posebne podrobne tehnične specifikacije, imenovane posebni pogoji, za proizvod, če zadevne certifikacijske specifikacije ne vsebujejo primernih ali ustreznih varnostnih standardov za proizvod, ker:

1. ima proizvod nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti v zvezi s konstrukcijsko prakso, na kateri temeljijo veljavne certifikacijske specifikacije;
2. je predvidena uporaba proizvoda nekonvencionalna ali
3. izkušnje z drugimi podobnimi proizvodi v uporabi ali proizvodi, ki imajo podobne konstrukcijske značilnosti ali na novo opredeljene nevarnosti, kažejo, da bi lahko nastopile nevarne okoliščine.

(b) Posebni pogoji vključujejo varnostne standarde, za katere agencija meni, da so potrebni za vzpostavitev ravni varnosti, enakovredne tisti iz veljavnih certifikacijskih specifikacij.

21L.B.45 Določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja za certifikat tipa

Agencija določi veljavne zahteve glede varstva okolja v skladu s točko 21.B.85 Priloge I (del 21) za certifikat tipa za zrakoplov ali motor in o njih uradno obvesti prosilca.

▼ **M12****21L.B.46 Preiskava**

Agencija po prejemu vloge za certifikat tipa v skladu s to prilogo:

- (a) opravi pregled prvotnega načrta za dokazovanje skladnosti ter vseh poznejših posodobitev, ki jih predloži prosilec, da se ugotovi popolnost načrta in ustreznost predlaganih načinov in metod za dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, določeno v skladu s točko 21L.B.43, in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, določenimi v skladu s točko 21L.B.45; če je načrt za dokazovanje skladnosti nepopoln ali načini in metode niso primerni za dokazovanje skladnosti, agencija o tem obvesti prosilca in zahteva, da to spremeni;
- (b) ko se prepriča, da je predloženi načrt za dokazovanje skladnosti ustrezen, tako da lahko prosilec dokaže skladnost, odobri načrt za dokazovanje skladnosti in vse poznejše posodobitve načrta za dokazovanje skladnosti;
- (c) po prejemu izjave o skladnosti v skladu s točko (f) točke 21L.A.25 opravi fizični pregled in oceno prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji, ob upoštevanju kritičnega pregleda projekta, opravljenega v skladu s točko (a) točke 21L.B.242, da se preveri skladnost proizvoda z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja; agencija preveri skladnost proizvoda ob upoštevanju verjetnosti neopredeljene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ter morebitnega vpliva neskladnosti na varnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda;
- (d) če agencija med vzpostavitvijo osnove za certifikacijo tipa, določitvijo veljavnih zahtev glede varstva okolja ali pregledom načrta za dokazovanje skladnosti ugotovi, da projekt proizvoda vsebuje kateri koli element, v zvezi s katerim bi lahko neopredeljena neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja škodljivo vplivala na varnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda, določi, katere preiskave so potrebne poleg preiskav, opisanih v točki (c), da se preveri dokazovanje skladnosti; agencija obvesti prosilca o vseh dodatnih preiskavah in o tem, kateri elementi projekta bi bili predmet teh preiskav.

21L.B.47 Izdaja certifikata tipa

- (a) Agencija brez nepotrebnega odlašanja izda certifikat tipa za zrakoplov, motor ali propeler, če:
 1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21L.A.27;
 2. agencija na podlagi preiskave, izvedene v skladu s točko 21L.B.46, ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
 3. ni nerešenih vprašanj na podlagi preiskave zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji, izvedeni v skladu s točko (c) točke 21L.B.46;
 4. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi lahko bil proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼ M12

(b) Certifikat tipa vključuje:

1. projekt tipa;
2. obratovalne omejitve;
3. navodila za stalno plovnost;
4. listo podatkov certifikata tipa za plovnost in, če je primerno, evidenco o skladnosti glede izpušnih emisij iz motorjev;
5. veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja, s katerimi agencija beleži skladnost;
6. če je primerno, listo podatkov certifikata tipa za hrup ter
7. vse druge pogoje ali omejitve, predpisane za proizvod, v veljavni osnovi za certifikacijo tipa in veljavnih zahtevah glede varstva okolja.

21L.B.48 Nadzor stalne plovnosti proizvodov, za katere je bil izdan certifikat tipa

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21 ali izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23.

21L.B.49 Prenos certifikata tipa

- (a) Ko agencija prejme vlogo za preverjanje, ali lahko nosilec certifikata tipa zadevni certifikat prenese v skladu s točko 21L.A.29, ali ko obravnava zahtevo za sprejetje certifikata tipa v skladu s točko 21L.A.29, preveri, ali je prevzemnik v skladu s točkama 21L.B.42 in 21L.B.46 upravičen do statusa nosilca certifikata tipa v skladu s točko 21L.A.22 in ali je sposoben prevzeti obveznosti nosilca certifikata tipa v skladu s točko 21L.A.28.
- (b) Če agencija ugotovi, da prevzemnik izpolnjuje pogoje iz točke (a), obvesti nosilca certifikata tipa ali fizično ali pravno osebo, ki zahteva sprejetje certifikata tipa, da agencija sprejema prenos certifikata tipa na zadevno fizično ali pravno osebo.

PODDEL C – IZJAVE O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.B.61 Podrobne tehnične specifikacije in veljavne zahteve glede varstva okolja za izjave o skladnosti projekta proizvoda

- (a) Agencija v skladu s členom 76(3) Uredbe (EU) 2018/1139 določi in da na voljo podrobne tehnične specifikacije, ki jih lahko fizične in pravne osebe uporabijo za dokazovanje skladnosti z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz Priloge II k navedeni uredbi, ko podajo izjavo o skladnosti projekta zrakoplova v skladu s poddelom C oddelka A te priloge.

▼ M12

- (b) Podrobne tehnične specifikacije iz točke (a) določajo standarde projektiranja, ki odražajo naj sodobnejšo tehnologijo in dobre prakse projektiranja ter temeljijo na najboljših razpoložljivih izkušnjah, znanstvenem in tehničnem napredku ter najboljših razpoložljivih dokazih in analizah projektiranja zrakoplovov, za zrakoplove, ki spadajo na področje uporabe iz točke 21L.A.41. Te podrobne tehnične specifikacije lahko vključujejo ali se nanašajo na:
1. certifikacijske specifikacije, ki jih agencija določi v skladu s točko 21.B.70 Priloge I (del 21) za plovnost projekta zrakoplova;
 2. posebne pogoje, ki jih je agencija v skladu s točko 21.B.75 Priloge I (del 21) ali točke 21L.B.44 določila za druge zrakoplove in ki so splošne narave;
 3. podrobne tehnične standarde, ki so jih razvili organi za standardizacijo in drugi panožni organi.
- (c) Agencija za namene zagotavljanja okoljske sprejemljivosti projekta določi in da na voljo zahteve glede varstva okolja, ki se uporabljajo kot podlaga za izjavo o skladnosti projekta in ki vključujejo:
1. zahteve glede varstva okolja za zadevne kategorije proizvodov iz zvezkov I do III Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu na ravni spremembe iz člena 9(2) Uredbe (EU) 2018/1139; v ta namen se sklici na:
 - (i) datum vložitve vloge za certifikat tipa v navedenih zvezkih razumejo kot sklici na datum, ko izjavitelj poda izjavo o skladnosti projekta, ter
 - (ii) zahteve za certificiranje iz navedenih zvezkov razumejo kot zahteve za izjavo o skladnosti projekta.
 2. [Rezervirano]

21L.B.62 Začetna nadzorna preiskava

- (a) Agencija po prejemu izjave o skladnosti projekta preveri, ali zrakoplov spada na področje uporabe poddela C oddelka A te priloge in ali izjava vsebuje vse informacije, določene v točki 21L.A.43. Agencija potrdi prejem izjave, kar vključuje dodelitev posamezne referenčne številke izjave o skladnosti projekta izjavitelju za zadevno konfiguracijo zrakoplova.
- (b) Agencija opravi fizični pregled in oceno prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji, pri čemer upošteva varnostni pregled, opravljen v skladu s točko (a)(2) točke 21L.B.242. Če agencija v izjavi ali pri fizičnem pregledu in oceni, opravljenima v skladu s prvim stavkom, najde dokaze, ki kažejo, da zrakoplov morda ne bo omogočal varnega leta ali bi lahko bil okoljsko nezdružljiv med uporabo, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

21L.B.63 Evidentiranje izjave o skladnosti projekta

Agencija evidentira izjavo o skladnosti projekta za zrakoplov, če:

▼ M12

- (a) je izjavitelj podal izjavo o skladnosti v skladu s točko (a) točke 21L.A.43;
- (b) je izjavitelj agenciji predložil dokumente, ki se zahtevajo v skladu s točko (c) točke 21L.A.43;
- (c) se je izjavitelj zavezal, da bodo izpolnjene obveznosti v skladu s točko 21L.A.47;
- (d) ni nerešenih ugotovitev na podlagi fizičnega pregleda in ocene prvega kosa zrakoplova v končni konfiguraciji, opravljenih v skladu s točko (b) točke 21L.B.62.

21L.B.64 Nadzor stalne plovnosti zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21 ali izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23.

PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA**21L.B.81 Osnova za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja za veliko spremembo certifikata tipa**

- (a) Agencija določi osnovo za certifikacijo tipa za veliko spremembo certifikata tipa in o njej uradno obvesti prosilca.
- (b) Za veliko spremembo certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, osnova za certifikacijo tipa zajema certifikacijske specifikacije, ki so s sklici vključene v certifikat tipa, razen če:
 1. agencija meni, da certifikacijske specifikacije, navedene v certifikatu tipa, ne zagotavljajo ustreznih standardov v zvezi s predlagano spremembo, zato so tudi sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z vsemi posebnimi pogoji in spremembami navedenih pogojev, ki jih agencija določi v skladu s točko 21L.B.44, da se zagotovi raven varnosti, enakovredna tisti iz certifikacijskih specifikacij, ki se uporabljajo na datum vložitve vloge za spremembo;
 2. se prosilec odloči, da bo upošteval certifikacijsko specifikacijo iz spremembe, ki se uporablja na datum vložitve vloge za spremembo.
- (c) Agencija določi veljavne zahteve glede varstva okolja za veliko spremembo certifikata tipa v skladu s točko 21.B.85 Priloge I (del 21) in o njih uradno obvesti prosilca.

21L.B.82 Preiskava in izdaja odobritve za malo spremembo certifikata tipa

- (a) Agencija po prejemu vloge za odobritev male spremembe certifikata tipa v skladu s to prilogo odobri malo spremembo, če:
 1. je prosilec predložil bistvene podatke in utemeljitve ter dokazal skladnost in podal izjavo o skladnosti spremembe z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ali certifikacijskimi specifikacijami, izbranimi v skladu s točko 21L.A.67;

▼ M12

2. agencija s preverjanjem dokazovanja skladnosti ob upoštevanju konstrukcijskih značilnosti, kompleksnosti in splošne kritičnosti projekta ali tehnologije ter predhodnih izkušenj z dejavnostmi projektiranja s prosilcem ni ugotovila:
- (i) nobenih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ali izbranimi certifikacijskimi specifikacijami;
 - (ii) nobenih značilnosti ali lastnosti spremembe, zaradi katere bi lahko bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) Odobritev male spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se sprememba nanaša.

21L.B.83 Preiskava velike spremembe certifikata tipa

Agencija po prejemu vloge za veliko spremembo certifikata tipa v skladu s to priložo:

- (a) opravi pregled prvotnega načrta za dokazovanje skladnosti in vseh poznejših posodobitev, ki jih predloži prosilec, da se ugotovi popolnost načrta ter ustreznost predlaganih načinov in metod za dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, določenimi in navedenimi v skladu s točko 21L.B.81; če je načrt za dokazovanje skladnosti nepopoln ali načini in metode niso primerni za dokazovanje skladnosti, agencija o tem obvesti prosilca in zahteva, da to spremeni;
- (b) ko se prepriča, da je predloženi načrt za dokazovanje skladnosti ustrezen, tako da lahko prosilec dokaže skladnost, odobri načrt za dokazovanje skladnosti in tudi vse poznejše posodobitve načrta za dokazovanje skladnosti;
- (c) ugotovi verjetnost neopredeljene neskladnosti velike spremembe z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv neskladnosti na varnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda ter na tej podlagi ugotovi, ali sta potrebna fizični pregled in ocena prvega kosa zadevnega proizvoda v spremenjeni končni konfiguraciji, da se preveri skladnost proizvoda z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, pri čemer upošteva kritični pregled načrta, če je bil opravljen v skladu s točko (a)(3) točke 21L.B.242; agencija uradno obvesti prosilca pred izvedbo tega pregleda in ocene;
- (d) če agencija med vzpostavitev osnove za certifikacijo tipa, določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja ali pregledom načrta za dokazovanje skladnosti ugotovi, da projekt velike spremembe vsebuje kateri koli element, v zvezi s katerim bi lahko neopredeljena neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja škodljivo vplivala na varnost ali okoljsko sprejemljivost spremenjenega proizvoda, določi, katere preiskave so potrebne poleg preiskav iz točke (c), da se preveri dokazovanje skladnosti; agencija uradno obvesti prosilca o teh dodatnih preiskavah in o tem, kateri elementi projekta bi bili predmet te preiskave.

▼ M12**21L.B.84 Izdaja odobritve za veliko spremembo certifikata tipa**

(a) Agencija odobri veliko spremembo, če:

1. prosilec dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je agencija določila in navedla v skladu s točko 21L.B.81;
2. prosilec dokaže skladnost in poda izjavo o skladnosti v skladu s točko (f) točke 21L.A.66;
3. agencija pri preverjanju dokazovanja skladnosti ne ugotovi:
 - (i) morebitnih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
 - (ii) nobenih značilnosti ali lastnosti spremembe, zaradi katere bi lahko bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

(b) Odobritev velike spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se sprememba nanaša.

21L.B.85 Nadzor stalne plovnosti spremenjenih proizvodov, za katere je bil izdan certifikat tipa

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja proizvoda, za katerega je bila odobrena sprememba certifikata tipa, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21 ali izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23.

PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA**21L.B.101 Osnova za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja za dodatni certifikat tipa**

(a) Agencija določi osnovo za certifikacijo tipa za dodatni certifikat tipa in o njej uradno obvesti prosilca.

(b) Za večje spremembe certifikata tipa v obliki dodatnega certifikata tipa je osnova za certifikacijo tipa za področja, na katera sprememba vpliva, tista, ki je s sklicem vključena v certifikat tipa, razen če:

1. agencija meni, da certifikacijske specifikacije, navedene v certifikatu tipa, ne zagotavljajo ustreznih standardov v zvezi s predlagano spremembo, zato so tudi sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z vsemi posebnimi pogoji in spremembami navedenih pogojev, ki jih agencija določi v skladu s točko 21L.B.44, da se zagotovi raven varnosti, enakovredna tisti iz certifikacijskih specifikacij, ki se uporabljajo na datum vložitve vloge za spremembo;
2. se prosilec odloči, da bo upošteval certifikacijsko specifikacijo iz spremembe, ki se uporablja na datum vložitve vloge za spremembo.

▼ **M12**

- (c) Agencija določi veljavne zahteve glede varstva okolja za veliko spremembo certifikata tipa v skladu s točko 21.A.85 Priloge I (del 21) in o njih uradno obvesti prosilca.

21L.B.102 Preiskava

Agencija po prejemu vloge za dodatni certifikat tipa v skladu s to prilogo:

- (a) opravi pregled prvotnega načrta za dokazovanje skladnosti in vseh poznejših posodobitev, ki jih predloži prosilec, da se ugotovita popolnost načrta ter ustreznost predlaganih načinov in metod za dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, določenimi in navedenimi v skladu s točko 21L.B.101; če je načrt za dokazovanje skladnosti nepopoln ali načini in metode niso primerni za dokazovanje skladnosti, agencija o tem obvesti prosilca in zahteva, da to spremeni;
- (b) ko se prepriča, da je predloženi načrt za dokazovanje skladnosti ustrezen, tako da lahko prosilec dokaže skladnost, odobri načrt za dokazovanje skladnosti in vse poznejše posodobitve načrta za dokazovanje skladnosti;
- (c) ugotovi verjetnost neopredeljene neskladnosti velike spremembe z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv neskladnosti na varnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda ter na tej podlagi ugotovi, ali sta potrebna fizični pregled in ocena prvega kosa zadevnega proizvoda v spremenjeni končni konfiguraciji, da se preveri skladnost proizvoda z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, pri čemer upošteva kritični pregled načrta, če je bil opravljen v skladu s točko (a) točke 21L.B.242; agencija uradno obvesti prosilca pred izvedbo tega pregleda in ocene;
- (d) če agencija med vzpostavitvijo osnove za certifikacijo tipa, določljivo veljavnih zahtev glede varstva okolja ali pregledom načrta za dokazovanje skladnosti ugotovi, da projekt velike spremembe vsebuje kateri koli element, v zvezi s katerim bi lahko neopredeljena neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja škodljivo vplivala na varnost ali okoljsko sprejemljivost spremenjenega proizvoda, določi, katere preiskave so potrebne poleg preiskav iz točke (c), da se preveri dokazovanje skladnosti; agencija obvesti prosilca o teh dodatnih preiskavah in o tem, kateri elementi projekta bi bili predmet te preiskave.

21L.B.103 Izdaja dodatnega certifikata tipa

- (a) Agencija po prejemu vloge za dodatni certifikat tipa v skladu s to prilogo izda dodatni certifikat tipa, če:
1. prosilec dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je agencija določila in navedla v skladu s točko 21L.B.101;
 2. prosilec dokaže skladnost in poda izjavo o skladnosti v skladu s točko (f) točke 21L.A.85;

▼ **M12**

3. lastnik podatkov iz certifikata tipa, če je prosilec v skladu s točko (b)(2) točke 21L.A.84 navedel, da so bili certifikacijski podatki predloženi na podlagi dogovora z lastnikom podatkov iz certifikata tipa:
- (i) nima tehničnih pripomb na informacije, predložene v skladu s točko (a)(2) točke 21L.B.103, ter
 - (ii) soglaša, da bo sodeloval z nosilcem odobritve projekta popravila pri izpolnjevanju vseh obveznosti za stalno plovnost proizvoda s projektom popravila v skladu s točko 21L.A.88;
4. agencija pri preverjanju dokazovanja skladnosti ni ugotovila:
- (i) morebitnih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
 - (ii) nobenih značilnosti ali lastnosti spremembe, zaradi katere bi lahko bil spremenjeni proizvod nevaren ali okoljsko nezdružljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) Dodatni certifikat tipa se omeji na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se velika sprememba nanaša.

21L.B.104 Nadzor stalne plovnosti proizvodov, za katere je bil izdan dodatni certifikat tipa

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja proizvoda, za katerega je bil izdan dodatni certifikat tipa, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21 ali izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23.

PODDEL F – SPREMEMBE ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.B.121 Začetna nadzorna preiskava izjave o skladnosti projekta za veliko spremembo projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

- (a) Agencija po prejemu izjave o skladnosti projekta za veliko spremembo projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, preveri, ali sprememba spada na področje uporabe točke 21L.A.101 in ali izjava vsebuje vse informacije iz točke 21L.A.107. Agencija potrdi prejem izjave, kar vključuje dodelitev posamezne referenčne številke izjave o skladnosti projekta izjavitelju.
- (b) Agencija na podlagi tveganja neskladnosti, zaradi katere projekt ne bi omogočal varnega leta ali bi bil okoljsko nezdružljiv, oceni, ali sta potrebna fizični pregled in ocena spremenjenega proizvoda, in če sta potrebna, o tem naknadno obvesti izjavitelja. Pri tej oceni tveganja se upoštevajo:
 1. zahtevnost velike spremembe in splošne poledice za konstrukcijo zrakoplova, letalne značilnosti in sisteme;

▼ M12

2. predhodne izkušnje s fizičnimi pregledi zrakoplova in velike spremembe, ki jih je projektiral izjavitelj;
 3. odgovor izjavitelja na morebitne predhodne ugotovitve, ki so bile podane v zvezi z neskladnostmi, za zadevni zrakoplov ali podoben zrakoplov, ki ga je projektiral izjavitelj in za katerega je bila prav tako podana izjava o skladnosti projekta.
- (c) Če agencija v izjavi ali pri fizičnem pregledu in oceni, če sta bila opravljena v skladu s točko (b) točke 21L.B.121, najde dokaze, ki kažejo, da spremenjeni zrakoplov ne bi omogočal varnega leta ali bi lahko bil okoljsko nezdružljiv, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

21L.B.122 Evidentiranje izjave o skladnosti projekta za veliko spremembo projekta zrakoplova

- (a) Agencija evidentira izjavo o skladnosti projekta za veliko spremembo projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti, če:
1. je izjavitelj podal izjavo o skladnosti v skladu s točko (a) točke 21L.A.107;
 2. je izjavitelj agenciji predložil dokumente, ki se zahtevajo v skladu s točko (d) točke 21L.A.107;
 3. se je izjavitelj zavezal, da bodo obveznosti v skladu s točko 21L.A.47 prevzete tudi v zvezi s spremenjeno zasnovo zrakoplova;
 4. ni nerešenih vprašanj na podlagi fizičnega pregleda, če je bil izveden v skladu s točko (b) točke 21L.B.121.
- (b) Agencija evidentira izjavo o veliki spremembi projekta zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, le, če je omejena na specifične konfiguracije v evidentirani izjavi o skladnosti projekta, na katere se sprememba nanaša.

21L.B.123 Nadzor stalne plovnosti spremenjenega zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja spremembe, v zvezi s katero je bila podana izjava o skladnosti projekta, ravna v skladu s točko 21L.B.64.

▼ M13**PODDEL G – PROIZVODNE ORGANIZACIJE, KI SO PREDLOŽILE IZJAVO****21L.B.141 Začetna nadzorna preiskava**

- (a) Ko pristojni organ od organizacije prejme izjavo, v kateri je navedena njena sposobnost za proizvodnjo, preveri, ali:
1. izjavitelj lahko da izjavo o svoji sposobnosti za proizvodnjo v skladu s točko 21L.A.122;
 2. izjava vsebuje vse informacije iz točke (c) točke 21L.A.123, in

▼ M13

3. izjava ne vsebuje informacij, ki kažejo neskladnost z zahtevami iz oddelka A, poddel G, te priloge.

- (b) Pristojni organ potrdi prejem izjave, kar vključuje dodelitev referenčne številke posamezne proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo, izjavitelju.

21L.B.142 Evidentiranje izjave o sposobnosti za proizvodnjo

Pristojni organ evidentira izjavo o sposobnosti za proizvodnjo v ustrezni podatkovni zbirki, vključno z navedenim obsegom dela, če:

- (a) je izjavitelj predložil izjavo o svoji sposobnosti v skladu s točko 21L.A.123;
- (b) se je izjavitelj zavezal, da bodo izpolnjene obveznosti v skladu s točko 21L.A.127;
- (c) ni nerešenih vprašanj v skladu s točko 21L.B.141.

21L.B.143 Nadzor

- (a) Pristojni organ nadzoruje proizvodno organizacijo, ki je predložila izjavo, da preverja stalno skladnost proizvodne organizacije z veljavnimi zahtevami iz oddelka A in izvajanje varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15.

- (b) Nadzor zajema inšpekcijski pregled prvega kosa za vsako novo zasnovano zrakoplova, motorja, propelerja ali dela, ki se prvič proizvede, in, kot je določeno v programu nadzora v skladu s točko 21L.B.144, preglede nadalje proizvedenih zrakoplovov, motorjev, propelerjev in delov, ki jih proizvaja proizvodna organizacija, ki je predložila izjavo.

21L.B.144 Program nadzora

- (a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje program nadzora, da se zagotovi skladnost s točko 21L.B.143. Ta program nadzora upošteva posebne značilnosti organizacije, kompleksnost njenih dejavnosti in rezultate preteklih certifikacijskih in/ali nadzornih dejavnosti ter temelji na oceni povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:

1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:

- (i) ocenami in revizijami postopka sistema upravljanja;
- (ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu proizvodov in delov, ki spadajo v okvir organizacije;
- (iii) vzorčenjem opravljenega dela in
- (iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;

2. sestanke, ki se jih udeležita odgovorni vodja in pristojni organ, da se zagotovi stalna obveščenost obeh o vseh pomembnih vprašanjih.

- (b) Program nadzora vključuje evidenco datumov načrtovanih in dejansko izvedenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.

▼ M13

- (c) Uporabi se cikel načrtovanja nadzora, ki ne presega 24 mesecev.
- (d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:
1. organizacija je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;
 2. organizacija stalno dokazuje skladnost s točko 21L.A.128 in ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja proizvodnje;
 3. niso bile izdane ugotovitve prve stopnje;
 4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ v skladu s točko 21L.B.21 sprejel ali podaljšal.
- (e) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je poleg pogojev iz točke (d) organizacija vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem za poročanje pristojnemu organu o uspešnosti organizacije na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, pristojni organ pa ga je potrdil.
- (f) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost organizacije na področju varnosti.
- (g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora pristojni organ izda poročilo s priporočili v zvezi z nadaljevanjem dejavnosti, ki jih proizvodna organizacija, ki je predložila izjavo, izvaja na podlagi izjave o sposobnosti za proizvodnjo, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21L.B.145 Dejavnosti nadzora

- (a) Ko pristojni organ preveri skladnost proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo v skladu s točko 21L.B.143, in programa nadzora, vzpostavljenega v skladu s točko 21L.B.144:
1. osebjem, odgovornemu za nadzor, zagotovi navodila za izvajanje njegovih nalog;
 2. izvede ocene, revizije in inšpekcijske preglede ter po potrebi nenapovedane inšpekcijske preglede;
 3. zbere potrebne dokaze, če se zahtevajo nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točk 21L.B.21 in 21L.B.22;
 4. obvesti proizvodno organizacijo, ki je predložila izjavo, o rezultatih nadzornih dejavnosti.
- (b) Če se objekti proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo, nahajajo v več kot eni državi, lahko pristojni organ, opredeljen v točki 21L.2, privoli, da naloge nadzora izvajajo pristojni organi držav članic, v katerih so objekti, ali agencija v primeru objektov, ki se nahajajo v državi nečlanici. O taki privolitvi in njenem obsegu se obvesti vse proizvodne organizacije, ki so predložile izjavo in jih taka privolitev zadeva.

▼ M13

- (c) O vseh dejavnostih nadzora, ki jih pristojni organi izvajajo v objektih v državi članici, ki ni država članica, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja, pristojni organ obvesti pristojni organ navedene države članice, preden izvede kakršno koli revizijo ali inšpekcijski pregled objektov na kraju samem.
- (d) Pristojni organ zbira in obdeluje vse informacije, ki se mu zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.
- (e) Če pristojni organ odkrije neskladnost proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo, z veljavnimi zahtevami iz oddelka A, in izvajanja varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15, ukrepa v skladu s točkama 21L.B.21 in 21L.B.22.

21L.B.146 Spremembe izjav

- (a) Pristojni organ po prejemu obvestila o spremembah v skladu s točko 21L.A.128 preveri popolnost prejetega obvestila v skladu s točko 21L.B.141.
- (b) Pristojni organ posodobi svoj program nadzora, vzpostavljen v skladu s točko 21L.B.144, in preveri, ali je treba določiti pogoje, pod katerimi lahko organizacija deluje med spremembo.
- (c) Kadar sprememba vpliva na kateri koli vidik izjave, ki je evidentirana v skladu s točko 21L.B.142, pristojni organ posodobi register.
- (d) Po zaključku dejavnosti, zahtevanih v točkah (a) do (c), pristojni organ proizvodni organizaciji, ki je predložila izjavo, potrdi prejem obvestila.

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI**21L.B.161 Preiskave**

- (a) Pristojni organ države članice registracije pripravi postopke za svoje preiskave, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:
 1. preverjanje upravičenosti prosilca;
 2. preverjanje pogojev za vlogo;
 3. klasifikacijo spričevala o plovnosti;
 4. preverjanje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 5. inšpekcijski pregled zrakoplova;
 6. določitev potrebnih pogojev, pridržkov ali omejitev spričeval o plovnosti.
- (b) Pristojni organ države članice registracije po prejemu vloge za izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami preveri, ali zrakoplov spada v okvir iz točke 21L.A.141.
- (c) Pristojni organ države članice registracije izvede preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, ohranitev, spremembo, začasni odvzem ali preklic spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami. Med izvajanjem preiskav v zvezi z izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami za novo izdelan zrakoplov pristojni organ države članice registracije oceni potrebo po izvedbi fizičnega pregleda zrakoplova za zagotovitev skladnosti in varnosti letenja zrakoplova pred izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami. Pri tej oceni se upoštevajo:

▼ **M13**

1. rezultati fizičnega pregleda prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji, ki ga je v skladu s točko (b) točke 21L.B.143 ali točko (b) točke 21L.B.251 opravil pristojni organ države članice registracije ali pristojni organ, ki nadzoruje organizacijo oziroma fizično ali pravno osebo, ki je proizvedla ta zrakoplov, če se razlikujeta;
2. obdobje od zadnjega fizičnega pregleda, ki ga je opravil pristojni organ države članice registracije zrakoplova, ki ga je proizvedla organizacija oziroma fizična ali pravna oseba;
3. rezultati nadzora organizacije, ki je izdala izjavo o skladnosti zrakoplova, opravljenega v skladu s poddelom G te priloge ali oddelkom B, poddel G, Priloge I (del 21), ali preverjanja drugih izjav o skladnosti (obrazec EASA 52B) v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge ali dovoljenj za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki jih je izdal isti podpisnik;
4. obdobje od zadnjega nadzornega obiska organizacije v skladu s poddelom G te priloge ali oddelkom B, poddel G, Priloge I (del 21) ali od zadnjega preverjanja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki ju je izdal isti podpisnik, opravljenega v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge.

21L.B.162 Izdaja ali sprememba spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami

- (a) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne odlašanja izda ali spremeni spričevalo o plovnosti (obrazec EASA 25, glej Dodatek VI k Prilogi I (del 21)), če je prosilec predložil dokumentacijo, ki se zahteva s točko 21L.A.143, in izpolnjuje obveznosti iz točke 21L.A.144 ter ko se prepriča:
1. v primeru novega zrakoplova, da je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen s projektom, odobrenim v skladu s poddelom B te priloge, in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
 2. v primeru rabljenega zrakoplova, da:
 - (i) je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen s projektom tipa, odobrenim v skladu s poddelom B te priloge, in katerim koli dodatnim certifikatom tipa, spremembo ali popravilom, odobrenim v skladu s poddelom D, E ali M te priloge;
 - (ii) so bile upoštevane veljavne plovnostne zahteve in
 - (iii) je bil zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, pregledan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014.
- (b) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne odlašanja izda ali spremeni spričevalo o plovnosti z omejitvami (obrazec EASA 24B, glej Dodatek I), če je prosilec predložil dokumentacijo, ki se zahteva s točko 21L.A.143, in izpolnjuje obveznosti iz točke 21L.A.144 ter ko se prepriča:

▼ **M13**

1. v primeru novega zrakoplova, da je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen z zasnovo zrakoplova, za katero je bila predložena izjava o skladnosti projekta v skladu z oddelkom A, poddel C, te priloge, ki ga je agencija registrirala v skladu s točko 21L.B.63, ob vložitvi vloge, in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;

2. v primeru rabljenega zrakoplova, da:
 - (i) je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen z zasnovo zrakoplova, za katero je bila predložena izjava o skladnosti projekta v skladu z oddelkom A, poddel C, te priloge, in ki ga je agencija registrirala v skladu s točko 21L.B.63, ob vložitvi vloge, skupaj z vsemi spremembami projekta ali spremembami projektov popravil, za katere je bila predložena izjava o skladnosti projekta v skladu z oddelkom A, poddel F ali N, te predloge, ki ga je registrirala agencija v skladu s točko 21L.B.122 ali 21L.B.222 ali izjavitelj v skladu s točko (c) točke 21L.A.105;

 - (ii) so bile upoštevane veljavne plovnostne zahteve in

 - (iii) je bil zrakoplov pregledan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014.

- (c) Z odstopanjem od točk (a) in (b) točke 21L.B.162 v primeru rabljenega zrakoplova, ki izvira iz druge države članice, pristojni organ nove države članice registracije izda spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, če je prosilec predložil dokumentacijo, zahtevano v točki (b) točke 21L.A.145, in ko je prepričan, da prosilec izpolnjuje zahteve iz točke (a) točke 21L.A.144.

- (d) V primeru novega zrakoplova in rabljenega zrakoplova, ki izvira iz države nečlanice, pristojni organ države članice registracije poleg ustreznega spričevala o plovnosti iz točke (a) ali (b) izda tudi:
 1. v primeru zrakoplova, za katerega se uporablja Priloga I (del M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvorni certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15a, Dodatek II);

 2. v primeru novega zrakoplova, za katerega se uporablja Priloga Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvorni certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II);

 3. v primeru rabljenega zrakoplova, ki izvira iz države nečlanice in za katerega se uporablja Priloga Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvorni certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II), če je pristojni organ opravil pregled plovnosti.

- (e) Spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami se izda za neomejeno obdobje. Spremeniti ali dopolniti ga sme samo pristojni organ države članice registracije.

▼ **M13****21L.B.163 Nadzor**

- (a) Če obstajajo dokazi o kršitvi katerega koli od pogojev, pod katerimi je bilo izdano spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, ali če imetnik ne izpolnjuje ustreznih zahtev iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, ali projekta tipa ali veljavnih projektnih podatkov zrakoplova, za katerega je bila predložena izjava o skladnosti projekta, ali zahtev glede stalne plovnosti, pristojni organ države članice registracije izda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.
- (b) Če se certifikat tipa, na podlagi katerega je bilo izdano spričevalo o plovnosti, začasno odvzame ali prekliče ali kako drugače postane neveljaven v skladu s točko 21L.A.30 ali če izjava o skladnosti projekta, na podlagi katere je bilo izdano spričevalo o plovnosti z omejitvami, ni več evidentirana v skladu s točko 21L.B.63, pristojni organ države članice registracije ukrepa v skladu s točko 21L.B.22.

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU

21L.B.171 Preiskave

- (a) Pristojni organ države članice registracije pripravi postopke za svoje preiskave, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:
1. preverjanje upravičenosti prosilca;
 2. preverjanje pogojev za vlogo;
 3. preverjanje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 4. inšpekcijski pregled zrakoplova.
- (b) Pristojni organ države članice registracije po prejemu vloge za izdajo spričevala o hrupu ali spričevala o hrupu z omejitvami preveri, ali zrakoplov spada v okvir iz točke 21L.A.161.
- (c) Pristojni organ države članice registracije izvede preiskavo v zvezi s prosilcem ali nosilcem spričevala o hrupu ali spričevala o hrupu z omejitvami v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, ohranitev, spremembo, začasni odvzem ali preklic spričevala.

21L.B.172 Izdaja ali sprememba spričeval o hrupu

- (a) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebnega odlašanja izda ali spremeni spričevala o hrupu (obrazec EASA 45, glej Dodatek VII k Prilogi I (del 21)) in spričevala o hrupu z omejitvami (obrazec EASA 45B, glej Dodatek II), če je prosilec predložil dokumentacijo, zahtevano s točko 21L.A.163, in ko se prepriča, da je zrakoplov skladen z veljavnimi informacijami o hrupu, določenimi v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa.
- (b) V primeru rabljenih zrakoplovov, ki izvirajo iz druge države članice, se spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami izda na podlagi ustreznih podatkov iz podatkovne zbirke agencije o ravnem hrupu.
- (c) Spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami se izda za neomejeno obdobje. Spremeniti ali dopolniti ga sme samo pristojni organ države članice registracije.

▼ M13**21L.B.173 Nadzor**

- (a) Če obstajajo dokazi o kršitvi katerega koli od pogojev, pod katerimi je bilo izdano spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami, ali če imetnik ne izpolnjuje ustreznih zahtev iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, ali projekta tipa ali veljavnih projektnih podatkov zrakoplova, za katerega je bila predložena izjava o skladnosti projekta, pristojni organ države članice registracije izda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.
- (b) Če se certifikat tipa, na podlagi katerega je bilo izdano spričevalo o hrupu, začasno odvzame ali prekliče ali kako drugače postane neveljaven v skladu s točko 21L.A.30 ali če izjava o skladnosti projekta, v skladu s katero je bilo izdano spričevalo o hrupu z omejitvami, ni več evidentirana v skladu s točko 21L.B.63, pristojni organ države članice registracije ukrepa v skladu s točko 21L.B.22.

▼ M12**PODDEL J – PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE, ZA KATERE JE BILA
PODANA IZJAVA****21L.B.181 Začetna nadzorna preiskava**

- (a) Ko agencija od organizacije prejme izjavo, v kateri je navedena njena sposobnost za projektiranje, preveri, da:
1. izjavitelj lahko poda izjavo o svoji sposobnosti za projektiranje v skladu s točko 21L.A.172;
 2. izjava vsebuje vse informacije iz točke (c) točke 21L.A.173, ter
 3. izjava ne vsebuje informacij, ki kažejo neskladnost z zahtevami iz poddela J oddelka A te priloge.
- (b) Agencija potrdi prejem izjave, kar vključuje dodelitev posamezne referenčne številke projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava, izjavitelju.

21L.B.182 Evidentiranje izjave o sposobnosti za projektiranje

Agencija evidentira izjavo o sposobnosti za projektiranje v ustrezni podatkovni zbirki, vključno z obsegom dela iz podane izjave, če:

- (a) je izjavitelj podal izjavo o svoji sposobnosti v skladu s točko 21L.A.173;
- (b) se je izjavitelj zavezal, da bodo izpolnjene obveznosti v skladu s točko 21L.A.177;
- (c) ni nerešenih vprašanj v skladu s točko 21L.B.181.

21L.B.183 Nadzor

- (a) Agencija nadzira projektivno organizacijo, za katero je bila podana izjava, da preveri njeno stalno izpolnjevanje veljavnih zahtev iz oddelka A.
- (b) Nadzor vključuje kritični pregled projektiranja proizvoda ali fizični pregled in inšpekcijski pregled prvega kosa za vsak nov projekt projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava.

▼ M12**21L.B.184 Program nadzora**

- (a) Agencija vzpostavi in vzdržuje program nadzora, da se zagotovi skladnost s točko 21L.B.183. Program nadzora upošteva posebne značilnosti organizacije, kompleksnost njenih dejavnosti in rezultate preteklih certifikacijskih in/ali nadzornih dejavnosti ter temelji na oceni povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:
1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:
 - (i) ocenami in revizijami postopka sistema upravljanja;
 - (ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu projektiranja in certificiranja proizvodov ter delov, ki spadajo v okvir organizacije;
 - (iii) vzorčenjem opravljenega dela;
 - (iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;
 2. sestanke, ki se jih udeležita vodja projektivne organizacije in agencija, da se zagotovi njuna stalna obveščenost o vseh pomembnih vprašanjih.
- (b) Program nadzora vključuje evidenco datumov za izvedbo ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov ter datumov dejansko opravljenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.
- (c) Uporabi se cikel načrtovanja nadzora, ki ne presega 24 mesecev.
- (d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če agencija ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:
1. organizacija je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;
 2. organizacija je stalno dokazovala skladnost s točko 21L.A.178 in da ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja projektov;
 3. niso bile podane ugotovitve prve stopnje;
 4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je agencija sprejela ali podaljšala v skladu s točko 21L.B.21.
- (e) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je poleg pogojev iz točke (d) organizacija vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem za poročanje agenciji o uspešnosti organizacije na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, agencija pa ga je potrdila.
- (f) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost organizacije na področju varnosti.

▼ M12

- (g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora agencija izda poročilo s priporočili v zvezi z nadaljevanjem dejavnosti, ki jih projektivna organizacija, za katero je bila podana izjava, izvaja na podlagi izjave o sposobnosti za projektiranje, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21L.B.185 Dejavnosti nadzora

- (a) Ko agencija preveri skladnost projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava, v skladu s točko 21L.B.183 in programa nadzora, vzpostavljenega v skladu s točko 21L.B.184:

1. osebjem, odgovornemu za nadzor, zagotovi navodila za izvajanje njegovih nalog;
2. izvede ocene, revizije in inšpekcijske preglede ter po potrebi nenapovedane inšpekcijske preglede;
3. zbere potrebne dokaze, če se zahtevajo nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točk 21L.B.21 in 21L.B.22;
4. obvesti projektivno organizacijo, za katero je bila podana izjava, o rezultatih nadzornih dejavnosti.

- (b) Agencija zbira in obdeluje vse informacije, ki se ji zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.

- (c) Če agencija ugotovi neskladnost projektivne organizacije, za katero je bila podana izjava, z veljavnimi zahtevami iz oddelka A, postopkom ali priročnikom, ki se zahteva v oddelku A, ali predloženo izjavo, ukrepa v skladu s točkama 21L.B.21 in 21L.B.22.

21L.B.186 Spremembe izjav

- (a) Agencija po prejemu obvestila o spremembah v skladu s točko 21L.A.178 preveri popolnost prejetega obvestila v skladu s točko 21L.B.181.

- (b) Agencija posodobi svoj program nadzora, vzpostavljen v skladu s točko 21L.B.184, in preveri, ali je treba določiti pogoje, pod katerimi lahko organizacija deluje med spremembo.

- (c) Kadar sprememba vpliva na kateri koli vidik izjave, ki je evidentirana v skladu s točko 21L.B.182, agencija posodobi register.

- (d) Po zaključku dejavnosti, zahtevanih v točkah (a) do (c), agencija projektivni organizaciji, za katero je bila podana izjava, potrdi prejem obvestila.

PODDEL K – DELI

(Rezervirano)

PODDEL M – PROJEKTIRANJE POPRAVIL PROIZVODOV S CERTIFIKATOM TIPA**21L.B.201 Osnova za certifikacijo tipa in veljavne zahteve glede varstva okolja pri odobritvi projekta popravila**

Agencija določi vse spremembe osnove za certifikacijo tipa in veljavnih zahtev glede varstva okolja, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa ali dodatnem certifikatu tipa, kot je ustrezno, za katere meni, da so potrebne za vzdrževanje ravni varnosti in okoljske sprejemljivosti, enakovredne predhodno vzpostavljeni, ter o njih uradno obvesti prosilca za odobritev projekta popravila.

▼ M12**21L.B.202 Preiskava in izdaja odobritve projekta malega popravila**

(a) Agencija po prejemu vloge za odobritev projekta malega popravila za proizvod s certifikatom tipa v skladu s to prilogo odobri projekt malega popravila, če:

1. je prosilec predložil bistvene podatke in utemeljitve ter dokazal skladnost in podal izjavo o skladnosti projekta popravila z veljavno osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, določenimi v skladu s točko 21L.B.201;

2. agencija s preverjanjem dokazovanja skladnosti ob upoštevanju konstrukcijskih značilnosti projekta popravila, kompleksnosti in splošne kritičnosti projekta popravila ter predhodnih izkušenj z dejavnostmi projektiranja s prosilcem ni ugotovila:

(i) morebitnih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;

(ii) nobenih značilnosti ali lastnosti projekta popravila, zaradi katerih bi lahko bil proizvod s projektom popravila nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

(b) Odobritev projekta malega popravila se omeji na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se projekt popravila nanaša.

21L.B.203 Preiskava vloge za odobritev projekta velikega popravila

Agencija po prejemu vloge za odobritev projekta velikega popravila v skladu s to prilogo:

(a) opravi pregled prvotnega načrta za dokazovanje skladnosti in vseh poznejših posodobitev, ki jih predloži prosilec, da se ugotovi popolnost načrta ter ustreznost predlaganih načinov in metod za dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, določenimi in navedenimi v skladu s točko 21L.B.201; če je načrt za dokazovanje skladnosti nepopoln ali načini in metode niso primerni za dokazovanje skladnosti, agencija o tem obvesti prosilca in zahteva, da to spremeni;

(b) ko se prepriča, da je predloženi načrt za dokazovanje skladnosti ustrezen, tako da lahko prosilec dokaže skladnost, odobri načrt za dokazovanje skladnosti in vse poznejše posodobitve načrta za dokazovanje skladnosti;

(c) ugotovi verjetnost neopredeljene neskladnosti projekta velike spremembe z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv zadevne neskladnosti na varnost ali okoljsko sprejemljivost proizvoda ter na tej podlagi ugotovi, ali sta potrebna fizični pregled in ocena prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji s projektom popravila, da se preveri skladnost proizvoda z veljavno osnovo za certifikacijo tipa; agencija uradno obvesti prosilca pred izvedbo tega pregleda in ocene;

▼ M12

- (d) če agencija med pregledom načrta za dokazovanje skladnosti ugotovi, da projekt velikega popravila vsebuje kateri koli element, v zvezi s katerim bi lahko neopredeljena neskladnost z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja škodljivo vplivala na varnost ali okoljsko sprejemljivost spremenjenega proizvoda, ugotovi, katere preiskave so potrebne poleg preiskav iz točke (c), da se preveri dokazovanje skladnosti; agencija uradno obvesti prosilca o teh dodatnih preiskavah in o tem, kateri elementi projekta bi bili predmet te preiskave.

21L.B.204 Izdaja odobritve za projekt velikega popravila

- (a) Agencija po prejemu vloge za odobritev projekta velikega popravila proizvoda s certifikatom tipa v skladu s to prilogo odobri projekt velikega popravila, če:
1. prosilec dokaže, da so projekt popravila in področja, na katera projekt popravila vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, kot jih je agencija določila v skladu s točko 21L.B.201 in o njih uradno obvestila prosilca, ter
 2. prosilec dokaže skladnost in poda izjavo o skladnosti v skladu s točko 21L.A.208;
 3. lastnik podatkov iz certifikata tipa, če je prosilec v skladu s točko 21L.A.205(b)(5) navedel, da je predložil certifikacijske podatke na podlagi dogovora z lastnikom podatkov iz certifikata tipa:
 - (i) nima tehničnih pripomb na informacije, predložene v skladu s točko (a)(2) točke 21L.B.204, ter
 - (ii) soglaša, da bo sodeloval z nosilcem odobritve projekta popravila pri izpolnjevanju vseh obveznosti za stalno plovnost proizvoda s projektom popravila v skladu s točko 21L.A.210;
 4. agencija pri preverjanju dokazovanja skladnosti ni ugotovila:
 - (i) morebitnih neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa ali, kjer je primerno, veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;
 - (ii) nobenih značilnosti ali lastnosti spremembe, zaradi katerih bi bil proizvod s projektom popravila nevaren ali okoljsko nesprejemljiv za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) Odobritev projekta velikega popravila se omeji na posamezne konfiguracije v certifikatu tipa, na katere se projekt popravila nanaša.

21L.B.205 Nadzor stalne plovnosti proizvodov, za katere je bil odobren projekt popravila

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost proizvoda, za katerega je bil odobren projekt popravila, z osnovo za certifikacijo tipa ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21 ali izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23.

▼ **M12****21L.B.206 Nepopravljena škoda**

Agencija na zahtevo, podano v skladu s točko 21L.A.211, izvede oceno posledic za plovnost, če poškodovani proizvod ostane nepopravljen in ni zajet s predhodno odobrenimi podatki. Agencija določi morebitne omejitve, potrebne za zagotovitev varnega leta s poškodovanim proizvodom.

PODDEL N – PROJEKT POPRAVIL ZRAKOPLOVA, ZA KATEREGA JE BILA PODANA IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.B.221 Začetna nadzorna preiskava izjave o skladnosti projekta velikega popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

- (a) Agencija po prejemu izjave o skladnosti projekta velike spremembe za zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, preveri, ali projekt popravila spada na področje uporabe točke 21L.A.221 in ali izjava vsebuje vse informacije iz točke 21L.A.226. Agencija potrdi prejem izjave, kar vključuje dodelitev posamezne referenčne številke izjave o skladnosti projekta izjavitelju.
- (b) Agencija na podlagi tveganja neskladnosti, zaradi katere projekt ne bi omogočal varnega leta ali bi bil okoljsko nezdružljiv, oceni, ali sta potrebna fizični pregled in ocena zrakoplova s projektom velikega popravila, in če sta potrebna, o tem naknadno obvesti izjavitelja. Pri tej oceni tveganja se upoštevajo:
1. zahtevnost projekta velikega popravila in splošnih posledic za konstrukcijo zrakoplova, letalne značilnosti in sisteme;
 2. predhodne izkušnje s fizičnimi pregledi zrakoplova, projekti velikega popravila in spremembami, ki jih je projektiral izjavitelj;
 3. odgovor izjavitelja na morebitne predhodne ugotovitve, ki so bile podane v zvezi z neskladnostmi zadevnega zrakoplova ali podobnega zrakoplova, ki ga je projektiral izjavitelj in za katerega je bila prav tako podana izjava o skladnosti projekta.
- (c) Če agencija v izjavi ali na podlagi fizičnega pregleda in ocene, če sta bila opravljena v skladu s točko (b) točke 21L.B.221, najde dokaze, ki kažejo, da zrakoplov s projektom velikega popravila ne bi omogočal varnega leta ali bi lahko bil okoljsko nezdružljiv, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

21L.B.222 Evidentiranje izjave o projektu velikega popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

- (a) Agencija evidentira izjavo o projektu velikega popravila za zrakoplov, za katerega je bila podana izjava o skladnosti, če:
1. je izjavitelj podal izjavo o skladnosti v skladu s točko (a) točke 21L.A.226;
 2. je izjavitelj agenciji predložil dokumente, ki se zahtevajo v skladu s točko (d) točke 21L.A.226;

▼ M12

3. se je izjavitelj zavezal, da bodo izpolnjene obveznosti v skladu s točko 21L.A.228;
 4. ni nerešenih vprašanj na podlagi fizičnega pregleda, če je bil izveden v skladu s točko (b) točke 21L.B.221.
- (b) Agencija evidentira izjavo o projektu velikega popravila zrakoplova, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, le, če je omejena na specifične konfiguracije v evidentirani izjavi o skladnosti projekta, na katero se projekt velikega popravila nanaša.

21L.B.223 Nadzor stalne plovnosti projekta popravila, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta

Če agencija na podlagi nadzora stalne plovnosti, vključno s poročili, prejetimi v skladu s točko 21L.A.3, ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost projekta proizvoda, za katerega je bila podana izjava o skladnosti projekta, z veljavnimi podrobnimi tehničnimi specifikacijami ali veljavnimi zahtevami glede varstva okolja, poda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21 ali izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23.

PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

(Rezervirano)

▼ M13**PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE****21L.B.241 Preiskava pred izdajo dovoljenja za letenje**

- (a) Brez poseganja v oddelek B, poddel P, Priloge I (del 21) pristojni organ države članice pri preiskovanju vloge za izdajo dovoljenja za letenje zrakoplova, ki spada na področje uporabe te priloge, opravi fizični pregled zrakoplova in se prepriča, da je zrakoplov pred letom v skladu s projektom, opredeljenim v točki 21.A.708 navedene Priloge I (del 21), če se vloga za izdajo dovoljenja za letenje nanaša na:
1. dejavnosti dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov, ki mu je ali naj bi mu bil podeljen certifikat tipa;
 2. dejavnosti dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.44 za zrakoplov, za katerega je ali naj bi bila predložena izjava o skladnosti projekta.
- (b) Pri vseh drugih zahtevah za izdajo dovoljenja za letenje za dejavnosti in zrakoplove, ki spadajo na področje uporabe te priloge, pristojni organ v skladu s točko 21.B.520 Priloge I (del 21) oceni potrebo po fizičnem pregledu.
- (c) Če pristojni organ najde dokaze, ki kažejo, da zrakoplov ni skladen s projektom, opredeljenim v točki 21.A.708 Priloge I (del 21), sprejme ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

21L.B.242 Preiskava pred izdajo pogojev letenja

- (a) Brez poseganja v oddelek A, poddel P, Priloge I (del 21) agencija pri preiskovanju vloge za odobritev pogojev letenja za zrakoplov, ki spada na področje uporabe te priloge:

▼ M13

1. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov, ki mu je ali naj bi mu bil podeljen certifikat tipa, opravi kritični pregled projektiranja ter fizični pregled in oceno zrakoplova za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno;
 2. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.44 za zrakoplov, za katerega je ali naj bi bila predložena izjava o skladnosti projekta, opravi fizični pregled in oceno zrakoplova za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno;
 3. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti za večjo spremembo iz točke 21L.A.66, dodatnim certifikatom tipa iz točke 21L.A.85 ali večjim popravilom iz točke 21L.A.206 na podlagi ocene iz točk 21L.B.83, 21L.B.102 in 21L.B.203, ugotovi potrebo po izvedbi fizičnega pregleda in ocene zrakoplova ter kritičnega pregleda projektiranja projekta za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno;
 4. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti za večjo spremembo iz točke 21L.A.108 ali večje popravilo iz točke 21L.A.227 na podlagi ocene iz točk 21L.B.121 in 21L.B.221, ugotovi potrebo po izvedbi fizičnega pregleda in ocene zrakoplova za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno.
- (b) Če agencija najde dokaze, ki kažejo, da zrakoplov morda ne bo omogočal varnega letenja, sprejme ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

▼ M12**PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV IN DELOV****▼ M13**

PODDEL R – IZJAVA O SKLADNOSTI ZA ZRAKOPLOVE IN DOVOLJENJA ZA SPROSTITEV V UPORABO (OBRAZEC EASA 1) ZA MOTORJE IN PROPELERJE TER NJIHOVE DELE, KI SO SKLADNI Z IZJAVO O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.B.251 Nadzor

- (a) Pristojni organ nadzoruje fizično ali pravno osebo, ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge, da preverja stalno skladnost fizične ali pravne osebe z veljavnimi zahtevami iz oddelka A in izvajanje varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15.
- (b) Nadzor vključuje pregled prvega kosa za vsak nov zrakoplov, motor, propeler ali del, ki je proizveden prvič in za katerega je fizična ali pravna oseba izdala izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ter, kot je določeno v programu nadzora v skladu s točko 21L.B.252, preglede nadaljnjih zrakoplovov, motorjev, propelerjev in delov, ki jih proizvede navedena fizična ali pravna oseba.

▼ M13**21L.B.252 Program nadzora**

- (a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje program nadzora, da se zagotovi skladnost s točko 21L.B.251. Ta program nadzora upošteva posebne značilnosti fizične ali pravne osebe, kompleksnost njenih dejavnosti in rezultate preteklih dejavnosti nadzora ter temelji na oceni s tem povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:
1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:
 - (i) ocenami sistema nadzora proizvodnje in revizijami postopkov;
 - (ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu proizvodov in delov, ki spadajo v okvir fizične ali pravne osebe;
 - (iii) vzorčenjem opravljenega dela in
 - (iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;
 2. sestanke, ki se jih udeležita fizična ali pravna oseba in pristojni organ, da se zagotovi njuna stalna obveščenost o vseh pomembnih vprašanjih.
- (b) Program nadzora vključuje evidenco datumov načrtovanih in dejansko izvedenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.
- (c) Uporabi se cikel načrtovanja nadzora, ki ne presega 24 mesecev.
- (d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:
1. fizična ali pravna oseba je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;
 2. fizična ali pravna oseba stalno dokazuje skladnost s točko 21L.A.273 ter ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja proizvodnje;
 3. niso bile izdane ugotovitve prve stopnje;
 4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ v skladu s točko 21L.B.21 sprejel ali podaljšal.
- (e) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je fizična ali pravna oseba poleg pogojev iz točke (d) vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem poročanja pristojnemu organu o uspešnosti fizične ali pravne osebe na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, pristojni organ pa ga je potrdil.
- (f) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost fizične ali pravne osebe na področju varnosti.

▼ M13

- (g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora pristojni organ izda poročilo s priporočili o nadaljevanju dejavnosti, ki jih izvaja fizična ali pravna oseba, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21L.B.253 Dejavnosti nadzora

- (a) Ko pristojni organ preveri skladnost fizične ali pravne osebe v skladu s točko 21L.B.251 in programa nadzora, vzpostavljenega v skladu s točko 21L.B.252:
1. osebju, odgovornemu za nadzor, zagotovi navodila za izvajanje njegovih nalog;
 2. izvede ocene, revizije in inšpekcijske preglede ter po potrebi nenapovedane inšpekcijske preglede;
 3. zbere potrebne dokaze, če se zahtevajo nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točk 21L.B.21 in 21L.B.22;
 4. obvesti fizično ali pravno osebo o rezultatih dejavnosti nadzora.
- (b) Če se objekti fizične ali pravne osebe nahajajo v več kot eni državi, lahko pristojni organ, opredeljen v točki 21L.2, privoli, da naloge nadzora izvajajo pristojni organi držav članic, v katerih se objekti nahajajo, ali agencija v primeru objektov, ki se nahajajo v državi nečlanici. O taki privolitvi in njenem obsegu se obvesti vse fizične ali pravne osebe, ki jih taka privolitev zadeva.
- (c) Za vse dejavnosti nadzora, ki jih pristojni organi izvajajo v objektih v državi članici, ki ni država, v kateri ima fizična ali pravna oseba glavni kraj poslovanja, pristojni organ obvesti pristojni organ navedene države članice, preden izvede kakršno koli revizijo ali inšpekcijski pregled objektov na kraju samem.
- (d) Pristojni organ zbira in obdeluje vse informacije, ki se mu zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.
- (e) Če pristojni organ odkrije neskladnost fizične ali pravne osebe, ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), z veljavnimi zahtevami iz oddelka A in izvajanja varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15, ukrepa v skladu s točkama 21L.B.21 in 21L.B.22.

▼ M12*DODATKI K PRILOGI Ib (del 21 Light)*

OBRAZCI EASA

Če se obrazci iz tega dodatka izdajo v jeziku, ki ni angleščina, morajo vključevati tudi angleški prevod.

Obrazci EASA (Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu) iz dodatkov k temu delu imajo naslednje obvezne elemente. Države članice zagotovijo, da so obrazci EASA, ki jih izdajo, prepoznavni, in so pristojne za njihov natis.

Dodatek I Obrazec EASA 24B – Spričevalo o plovnosti z omejitvami

Dodatek II Obrazec EASA 45B – Spričevalo o hrupu z omejitvami

Dodatek III Obrazec EASA 52B – Izjava o skladnosti zrakoplova

Dodatek IV Obrazec EASA 53 – Dovoljenje za sprostitev v uporabo

▼ **M12**

Dodatek I

Spričevalo o plovnosti z omejitvami – Obrazec EASA 24B

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI (NA PODLAGI PODANE IZJAVE)

(⁴)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	4
1. Državljanstvo in registrirske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
<p>5. To spričevalo o plovnosti z omejitvami je izdano v skladu s členom 18(2)(a) Uredbe (EU) 2018/1139 za zgoraj navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi omejitvami glede obratovanja.</p> <p>Poleg zgoraj navedenih se uporabljajo še naslednje omejitve:</p> <p>to spričevalo o plovnosti z omejitvami je izdano na podlagi izjave o skladnosti projekta, podane v skladu z Uredbo (EU) št. 748/2012, ter je veljavno in priznано v vseh državah članicah EU brez dodatnih zahtev ali ocene. To spričevalo ni v skladu z vsemi veljavnimi standardi iz Priloge 8 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu in zato morda ne bo veljavno za mednarodni zračni promet nad državami, ki niso članice EU, razen če to odobrijo države, nad katerimi se leti.</p>		
Datum izdaje:		Podpis:
<p>6. To spričevalo o plovnosti z omejitvami je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče.</p> <p>Temu spričevalu se priloži veljavno potrdilo o pregledu plovnosti.</p>		

Obrazec EASA 24B – 1. izdaja**To spričevalo je na krovu med vsemi poleti.**

(¹) Izpolni država članica registracije.

▼ **M12**

Dodatek II

Spričevalo o hrupu z omejitvami – obrazec EASA 45B

Izpolni država članica registracije.	1. Država članica registracije	3. Številka dokumenta:
2. SPRIČEVALO O HRUPU Z OMEJITVAMI (NA PODLAGI PODANE IZJAVE)		
4. Registrske oznake:	5. Proizvajalec in oznaka zrakoplova:	6. Serijska številka zrakoplova:
7. Oznaka motorja:	8. Oznaka propelerja:	
9. Največja vzletna masa (kg):		
10. Dodatne spremembe, uvedene zaradi skladnosti z veljavnimi standardi za certifikacijo hrupa:		
11. Standard za certifikacijo hrupa:	12. Raven hrupa pri vzletu:	
Opombe		
13. To spričevalo o hrupu z omejitvami je izdano v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2018/1139 v zvezi z zgoraj navedenim zrakoplovom, za katerega je izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta v skladu s Prilogo Ib (del 21 Light) k Uredbi (EU) št. 748/2012, izjavil, da je v skladu z navedenimi standardi glede hrupa, če se vzdržuje in upravlja v skladu z ustreznimi zahtevami in obratovalnimi omejitvami.		
14. Datum izdaje ...15. Podpis.....		

Obrazec EASA 45B – 1. izdaja

▼ **M12**

Dodatek III

Izjava o skladnosti zrakoplova – Obrazec EASA 52B

IZJAVA O SKLADNOSTI ZRAKOPLOVA		
1. Država proizvodnje	2. [DRŽAVA ČLANICA] Država članica Evropske unije	3. Referenčna št. izjave:
4. Organizacija		
5. Tip zrakoplova	6. Referenčna št. certifikata tipa/izjave o skladnosti projekta:	
7. Registrska ali druga oznaka zrakoplova	8. Identifikacijska št. proizvodne organizacije	
9. Podrobnosti o motorju/propelerju (5)		
10. Spremembe in/ali servisni bilteni ¹		
11. Plovnostne zahteve		
12. Koncesije		
13. Izjeme, opustitve ali odstopanja ¹		
14. Opombe		
15. Spričevalo o plovnosti/spričevalo o plovnosti z omejitvami		
16. Dodatne zahteve		
17. Izjava o skladnosti Potrjuje se, da je ta zrakoplov v celoti skladen s ☐ projektom s certifikatom tipa ali ☐ projektnimi podatki iz podane izjave in zgoraj navedenimi postavkami v poljih 9, 10, 11, 12 in 13. Zrakoplov je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje. Zrakoplov je zadovoljivo preстал testiranje med poletom.		
18. Podpis	19. Ime	20. Datum (d/m/l)
21. Referenčna št. proizvodne organizacije, za katero je bila podana izjava, ali odobrene proizvodne organizacije (če je ustrezno)		

Obrazec EASA 52B – 1. izdaja

⁽⁵⁾ Neustrezno črtati.

▼ **M12****Navodila za uporabo Izjave o skladnosti zrakoplova – obrazec EASA 52B**

1. NAMEN IN PODROČJE UPORABE
 - 1.1 Namen izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B), izdane v skladu s poddelom G ali poddelom R oddelka A Priloge Ib (del 21 Light) ali poddelom G oddelka A Priloge I (del 21), je omogočiti proizvodni organizaciji, da pri pristojnem organu države članice registracije za posamezni zrakoplov vloži vlogo za spričevalo o plovnosti zrakoplova ali spričevalo o plovnosti z omejitvami.
2. SPLOŠNO
 - 2.1 Izjava o skladnosti mora ustrezati vzorcu obrazca, vključno s številčenjem in položajem posameznih rubrik. Lahko pa se razlikuje velikost posameznih rubrik, da ustrezajo posameznim vlogam, vendar ne v taki meri, da bi izjava o skladnosti postala neprepoznavna. Če ste v dvomih, se obrnite na pristojni organ.
 - 2.2 Izjava o skladnosti je lahko vnaprej natisnjena ali računalniško izdelana, vendar pa mora biti v obeh primerih izpis vrstic in znakov jasen in čitljiv. Dovoljeno je vnaprej natisnjeno besedilo v skladu s priloženim vzorcem, niso pa dovoljene nobene druge izjave o potrditvi.
 - 2.3 Izjava se izpolni s strojem/računalnikom ali ročno z velikimi tiskanimi črkami, da je lahko berljiva. Sprejemljivo je izpolnjevanje v angleščini in po potrebi v enem ali več uradnih jezikov države članice, ki izdaja izjavo.
 - 2.4 Kopijo izjave in vse priloge, na katere se sklicuje, mora zadržati odobrena proizvodna organizacija.
3. IZDAJATELJEVO IZPOLNJEVANJE IZJAVE O SKLADNOSTI
 - 3.1 Izpolnjene morajo biti vse rubrike, da je dokument veljaven.
 - 3.2 Pristojnemu organu države članice registracije se ne sme izdati izjava o skladnosti, če projekt zrakoplova in vgrajeni proizvodi niso odobreni oziroma če izjava o skladnosti projekta ni evidentirana pri agenciji.
 - 3.3 Če s pristojnim organom ni drugače dogovorjeno, se je za informacije, ki jih je treba vpisati v rubrike 9, 10, 11, 12, 13 in 14, možno sklicevati na posebej našete dokumente, ki jih arhivira proizvodna organizacija.
 - 3.4 Namen izjave o skladnosti ni vključiti tiste elemente opreme, za katere se lahko zahteva, da so vgrajeni, da bi bili izpolnjeni veljavni predpisi glede obratovanja. Vendar pa so lahko nekateri od teh posameznih elementov vključeni v rubriko 10 ali v odobreni projekt tipa ali projekt zrakoplova, za katerega je bila podana izjava. Upravljavci so torej opozorjeni, da so sami odgovorni zagotoviti skladnost z veljavnimi operativnimi predpisi za svoje obratovanje.

Rubrika 1 Vpisati ime države proizvodnje.

Rubrika 2 Pristojni organ, ki v okviru svojega pooblastila izda izjavo o skladnosti.

▼ M12

- Rubrika 3* V to rubriko se vnaprej natisne enkratna serijska številka zaradi kontrole in sledljivosti izjave. To ne velja v primeru računalniško ustvarjenega dokumenta: številke ni treba vnaprej natisniti, če je računalnik programiran tako, da ustvari in natisne edinstveno številko.
- Rubrika 4* Polno ime in naslov lokacije organizacije, ki izda izjavo. Ta rubrika je lahko vnaprej natisnjena. Logotipi itd. so dovoljeni, če je zanje v rubriki dovolj prostora.
- Rubrika 5* Tip zrakoplova v celoti, kakor je opredeljen v certifikatu tipa in na pripadajočem listu podatkov ali projektu zrakoplova, za katerega je bila podana izjava, kot ga je evidentirala agencija.
- Rubrika 6* Referenčne številke in podatki o izdaji certifikata tipa za zadevni zrakoplov ali registrska številka izjave o skladnosti projekta.
- Rubrika 7* Če je zrakoplov registriran, potem je ta oznaka registrska oznaka. Če zrakoplov ni registriran, potem se tu vpiše oznaka, ki jo prizna pristojni organ države članice in po potrebi pristojni organ tretje države.
- Rubrika 8* Identifikacijska oznaka, ki jo določi proizvodna organizacija zaradi kontrole in sledljivosti ter podpore v zvezi s proizvodom. Ta se včasih imenuje „serijska številka proizvodne organizacije“ ali „številka proizvajalca“.
- Rubrika 9* Tip motorja in tip(-i) propelerja v celoti, kakor je določeno v ustreznem certifikatu tipa in na pripadajočem listu podatkov ali evidentirani izjavi o skladnosti projekta. Navesti je treba tudi njihovo identifikacijsko/referenčno številko proizvodne organizacije in povezano lokacijo.
- Rubrika 10* Spremembe projekta za zrakoplov, ki so bile odobrene ali za katere je bila podana izjava.
- Rubrika 11* Seznam vseh veljavnih plovnostnih zahtev (ali enakovrednih dokumentov) in izjava o skladnosti s plovnostnimi zahtevami skupaj z opisom načina usklajevanja za zadevni posamezni zrakoplov, vključno s proizvodi in vgrajenimi deli, napravami in opremo. Navesti je treba morebitne prihodnje roke za izpolnitev zahtev.
- Rubrika 12* Nenamerno odstopanje, ki je bilo odobreno ali je bila zanj podana izjava, od projekta tipa, ki je bil odobren ali je bila zanj podana izjava, ki se včasih imenuje „koncesija“, „odstopanje“ ali „neskladnost“.
- Rubrika 13* Vključeni so lahko samo izjeme, oprostitev ali odstopanja, ki so bili dogovorjeni ali vključeni v izjavo.
- Rubrika 14* Opombe. Vse izjave, informacije, posebni podatki ali omejitve, ki lahko vplivajo na plovnost zadevnega zrakoplova. Če takih informacij ali podatkov ni, vpišite „JIH NI“.
- Rubrika 15* Za zahtevano spričevalo o plovnosti vpišite „Spričevalo o plovnosti“ oziroma „Spričevalo o plovnosti z omejitvami“.

▼ M12

Rubrika 16 V tej rubriki je treba zabeležiti dodatne zahteve, na primer tiste, ki jih sporoči država uvoznica.

Rubrika 17 Izjava o skladnosti je veljavna, če so v celoti izpolnjene vse rubrike v obrazcu. Proizvodna organizacija mora hraniti v arhivu kopijo poročila o testnem letu, skupaj z vsemi zabeleženimi podrobnostmi o napakah in popravilih. Ustrezno certifikacijsko osebje in član posadke, na primer testni pilot ali inženir za testne lete, morajo podpisati poročilo kot zadovoljivo.

Opravljeni testni leti so leti, opredeljeni na podlagi kontrole elementa upravljanja kakovosti v proizvodnem sistemu, kot je določeno v:

1. točki (b) točke 21L.A.124 ali
2. točki (f) točke 21L.A.273,

za zagotovitev, da je zrakoplov v skladu z veljavnimi projektnimi podatki ter v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje.

Proizvodna organizacija mora hraniti v arhivu seznam elementov, predloženih (ali danih na voljo) za izpolnitev vidikov te izjave, ki se nanašajo na varno obratovanje zrakoplova.

Rubrika 18 Izjavo o skladnosti lahko podpiše oseba, ki jo za to pooblasti proizvodna organizacija v skladu s točko (d) točke 21L.A.125 ali točko (b) točke 21L.A.273. Žig se ne sme uporabiti za podpis.

Rubrika 19 Ime podpisnika izjave je treba natipkati ali čitljivo napisati z velikimi tiskanimi črkami.

Rubrika 20 Navesti je treba datum podpisa izjave o skladnosti.

Rubrika 21 Navesti je treba referenčno številko odobritve, ki jo izda pristojni organ.

▼ **M12***Dodatek IV***Dovoljenje za sprostitve v uporabo – Obrazec EASA 53B**

DOVOLJENJE ZA SPROSTITVE V UPORABO
[IME PROIZVODNE ORGANIZACIJE]
Referenčna številka proizvodne organizacije:
Dovoljenje za sprostitve v uporabo v skladu s točko 21L.A.126(e) ali točko 21L.A.273(8) Priloge Ib (del 21 Light) k Uredbi (EU) št. 748/2012 (neustrezno prečrtati).
Zrakoplov: ...Tip:.....
je vzdrževan, kakor je opredeljeno v delovnem nalogu:
Jednat opis opravljenega dela:
Potrjuje , da je bilo navedeno delo opravljeno v skladu s točko 21L.A.126(e) ali točko 21L.A.273(8) Priloge Ib (del 21 Light) k Uredbi (EU) št. 748/2012 (neustrezno prečrtati), in se v zvezi z zadevnim delom šteje, da je zrakoplov pripravljen za sprostitve v uporabo in je zato v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje.
Oseba, ki je opravila certificiranje (ime):
(Podpis):
Kraj:
Datum: (dan, mesec, leto)

Obrazec EASA 53B – 1. izdaja

▼ M12

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE

Rubrika JEDRNAT OPIS OPRAVLJENJEGA DELA v OBRAZCU EASA 53B mora vključevati sklic na odobrene podatke, uporabljene za izvedbo del.

Rubrika KRAJ v OBRAZCU EASA 53B se nanaša na kraj, v katerem je bilo opravljeno vzdrževanje, in ne na lokacijo objektov organizacije (če sta različna).

*PRILOGA II***Razveljavljena uredba s seznamom njenih zaporednih sprememb**

Uredba Komisije (ES) št. 1702/2003	(UL L 243, 27.9.2003, str. 6)
Uredba Komisije (ES) št. 381/2005	(UL L 61, 8.3.2005, str. 3)
Uredba Komisije (ES) št. 706/2006	(UL L 122, 9.5.2006, str. 16)
Uredba Komisije (ES) št. 335/2007	(UL L 88, 29.3.2007, str. 40)
Uredba Komisije (ES) št. 375/2007	(UL L 94, 4.4.2007, str. 3)
Uredba Komisije (ES) št. 287/2008	(UL L 87, 29.3.2008, str. 3)
Uredba Komisije (ES) št. 1057/2008	(UL L 283, 28.10.2008, str. 30)
Uredba Komisije (ES) št. 1194/2009	(UL L 321, 8.12.2009, str. 5)

PRILOGA III

Primerjalna tabela

Uredba (ES) št. 1702/2003	Ta uredba
člen 1(1)	člen 1(1)
člen 1(2)	člen 1(2), točke (a) do (h)
—	člen 1(2), točki (i) in (j)
člen 2(1) in (2)	člen 2(1) in (2)
člen 2(3)	—
člen 2a(1), uvodne besede	člen 3(1), uvodne besede
člen 2a(1), točki (a) in (b)	člen 3(1), točki (a) in (b)
člen 2a(1), točki (c) in (d)	—
člen 2a(2) do (5)	člen 3(2) do (5)
člen 2b	člen 4
člen 2c(1)	člen 5
člen 2c(2) in (3)	—
člen 2d	člen 6
člen 2e, prvi odstavek	člen 7
člen 2e, drugi odstavek	—
člen 3(1), (2) in prvi stavek točke 3	člen 8(1), (2) in (3)
člen 3(3), drugi stavek, (4) in (5)	—
člen 3(6)	—
člen 4(1), (2) in prvi stavek točke 3	člen 9(1), (2) in (3)
člen 4(3), drugi stavek, (4), (5) in (6)	—
—	člen 10
—	člen 11
člen 5(1)	člen 12
člen 5(2) do (5)	—
Priloga	Priloga I
—	Priloga II
—	Priloga III